

Załącznik Nr 1
do Zarządzenia Nr 313/III/2014
Wójta Gminy Czarnków

**Strategia Rozwiązywania Problemów
Społecznych
w Gminie Czarnków
na lata 2014-2020**

Spis treści

WSTĘP

METODOLOGIA I ORGANIZACJA STRATEGII

1. Podstawy prawne i strategiczne tworzenia gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych
2. Zgodność strategii z dokumentami programowymi
3. Proces tworzenia Strategii
4. Uczestnicy warsztatów

CHARAKTERYSTYKA GMINY CZARNKÓW

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE CZARNKÓW

- 1) Analiza problemów społecznych gminy na podstawie danych instytucji
  - a. Edukacja
  - b. Rynek pracy
  - c. Pomoc społeczna
  - d. Zdrowie
  - e. Społeczeństwo obywatelskie
  - f. Bezpieczeństwo
  - g. Kultura
  - h. Sport
- 2) Problemy i potrzeby społeczne według uczestników warsztatów partycypacyjnych

ZAŁOŻENIA STRATEGICZNE

1. Misja
2. Wizja
3. Obszary priorytetowe, cele strategiczne i cele operacyjne
4. Programy operacyjne
5. Projekty pilotażowe

WDRAŻANIE, MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

ZAŁĄCZNIKI

WSTĘP

Rok 1989 zmienił radykalnie sytuację w Polsce i innych krajach bloku komunistycznego. Odzyskaliśmy wtedy wolność i weszliśmy na drogę daleko idących zmian ustrojowych i gospodarczych. Po 25 latach nadszedł czas podsumowań i refleksji nad kierunkiem tych zmian oraz efektami jakie przyniosły one dla całego społeczeństwa.

24 sierpnia 1989 r. Tadeusz Mazowiecki wygłosił w Sejmie historyczne expose, w którym nakreślił od podstaw nowe kierunki polityki państwa polskiego - gospodarczej, społecznej, zagranicznej: „Chcę utworzyć rząd zdolny do działania dla dobra społeczeństwa, narodu i państwa” - powiedział. Celem tego rządu miała być budowa społecznej gospodarki rynkowej. Znalazło to swoje odzwierciedlenie w zapisach Konstytucji RP uchwalonej 2 kwietnia 1997r., której artykuł 20 mówi:

„Społeczna gospodarka rynkowa oparta na wolności działalności gospodarczej, własności prywatnej oraz solidarności, dialogu i współpracy partnerów społecznych stanowi podstawę ustroju gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej”.

Jednak obecnie wielu ekonomistów, socjologów, filozofów i politologów, między innymi Grzegorz Kołodko, Karol Modzelewski, Andrzej Walicki, Elżbieta Mączyńska, Piotr Pysz, Bronisław Łagowski, Tadeusz Kowalik, Kazimierz Poznański, ocenia, że nie udało się w naszym kraju zrealizować tak pojętej idei społecznej gospodarki rynkowej. Podkreślają oni, że linia polityki jaką urzeczywistniono po Okrągłym Stole stanowiła istotne odejście od początkowych deklaracji i wyraźne przyjęcie neoliberalnego modelu gospodarki rynkowej. Efektem tego kierunku jest narastające rozwarstwienie ekonomiczne w naszym kraju i poczucie niesprawiedliwości społecznej. Według raportu OECD z 2009r. „Growing Unequal? Income Distribution and Poverty in OECD Countries” Polska posiada najwyższy wskaźnik rozwarstwienia w całej Europie: 13,5:1 na korzyść najbogatszej części społeczeństwa.

Podobnie widzą ten proces Barbara i Tomasz Sadowscy, założyciele Fundacji Pomocy Wzajemnej Barka, którzy od przełomu lat 80-tych i 90-tych pomagają osobom nieodnajdującym się w nowej rzeczywistości:

„Tak pojęta koncepcja społecznej gospodarki rynkowej nie doczekała się w ciągu 20 lat transformacji w Polsce rzeczywistej realizacji. Okazało się, że przyjęte rozwiązania po 1989 roku w Polsce ukształtowały system rynkowy wytwarzający rosnące nierówności społeczne i prowadzący do marginalizacji znacznych grup społecznych. Wolny rynek nie był w stanie samoczynnie odwrócić negatywnych tendencji i zagrożeń, jakie obserwujemy dzisiaj, nie tylko w Polsce, ale i na świecie. Należą do nich wzrastające w ostatnich latach: bezrobocie, migracje, pogłębiające się różnice dochodowe i majątkowe w społeczeństwach, występowanie znacznej części osób żyjących w biedzie poniżej oficjalnie określonego minimum socjalnego, problemy uzależnień, apatii, bierności. Radykalizują się postawy społeczne oraz postawy polityczne prowadzące do tendencji nacjonalistycznych czy integrystycznych, narasta niezadowolenie i agresja. Rozwiązanie tych problemów wymaga myślenia systemowego i strategicznego, kładącego nacisk na programy rozwoju regionalnego, na kształtowanie odpowiedniego ładu społeczno-gospodarczego integrującego politykę gospodarczą z innymi politykami, jak polityka społeczna, kultura, edukacja, rolnictwo, ekologia, polityka budżetowa, itp. Wymaga to długofalowej strategii działania syntezyującej rynek z rozwiązywaniem problemów społecznych” [Sadowski T., *Gospodarka społeczna w Polsce, Europie i Afryce*, materiał pokonferencyjny 2013].

Czy możliwe jest wdrożenie systemu, który z jednej strony może zapewnić gospodarce efektywność ekonomiczną opartą o mechanizm rynkowy, z drugiej zaś – społeczną spójność realizującą zasadę sprawiedliwości?

Wydaje się, że szanse na to jeszcze w Polsce istnieją, ale wymaga to zmiany sposobu myślenia o gospodarce wśród elit politycznych oraz podjęcia intensywnych działań legislacyjnych i systemowych. Nowoczesne, zintegrowane podejście do strategii rozwoju musi uwzględniać nie tylko kapitał finansowy i rzeczowy, ale również ludzki i – jeszcze szerzej – społeczny. Żaden z tych kapitałów, jak podkreśla Grzegorz Kołodko, nie jest sam z siebie ani wystarczający, ani najważniejszy [Kołodko G., Świat na wyciągnięcie myśli, s. 116-127, Warszawa 2010].

Szczególną rolę w kształtowaniu systemu społecznej gospodarki rynkowej mogą odegrać środowiska lokalne. Na poziomie gminy i powiatu mogą być podejmowane działania, które będą zmierzały do budowania silnych wspólnot lokalnych, solidarnie włączających osoby znajdujące się w najtrudniejszych sytuacjach życiowych, kształtujące w sposób systemowy obywatelskie postawy mieszkańców i ich społeczną odpowiedzialność, a także rozbudowujące takie formy gospodarowania, które prowadzą do rozproszenia własności i wzrostu sprawiedliwości społecznej.

Spółeczność lokalna ma przy takim podejściu charakter podmiotowy i jest traktowana jako wspólnota osób mających szczególny stosunek do zamieszkiwanego przez siebie terytorium. Więzy łączące członków społeczności lokalnej wywodzą się z potrzeby rozwiązywania wspólnych, lokalnych problemów [Sztando A.[1998], *Oddziaływanie samorządu lokalnego na rozwój lokalny w świetle ewolucji modeli ustrojowych gmin*. [w:] Samorząd Terytorialny, s. 2].

Wpływając na przestrzeń zamieszkiwanego obszaru, zmieniając jego walory użytkowe, warunki prowadzenia działalności gospodarczej, zamieszkania i pracy społeczność decyduje o kierunku i tempie rozwoju lokalnego. Działania indywidualne tracą w obecnych czasach na znaczeniu, coraz bardziej liczą się natomiast działania zbiorowe poprzez podmioty gospodarcze, instytucje i organizacje, a grupą szczególną jest cała społeczność, która tworzy wspólnotę samorządową.

Samorząd powinien być siłą napędową rozwoju lokalnego dokonującego się na płaszczyźnie gospodarczej, społecznej, kulturowej i ekologicznej. Aby zmierzać do tego celu musi pełnić wielorakie funkcje, w tym inicjującą, planistyczną, wspomagającą, sterującą, koordynacyjną i kontrolną w całym systemie jakim jest gospodarka lokalna. Jednak samo zaistnienie struktur samorządowych na poziomie lokalnym nie jest warunkiem wystarczającym do uruchomienia i podtrzymywania rozwoju. Samorząd musi być, po pierwsze, wyposażony w szereg uprawnień, narzędzi i środków. Po drugie, władze samorządowe muszą być świadome swojej roli i nie ograniczać się do realizacji zadań obligatoryjnych. Konieczna jest ciągła inicjatywa w wykorzystywaniu lokalnych zasobów materialnych i niematerialnych w celu restrukturyzacji niemal wszystkich dziedzin życia społeczno-gospodarczego. I absolutnie konieczne jest skupienie mieszkańców wokół idei rozwoju lokalnego, zaangażowanie ich w proces planowania i realizacji wspólnych działań. Tylko skoordynowana aktywność wszystkich środowisk może prowadzić do optymalnego rozwiązywania lokalnych problemów i rozwoju całej wspólnoty.

Strukturą odpowiadającą na tak rozumianą rolę samorządu, która w naszym kraju cieszy się coraz większą popularnością, jest partnerstwo lokalne. Skupia ono przedstawicieli władz samorządowych, organizacji obywatelskich i podmiotów gospodarczych wokół lokalnych problemów, stanowi platformę wymiany informacji, wspólnego diagnozowania sytuacji i szukania rozwiązań.

Partnerstwa stanowią ważny element nowoczesnego systemu zarządzania publicznego na poziomie lokalnym, pozwalając na wykorzystanie kapitału społecznego, tkwiącego zarówno w instytucjach

władzy lokalnej jak i aktywności grup obywatelskich. A obywatelom, członkom wspólnoty, dają rzeczywistą możliwość wpływania na decyzje społeczno-gospodarcze, które ich dotyczą. Partnerstwo lokalne jest najwyższą formą dialogu i współpracy pomiędzy uczestnikami życia społecznego.

W Gminie Czarnków partnerstwo lokalne funkcjonuje od 2009 roku. Już wcześniej lokalne instytucje i organizacje współpracowały ze sobą na różnych płaszczyznach, jednak to właśnie zawiązanie partnerstwa podniosło tę współpracę na wyższy poziom i zaangażowało większą liczbę podmiotów, w tym przedsiębiorców. Proces rozwoju partnerstwa i jego działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych jest zatem stosunkowo krótki, chociaż dłuższy niż w przypadku innych partnerstw działających w kraju.

Władze samorządowe w Gminie Czarnków świadomie dążą do zmiany sposobu zarządzania na poziomie lokalnym, tak aby samorząd stał się bardziej koordynatorem realizacji działań niż ich wykonawcą. Warunkiem koniecznym możliwości wdrożenia takiego sposobu zarządzania jest wzmocnienie partnerstwa lokalnego i włączanie do niego jak największej liczby instytucji, organizacji, firm i aktywnych mieszkańców. Partnerstwo powinno stać się przy tym współkreatorem lokalnej polityki społeczno-gospodarczej. Narzędziem umożliwiającym włączenie się partnerstwa w kształtowanie polityk publicznych są strategie i programy wyznaczające krótko- i długoterminowe cele oraz planujące działania na najbliższe kilka lat.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Czarnków na lata 2014-2020 jest jednym z najważniejszych dokumentów strategicznych, który będzie kształtował proces rozwoju różnych dziedzin życia społeczno-gospodarczego w środowisku lokalnym, w tym: edukacji, rynku pracy, przedsiębiorczości, społeczeństwa obywatelskiego, pomocy społecznej, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa, sportu i kultury.

METODOLOGIA I STRUKTURA STRATEGII

Podstawy prawne i strategiczne tworzenia gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych

Strategia jest dokumentem długookresowym, określającym generalny kierunek działania gminy oraz przedstawiający metody i narzędzia jego wdrażania. Ze względu na swój otwarty charakter (możliwość aktualizacji i zmian) proces planowania strategicznego pozwala na elastyczne dostosowywanie i korygowanie celów w odpowiedzi na zmieniające się uwarunkowania. Dlatego strategia nie jest dokumentem dla dokumentu, ale stanowi instrument prowadzonej polityki rozwoju gminy.

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Na treść i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zmianami),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 1356),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 135 ze zmianami),
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 ze zmianami),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7 ze zmianami),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zmianami),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485 ze zmianami),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 ze zmianami),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 ze zmianami),
- ustawa o spółdzielniach socjalnych (t.j. Dz.U. 2006 nr 94 poz. 651 ze zmianami),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 ze zmianami),

- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. Nr 71, poz. 734 ze zmianami),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 ze zmianami).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Czarnków jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym:

- EUROPA 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020
- Narodowa Strategia Integracji Społecznej
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020
- Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020
- Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku

Proces tworzenia Strategii

W ujęciu klasycznym decyzje w sprawach społecznych podejmuje samorząd lokalny lub administracja samorządowa. Beneficjenci będący adresatami działań nie uczestniczą na ogół w tworzeniu harmonogramu, form i metod stosowanej pomocy. Nie bada się też efektywności podjętych działań czy ich komplementarności.

W odróżnieniu od tego ujęcia Strategia rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Czarnków została opracowana z wykorzystaniem metody partycypacyjnej. Koncepcja partycypacyjna zakłada udział członków wspólnoty samorządowej w całym procesie oceny sytuacji społecznej gminy oraz wpływ na podejmowane decyzje o kierunkach rozwoju lokalnej polityki społecznej. W ramach procesu opracowywania Strategii zostały zorganizowane warsztaty partycypacyjne, które miały na celu przeprowadzenie diagnozy problemów i potrzeb społecznych w gminie, a także wyznaczenie kierunków działań służących rozwiązaniu problemów społeczności lokalnej oraz przyczynienie się w ten sposób do podniesienia jakości życia lokalnej społeczności. W warsztatach wzięli udział przedstawiciele środowisk samorządowych, instytucji społecznych, organizacji obywatelskich, placówek edukacyjnych, kulturalnych i sportowych, przedsiębiorcy i aktywni mieszkańcy. Zaproszenie przedstawicieli różnych środowisk oraz umożliwienie im wypowiedzenia się i decydowania o sprawach społeczności lokalnej jest wyrazem partycypacji społecznej i bezpośredniego wpływu zwykłych ludzi na swoje sprawy.

Przebieg prac nad Strategią:

- 08 października 2013r. – Seminarium rozpoczynające prace nad Strategią zorganizowane w Starostwie Powiatowym w Czarnkowie, z udziałem władz Gminy, Powiatu, przedstawicieli sąsiednich gmin, ośrodków pomocy społecznej, szkół, organizacji obywatelskich, przedsiębiorców oraz mieszkańców poszczególnych miejscowości;
- I warsztat zorganizowany 23 października 2013r. w salce wiejskiej w Sarbii oraz 18 listopada w salce wiejskiej w Kuźnicy czarnkowskiej. Celem warsztatów było wstępne zdiagnozowanie problemów społecznych i określenie potrzeb;
- II warsztat zorganizowany 25 listopada 2013r. w salce wiejskiej w Sarbii. Celem warsztatu było podsumowanie diagnozy i opracowanie kierunków działań w dwóch obszarach: edukacji i bezpieczeństwa;
- III warsztat zorganizowany 28 listopada 2013r. w salce wiejskiej w Sarbii. Celem warsztatu było podsumowanie diagnozy i opracowanie kierunków działań w obszarach wspólnot wiejskich i społeczeństwa obywatelskiego;
- IV warsztat zorganizowany 03 grudnia 2013r. w Sali Urzędu Gminy w Czarnkowie. Celem warsztatu było podsumowanie diagnozy i opracowanie kierunków działań w obszarze rynku pracy;
- V warsztat zorganizowany 10 grudnia 2013r. w Sali Urzędu Gminy w Czarnkowie. Celem warsztatu było podsumowanie diagnozy i opracowanie kierunków działań w obszarze pomocy społecznej;
- grudzień 2013r. – luty 2014r. – opracowanie Strategii

Uczestnicy warsztatów partycypacyjnych

1. Bielecki Michał – koło emerytów i rencistów Kuźnica Czarnkowska, Stowarzyszenie „Wspólna Sprawa”
2. Busse Leonard – sołtys Romanowo Górne, radny gminy Czarnków
3. Chwarścianek Bolesław – Wójt Gminy Czarnków
4. Ciemachowski Adam – sołtys Radosiew, radny gminy CZARNKÓW
5. Dolny Witold - Stowarzyszenie „Nasze Jędrzejewo”, radny gminy Czarnków
6. Dudra Agnieszka – nauczyciel Zespół Szkół w Kuźnicy Czarnkowskiej
7. Dudra Magdalena – uczeń Zespół Szkół w Gębicach
8. Durska Katarzyna – rada rodziców Szkoła Podstawowa Śmieszkowo
9. Durska Zuzanna – uczeń Szkoła Podstawowa Śmieszkowo
10. Dytkiewicz Agnieszka – przewodnicząca Rady Rodziców Zespół Szkół w Gębicach
11. Dzikowska Grażyna – psycholog Gminny Punkt Konsultacyjny dla Uzależnionych i Współuzależnionych oraz Ofiar Przemocy w Rodzinie
12. Faligowski Zbigniew - pracownik socjalny GOPS Czarnków
13. Fręško Barbara – Stowarzyszenie „Przyjazna Wieś” Gębice
14. Fręško Marzena – mieszkanka Kuźnica Czarnkowska
15. Górzna – Kustra Karolina – KPP Czarnków, ds. nieletnich
16. Grot Krystyna – mieszkanka Kuźnica Czarnkowska
17. Gruntowska Marzena – mieszkanka Sarbka
18. Jachinczyk Agnieszka – Drukarnia Interak
19. Janaszekiewicz Aneta - koło emerytów i rencistów Kuźnica Czarnkowska
20. Jankowska Leokadia – sołtys Romanowo Dolne
21. Jasińska Bożena – Forum Gospodarcze Powiatu Czarnkowsko – Trzecieckiego

22. Jasińska Emilia – rada sołecka Zofiowo
23. Jęziółowska Dorota – mieszkanka Sarbki
24. Kaspercak Marta – psycholog Zespół Interdyscyplinarny
25. Kielbiński Radosław – kurator zawodowy SR Trzcianka
26. Kina Teresa – stowarzyszenie „Wspólna Sprawa”
27. Kiteza Katarzyna – świetlica środowiskowa Brzeźno
28. Klepianowska Agnieszka – kurator zawodowy SR Trzcianka
29. Kostrzyński Tadeusz - koło emerytów i rencistów Kuźnica Czarnkowska
30. Koszczyński Damian – uczeń Zespół Szkół w Kuźnicy Czarnkowskiej
31. Kotwica Robert – KPP Czarnków, komendant
32. Kowalewska Magdalena - nauczyciel Zespół Szkół w Kuźnicy Czarnkowskiej
33. Kowalska Wiesława - siostra Zespół Placówek Oświatowych „Nasz Dom” Gębice
34. Koziński Przemysław – mieszkaniec Czarnkowa, Zofiowa
35. Kozłowska Joanna – przewodnicząca rady rodziców szkoła podstawowa Sarbia
36. Koźma Grażyna – kurator społeczny SR Trzcianka
37. Kubiś Irena – Bank Spółdzielczy Czarnków
38. Kulesza Edward – wice wójt Gminy Czarnków
39. Liszkowska Aleksandra – nauczyciel Zespół Szkół w Kuźnicy Czarnkowskiej
40. Macyszyn Patryk – KPP Czarnków, dzielnicowy
41. Magdziarz Magdalena – uczennica Zespół Szkół w Gębicach
42. Małecka Dorota - pracownik socjalny GOPS Czarnków
43. Mantaj Grażyna – dyrektor Szkoła Podstawowa w Śmieszkwie
44. Marciniak Katarzyna – dyrektor przedszkole Kuźnica Czarnkowska
45. Maszewska Beata – dyrektor Zespołu Szkół w Gębicach
46. Mendyk Maria – mieszkanka Zofiowo
47. Mietlicka Mirosława – sołtys Zofiowo
48. Mikuszevska Wiesława - koło emerytów i rencistów Kuźnica Czarnkowska
49. Mikuta Jacek – WTZ Gębice, psycholog Zespół Szkół Specjalnych Gębice
50. Mitelewski Edward – radny gminy CZARNKÓW Jędrzejewo
51. Molski Marian – sołtys Huta, radny miny Czarnków
52. Muzyka Weronika – pośrednik pracy PUP Czarnków
53. Naplocha Dariusz – KPP Czarnków
54. Okuński Sławomir – KPP Czarnków, dzielnicowy
55. Ował Sylwia – mieszkanka Zofiowo
56. Palczak Dorota – mieszkanka Brzeźno
57. Pawlak Jan – sołtys Bukowiec
58. Pawliczuk Małgorzata – siostra Zespół Placówek Oświatowych „Nasz Dom” w Gębicach
59. Pawliczuk Małgorzata – siostra Zespół Placówek Oświatowych „Nasz Dom” Gębice
60. Pawłowski Waldemar – Rada Powiatu, mieszkaniec Radolinka
61. Piątek Władysław – sołtys Kuźnica Czarnkowska
62. Piotrowska Monika – Kierownik GOPS Czarnków
63. Płotka Irena – mieszkanka Kuźnica Czarnkowska
64. Podkońska Katarzyna – mieszkanka Kuźnica Czarnkowska
65. Przędziek Patryk – uczeń Zespół Szkół w Gębicach
66. Radzi Danuta – mieszkanka Zofiowo
67. Rogaś Jolanta – mieszkanka Kuźnica Czarnkowska
68. Rogosz Kinga – uczeń Szkoła Podstawowa Sarbia
69. Rozalewicz Malwina – mieszkanka Brzeźno

70. Rozpłoch Sabina – mieszkanka Góry n/Notecią
71. Rybarczyk Izabela – z-ca dyrektora Zespół Szkół Specjalnych Gębice
72. Rybińska Anna – rada rodziców Szkoła Podstawowa Huta
73. Rzysko Weronika – Mieszkanca Gajewo
74. Sikora Renata – dyrektor Szkoła Podstawowa Sarbia
75. Skibiecka Małgorzata – nauczyciel Zespół Szkół w Gębicach
76. Skowronek Jolanta - koło emerytów i rencistów Kuźnica Czarnkowska
77. Skowronek Paulina – uczeń Zespół Szkół w Kuźnicy Czarnkowskiej
78. Skuza Anna – Drukarnia Interak
79. Skuza Anna - pracownik socjalny GOPS Czarnków
80. Sosnowska Magdalena - pracownik socjalny GOPS Czarnków
81. Spalony Marek – sołtys Brzeźno, radny gminy Czarnków
82. Spicker Bogusława – radny gminy Czarnków
83. Stachowiak Agnieszka – mieszkanka Brzeźno
84. Stachowiak Maria – kurator społeczny SR Trzcianka
85. Stachowski Tadeusz – OSP Sarbka – Sarbia, radny gminy Czarnków
86. Staszewski Józef – sołtys Radolinek
87. Stochaj Grażyna – dyrektor Szkoła Podstawowa Huta
88. Szcześniak Marzena – nauczyciel Zespół Szkół Specjalnych Gębice
89. Szmyt Mirosława – pracownik socjalny GOPS Czarnków
90. Szutowicz Jadwiga - pracownik socjalny GOPS Czarnków
91. Szyk Katarzyna – kurator społeczny SR Trzcianka
92. Targańska Jadwiga – siostra dyrektor Zespołu Placówek Oświatowych „Nasz Dom” w Gębicach
93. Teclaw Henryka - rada rodziców Zespół Szkół Kuźnica Czarnkowska
94. Tomaszewski Bogdan – Rada Powiatu Czarnkowsko – Trzcianeckiego, mieszkaniec Kuźnicy Czarnkowskiej
95. Tonak – Sołtysiak Daria - nauczyciel Zespół Szkół w Kuźnicy Czarnkowskiej
96. Wachowicz Krystyna – nauczyciel Szkoła Podstawowa Śmieszkowo
97. Wawrzyniak Alina – Fundacja „Gębiczyn”
98. Wawrzyniak Krystyna – dyrektor PUP Czarnków
99. Wawrzyniak Stefan – Prezes Fundacji „Gębiczyn”
100. Wesołowska Danuta - koło emerytów i rencistów Kuźnica Czarnkowska
101. Wicher Edward – sołtys Gajewo
102. Wika Longina – sołtys Sarbia – Sarbka
103. Winiarski Piotr – rada rodziców Zespół Szkół Kuźnica Czarnkowska
104. Wojtkowiak Marzena – TV Antserwis
105. Woźniak - Chałas Ewelina – sołtys Gębiczyn
106. Zastawny Wiesław – sołtys Walkowice
107. Złotogórski Stanisław – Stowarzyszenie „Nasze Jędrzejewo”

Struktura Strategii

Strategia składa się z części diagnostycznej i części programowej.

I Część diagnostyczna:

- 1) Charakterystyka Gminy i Gmina Czarnków w liczbach
- 2) Analiza problemów społecznych gminy na podstawie danych instytucji w obszarach:
  - a. Edukacja
  - b. Rynek pracy
  - c. Pomoc społeczna
  - d. Zdrowie
  - e. Społeczeństwo obywatelskie
  - f. Bezpieczeństwo
  - g. Kultura
  - h. Sport
- 3) Problemy i potrzeby społeczne według uczestników warsztatów partycypacyjnych

II. Część programowa

- 1) Misja
- 2) Wizja
- 3) Obszary priorytetowe, cele strategiczne i cele operacyjne
- 4) Programy operacyjne
- 5) Projekty pilotażowe
- 6) Wdrażanie, monitoring i ewaluacja Strategii

Miejscowość usytuowana przy trasie Poznań- Czarnków około 6 km od Czarnkowa , posiada najmniejszy w gminie areal użytków rolnych i charakteryzuje się dużym rozdrobnieniem gospodarstw. W starej części wsi znajduje się parterowy murowany dwór z przełomu XIX i XX w. otoczony parkiem , pozostałością folwarku jest spichlerz.

Solectwo Brzeźno

Rada Solecka w składzie 7 osób

Solectwo usytuowane w strefie podmiejskiej, przy trasie Czarnków - Piła . Na bazie byłego PGR działa kilka spółek specjalizujących się w hodowli bydła i trzody chlewnej. Historyczny układ przestrzenny Brzeźna, oparty na skrzyżowaniu dróg, przybrał kształt zbliżony do trójkąta. Dwór z I połowy XIX w. jest przykładem niewielkiej rezydencji szlacheckiej. Wśród zabytkowych drzew otaczających dwór przeważają ponad 120 letnie jesiony. Ochroną konserwatorską objęto oficynę i budynek byłej szkoły podstawowej, w którym obecnie funkcjonuje świetlica środowiskowa.

Solectwo Bukowiec

Rada Solecka w składzie 5 osób

Niewielka wieś o rozproszonej zabudowie położona pośród nadnoteckich łąk . Niemal cały teren solectwa znajduje się w obszarze chronionego krajobrazu doliny Noteci. Zabytek stanowi kościół z przełomu XIX i XX w.

Solectwo Ciszkowo

Rada Solecka w składzie 7 osób

Miejscowość usytuowana na skraju doliny Noteci od wschodu otoczona piękną "Szwajcarią Czarnkowską". Niegdyś brzegi rzeki łączył w tym miejscu drewniany most, obecnie latem ciągłość ruchu zapewnia przeprawa promowa. Śladami dawnej świetności są: zespół dworsko-parkowy z XVIII- wiecznym spichlerzem o konstrukcji szachulcowej, ponadto budynek byłej szkoły podstawowej z początku XX w., oraz zabudowania folwarczne z końca XVIII i XIX w.

Solectwo Gajewo

Rada Solecka w składzie 9 osób

Północną część solectwa porastają lasy, natomiast zabudowa siedliskowa cechuje się dużym rozproszeniem . Wieś typowo rolnicza, której główną specjalizacją jest hodowla bydła. Dziedzictwo kulturowe stanowi kuźnia , budynek przedszkola, wiekowe domy drewniano-gliniane i murowano-kamienne oraz cmentarz ewangelicko-augsburski z XIXw.

Solectwo Gębice

Rada Solecka w składzie 9 osób

Największe obszarowo solectwo obejmuje w swoich granicach Paliszewo, Sobolewo i Hutkę. W uprawach dominują zboża i ziemniaki, w hodowli - trzoda chlewna. W przeszłości wieś szlachecka wzmiankowana w 1381 r. W XVII w. stanowiła włość Radońskich, później Paliszewskich. W centrum usytuowany jest neoromański kościół z ok.1879 r. liczne stare domy i zabudowania gospodarcze

pochodzą z końca XIX i początku XX w. W parku krajobrazowym z dobrze zachowanym starodrzewiem (lipy, białodrzewy i cisy) wznosi się późnobarokowa kaplica pw. Św. Zofii (1785) z klasycystycznym ołtarzem i barokową rzeźbą św. Jana Chrzciciela z połowy XVIII w. W przebudowanym zespole dworskim mieści się Ośrodek Pedagogiczno-Rehabilitacyjny Sióstr Felicjanek "Nasz Dom" dla dziewcząt specjalnej troski ze Szkołą Podstawową Specjalną. W sąsiedztwie funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej dla mężczyzn upośledzonych umysłowo z Zakładem Terapii Zajęciowej.

Sołectwo Gębiczyn

Rada Sołecka w składzie 5 osób

Niewielka wieś o zdecydowanie rozproszonej zabudowie wkomponowanej w duże kompleksy leśne. Perełką architektoniczną jest murowana zagroda - relikw XVIII-wiecznego budownictwa olęderskiego na obrzeżach Puszczy Noteckiej. Uwagę zwracają: kościół z początku XX w. i zagrody z XIX w. Na urokliwych leśnych polankach można odnaleźć gliniane chaty. Dzięki staraniom osób prywatnych prężnie działa na rzecz rewitalizacji, dokształcania i rehabilitacji dzieci i młodzieży wiejskiej Fundacja "Gębiczyn".

Sołectwo Góra-Pianówka

Rada Sołecka w składzie 9 osób

Teren o dużych walorach widokowych obejmuje również Pianówkę i osadę Goraj Zamek. Północną granicę wyznaczają "widły" Noteci, południową natomiast wzgórze Moreny Czarnkowskiej, które stanowią obszar chronionego krajobrazu. Pasma wzgórz morenowych na skraju Puszczy Noteckiej pokrywa las mieszany. Na jednym ze wzniesień, stanowiących południową krawędź doliny, znajduje się osada, zwyczajowo nazwana Goraj-Zamek, ponieważ najokazalszym obiektem jest neorenesansowy pałac zbudowany w latach 1908-1912 przez hrabiego Hochberga, Zespół pałacowo-parkowy obejmuje masztalarnię, dom ogrodnika, budynek administracyjno-mieszkalny oraz park z II połowy XIX w. W kompleksie leśnym funkcjonuje jedyna w gminie szkoła średnia - Zespół Szkół Leśnych. W rejestrze zabytków figuruje nieczynny cmentarz ewangelicko-augsburski z XIX w., murowany budynek z przełomu XIX i XX w. służący do przechowywania zwłok oraz przydrożna kaplica i budynek byłej szkoły podstawowej, w którym obecnie mieści się świetlica wiejska.

Sołectwo Grzepy

Rada Sołecka w składzie 5 osób

Najmniejsze obszarowo sołectwo o dużym rozdrobieniu gospodarstw rolnych. W dobrym stanie zachowały się stare murowane chałupy wiejskie. Do dziś mieszkańcom służy dworek wybudowany w 1870 r. oraz budynek byłej szkoły wzniesiony przez władze pruskie w 1915 r.

Sołectwo Huta

Rada Sołecka w składzie 9 osób

Układ przestrzenny zabudowań reprezentuje typ wielodrożnicy opartej na skrzyżowaniu dróg. Do dziś zachowały się: XIX-wieczne budynki kuźni, gorzelni i młyna o konstrukcji szachulcowej, murowane budynki mieszkalne i gospodarcze z końca XIX w. i początku XX w., murowany, otynkowany kościół z 1910 r. z wieżą i kolumnowym portykiem.

Sołectwo Jędrzejewo

Rada Sołecka w składzie 9 osób

Zasadniczy układ przestrzenny wsi, zbliżony do prostokąta, utworzyły dwie równoległe do siebie drogi, połączone bocznymi traktami. Określeniu skupisk zabudowań oddalonych od centrum służą utrwalone nazwy: Jesionowo, Pomorska Wola, Plany, Piaski, Książnica i Kaźmierówka. Przeważa hodowla bydła mleczno-opasowego. Wartość historyczną posiadają XIX-wieczne: szkoła, liczne budynki mieszkalne, plebania oraz kościół z 1905 r., zbudowane w latach 30 XX w. poczta i młyn z zagrodą młynarską.

Sołectwo Komorzewo

Rada Sołecka w składzie 9 osób

Komorzewo z osadą Ciężyń jest najdalej na południe wysuniętą wsią gminy. Posiada zwartą zabudowę. Prawie 1/3 gospodarstw liczy około 15 ha w dużej mierze specjalizujących się w sadownictwie. Warto obejrzeć zabytkowe zabudowania mieszkalne i gospodarskie, budynki byłej szkoły podstawowej i sklepu.

Sołectwo Kuźnica Czarnkowska

Rada Sołecka w składzie 9 osób

Wieś o rozproszonej zabudowie, znaczne obszary zajmują lasy i grunty rolne o niskiej bonitacji. Nazwa wsi, wymieniana już w 1455 r., pochodzi od pieca do wytopu żelaza z rudy darniowej. W 1686 r. powstał tu zbór ewangelicki. Na wzgórzu nad doliną wznosi się dawny neoklasycyści pałac (1830-1840). z II poł XIX w. Zachowały się: gorzelnia, spichlerz, obora oraz kuźnia. Na południowym zboczu rozciąga się park krajobrazowy ze starymi bukami, lipami, świerkami, klonami oraz wiązami, bukami, platanami, brzoźami brodawkowymi, tulipanowcami i lipami srebrzystymi. W głębi leśnej gęstwiny ciągnie się wał ziemny kryjący szczątki nagrobków z XIX w.

Sołectwo Marunowo

www.marunowo.pl

Rada Sołecka w składzie 9 osób

Śródleśne sołectwo wysunięte najdalej na wschód gminy, zlokalizowane przy drodze do Chodzieży, posiada rozproszoną zabudowę. Charakteryzuje się największą w gminie liczbą gospodarstw rolnych o powierzchni 15-30 ha, hodujących trzodę chlewną. Zachował się średniowieczny układ rozplanowania wsi - typ owalnicy. Zabytkowe budownictwo reprezentuje kilka chałup z XIX w., niektóre z zabudowaniami gospodarczymi, budynek byłej szkoły i sklep.

Sołectwo Mikołajewo

Rada Sołecka w składzie 5 osób

To niewielkie sołectwo w dolinie Noteci w południowo-zachodniej części gminy, przy drodze lokalnej Czarnków-Wieleń znajduje się w obszarze chronionego krajobrazu doliny Noteci. Pierwsza historyczna wzmianka o Mikołajewie pochodzi z 1821 r. Wieś dawnego powiatu czarnkowskiego, w 1975 r. dołączona do gminy Wieleń, w 1992 r. - dzięki staraniom mieszkańców powróciła do gminy Czarnków. Przykłady starej zabudowy stanowią domy z pocz. XX w. i szkoła z 1910 r.

Sołectwo Radolinek

Rada Sołecka w składzie 5 osób

Wieś o zabudowie ulicowej, położona u podnóża skarpy pradoliny Noteci w północnej części gminy została założona w XVIII w. Dookoła rozciągają się rozległe łąki z drzewami - pomnikami przyrody. Czesław Białas, który zamieszkał tu w 1968 r., zorganizował Młodzieżową Zagrodę Krajoznawczą. Radolinek w całości posiada dawną zabudowę, zachowaną w prawie niezmiennym stanie: liczne domy z XIX w. oraz budynek byłej szkoły podstawowej.

Sołectwo Radosiew

Rada Sołecka w składzie 6 osób

Miejscowość zlokalizowana na stoku doliny Rudnicy, ukryta wśród lasów Puszczy Noteckiej, doskonale miejsce dla miłośników grzybobrania. Wieś istniała już w połowie XVI w., w centrum, na rozwidleniu dróg znajduje się murowana barokowa kaplica z rzeźbą Matki Boskiej. Na stoku doliny stoi drewniana dzwonnica o konstrukcji szkieletowej, pokryta dachem namiotowym z I poł. XIX w.

Sołectwo Romanowo Dolne

Rada Sołecka w składzie 7 osób

Sołectwo ciągnące się wzdłuż drogi asfaltowej. Wraz z Romanowem Górnym ciągnie się na odcinku 8,5 km zachowując charakter typowej ulicówki. Zabudowania rozciągają się wzdłuż doliny Noteci, której stromą krawędź porastają malownicze lasy. W niektórych miejscach widoczna jest pozioma warstwa większych głazów tzw. bruk morenowy.

Sołectwo Romanowo Górne

Rada Sołecka w składzie 7 osób

Sołectwo obok Romanowa Dolnego mające charakter typowej ulicówki. Na terenie sołectwa warto zobaczyć chałupy o konstrukcji szachulcowej postawione z głazów narzutowych, oraz XIX wieczny budynek szkoły i przedszkola.

Sołectwo Sarbia-Sarbka

Rada Sołecka w składzie 11 osób

Zespół dwóch wsi stanowiących jedno sołectwo usytuowany na północny-wschód od Czarnkowa, w okolicy lesistej i pagórkowatej pochylonej ku dolinie Noteci. Podstawowym kierunkiem produkcji jest hodowla żywca wieprzowego i uprawa ziemniaka produkcyjnego. Nadleśnictwo Sarbia, dawniej zwane Promno gospodaruje na 19.789 ha lasów, które są doskonałym miejscem wypadowym dla amatorów wędrówek leśnych. Wieś zyskuje rozgłos dzięki osiągnięciom sportowym członków LZS "Kociołki", którzy odnoszą znaczące sukcesy w warcabach 100-polowych, szachach i strzelectwie z broni kulkowej i pneumatycznej. Średniowieczna metryka sołectwa wskazuje, iż jej właścicielami byli: Jadwiga Czarnkowska i Barbara Rogozińska, Andrzej Franciszek Gębicki, Kajetan Lewański oraz Świniarscy. Po II wojnie światowej ziemię objęli Polacy z kresów wschodnich. Z czasów dworskich pozostał zespół folwarczny, obejmujący spichlerz, chlewnię i dom-sześciórak z XIX w. Do rejestru zabytków wpisany jest park dworski z II poł. XVIII w.

Sołectwo Śmieszkowo

Rada Sołecka w składzie 9 osób

Leży w strefie podmiejskiej 3 km na południowy wschód od Czarnkowa. Jest sołectwem o wielokierunkowej produkcji rolniczej z przewagą hodowli trzody chlewnej. Układ przestrzenny

Śmieszkowa wykorzystywał przebieg lokalnych dróg, z których jedna zyskała niewielkie pałacowe rozszerzenie. W pobliżu wsi było usytuowane założenie dworsko-pałacowe z zespołem folwarcznym. Do dziś przetrwały zabudowania gospodarcze z pocz. XX w., domy z XIX w., zespół folwarczny z koń. XIX w. i pocz. XX w. oraz budynki przedszkola i sklepu.

Solectwo Średnica

Rada Solecka w składzie 5 osób

Mała miejscowość o rozrzuconej zabudowie, ukryta w kompleksie leśnym. Jej wyróżnikiem były częste zmiany nazwy: Maryi Gaj, Marienbusch, Wielka Bieda i od 1982 r. - dzięki inicjatywie mieszkańców - Średnica.

Na tle wiejskich gospodarstw wyróżnia się kościół z 1915 r.

Solectwo Walkowice

Rada Solecka w składzie 7 osób

Solectwo położone na wzniesieniu przy skarpie Noteci, w dużym stopniu zalesione. Teren przecina nurt Noteci. Latem przeprawy promowe umożliwiają rolnikom dostęp do pól na prawym brzegu rzeki. Wieś, ze względu na niską klasę gleb z przewagą piasku i żwiru, stanowi znaczący obszar eksploatacji kruszywa. Żwirownia powstała tu już w 1696 r. Zabudowania wznoszono wzdłuż swobodnie biegnącej drogi, której rozszerzenie utworzyło dwa nieregularne place. Godne uwagi są wiejskie chałupy z I poł. XIX w. o konstrukcji szachulcowej oraz murowana kuźnia z 1930 r.

Solectwo Zofiowo

Rada Solecka w składzie 9 osób

Leży w obszarze chronionego krajobrazu doliny Noteci. Rozwidlenie drogi do Zofiowa i Bukowca to punkt widokowy na malownicze, niemal bezkresne tereny noteckie. Obszar 1379 ha stanowią łąki, pola i wydmopodobne wzgórza piaskowe. Przeważają niewielkie gospodarstwa rolne, w większości nastawione na produkcję mleka i żywca wołowego. Na obszarze solectwa zlokalizowane jest wysypisko z kompostownią odpadów stałych dla potrzeb miasta i gminy.

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE CZARNKÓW

1. Analiza problemów społecznych gminy na podstawie danych instytucji

Analiza została przeprowadzona na podstawie informacji przekazanych przez instytucje i organizacje działające na terenie Gminy Czarnków i Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego. W przypadku, gdy brakowało danych dotyczących samej Gminy Czarnków, wykorzystywane były dane dotyczące sytuacji w danym obszarze w całym kraju. Dotyczy to przede wszystkim obszaru zdrowia, ale również częściowo edukacji.

EDUKACJA

Szkoły i przedszkola w Gminie Czarnków

Na terenie gminy funkcjonują jedna szkoła średnia: Zespół Szkół Leśnych w Goraju im.inż. Jana Kloski oraz jedna szkoła specjalna w Gębicach, a także Ośrodek Rahabilitacyjno- Pedagogiczny „Nasz Dom” w Gębicach.

Na terenie Gminy funkcjonują następujące placówki edukacyjne:

- 14 przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w: Jędrzejewie, Gajewie, Kuźnicy Czarnkowskiej, Zofiowie, Mikołajewie, Górze, Gębicach, Brzeźnie, Marunowie, Śmieszkowie, Romanowie Górnym, Romanowie Dolnym, Walkowicach i Hucie
- 7 szkół podstawowych w: Gębicach, Hucie, Jędrzejewie, Kuźnicy Czarnkowskiej, Romanowie Dolnym, Sarbii i Śmieszkowie
- 4 gimnazja w: Gębicach, Jędrzejewie, Romanowie Dolnym i Kuźnicy Czarnkowskiej
- 1 szkoła średnia: Zespół Szkół Leśnych w Goraju im. inż. Jana Kloski
- 1 szkoła specjalna w Gębicach
- Ośrodek Rehabilitacyjno- Pedagogiczny „Nasz Dom” w Gębicach

W roku szkolnym 2012/2013 łącznie w szkołach podstawowych uczyło się 679 osób, liczba uczniów w gimnazjach – 394 osób. Do przedszkoli uczęszczało w tym okresie 398 dzieci. Wychowaniem przedszkolnym objęte jest 70 % dzieci w Gminie.

Edukację pozaszkolną (uzupełniającą) prowadzi „Fundacja Gębiczyn”.

Poziom nauczania

Szkoły podstawowe

Średnie wyniki sprawdzianu w szkole podstawowej 2011 w Gminie Czarnków

	Średnia za sprawdzian	Czytanie	Pisanie	Rozumowanie	Korzystanie z informacji	Wykorzystywanie wiedzy w praktyce
Maksymalna liczba punktów do uzyskania	40	10	10	8	4	8

Województwo wielkopolskie	24,69	8,15	5,18	5,22	2,31	3,83
Powiat Czarnkowsko-Trzcianecki	24,20	8,04	5,02	5,24	2,24	3,66
Gmina Czarnków	22,01	7,74	4,24	4,66	2,00	3,37

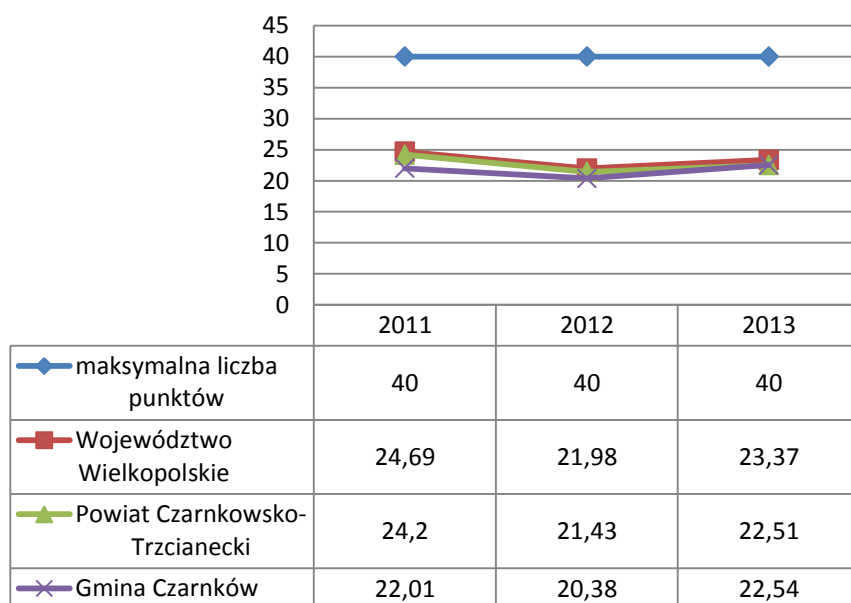
Średnie wyniki sprawdzianu w szkole podstawowej 2012 w Gminie Czarnków

	Średnia za sprawdzian	Czytanie	Pisanie	Rozumowanie	Korzystanie z informacji	Wykorzystywanie wiedzy w praktyce
Maksymalna liczba punktów do uzyskania	40	10	10	8	4	8
Województwo wielkopolskie	21,98	6,14	5,52	4,01	2,72	3,59
Powiat Czarnkowsko-Trzcianecki	21,43	5,94	5,29	4,01	2,61	3,58
Gmina Czarnków	20,38	5,75	5,08	3,93	2,48	3,14

Średnie wyniki sprawdzianu w szkole podstawowej 2013 w Gminie Czarnków

	Średnia za sprawdzian	Czytanie	Pisanie	Rozumowanie	Korzystanie z informacji	Wykorzystywanie wiedzy w praktyce
Maksymalna liczba punktów do uzyskania	40	10	10	8	4	8
Województwo wielkopolskie	23,37	7,13	5,98	4,08	2,40	3,79
Powiat Czarnkowsko-Trzcianecki	22,51	6,88	5,87	3,96	2,25	3,55
Gmina Czarnków	22,54	6,73	5,57	4,06	2,28	3,90

**Wyniki sprawdzianu w szkole podstawowej w Gminie Czarnków
w latach 2011-2012**

Gimnazja

Egzamin gimnazjalny 2012

Średnie wyniki % egzaminu gimnazjalnego w Gminie Czarnków w 2012r.

	historia wos	język polski	przedmioty przyrodnicze	matematyka	język angielski poziom podstawowy	język angielski poziom rozszerzony	język niemiecki poziom podstawowy	język niemiecki poziom rozszerzony
Województwo wielkopolskie	59,89	62,97	48,98	46,25	62,10	45,52	55,88	29,84
Powiat Czarnkowski-Trzcieński	56,26	59,84	45,86	43,12	55,42	43,06	56,25	29,69
Gmina Czarnków	57,16	60,44	46,99	42,43	47,77	34,00	55,44	29,25

Egzamin gimnazjalny 2013

Średnie wyniki % egzaminu gimnazjalnego w Gminie Czarnków w 2013r.

	historia wos	język polski	przedmioty przyrodnicze	matematyka	język angielski poziom podstawowy	język angielski poziom rozszerzony	język niemiecki poziom podstawowy	język niemiecki poziom rozszerzony
Województwo wielkopolskie	56,56	59,99	58,18	47,52	61,82	44,55	57,33	37,06
Powiat Czarnkowski-Trzcieński	54,14	58,65	56,40	44,48	55,01	47,65	60,65	38,74
Gmina Czarnków	54,20	58,19	55,43	49,65	52,85	40,41	57,35	39,54

Srednie wyniki % egzaminu gimnazjalnego w gimnazjach w Gminie Czarnków w 2013r.

	Romanowo Dolne	Kuźnica Czarnkowska	Gębice	Jędrzejewo	Województwo	Kraj
Historia, wos	55,87	49,55	57,42	52,58	56,56	58
Polski	64,17	57,34	57,79	54,50	59,99	62
Przyrodnicze	56,74	52,24	56,53	56,00	58,18	59
Matematyka	41,17	41,07	56,51	55,38	47,52	48
Ang. podstaw	57,00	47,00	51,36	69,00	61,82	63
Ang. Poszerz.	42,75	29,46	84,00	56,08	44,55	45

Poziom nauczania mierzony metodą edukacyjnej wartości dodanej (EWD)

Czym jest metoda edukacyjnej wartości dodanej (EWD)?

Obraz nauczania szkolnego widziany tylko przez pryzmat wyników końcowych nauczania jest dalece niepełny. Wyniki egzaminacyjne uczniów zależą od wielu czynników niezależnych od szkoły, w której uczyli się na danym etapie edukacyjnym, przede wszystkim od uprzednich osiągnięć. Ważne jest mierzenie postępu poczynionego przez uczniów podczas nauki w danej szkole. Postęp ten w sposób poprawny statystycznie pozwala wyznaczać metoda edukacyjnej wartości dodanej. Metoda EWD to zestaw technik statystycznych pozwalających zmierzyć wkład szkoły w wyniki nauczania. By można ją zastosować, potrzebne są wyniki przynajmniej dwóch pomiarów osiągnięć szkolnych: na początku nauki w danej szkole i na jej zakończeniu. Polski system egzaminacyjny dostarcza danych do wyliczania EWD dla gimnazjów (sprawdzian w klasie VI szkoły podstawowej jako miara na wejściu, egzamin gimnazjalny jako miara na wyjściu) oraz szkół maturalnych (egzamin gimnazjalny jako miara na wejściu, egzamin maturalny jako miara na wyjściu).

EWD gimnazjalne - wskaźniki trzyletnie

Dlaczego w ewaluacji szkoły należy uwzględnić zarówno wynik egzaminacyjny jak i wskaźnik EWD?

Wynik egzaminacyjny i wskaźnik EWD to miary komplementarne, łącznie dają pełniejszą informację o szkole. Konsekwencją tego, że uwzględniamy zarówno wynik egzaminacyjny jak i wskaźnik EWD jest sposób pokazywania wyniku szkoły – pozycja szkoły prezentowana jest w układzie współrzędnych. Oś pozioma oznacza średni trzyletni wynik egzaminacyjny szkoły, a oś pionowa symbolizuje trzyletnią EWD szkoły.

By uwzględnić statystyczną niepewność szacowania wskaźników pozycja szkoły prezentowana jest nie jako punkt, a jako obszar w kształcie elipsy. Wyniki wszelkich pomiarów, też testów egzaminacyjnych, cechuje niepewność pomiarowa. Lokując gimnazjum na wykresie należy wziąć to pod uwagę. Dla każdego gimnazjum wyznaczany jest obszar, w którym z 95% pewnością znajduje się gimnazjum ze względu na dwa interesujące nas wskaźniki: wynik egzaminu i EWD. Wielkość elipsy, czyli niepewność szacowania wskaźników dla szkoły, zależy przede wszystkim od liczby informacji. Im większą liczbą wyników egzaminacyjnych dysponujemy, tym mniejsza niepewność i mniejsza elipsa.

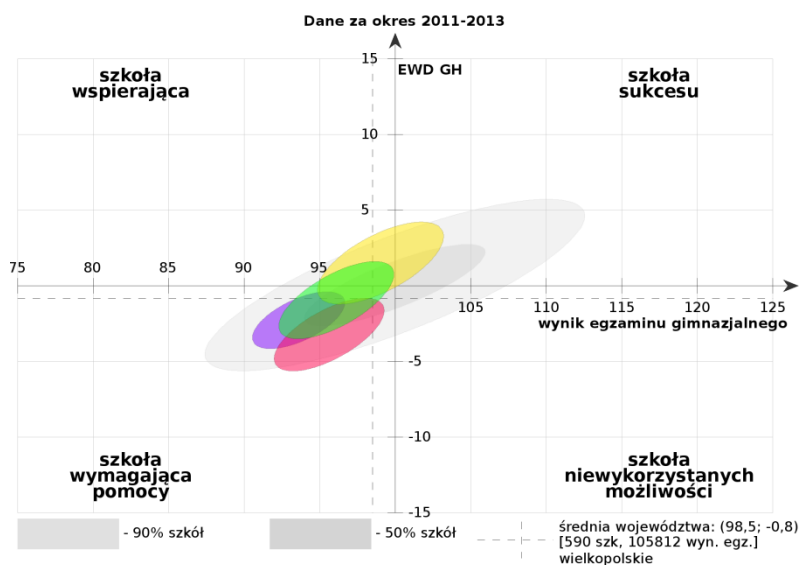
Opis położenia elipsy (szkoły) w układzie współrzędnych (wynik egzaminu, EWD) może ułatwić wyróżnienie pięciu punktów odniesienia.

- **Szkoły neutralne.** Gimnazja, w których notujemy zarówno średni w skali kraju poziom wyników egzaminacyjnych, jak i przeciętną efektywność.
- **Szkoły sukcesu.** Gimnazja o wysokich wynikach egzaminacyjnych i wysokiej efektywności nauczania.
- **Szkoły wspierające.** Gimnazja o niskich wynikach egzaminacyjnych, ale wysokiej efektywności.
- **Szkoły wymagające pomocy.** Gimnazja o niskich wynikach egzaminacyjnych i niskiej efektywności nauczania.
- **Szkoły niewykorzystanych możliwości.** Gimnazja o wysokich wynikach egzaminacyjnych oraz niskiej efektywności nauczania.

Powyższe punkty odniesienia opatrzone umownymi nazwami mają pomóc w interpretacji, a nie kategoryzacji szkół. Oprócz typów głównych można zaobserwować również typy pośrednie: szkoły o przeciętnych wynikach i niskiej/wysokiej EWD oraz szkoły o przeciętnej efektywności (EWD) i niskich/wysokich wynikach egzaminacyjnych. W tych przypadkach elipsy szkół leżą na osi pionowej lub poziomej, odpowiednio.

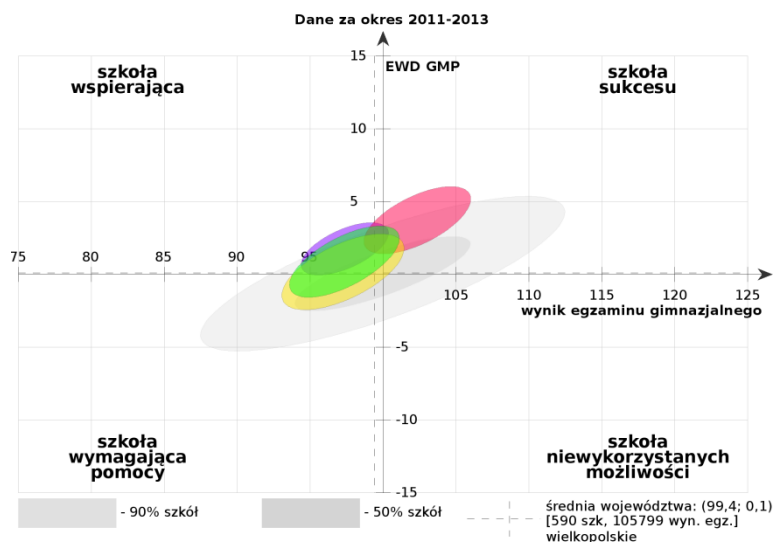
Wynik egzaminacyjny i wskaźnik EWD w gimnazjach w Gminie Czarnków

Część humanistyczna

Prawie wszystkie gimnazja w Gminie Czarnków, jeżeli chodzi o przedmioty humanistyczne, mieszczą się w obszarze „szkoła wymagająca pomocy”. Tylko jedna szkoła wchodzi w obszar „szkoła wspierająca” i „szkoła sukcesu”.

Część matematyczno-przyrodnicza

W przypadku matematyki i przedmiotów przyrodniczych większość gimnazjów w Gminie Czarnków znajduje się na pograniczu obszarów „szkoła wspierająca” i „szkoła wymagająca pomocy”. Jedno gimnazjum prawie całkowicie mieści się w obszarze „szkoła sukcesu”.

EDUKACJA OBYWATELSKA

Państwa europejskie potrzebują obywateli zaangażowanych w życie społeczne i polityczne w celu rozwoju wartości demokratycznych i zwiększenia spójności społecznej. Zarówno w Europie, jak i w poszczególnych krajach aktywne zaangażowanie obywateli, szczególnie młodych, w życie społeczne i polityczne stanowi obecnie priorytet. Znalazło to swój wyraz w definicji kompetencji kluczowych kształtowanych w ramach uczenia się przez całe życie, sformułowanej przez Parlament Europejski w 2006r., gdzie wśród ośmiu elementów wymienia się właśnie kompetencje społeczne i obywatelskie¹. Promowanie aktywności obywatelskiej jest też jednym z głównych celów sformułowanych w Strategii „Edukacja i Szkolenia 2020”. Również w Strategii UE na rzecz młodzieży na lata 2010-2018 za główne cele przyjęto wspieranie: aktywnego obywatelstwa, włączania społecznego i solidarności wśród wszystkich młodych ludzi².

Edukacja obywatelska jest tu rozumiana jako kształcenie na poziomie szkolnym, które ma przygotowywać uczniów do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i wyposaża ich w niezbędną wiedzę, umiejętności i postawy umożliwiające wnoszenie znaczącego wkładu w rozwój i dobrobyt społeczeństwa. Definicja obejmuje nie tylko proces dydaktyczny zachodzący w klasie, ale także praktyczne doświadczenia z codziennego życia szkoły i lokalnej społeczności [Raport Eurydice 2012].

Diagnoza

Podstawą do przeprowadzenia diagnozy będzie raport Eurydice „Citizenship Education in Europe” (Edukacja obywatelska w Europie) opublikowany w roku 2012. Raport skupia się na kilku

¹ Zalecenie nr 2006/962/EC Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia na temat kluczowych kompetencji w nauczaniu przez całe życie, OJ L 394, 30.12.2006.

² Rezolucja Rady z 27 listopada 2009 na temat odnowy ram europejskiej współpracy na rzecz młodzieży (2010–2018), OJ C311, 19.12.2009 [pdf]. Tekst dostępny na stronie: http://ec.europa.eu/youth/pdf/doc1648_en.pdf [Dostęp 7 maja 2012]. Strategia obejmuje kilka linii działania ukierunkowanych na rozwijanie postaw obywatelskich, w trybie kształcenia zarówno formalnym, jak i pozaformalnym, na przykład udział w społeczeństwie obywatelskim i demokracji przedstawicielskiej oraz wolontariat jako narzędzie społecznej inkluzji i obywatelstwa.

zagadnieniach ważnych dla edukacji obywatelskiej, z których na potrzeby niniejszej diagnozy wybrano dwa:

- I. Cele i organizacja kształcenia w zakresie wychowania obywatelskiego
- II. Zaangażowanie uczniów i rodziców w sprawy szkoły

I. Cele i organizacja kształcenia w zakresie wychowania obywatelskiego

Badanie przeprowadzone w 31 krajach europejskich w 2010/11 wykazało, że edukacja obywatelska zyskała na znaczeniu w krajowych podstawach programowych w całej Europie, jednak sposoby jej realizacji różnią się w poszczególnych krajach. Można wyróżnić trzy główne modele edukacji obywatelskiej:

- 1) Edukacja obywatelska jako odrębny przedmiot
- 2) Edukacja obywatelska zintegrowana w ramach przedmiotów lub obszarów edukacyjnych
- 3) Edukacja obywatelska jako element nauczania międzyprzedmiotowego.

Polska należy do 20 krajów, w których wychowanie obywatelskie ma status oddzielnego obowiązkowego przedmiotu. Przedmiotem tym jest *Wiedza o społeczeństwie* (WoS), którego nauka rozpoczyna się w gimnazjum, a kończy w szkole ponadgimnazjalnej. W szkole podstawowej razem z historią tworzy przedmiot *Historia i społeczeństwo*. W gimnazjum program nauczania w ramach WoS podzielony jest na część związaną z edukacją obywatelską oraz blok zagadnień ekonomicznych i blok zagadnień rodzinnych. Program nauczania w szkole ponadgimnazjalnej zawiera elementy ekonomii, politologii, socjologii, prawa oraz historii.

Najczęściej występujące tematy w edukacji obywatelskiej to wiedza i rozumienie funkcjonowania systemu polityczno-społecznego danego kraju, prawa człowieka i wartości demokratyczne, równość i sprawiedliwość. Kontekst narodowy nie stanowi jedyne odniesienia w edukacji obywatelskiej, wymiary europejski i międzynarodowy także odgrywają ważną rolę.

Trzeba tu jednak podkreślić, że dwie obowiązujące obecnie podstawy programowe (z lat 2002 i 2008) zakładają, że rozwijanie postaw istotnych dla edukacji obywatelskiej to ogólne zadanie całej szkoły.

Na poziomie europejskim zostały określone cztery cele kształcenia obywatelskiego:

1. Wiedza i umiejętności obywatelskie (Political literacy)
2. Rozwijanie krytycznego myślenia i umiejętności analitycznych
3. Kształtowanie postaw, wartości i zachowań (poczucie szacunku, tolerancja, solidarność itp.)
4. Wspieranie aktywności udziału w życiu szkoły i społeczności lokalnej

Wyodrębnienie tych czterech celów wskazuje na to, że edukacja obywatelska w szkole musi „wykraczać poza wąskie, formalne metody, przeważnie ukierunkowane na treści i wiedzę. [...] jej głównym celem jest nie tylko informowanie, ale też wykorzystywanie tych informacji, dzięki czemu uczniowie mogą zrozumieć i poprawić swoje możliwości zaangażowania się” [Kerr, 1999, s. 11].

II. Zaangażowanie uczniów i rodziców w sprawy szkoły

Uczniowie

Podstawą edukacji obywatelskiej jest aktywność obywatelska w praktyce. Uczniowie zaczynają poznawać wartości i zasady procesów demokratycznych dzięki swoim doświadczeniom w pierwszych wspólnotach, których są aktywnymi członkami – w klasie i szkole. Dlatego doświadczenia te powinny być odzwierciedleniem procesów demokratycznych.

Wszystkie kraje objęte badaniem wprowadziły rozwiązania promujące zaangażowanie uczniów w proces kierowania szkołą, pozwalające im na wypowiedzanie się w sprawach szkolnych. Zaangażowanie to obejmuje takie rozwiązania jak wybór przedstawicieli poszczególnych klas, ustanowienie samorządu uczniowskiego, czy też udział przedstawicieli uczniów w organie zarządzającym szkołą.

W polskich szkołach, zgodnie z artykułem 55 Ustawy o szkolnictwie z 1991r., działają samorządy uczniowskie tworzone przez wszystkich uczniów danej szkoły. Organy samorządu są jedynymi reprezentantami ogółu uczniów. Zasady wybierania i działania organów samorządu określa regulamin uchwalany przez ogół uczniów w głosowaniu równym, tajnym i powszechnym. W praktyce wszystkie szkoły organizują wybory do organów samorządu uczniowskiego.

Samorząd może przedstawiać radzie szkoły, radzie pedagogicznej oraz dyrektorowi wnioski i opinie we wszystkich sprawach szkoły lub placówki, w szczególności dotyczących realizacji podstawowych praw uczniów, takich jak:

- 1) prawo do zapoznawania się z programem nauczania, z jego treścią, celem i stawianymi wymaganiami;
- 2) prawo do jawnej i umotywowanej oceny postępów w nauce i zachowaniu;
- 3) prawo do organizacji życia szkolnego, umożliwiające zachowanie właściwych proporcji między wysiłkiem szkolnym a możliwością rozwijania i zaspokajania własnych zainteresowań;
- 4) prawo redagowania i wydawania gazety szkolnej;
- 5) prawo organizowania działalności kulturalnej, oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi, w porozumieniu z dyrektorem;
- 6) prawo wyboru nauczyciela pełniącego rolę opiekuna samorządu.

Samorząd uczniowski stanowi forum, na którym omawiane są kwestie związane ze szkołą, ale nie posiada formalnej mocy decyzyjnej w ramach szkół. Pełni zatem funkcje doradcze i informacyjne, nie ma natomiast roli decyzyjnej, co oznacza, że opinie uczniów nie muszą być brane pod uwagę przez podmioty zarządzające szkołą.

Należy podkreślić, że Polska zajmuje pierwsze miejsce wśród 38 krajów poddanych badaniu w 2008/09 pod względem poziomu udziału uczniów ósmego roku nauki w wyborach szkolnych – 95%. Najslabiej wypadają pod tym względem Bułgaria i Holandia – 52%³.

W Gminie Czarnków we wszystkich szkołach wybierani są spośród uczniów przedstawiciele klas – tzw. trójki klasowe, a także działają samorządy uczniowskie. **Działania realizowane w szkołach, wykraczające poza oficjalne uregulowania to:**

Rodzice

Większość państw europejskich (poza Cyprzem, Szwecją i Turcją) wprowadziła na poziomie centralnym uregulowania i oficjalne zalecenia umożliwiające lub zachęcające rodziców do angażowania się w proces zarządzania szkołą. W Polsce artykuły 53 i 54 Ustawy o szkolnictwie

---

³ Badanie ICCS – przeprowadzone przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Ewaluacji Osiągnięć Edukacyjnych (IEA – *International Association for the Evaluation of Educational Achievement*) – zawiera dane zebrane od ponad 140 000 uczniów w czasie ósmego roku edukacji szkolnej, 62 000 nauczycieli i 5300 dyrektorów szkół z 38 państw.

regulują tworzenie i funkcjonowanie rad rodziców uczniów. W skład szkolnej rady rodziców wchodzi po jednym przedstawicielu rad oddziałowych („trójek klasowych” rodziców). Rada rodziców może występować do dyrektora i innych organów szkoły, organu prowadzącego szkołę oraz organu sprawującego nadzór pedagogiczny z wnioskami i opiniami we wszystkich sprawach szkoły.

Do kompetencji rady rodziców należy:

- 1) uchwalanie w porozumieniu z radą pedagogiczną:
  - a) programu wychowawczego szkoły obejmującego wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów, realizowanego przez nauczycieli,
  - b) programu profilaktyki dostosowanego do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, obejmującego wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców;
- 2) opiniowanie programu i harmonogramu poprawy efektywności kształcenia lub wychowania szkoły;
- 3) opiniowanie projektu planu finansowego składanego przez dyrektora szkoły.

Rada rodziców ma charakter opiniodawczo-doradczy, nie pełni natomiast funkcji decyzyjnych. Doradztwo dotyczy takich kwestii jak: zasady, zajęcia pozalekcyjne, budżet, szkolny plan działań, lekcje fakultatywne, środki wsparcia, nabywanie materiałów edukacyjnych (to ostatnie zależy od szkół). Informowanie innych rodziców obejmuje: kryteria oceniania, relegowanie uczniów ze szkoły, treści kształcenia, rekrutacja nauczycieli.

Warto nadmienić, że kilkanaście krajów poddanych badaniu dopuszcza udział rodziców w podejmowaniu decyzji dotyczących niektórych spośród wymienionych powyżej kwestii.

W Gminie Czarnków we wszystkich szkołach są powoływane i działają rady rodziców.

Rada szkoły

Ciałem które ma większe kompetencje niż rada rodziców i samorząd uczniowski jest rada szkoły. Ustawa o szkolnictwie (artykuł 50 i 51) dopuszcza możliwość tworzenia takich rad w szkołach, ale nie jest to obligatoryjne. Rada powinna liczyć co najmniej 6 osób, a w jej skład wchodzi w równej liczbie: nauczyciele wybrani przez ogół nauczycieli, rodzice wybrani przez ogół rodziców oraz uczniowie wybrani przez ogół uczniów. Nie dotyczy to uczniów szkół podstawowych, a w przypadku gimnazjów udział uczniów nie jest obowiązkowy. Kadencja rady trwa 3 lata. Dyrektor szkoły nie jest członkiem rady, ale może brać udział w jej posiedzeniach z głosem doradczym, podobnie jak inne osoby zapraszane przez przewodniczącego rady. Powstanie rady organizuje dyrektor szkoły z własnej inicjatywy, albo na wniosek rady rodziców, w przypadku gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych również na wniosek samorządu uczniowskiego.

Rada szkoły uczestniczy w rozwiązywaniu spraw wewnętrznych szkoły, a także:

- 1) uchwała statut szkoły;
- 2) opiniuje projekt planu finansowego szkoły;
- 3) może występować do organu sprawującego nadzór pedagogiczny nad szkołą z wnioskami o zbadanie i dokonanie oceny działalności szkoły, jej dyrektora lub innego nauczyciela zatrudnionego w szkole; wnioski te mają dla organu charakter wiążący;
- 4) opiniuje plan pracy szkoły, projekty innowacji i eksperymentów pedagogicznych oraz inne sprawy istotne dla szkoły;
- 5) z własnej inicjatywy ocenia sytuację oraz stan szkoły i występuje z wnioskami do dyrektora, rady pedagogicznej, organu prowadzącego szkołę oraz do wojewódzkiej rady oświatowej, w szczególności w sprawach organizacji zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, zajęć

dydaktyczno-wyrównawczych i specjalistycznych organizowanych dla uczniów wymagających szczególnego wsparcia w rozwoju lub pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

W szkołach w Gminie Czarnków nie powołuje się tego typu rad.

ZAJĘCIA POZALEKCYJNE

Przedszkola

Nauczyciele pracują na bazie programów wychowania przedszkolnego: „Od przedszkolaka do pierwszaka”, „Dziecko w swoim żywiole”, „ Razem w przedszkolu”, „Miedzy nami – program autorski”, „Kochamy dobrego Boga”.

Dla dzieci organizowane są zajęcia dodatkowe, m.in.: język angielski, zajęcia z logopedą, wczesne wspomaganie, zajęcia z religii.

Przedszkola uczestniczą w ogólnokrajowych programach, m.in.: „Cała Polska czyta dzieciom”, „Kubusiowi przyjaciele natury”, „Czyste powietrze wokół nas”, „Góra grosza”.

Szkoły podstawowe

W szkołach podstawowych odbywają się następujące zajęcia pozalekcyjne: kółko przyrodnicze, kółko języka niemieckiego i angielskiego, kółko matematyczne, kółko polonistyczne, kółko wokalne, sportowe, zajęcia wyrównawcze, zajęcia aktywizujące, zajęcia rozwijające, zajęcia opiekuńczo-wychowawcze, zajęcia z muzyki, zajęcia religijne, zajęcia geograficzne, rozwijanie zainteresowań, logopedia.

Szkoły uczestniczą w programach: „Owoce w szkole”, „Mleko w szkole”, „Akademia czystych rąk”, Trening umiejętności „Ekstra klasa”, Klub bezpiecznego Puchatka”.

Gimnazja

Gimnazja posiadają bogatą ofertę zajęć pozalekcyjnych, m.in: kółko matematyczne, kółko informatyczne, kółko fizyczne, kółko chemiczne, kółko biologiczne, kółko geograficzne, kółko polonistyczne, kółko historyczne, kółko języka niemieckiego, kółko języka angielskiego, kółko teatralne, kółko wokalne, zespół fletowy, kółko taneczne/aerobik, kółko redakcyjne, kółko fotograficzne, nauka gry na gitarze, zajęcia logopedyczne, zajęcia sportowe, terapia pedagogiczna, kółko religijne, zajęcia z edukacji dla bezpieczeństwa.

Szkoły uczestniczą w licznych programach i projektach:

- „ONI” pokażą nam swój świat – projekt realizowany wspólnie z Warsztatami Terapii Zajęciowej Stowarzyszenia „Empatia” w Gębicach, którego celem jest promowanie wśród dzieci i młodzieży aktywności osób niepełnosprawnych intelektualnie w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego;
- „Na własne konto” – program EFRWP, którego celem jest poszerzenie wiedzy ekonomicznej uczniów, kształtowanie podstaw przedsiębiorczości, przekazanie umiejętności świadomego planowania własnej ścieżki zawodowej;
- „Bezpośrednie wsparcie rozwoju szkół poprzez wdrożenie zmodernizowanego systemu doskonalenia nauczycieli w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim”;

- „Aktywna edukacja” – program Centrum Edukacji Obywatelskiej, którego celem jest rozwój wiedzy i umiejętności w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK);
- „Nikogo nie zgubić każdego rozwinąć” – projekt systemowy z Programu Kapitał Ludzki;
- „Edukacyjna rewolucja w Wielkopolsce” – Vulcan;
- „Wielkopolska Sieć Szkół Promujących Zdrowie”;
- „Elektroodpady” – projekt recyclingowy;
- Programy zdrowotne: „Trzymaj formę”, „Bądźmy zdrowi wiemy, więc działamy”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”;
- „W zieleni spokój, radość i zdrowie” – projekt integracyjny w ramach Akcji Sprzątania Świata;
- „Dzień olimpijczyka” – projekt integracyjny;
- „Zdrowo i bezpiecznie żyć” – projekt Tydzień Działań Przeciw Uzależnieniom;
- „Program o zasadach zdrowego żywienia”;
- Program „Ćwiczyć każdy może”;
- Program „Pierwsza pomoc przedmedyczna”;
- Program „Owoce i warzywa w szkole”;
- Program „Porcja pozytywnej energii”;
- Program „Szklanka mleka”.

Szkoły biorą udział w akcjach charytatywnych: „Góra grosza”, „I Ty zostań św. Mikołajem”, „Maskotka zaprasza na ciasto”, „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy”, Cegiełka dla dzieci z chorym układem krążenia „Dar serca”, cykliczna zbiórka makulatury, „Podziel się czapką na zimę”, „Kartka urodzinowa dla Oliwki”, „Bologo”.

Zespół Szkół Leśnych w Goraju

Zespół Szkół Leśnych w Goraju składa się z Technikum Leśnego oraz z uruchomionej 01 września 2013r. Zasadniczej Szkoły Zawodowej, kształcącej w zawodzie operator maszyn leśnych.

Technikum Leśne jest jedyną tego typu szkołą na terenie województwa wielkopolskiego prowadzoną przez Ministra Środowiska (w Polsce jest 11 szkół tego typu). Szkoła położona jest wśród przepięknych lasów bukowych 6 km od Czarnkowa w tzw. Szwajcarii Czarnkowskiej, w zabytkowych obiektach zespołu pałacowego. Zamek wybudował na początku XX wieku hrabia Wilhelm Bolko Emanuel von Hochberg pochodzący z Pszczyny.

W zamku mieści się obecnie internat dla chłopców i dziewcząt dysponujący 200 miejscami. Nauka przebiega w systemie jednozmianowym w godzinach 8⁰⁰-14³⁰. Po obiedzie prowadzone są liczne zajęcia pozalekcyjne takie jak: SKS, kółko języka niemieckiego, języka angielskiego, komputerowe, botaniczne, łowieckie, pszczelarskie, strzelectwa myśliwskiego oraz koła PTTK, HDK, LOP, Harcerski Klub InO (zajmuje się marszami na orientację). Przy szkole działa również jeden z najlepszych w tej chwili w kraju Zespół Sygnalistów Myśliwskich.

Szkoła posiada dobrze wyposażone pracownie przedmiotowe w tym dwie pracownie komputerowe, dużą salę gimnastyczną oraz dobrze wyposażoną i skomputeryzowaną bibliotekę wyposażoną w 5 komputerów z dostępem do internetu. W roku szkolnym 2013-2014 w Technikum kształcą się 164 uczniów.

Zespół Szkół Specjalnych im. Kornela Makuszyńskiego w Gębicach

W skład Zespołu Szkół Specjalnych wchodzi:

- szkoła podstawowa dla uczniów z lekkim i głębszym stopniem niepełnosprawności intelektualnej,
- gimnazjum dla uczniów z lekkim i głębszym stopniem niepełnosprawności intelektualnej,
- szkoła przysposabiająca do pracy dla uczniów z głębszym stopniem niepełnosprawności intelektualnej dla absolwentów gimnazjum.

Oferta edukacyjna Zespołu Szkół Specjalnych jest skierowana do dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych służy doskonale wyposażona baza.

Uczniowie mogą korzystać z: sali komputerowej, czytelnicy multimedialnej, sali gimnastycznej, sali doświadczania świata, sali korekcji wad postawy, siłowni, sali hydromasażu, pracowni krawieckiej, pracowni gospodarstwa domowego, pracowni rękodzieła artystycznego, gabinetu pielęgniarki.

Uczniowie dojeżdżający mają możliwość korzystania z zajęć zorganizowanych w świetlicy szkolnej. Świetlica szkolna zapewnia opiekę do czasu odjazdu uczniów do domów. Mogą oni w tym czasie odpocząć, rozwijać swoje zainteresowania, odrobić lekcje wraz z nauczycielem.

Wśród wysoko wykwalifikowanej kadry nauczycielskiej pracują również pedagog, psycholog, logopeda, rehabilitanci.

Oprócz zajęć edukacyjnych i wychowawczych w szkole prowadzi się urozmaicone, wychodzące na przeciw potrzebom uczniów, zajęcia dydaktyczne – wyrównawcze i liczne zajęcia rewalidacyjne: korekcji wad wymowy, usprawniania technik szkolnych, stymulacji polisensorycznej, rehabilitacji, hydromasażu, usprawniania motoryki małej.

Uczniowie mogą aktywnie rozwijać swoje zainteresowania i zdolności, gdyż na terenie szkoły prowadzone są różnorodne zajęcia pozalekcyjne zorganizowane w ramach kół: turystyczno – krajoznawczego, sportowego, wokalnno – muzycznego, komputerowego, krawieckiego, rękodzieła artystycznego, garncarskiego, praca w drewnie, gastronomicznego i koła Miłośników Wypieków.

Na terenie szkoły odbywają się imprezy, konkursy i zawody sportowe o charakterze regionalnym.

Szkoła ustawicznie wzbogaca swoją ofertę edukacyjną. Nauczyciele wdrażają innowacje pedagogiczne oparte na autorskich programach („praca w drewnie”, edukacja leśna), a także uczestniczą w realizacji projektów unijnych.

Nauka i praca w małych grupach gwarantuje osiągnięcie celów, jakim jest efektywne nauczanie i wychowanie dzieci i młodzieży.

Dużą grupę uczniów stanowią dzieci i młodzież dojeżdżające z terenu gmin powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego.

W pobliżu szkoły znajduje się Ośrodek Pedagogiczno-Rehabilitacyjny „Nasz Dom” Sióstr Felicjanek, który pełni funkcję internatu dla dziewcząt i chłopców.

Zespół placówek oświatowych „Nasz Dom”

„Nasz Dom” Ośrodek Pedagogiczno-Rehabilitacyjny im. Błogosławionej Marii Angeli w Gębicach jest placówką koedukacyjną przeznaczoną dla dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 23 lat. Ośrodek prowadzi działalność przez cały rok szkolny jako placówka, w której są przewidziane ferie szkolne.

„NASZ DOM” w Gębicach wypełnia swoje zadania statutowe zgodnie z misją Zgromadzenia i charyzmatem Założycielki Bł. Marii Angeli, co można wyrazić Jej przesłaniem: „wszystkim bez wyjątku nieście pomoc, bo każdy jest bliźnim naszym”.

Do Ośrodka przyjmowane są dzieci i młodzież z niepełnosprawnością intelektualną lub z niepełnosprawnościami sprzężonymi. W zależności od potrzeb z placówki mogą korzystać na zasadzie opieki częściowej dzieci niepełnosprawne intelektualnie mieszkające w środowisku lokalnym lub dowożone z pobliskich gmin do szkoły w Gębicach.

Celem Ośrodka jest wszechstronny rozwój wychowanka jako osoby, według zasad pedagogiki katolickiej, personalizmu chrześcijańskiego i pedagogiki specjalnej.

Podstawą wychowania jest chrześcijański system wartości, w duchu Ewangelii i społecznej nauki Kościoła Katolickiego. Ośrodek zapewnia wychowankom realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki poza Ośrodkiem.

Cele i zadania realizowane są we współpracy z rodzicami (opiekunami prawnymi) wychowanków, ze szkołami, do których uczęszczają wychowankowie oraz osobami i instytucjami świeckimi i kościelnymi wspierającymi jego działalność.

Do zadań ośrodka należy w szczególności:

- stworzenie optymalnych warunków do wszechstronnego rozwoju wychowanka,
- wspieranie i stymulowanie rozwoju dziecka i korygowanie jego zaburzeń,
- kształtowanie podstawowych umiejętności, sprawności i nawyków życiowych i społecznych,
- organizowanie zajęć wychowawczych, dydaktycznych i rewalidacyjnych,
- sprawowanie opieki nad wychowankiem,
- współpraca z rodzicami (prawnymi opiekunami) w celu włączenia ich w proces rewalidacji i jego intensyfikacji,
- współpraca ze szkołą, do której uczęszcza wychowanek dla prawidłowej realizacji celów dydaktyczno-wychowawczych.

Podczas zajęć stosuje się następujące formy terapii zajęciowej:

- właściwą „terapię zajęciową” – stanowi oddzielną formą rehabilitacji. W ramach jej prowadzi się wiele różnych zajęć m.in.: rzeźbiarstwo, tkactwo oraz wszelkiego rodzaju prace ręczne. Wykorzystuje się tutaj również wszystkie pozostałe formy terapii zajęciowej:
- arteterapię – terapia wykorzystująca szeroko pojętą sztukę: malowanie, rysowanie, grafika, gobelin, sznurek, makrama, witraż, płaskorzeźba, drewno, gips, haft, korek, decoupage.

- estetoterapię – terapia wykorzystująca kontakt z pięknym otoczeniem i kontakt z przyrodą, bądź wyjście do galerii, muzeum – które stanowi element arteterapii.
- sylwoterapię (łac. silva – las) – terapia wykorzystująca spacer po lesie. Czynnikiem terapeutycznym jest kontakt z przyrodą. Można odnaleźć tutaj również elementy chromoterapii ponieważ kolor zielony pomimo a może dzięki swojemu konserwatyzmowi/zasadniczości wykazuje działanie uspokajające.
- muzykoterapię – terapia wykorzystująca muzykę – słuchanie, tworzenie, śpiewanie, granie.
- chromoterapię – terapia wykorzystująca kolory.
- pracę z tworzywami naturalnymi – liście, kasztany, kompozycje kwiatowe.
- pracę z tworzywami przekształcalnymi – plastelina, glina, masa solna, styropian.

Prace wychowanków prezentowane były na różnych wystawach w kraju (Piła, Kruszewo, Chodzież, Zamość) i zagranicą (Szwecja, Niemcy, USA).

Wychowankowie poprzez uczestnictwo w zajęciach nie tylko rozwijają własną aktywność manualną i plastyczną, ale także uczą się akceptacji i tolerancji dla innych wypowiedzi artystycznych oraz usprawniają się w pracy zespołowej i indywidualnej.

NASZ DOM” umożliwia odbywanie praktycznych zajęć młodzieży z umiarkowaną niepełnosprawnością umysłową w ramach przysposobienia do pracy oraz praktyk zawodowych dla młodzieży z lekką niepełnosprawnością umysłową uczęszczających do specjalnych szkół ponadgimnazjalnych.

Ośrodek tworzy odpowiednie warunki i stanowiska pracy dla właściwego przebiegu praktyk zawodowych. Stanowiska pracy, na których odbywają się praktyki zawodowe są wyposażone w niezbędne sprzęty, narzędzia i urządzenia.

Głównym zadaniem nauczania praktycznego jest przygotowanie wychowanków z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim do zdobycia kwalifikacji kucharza w zawodzie mała gastronomia. Dla wychowanków z głębszą niepełnosprawnością intelektualną zajęcia praktyczne mają na celu wykształcenie sprawności i umiejętności do wykonywania podstawowych prac związanych z prowadzeniem domu, włącznie ze sprawowaniem opieki nad dziećmi i ludźmi starszymi, pomoc w pracach ogrodniczych a także podejmowanie prac pomocniczych w pralni, kuchni, pracowni rękodzieła artystycznego.

„NASZ DOM” jest jedną z najlepiej działających placówek oświatowych w Wielkopolsce. Badania jakości pracy bazy materialnej i warunków życia w Ośrodku według standardów, zgodnie z decyzją wielkopolskiego Kuratora Oświaty zostały ocenione bardzo wysoko. Również opinie rodziców wychowanków i odwiedzających gości są bardzo pozytywne.

FUNDACJA GĘBICZYN

Fundacja została założona w 1997r. przez małżeństwo Alinę i Stefana Wawrzyniak i od początku prowadzi działania na rzecz rewitalizacji i doksztalcania dzieci i młodzieży wiejskiej oraz osób dorosłych zagrożonych wykluczeniem społecznym. Fundacja założyła i prowadzi Centrum Praktyk kulturalnych i Integracji Społecznej „Gębiczyńskie Gniazdo”

Fundacja realizuje projekty o charakterze edukacyjno-kulturalnym i proekologicznym oraz prospołecznym, wzbogacając bazę do prowadzenia zajęć oraz do zwiedzania w maleńkiej wsi Gębiczyn. We wszystkich przedsięwzięciach realizowanych przez Fundację uczestniczy rocznie od 2000 do 3000 uczestników. Środki na realizację projektów organizacja zdobywa w drodze ogłaszanych konkursów.

Fundacja realizuje następujące zajęcia dla dzieci i młodzieży z Gminy Czarnków i Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego:

- „Z dzieckiem w świat wartości” – projekt edukacyjno-kulturalny skierowany do dzieci;
- Zajęcia stałe w formie konsultacji i pomocy w nauce dla dzieci z Gębic, Romanowa, Huty i Konarzewa;
- Pozaszkolne zajęcia dopołudniowe dla grup i klas szkolnych pod hasłem „Z piaskownicy w wielki świat” dla dzieci z przedszkoli i szkół podstawowych;
- Warsztaty plastyczne „Wyraź siebie” dla gimnazjalistów;
- Warsztaty teatralne Happening „Przyleciały motyle na chwilę” dla dzieci ze szkół podstawowych i gimnazjów.

Fundacja organizuje imprezy i wydarzenia kulturalne i integracyjne:

- Międzynarodowy Festiwal Filmów Młodego Widza „Wędrujące ALE KINO!”;
- Plenery rzeźbiarskie „Tańcząc z rzeźbami” i „Drugie życie drewna, gliny i żelaza”;
- Pikniki integracyjno-edukacyjne.

Fundację odwiedzają liczne wizyty studyjne z całej Polski i Europy.

We wszystkich zajęciach i imprezach zorganizowanych przez Fundację w roku 2011 udział wzięło 2912 uczestników, w tym z gminy Czarnków 1187. W 2012r. łącznie udział wzięło 2348 uczestników, w tym z gminy Czarnków 813.

RYNEK PRACY

POWIATOWY URZĄD PRACY W CZARNKOWIE

Powiatowy Urząd Pracy w Czarnkowie na potrzeby Strategii opracował opis sytuacji na rynku pracy w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim i Gminie Czarnków według stanu na koniec grudnia 2013r.

Sytuacja na rynku pracy

I. Opis pod względem poziomu i natężenia bezrobocia

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego na koniec grudnia 2013r. wynosiła 4.715 osób (w tym 2.539 kobiet) i była niższa o 3,3% (162 osoby) w stosunku do grudnia 2012r.

W gminie Czarnków na koniec grudnia 2013r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła 552 osoby (w tym 296 kobiet) i była wyższa o 12 osób, tj. o 2,2% w porównaniu do grudnia 2012r.

Spadek bezrobocia na koniec grudnia 2013r. w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego nastąpił w 4 gminach powiatu i przedstawiał się następująco:

- o 17,9% w g. Lubasz (52 osoby),
- o 17,2% w g. Połajewo (46 osób),
- o 6,7% w mg. Trzcianka (107 osób),
- o 6,4% w m. Czarnków (30 osób).

Wzrost bezrobocia zanotowano w 4 gminach powiatu i przedstawiał się następująco:

- o 10,6 w g. Drawsko (36 osób),
- o 3,9% w mg. Krzyż Wlkp. (23 osoby),
- o 2,2% w g. Czarnków (12 osób),
- o 0,3% w mg. Wieleń (2 osoby).

Stopa bezrobocia (liczba bezrobotnych do liczby ludności aktywnej zawodowo – pracujący i zarejestrowani bezrobotni) dla powiatu na koniec listopada 2013r. wynosiła 14,2% i była wyższa o 1,0% od stopy bezrobocia dla kraju (13,2%) i o 4,7% od stopy bezrobocia dla Wielkopolski (9,5%).

Największe natężenie bezrobociem w grudniu 2013r. mierzone wskaźnikiem bezrobocia rejestrowanego (stosunek bezrobotnych do ludności w wieku produkcyjnym) występowało w mg. Krzyż – 10,6%, najmniejsze w g. Lubasz – 5,0%. W gminie Czarnków wynosiło 7,4%.

Informacje o wielkości wskaźnika bezrobocia rejestrowanego przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1

Poziom i natężenie bezrobocia na koniec grudnia 2013r.

	Liczba bezrobotnych		Wzrost/spadek liczby bezrobotnych w porównaniu do XI 2013				Wskaźnik bezrobocia rejestrowanego* na koniec XII 2013	Wzrost/spadek liczby bezrobotnych w porównaniu do XII 2012	
			w liczbach bezwzględnych		w procentach			w liczbach	w %
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety			
Powiat	4715	2539	181	58	4,0%	2,3%	8,2%	-162	-3,3%
m. Czarnków	439	219	14	-8	3,3%	-3,5%	5,8%	-30	-6,4%
g. Czarnków	552	296	22	1	4,2%	0,3%	7,4%	12	2,2%
g. Połajewo	221	127	-1	3	-0,5%	2,4%	5,6%	-46	-17,2%
g. Lubasz	239	125	11	-3	4,8%	-2,3%	5,0%	-52	-17,9%
g. Drawsko	392	217	18	18	4,8%	9,0%	9,6%	36	10,1%
mg. Trzcianka	1487	798	44	12	3,0%	1,5%	9,4%	-107	-6,7%
mg. Wieleń	768	398	58	28	8,2%	7,6%	9,5%	2	0,3%
mg. Krzyż	617	359	15	7	2,5%	2,0%	10,6%	23	3,9%

*Wskaźnik bezrobocia rejestrowanego – liczba bezrobotnych do liczby ludności w wieku produkcyjnym (wg stanu na 31.12.2012 r.)

II. Struktura bezrobocia

Analiza struktury bezrobotnych na koniec grudnia 2013r. prowadzi do następujących wniosków:

- bez prawa do zasiłku w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim zanotowano na koniec grudnia 2013r. 3.929 osób (83,3% ogółu bezrobotnych), natomiast na terenie gminy Czarnków 450 osób (81,5% ogółu).
- osoby długotrwale bezrobotne stanowiły w powiecie 47,6% ogółu bezrobotnych (2242 osoby). W stosunku do grudnia 2012 roku liczba długotrwale bezrobotnych spadła o 19 osób tj. o 0,8%.

W gminie Czarnków na koniec grudnia zanotowano 227 osób długotrwale bezrobotnych stanowiących 41,1% ogółu bezrobotnych z gminy Czarnków. W porównaniu do grudnia 2012 nastąpił wzrost osób długotrwale bezrobotnych o 18 osób tj. 8,6%.

Tabela 2

Struktura długotrwale bezrobotnych w gminie Czarnków na koniec grudnia 2013r.

	Liczba długotrwale bezrobotnych na koniec grudnia 2012r.	Liczba długotrwale bezrobotnych na koniec grudnia 2013r.	% dynamika
Płeć			
mężczyźni	75	89	18,7

kobiety	134	138	3,0
Wykształcenie			
wyższe	10	11	10,0
policealne i średnie zawodowe	51	60	17,6
średnie ogólnokształcące	22	15	-31,8
zasadnicze zawodowe	68	75	10,3
gimnazjalne i poniżej	58	66	13,8
Czas pozostawania bez pracy w miesiącach			
do 1	7	7	-
1-3	29	14	-51,7
3-6	18	40	122,2
6-12	32	19	-40,6
12-24	80	91	13,8
pow. 24	43	56	30,2

- Osoby niepełnosprawne stanowiły w powiecie 5,1% ogółu bezrobotnych - 242 osoby, w odniesieniu do grudnia 2012r. ich liczba spadła o 5 osób, tj. o 2,0%. W grudniu 2013r. najwyższy odsetek bezrobotnych niepełnosprawnych występował w mg. Trzcianka – 8,7% tj. 129 osób, g. Czarnków – 4,5% tj. 25 osób, najmniejszy w mg. Wieleń i g. Drawsko – 1,8%.
- Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka - stanowiły 12,0% ogółu bezrobotnych w powiecie (568 osób). Najwyższy odsetek wymienionej kategorii bezrobotnych występował w grudniu 2013 r. w gminie Czarnków – 13,8% - 76 kobiet, najniższy w g. Drawsko – 8,2% - 32 kobiety.
- Osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia stanowiły 10,9% ogółu bezrobotnych w powiecie (513 osób). W grudniu 2013r. najwyższy odsetek danej kategorii bezrobotnych występował w gminie Czarnków – 14,9% - 82 osoby, natomiast najniższy w g. Drawsko – 6,9%.
- Osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia stanowiły 1,4% ogółu bezrobotnych w powiecie (67 osób). Najwyższy odsetek występował w mg. Trzcianka – 2,1%, natomiast w g. Drawsko zanotowano tylko 1 osobę stanowiącą 0,3%. W gminie Czarnków na koniec grudnia 2013r. zanotowano 10 osób, stanowiących 1,8% ogółu bezrobotnych.
- Kobiety stanowią większość wśród zarejestrowanych bezrobotnych, obserwuje się jednak tendencję malejącą procentowego udziału tej grupy w ogóle bezrobotnych – dla powiatu od 55,2% w grudniu 2012r. do 49,9% w grudniu 2013r. (spadek o 152 kobiety, tj. o 5,6%). W gminie Czarnków kobiety stanowiły od 50,7% w grudniu 2012r. do 53,6% w grudniu 2013r. (wzrost w liczbach bezwzględnych o 22 kobiety, tj. o 8,0%).

- Osoby do 12 miesięcy od daty zakończenia nauki stanowiły w powiecie 5,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych – 252 osoby (spadek % udziału o 7,4% w porównaniu do grudnia roku ubiegłego), w gminie Czarnków absolwenci stanowili 8,2% ogółu bezrobotnych z gminy Czarnków - 45 osób. W 2013r. w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim zarejestrowało się 828 absolwentów, tj. o 15 osób – 1,8% więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego, (w gminie Czarnków zarejestrowało się 141 absolwentów, w porównaniu z rokiem 2012 zarejestrowało się 28 osób więcej).
- Osoby, które ukończyły szkołę wyższą do 27 roku życia stanowiły w powiecie na koniec grudnia 2013r. 1,2% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych - 56 osób (w grudniu 2012 był zbliżony poziom), w gminie Czarnków osoby te stanowiły 1,4% ogółu bezrobotnych z gminy Czarnków - 8 osób.

Tabela 3

Zestawienie liczby bezrobotnych w poszczególnych grupach wiekowych oraz według poziomu wykształcenia na koniec grudnia 2013r.

Wyszczególnienie	Powiat czarnkowsko-trzcianecki				Gmina Czarnków			
	XII 2013		kobiety XII 2013		XII 2013		kobiety XII 2013	
	osoby	%	osoby	%	osoby	%	osoby	%
Ogółem	4715	100,0	2539	100,0	552	100,0	296	100,0
z tego z wykształceniem:								
wyższym	375	8,0%	275	10,8%	40	7,2%	28	9,5%
policealnym i średnim zawodowym	1067	22,6%	691	27,2%	145	26,3%	105	35,5%
średnim ogólnokształcącym	339	7,2%	260	10,2%	36	6,5%	30	10,1%
zasadniczym zawodowym	1494	31,7%	641	25,2%	181	32,8%	75	25,3%
gimnazjalnym i poniżej	1440	30,5%	672	26,5%	150	27,2%	58	19,6%
Ogółem	4715	100,0	2539	100,0	552	100,0	296	100,0
z tego w grupach wieku:								
18-24	947	20,1%	548	21,6%	138	25%	82	27,7%
25-34	1228	26,0%	778	30,6%	146	26,5%	94	31,8%
35-44	944	20,0%	545	21,5%	102	18,5%	62	20,9%
45-54	903	19,2%	444	17,5%	84	15,2%	37	12,5%
55-59	535	11,3%	224	8,8%	67	12,1%	21	7,1%
60-64 lata	158	3,4%	-	-	15	2,7%	-	-

Bezrobotni zarejestrowani według zawodów

Na koniec II półrocza 2013r. osoby bezrobotne reprezentowały 648 zawodów i specjalności, z których posiadane przez największą liczbę bezrobotnych przedstawiono w poniższej tabeli. Największą liczbowo grupę stanowią osoby bez zawodu (942 osoby – 20,0%).

Tabela 4

Bezrobotni według dominujących zawodów na koniec grudnia 2013r. (pow. 40 bezrobotnych w zawodzie)

Kod	Zawód	Liczba bezrobotnych	% ogółu
522301	Sprzedawca	398	8,4%
722204	Ślusarz	151	3,2%
331403	Technik ekonomista	134	2,8%
512001	Kucharz	118	2,5%
711202	Murarz	101	2,1%
753105	Krawiec	80	1,7%
723105	Mechanik samochodów osobowych	71	1,5%
961302	Robotnik placowy	64	1,4%
752205	Stolarz	61	1,3%
522305	Technik handlowiec	56	1,2%
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	54	1,1%
515303	Robotnik gospodarczy	54	1,1%
931301	Robotnik budowlany	51	1,1%
311504	Technik mechanik	50	1,1%
512002	Kucharz małej gastronomii	50	1,1%
723103	Mechanik pojazdów samochodowych	49	1,0%
314207	Technik rolnik	46	1,0%
514101	Fryzjer	40	0,8%

Oferty pracy

W 2013 roku urząd dysponował 2.317 ofertami pracy (w tym 1.192 ofertami subwencjonowanymi). Liczba ofert pracy w odniesieniu do analogicznego okresu 2012 roku wzrosła o 19,2% - 374 oferty.

W 2012 roku urząd dysponował 1.943 ofertami pracy (w tym 1.011 ofertami subwencjonowanymi).

W 2013r. od pracodawców z gminy Czarnków wpłynęło 219 ofert, z czego 120 ofert subwencjonowanych, w analogicznym okresie 2012r. – 178 ofert w tym 77 ofert subwencjonowanych.

Podmioty gospodarcze w powiecie czarnkowsko – trzcianeckim

Zgodnie z danymi z Urzędu Statystycznego w Poznaniu na koniec II półrocza 2013r. liczba podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w powiecie czarnkowsko - trzcianeckim wynosiła 7.087 (307 sektor publiczny, 6.780 sektor prywatny), tj. o 244 podmioty – 3,6% więcej niż w na koniec grudnia 2012r.

Na podstawie przeprowadzonych wizyt u pracodawców sytuację lokalnych firm można określić jako stabilną, która dąży do utrzymania zatrudnienia na aktualnym poziomie z niewielką tendencją wzrostu. W żadnej z firm, na obecną chwilę, nie są planowane zwolnienia, mające charakter zwolnień grupowych.

W miesiącu listopadzie 2013 roku stan zatrudnienia w największych zakładach pracy na terenie Gminy Czarnków przedstawiała się następująco:

- Drukarnia Interak Sp. z o.o., Grzępy 50: 253 osoby (XI.2013). Firma korzysta również z usług dwóch agencji pracy tymczasowej przy zatrudnianiu pracowników do prac prostych (na produkcji). Agencja „New Horizon Sp. z.o.o., Gdańsk - zatrudnia ok. 20 osób, natomiast agencja „In Temporis Polska” Lublin – zatrudnia ok. 20 osób. W najbliższym czasie firma nie planuje zwiększenia zatrudnienia;
- „KOMAT” Mieczysław Kozłowski, Romanowo Dolne 105: 150 osób (XI.2013). Stan zatrudnienia, w porównaniu do roku 2012 jest na podobnym poziomie. W związku z prężnym rozwojem (budowa nowej hali produkcyjnej) firma w 2014 roku planuje zwiększenie zatrudnienia o ok. 10-15 osób (m.in. na stanowiska: szlifierz, ślusarz, spawacz itp.);
- Polski Koncern Mięsny „DUDA” S.A., Huta: 36 osób (XI.2013). W porównaniu z rokiem 2012 (VIII.2012) zatrudnienie zmniejszyło się o 43 osoby. Różnica w zatrudnieniu wynika z faktu, że pracodawca zaczął korzystać z usług zewnętrznej firmy zatrudniającej pracowników. W najbliższym czasie pracodawca nie planuje zwiększenia zatrudnienia;
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe "Mirtech" Miron Skrzeczkowski, Sarbka 2: 38 osób (XI.2013). Zatrudnienie w firmie od dłuższego czasu utrzymuje się na podobnym poziomie. W najbliższym czasie pracodawca nie planuje radykalnego zwiększenia zatrudnienia, nie wyklucza jednak zatrudnienia dodatkowo jednej lub dwóch osób;
- Zespół Placówek Oświatowych „Nasz Dom” w Gębicach: 52 osoby (XI.2013). Stan zatrudnienia na początku 2013 roku wyniósł: 64 osoby (I.2013);

- Dom Pomocy Społecznej w Gębicach: 44 osoby (I.2013);
- Viabud Jacek Gruszkiewicz, Walkowice 87: 49 osób (IV.2013), w roku 2012: 60 osób (VIII.2012). Różnice w zatrudnieniu wynikają z „sezonowego” charakteru pracy- zmniejszenie zatrudnienia w okresie zimowym;
- OPTIMET Sp. z o. o., Brzeźno: 45 osób (VI.2013). W odniesieniu do poprzednich lat, zatrudnienie utrzymuje się na takim samym poziomie;
- Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o., Brzeźno: 31 osób (VI.2013).

III. Aktywizacja osób bezrobotnych

W 2013r. z ewidencji wyłączono 7.457 osób, tj. o 361 osób więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego, z tego z gminy Czarnków wyłączono 867 osób tj. o 58 osób więcej niż w 2012r. W 2013r. w gminie Czarnków napływ przewyższał odpływ o 1,4% - 12 osób, natomiast w powiecie odpływ bezrobotnych przewyższał napływ o 2,2% - 162 osoby.

	powiat	g. Czarnków	powiat	g. Czarnków
I – XII 2013	7.457	867	7.295	879
I – XII 2012	7.096	809	7.191	849

W 2013r. skierowano 1.335 osób bezrobotnych na aktywne formy, w tym z gminy Czarnków 174 osoby bezrobotne:

- 34 osoby na roboty publiczne, w tym z gminy Czarnków 4 osoby – 11,8%,
- 661 osób na staż, w tym z gminy Czarnków 86 osób – 13,0%,
- 270 osób na szkolenie, w tym z gminy Czarnków 40 osób – 14,8%,
- 195 osób na prace społecznie użyteczne, w tym z gminy Czarnków 25 osób - 12,8%,
- 112 osobom udzielono dotacji na podjęcie działalności gospodarczej, w tym z gminy Czarnków 12 osobom – 10,7%,
- 51 osób podjęło pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego, w tym 5 osób z gminy Czarnków – 9,8%.

Ponadto 411 osób bezrobotnych z gminy Czarnków w roku 2013r. podjęło pracę niesubsydiowaną, co łącznie z pracami subsydiowanymi (pracami interwencyjnymi, robotami publicznymi, podjęciami działalności gospodarczej, podjęciami pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego) daje liczbę 434 i stanowi 50,1% ogółu wyrejestrowanych z gminy Czarnków w roku 2013 (dla powiatu wskaźniki te wynosiły odpowiednio 3.583 – praca niesubsydiowana, 3.795 – podjęcia pracy ogółem, 50,9% - udział podjęć pracy w wyrejestrowaniach).

Ponadto wyrejestrowano osoby bezrobotne z innych przyczyn:

- niepotwierdzenia gotowości wyrejestrowano w gminie Czarnków 191 osób – 22,0% wyłączeń, w powiecie 1.675 osób – 22,5% wyłączeń;
- nabycia praw emerytalnych lub rentowych w gminie Czarnków 6 osób – 0,7% wyłączeń, w powiecie 57 osób – 0,8% wyłączeń;
- nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego w gminie Czarnków 4 osoby – 0,5% wyłączeń, w powiecie 76 osób – 1,0% wyłączeń.

Tabela 5

Struktura wyrejestrowań osób bezrobotnych w 2013/2012 r.

I-XII 2013r.	Wykonanie osobowe aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu								podjęcia pracy niesubs.
	prace interw.	roboty publiczne	prace społ. użyteczne	staż	szkolenia	dotacje	refun. kosztów zatrud. bezr.	RAZEM	
g. Czarnków	2	4	25	86	40	12	5	174	411
powiat	12	34	195	661	270	112	51	1.335	3.583
średnia*	2	4	24	83	34	14	6	167	448

*wskaźnik pokazujący ilość skierowanych osób na aktywne formy w gminach powiatu

I-XII 2012r.	Wykonanie osobowe aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu								podjęcia pracy niesubs.
	prace interw.	roboty publiczne	prace społ. użyteczne	staż	szkolenia	dotacje	refun. kosztów zatrud. bezr.	RAZEM	
g. Czarnków	4	6	25	54	46	36	8	179	282
powiat	15	44	180	400	319	181	33	1.172	3.099
średnia*	2	6	23	50	40	23	4	147	387

*wskaźnik pokazujący ilość skierowanych osób na aktywne formy w gminach powiatu

W 2013 roku, oprócz aktywizacji w ramach podstawowych środków Funduszu Pracy, Powiatowy Urząd Pracy w Czarnkowie realizował:

I. programy, na które pozyskał dodatkowe środki Funduszu Pracy z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej:

1. Program aktywizacji osób bezrobotnych do 30 roku życia, pozostających bez zatrudnienia co najmniej 6 m-cy

Programem objęto 83 osoby bezrobotne. W ramach programu:

- na staż skierowano 71 osób,
- jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej przyznano 6 osobom,
- w ramach refundacji kosztów wyposażenia/ doposażenia stanowiska pracy zatrudniono 6 osób.

Budżet programu wynosił 680 000,00 zł.

2. Program aktywizacji osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Programem objęto 9 osób bezrobotnych, z których 6 przyznano jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej i 3 zatrudniono w ramach refundacji kosztów wyposażenia/ doposażenia stanowiska pracy

Budżet programu wynosił 181 958,00 zł.

II. Projekty współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki:

1. Projekt systemowy „Od bierności do aktywności” Poddziałanie 6.1.3 POKL

Zakończono szóstą edycję projektu systemowego, realizowanego w latach 2008 – 2014. W 2013 roku wsparciem objęto 380 osób, natomiast łącznie od 2008 roku pomoc uzyskało 2 246 osób bezrobotnych.

Działania zrealizowane w projekcie w 2013 roku:

- do odbycia stażu skierowano 173 osoby bezrobotne, w tym 112 kobiet,
- na szkolenia zawodowe grupowe i indywidualne, skierowano 201 osób, w tym 104 kobiety,
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej otrzymało 75 osób bezrobotnych, w tym 28 kobiet.

Budżet projektu wynosił 3 299 497,30 zł.

2. Projekt konkursowy „Moja firma-moja praca” Działanie 6.2 POKL

Termin realizacji: 01.01.2012 - 31.12.2013

Budżet projektu: 2 018 103,00 zł

Celem głównym projektu „Moja firma-moja praca” było wspieranie inicjatyw zmierzających do utworzenia 80 mikroprzedsiębiorstw przez osoby bezrobotne w wieku 18-24 lat oraz 50-64 lata.

W ramach projektu zaplanowano objęcie wsparciem 100 osób bezrobotnych. Łącznie zrekrutowano do udziału w projekcie 101 osób bezrobotnych.

Przeprowadzono 3 tury szkolenia z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej. W 90-godzinnym szkoleniu uczestniczyło łącznie 100 osób bezrobotnych.

Po zakończonym udziale w szkoleniu uczestnicy złożyli wnioski o przyznanie wsparcia finansowego na podjęcie działalności gospodarczej. Zgodnie z założeniami projektu wypłacono jednorazowe środki dla 80 uczestników projektu. Średnia wysokość dotacji wynosiła 20 400 zł. Uczestnicy byli zobowiązani do prowadzenia działalności gospodarczej przez co najmniej 12 m-cy od dnia zarejestrowania firmy. Urząd przeprowadził kontrole wykorzystania środków finansowych zgodnie z biznes planem w 6 i 12 miesiącu prowadzenia działalności gospodarczej oraz wizyty monitorujące prowadzenie działalności raz na kwartał.

Na zakończenie realizacji projektu, w listopadzie 2013 r. odbyła się konferencja mająca na celu podsumowanie projektu, wymianę wiedzy i doświadczeń w zakresie przedsiębiorczości pomiędzy uczestnikami projektu.

3. Projekt „Uczę się, potrafię, pracuję” Poddziałanie 6.1.1 POKL

Termin realizacji: 01.01.2012 - 31.12.2013

Budżet projektu: 1 444 380,00 zł

Celem głównym projektu „Uczę się, potrafię, pracuję” była aktywizacja zawodowa oraz podniesienie kwalifikacji 150 osób długotrwale bezrobotnych, w tym co najmniej 5 osób niepełnosprawnych.

W ramach projektu uczestnicy odbyli tzw. ścieżkę udziału w projekcie zaczynając od pośrednictwa pracy i doradztwa zawodowego poprzez szkolenia i staże lub warsztaty poszukiwania pracy w Klubie Pracy. Ostateczną grupę docelową projektu stanowiło 159 osób bezrobotnych.

Na szkolenia skierowano 151 osób długotrwale bezrobotnych, w tym 140 osób uczestniczyło w szkoleniach grupowych, a 11 w szkoleniach indywidualnych.

Po zakończonych szkoleniach zawodowych 98 uczestników projektu skierowano na staż. Średni okres odbywania stażu wynosił 7-miesiący (a dla osób do 25 roku życia- nawet 12 miesięcy).

37 osób, które nie zakwalifikowały się do odbycia stażu, zostały objęte dodatkowym wsparciem w postaci szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy.

Efektywność projektu wynosi 55%, co oznacza, że 55% ogółu osób, które zakończyły udział w projekcie podjęło zatrudnienie w okresie 3 miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie.

4. Projekt konkursowy „Nadal stawiamy na jakość” Poddziałanie 6.1.2 POKL

Termin realizacji: 01.01.2013 – 31.07.2014

Budżet projektu: 162 220,24 zł, w tym:

137 887,20 zł kwota dofinansowania

24 333,04 zł wkład własny ze środków Funduszu Pracy.

Celem projektu realizowanego jest wzmocnienie kadrowe oraz profesjonalizacja usług rynku pracy świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Czarnkowie.

Jest to trzeci już z kolei projekt w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VI Podziałanie 6.1.2.

Ze środków projektu w 2013 roku sfinansowano:

- koszty zatrudnienia dwóch pośredników pracy i jednego doradcy zawodowego,
- szkolenia dla 12 pracowników zajmujących się aktywizacją osób bezrobotnych,
- artykuły prasowe dotyczące realizacji projektu.

IV. Wykonanie osobowe aktywizacji osób bezrobotnych

Wysokość środków finansowych przeznaczona na aktywizację osób bezrobotnych w 2013 wynosi 8 712,0 tys. zł i jest wyższa o 8,4% w porównaniu do roku 2012, kiedy to wynosiła 8 038,6 tys. zł. (tabela 6).

W 2013r. zaaktywizowano 1 691 osób, tj. o 15,0% więcej osób aniżeli w roku 2012r., kiedy to zaaktywizowano 1 470 osób (tabela 7).

Tabela 6

Środki finansowe na aktywizację osób bezrobotnych w latach 2012 – 2013

Wyszczególnienie	Środki finansowe w 2012 r.	Liczba osób objętych aktywizacją w 2012 r.	Środki finansowe w 2013 r.	Liczba osób objętych aktywizacją w 2013 r.
Aktywne formy:	8 038,6	1 470*	8 712,0	1 691
- środki z algorytmu FP	2 756,7	737	3 754,1	1 023
- środki z rezerwy Ministra Pracy, w tym:	1 237,6	123	862,0	93
Program aktywizacji osób bezrobotnych do 30 roku życia	452,0	60	680,0	84
Program aktywizacji osób bezrobotnych w wieku 30-50 lat	585,6	53	-	

Program dla osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy	200,0	10	182,0	9
- środki z rezerwy samorządu woj. wielkopolskiego -projekt systemowy POKL Poddziałanie 6.1.3	1 450,5	169	3 299,5	457
Projekty konkursowe współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego:	2 593,8	441*	796,4	118
projekt pn. „Uczę się, potrafię, pracuję” Poddziałanie 6.1.1	712,9	261*	666,0	118
projekt pn. „Moja firma-moja praca” Działanie 6.2	1 880,9	180*	130,4	-

* Liczba 1.470 określają liczbę osobodziałiań.

W liczbie tej znajdują osoby, które ze względu na określoną w projektach konkursowych ścieżkę udziału objęte były kilkoma formami aktywizacji:

- projekt „Uczę się, potrafię, pracuję”: szkolenie zawodowe + staż lub szkolenie zawodowe + szkolenie w Klubie Pracy,
- projekt „Moja firma – moja praca”: szkolenie z zakresu prowadzenia działalności gosp. + jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

Tabela 7

Aktywizacja osób bezrobotnych według form w latach 2012 i 2013

Wyszczególnienie		Liczba osób objętych aktywizacją w 2012 r.	Liczba osób objętych aktywizacją w 2013 r.	w tym z gminy Czarnków
1	Prace interwencyjne	15	16	2
2	Staż	496	861	86
3	Przygotowanie zawodowe dorosłych	-	-	-
4	Szkolenia zawodowe (grupowe i indywidualne)	322	270	40
5	Szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy w Klubie Pracy	115	142	14
6	Roboty publiczne	48	34	4
7	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	202	112	12
8	Refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy	54	51	5
9	Prace społecznie użyteczne	205	195	25
10	Sfinansowanie	-	-	-

	kosztów studiów podyplomowych			
11	Refundacja składki ZUS dla spółdzielni socjalnej	12	9	2
12	Zatrudnienie wspierane	1	1	-
	RAZEM:	1 470	1 691	190

ZASIŁKI

Wydatki na wypłatę zasiłków dla bezrobotnych w porównaniu do 2012 roku uległy zwiększeniu o kwotę 56,9 tys. zł. tj. 0,6%.

(2013r. – 8 992,8 tys. zł, 2012r. – 8 935,9 tys. zł)

Z tytułu świadczeń integracyjnych w Centrum Integracji Społecznej w 2012 roku na 30 osób skierowanych (w tym 14 osób - tj. 46,7% z gminy Czarnków) poniesiono wydatku w wysokości 256,3 tys. zł, w 2013 roku na 39 osób (w tym 15 osób, tj. 38,5% z gminy Czarnków) poniesiono wydatki w wysokości 432,2 tys. zł.

Tabela 8

Świadczenia integracyjne w CIS	2012r.	2013r.
wydatki	256,3tys. zł	432,2 tys. zł
liczba osób skierowanych w powiecie:	30	39
w tym, z gminy Czarnków	14	15

Podsumowanie

1. Liczba bezrobotnych w gminie Czarnków na koniec grudnia 2013 wynosiła 552 osoby, co stanowiło ponad 11,7% ogółu bezrobotnych w powiecie. W porównaniu do analogicznego okresu roku 2012 liczba ta wzrosła o 12 osób, tj. o 2,2%.
2. W powiecie liczba bezrobotnych na koniec grudnia 2013 r. wynosiła 4.715 osób i spadła o 162 osoby tj. o 3,3% w odniesieniu do grudnia 2012r.
3. Wskaźnik bezrobocia rejestrowanego w gminie Czarnków na koniec grudnia 2013 roku wyniósł 7,4% i w porównaniu do grudnia 2012r. zwiększył się o 0,2 punktu.
4. Spadek w gminie Czarnków w odniesieniu do roku ubiegłego % udziału w ogóle bezrobotnych osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku – na koniec grudnia 2013r. 81,5%, rok wcześniej 80,9% (w liczbach bezwzględnych spadek o 1 osobę).
5. Udział bezrobotnych o najniższym poziomie wykształcenia (gimnazjalne i poniżej oraz zasadnicze zawodowe) dla gminie Czarnków kształtował się na koniec grudnia na poziomie 60,0% - 331 osób a dla powiatu na poziomie 62,2% - 2.934 osoby.

6. Wśród bezrobotnych z gminy Czarnków największą liczbę bezrobotnych odnotowano w wieku 25-34 lata 26,5% - 146 osób, wskaźnik dla powiatu na podobnym poziomie tj. 26,0% - 1.228 osób.

CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W GĘBICZYNIE

Centrum Integracji Społecznej zostało uruchomione w 2010r. przez Fundację Gębiczyn. Centrum mieści się we wsi Gębiczyn w budynku gospodarczym, stanowiącym własność Fundacji, przekazanym CIS-owi w nieodpłatne użytkowanie. Budynek położony jest w bezpośrednim sąsiedztwie 26 ha gruntów (las, łąki, stare plantacje wikliny), także już stanowiących własność Fundacji i udostępnionych Centrum dla celów reintegracyjnych.

Głównym celem Centrum jest reintegracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem, głównie długotrwale bezrobotnych poprzez warsztaty zawodowe, zajęcia edukacji ogólnej, a także udzielenie im wsparcia psychologicznego, socjalnego oraz doradztwa zawodowego. Osiągnięciu tak opisanego celu głównego sprzyjało sformułowanie i realizacja celów szczegółowych, takich m.in. jak:

- reintegracja społeczna, tj. działania ukierunkowane na odbudowanie i podtrzymanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej, a także zdolności pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu,
- reintegracja zawodowa, której celem było i jest odbudowanie i podtrzymanie zdolności do samodzielnego funkcjonowania na rynku pracy,
- kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiągnięcie pozycji społecznych dostępnych osobom nie podlegającym wykluczeniu społecznemu, w tym uczenie umiejętności racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami pieniężnymi oraz nauka planowania życia i zaspokajania pojawiających się potrzeb własnym staraniem,
- uzupełnienie edukacji ogólnej,
- przygotowanie do korzystania z technologii informatycznych,
- nabywanie nowych umiejętności zawodowych oraz przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie lub podwyższanie posiadanych już kwalifikacji zawodowych,
- pomoc w aktywnym poszukiwaniu zatrudnienia lub uruchomieniu własnej działalności gospodarczej,
- przygotowanie do tworzenia spółdzielni socjalnych lub współuczestnictwa w nich (zgodnie z ustawą o spółdzielniach socjalnych).

Zadania Centrum realizowane są w dwóch podstawowych modułach:

- a) Szkolenia z zakresu edukacji ogólnej /reintegracja społeczna/:
  - przedsiębiorczość,
  - trening pamięci, uwagi, koncentracji oraz czytania ze zrozumieniem,
  - aktywne metody poszukiwania pracy z elementami etyki,
  - zajęcia z obsługi komputera, ze szczególnym zwróceniem w nich uwagi na umiejętność poszukiwania informacji,
- b) Poradnictwo psychologiczne, socjalne i zawodowe /reintegracja społeczna/
- c) Zajęcia warsztatowe z zakresu edukacji zawodowej /reintegracja zawodowa/ w 4 warsztatach:
  - remontowo-budowlanym,
  - usług leśnych i wikliniarstwa,

- ogrodniczym oraz architektury i pielęgnacji zieleni,
- gastronomicznym.

Zajęcia szkoleniowe i warsztaty odbywają się codziennie z podziałem na: reintegrację zawodową (prace warsztatowe) - 4 dni w tygodniu w wymiarze 6 godzin oraz reintegrację społeczną (edukacja ogólna oraz poradnictwo) - 1 dzień w tygodniu, 8 godzin.

Rekrutacją uczestników Centrum Integracji Społecznej (są to wyłącznie osoby spełniające kryteria określone w art. 1 ustawy o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. rok 2003, nr 122, poz. 1143 z późn. zmianami), zajmują się Ośrodki Pomocy Społecznej, Gminny oraz Miejski w Czarnkowie.

Liczba uczestników CIS w Gębiczynie

	2010	2011	2012	2013
Liczba uczestników	27	17	29	29

W 2013r. na zlecenie Powiatowego Urzędu Pracy w Czarnkowie zostało zrealizowane badanie skuteczności działań aktywizujących realizowanych przez CIS w Gębiczynie w kontekście podejmowania zatrudnienia przez jego uczestników. Badanie zostało przeprowadzone wśród 72 osób (dobór pełny) bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo uczestniczących w programie CIS w latach 2011-2013.

Charakterystyka badanych osób

- 52% mężczyzn, 48% kobiet
- 58% osoby w wieku 45+, 18% osoby w wieku 35-
- 37% osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym, 46% z zasadniczym zawodowym
- 61% osoby ze stażem pracy do 15 lat
- 56% osób to mieszkańcy obszarów wiejskich
- aż 40 uczestników CIS to osoby długotrwale bezrobotne.

Sytuacja zawodowa

Z danych PUP wynika, że w ewidencji urzędu pracy widnieje 27 osób spośród 72 biorących udział w badaniu. 3 osoby pozostają w ewidencji 1-2 lata. Według deklaracji badanych 7 osób nie pracuje i nie jest zarejestrowana w PUP, a 2 osoby posiadają status osoby poszukującej pracy. 9 osób zostało wyłączonych z ewidencji z tytułu podjęcia pracy i osoby te nie powróciły do czasu prowadzenia badania do rejestrów bezrobocia. 1 osoba pracuje w gospodarstwie rolnym.

Lista zawodów wykonywanych przez osoby, które podjęły zatrudnienie (według ich deklaracji):

- betoniarz-zbrojarz
- monter
- palacz
- pomocnik kucharza
- pracownik fizyczny w rolnictwie
- pracownik fizyczny

- pracownik gospodarczy
- pracownik linii produkcyjnej
- spawacz
- sprzątaczką

Połowa osób była zatrudniona na podstawie umowy o pracę na czas określony, 3 osoby na podstawie umowy cywilnoprawnej, 1 w ramach prac interwencyjnych, 1 wykonywała pracę bez umowy. 7 respondentów pracowało krócej niż pół roku, 1 osoba dłużej niż rok, ale nie było to zatrudnienie na stałe.

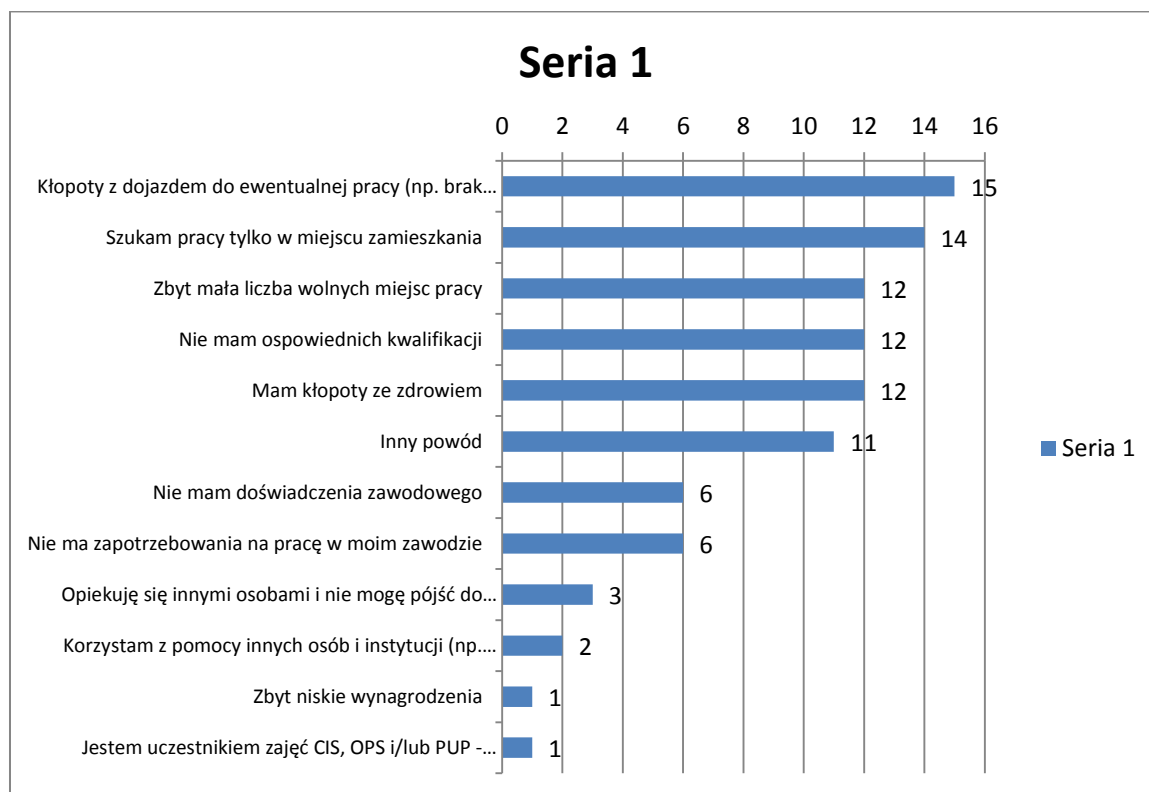
6 osób otrzymywało na „rękę” wynagrodzenie w wysokości do 1000 zł, 2 osoby do 1500 zł i 2 do 2000 zł. Osoby zarabiające najwyższe stawki były zatrudnione w przemyśle na podstawie umowy o pracę (spawacz, monter).

Osoby niepracujące

Spośród 39 osób niepracujących w chwili prowadzenia badania aż 33 zamierza podjąć pracę (85%), 1 osoba rozważa założenie spółdzielni socjalnej, a 5 nie ma żadnych planów zawodowych. Respondenci będą szukać pracy przede wszystkim poprzez urząd pracy (25 osób), samodzielny kontakt z pracodawcami (20 osób) i kontakty znajomych oraz członków rodziny (16 osób).

Badani oceniają swoje szanse na podjęcie pracy w okresie najbliższych 3 miesięcy licząc od daty udziału w badaniu na 50,97%.

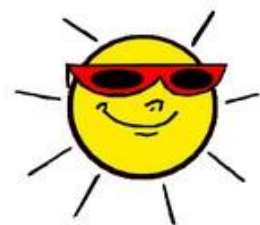
Bariery utrudniające podjęcie zatrudnienia

SPÓŁDZIENIE SOCJALNE

Spółdzielnia socjalna „Słoneczko”

Spółdzielnia socjalna „Słoneczko” powstała w odpowiedzi na zapotrzebowanie na usługi opiekunek osób starszych i dzieci. Została utworzona przez osoby długotrwale bezrobotne Spółdzielnia oferuje usługi w zakresie:

- Opieka nad osobami starszymi i samotnymi.
- Opieka nad dziećmi. Sprzątanie mieszkań i innych lokali użytkowych.
- Mycie okien i szyb wystawowych.
- Pranie dywanów i mebli tapicerowanych.
- Pielęgnacja ogródków, koszenie trawników.
- Odśnieżanie chodników i posesji.
- Całoroczna opieka nad nagrobkami.

Spółdzielnia socjalna „Słoneczko” w 2013r. podpisała umowy:

- ze Spółdzielnią Mieszkaniową na realizację usług sprzątających,
- z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej na realizację usług opiekuńczych i sprzątających,
- z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Czarnkowie na realizację usług opiekuńczych.

Ponadto wykonuje usługi na zlecenie osób prywatnych.

Spółdzielnia Socjalna *Równe Szanse*

Założona przez Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Psychiczenie Chorych i Niepełnosprawnych Intelaktualnie „Empatia”. i Gminę Czarnków i zarejestrowana 9 grudnia 2013 roku. Spółdzielnia została stworzona przede wszystkim po to, by zatrudnić uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Gębicach, którzy w ten sposób zdobędą szansę na zatrudnienie na otwartym rynku pracy. Spółdzielnia ma jasno sprecyzowane plany na przyszłość. Ważną rolę odgrywa w nich współpraca z firmą Kepka Group, która specjalizuje się w produkcji ceramiki zarówno użytkowej jak i budowlanej na rynek ogólnopolski oraz europejski. W ramach współpracy spółdzielnia będzie produkować wyroby ceramiczne na zamówienie firmy. W przyszłości planowane jest otwarcie sklepu internetowy, aby móc skuteczniej dotrzeć do swoich klientów oraz rozpocząć realizację usług związanych z utrzymaniem czystości i pielęgnacji zieleni. W spółdzielni znajdzie zatrudnienie pięć osób z Warsztatu, lider spółdzielni, asystent pracy osób z niepełnosprawnością oraz kierowca. Siedziba Spółdzielni mieści się w byłej szkole podstawowej w Gajewie.

FORUM GOSPODARCZE POWIATU CZARNKOWSKO-TRZCIANECKIEGO

Forum Gospodarcze Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego - Związek Pracodawców Prywatnych zostało wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Poznaniu w dniu 11.08.2006r. W dniu 04.12.2006r. Zarząd PKPP Lewiatan podjął uchwałę o przyjęciu Forum Gospodarczego Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego Związek Pracodawców Prywatnych w poczet członków Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan. Podmiot kontynuuje działalność Forum Gospodarczego Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego - Stowarzyszenia, które zostało zawiązane w 1998r. w celu zorganizowania i rozwijania współpracy między lokalnymi przedsiębiorcami.

W 2006r., w celu dalszego rozwijania działalności podjęto decyzje o zmianie formy prawnej Forum ze Stowarzyszenia na Związek Pracodawców Prywatnych, który posiada szereg dodatkowych uprawnień, a tym samym ma możliwość wywierania większego wpływu na tworzenie korzystnych warunków, z punktu widzenia rozwoju przedsiębiorczości w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim.

Są to przede wszystkim:

1. prawo opiniowania projektów aktów normatywnych
2. prawo opiniowania budżetu
3. prawo składania wniosków do Trybunału Konstytucyjnego
4. prawo reprezentowania członków wobec organów administracji rządowej i samorządowej
5. udział w Komisji Trójstronnej do Spraw Społeczno-Gospodarczych i Wojewódzkiej Komisji Dialogu Społecznego
6. Reprezentowanie interesów członków wobec związków zawodowych

Forum Gospodarcze traktuje przedsiębiorczość w szerokim tego słowa znaczeniu. Przedsiębiorczość nie jest postrzegana jedynie jako prowadzenie działalności gospodarczej, ale jako każdego rodzaju aktywność sprzyjająca szukaniu rozwiązań lepszych od dotychczasowych, przyczyniających się do pozytywnych zmian w sferze materialnej i w sposobie myślenia. Przedsiębiorczość w tym rozumieniu tu aktywność, która nie jest kojarzona wyłącznie z działalnością firmy, przedsiębiorstwa czy spółki, ale każdej zorganizowanej jednostki, niezależnie czy będzie to stowarzyszenie, fundacja czy grupa osób, która wykaże chęć działania na rzecz poprawy warunków funkcjonowania społeczeństwa. Priorytetowe zadania to takie, które podnoszą jakość życia w całym regionie. Narzędziem pracy Związku jest mediacja i dialog społeczny. Zgodnie ze Statutem, dla realizacji celów statutowych Związek może prowadzić działalność gospodarczą, tworzyć fundacje i uczestniczyć w innych przedsięwzięciach gospodarczych. Dochód z działalności gospodarczej prowadzonej przez Związek służy realizacji celów statutowych i nie może być przeznaczony do podziału między jego członków.

Związek kontynuuje również dotychczasową działalność Stowarzyszenia polegającą na świadczeniu usług doradczych, szkoleniowych i informacyjnych na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw z Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego. W odpowiedzi na zapotrzebowanie rynku proponowana oferta usługowa na bieżąco będzie dostosowywana do aktualnych oczekiwań i wymagań klientów.

Celem Związku jest wspieranie aktywności gospodarczej i integracja lokalnych społeczności, a w szczególności zrzeszonych w nim członków oraz ochrona szeroko rozumianych interesów tej grupy społecznej, w szczególności zawodowych, kreowanie jej wizerunku w społeczeństwie oraz popularyzacja zasad wolności, tolerancji, własności i sprawiedliwości. Umacnianie autorytetu Związku i wysokiej pozycji w świadomości i odbiorze społecznym, dokonywać się będzie poprzez wysokie wymagania stawiane wszystkim członkom, co do uczciwości, solidarności, lojalności i zaangażowania. Związek stara się pozyskać społeczną akceptację i zrozumienie władz lokalnych oraz regionalnych dla inicjowanych działań na rzecz rozwoju przedsiębiorczości.

Miernikiem jakości podejmowanych działań jest pozytywny odbiór społeczności lokalnej, postrzeganie Związku jako wiarygodnej instytucji w oczach opinii publicznej, wzrastająca chęć współpracy ze strony lokalnych władz samorządowych, ale przede wszystkim znaczne zainteresowanie przedsiębiorców wspólnymi działaniami w ramach jednej struktury organizacyjnej.

Misja

Podstawowym celem Związku jest ochrona praw i reprezentowanie interesów zrzeszonych pracodawców wobec związków zawodowych pracowników oraz organów władzy publicznej.

Cele

1. prezentowanie opinii w sprawach związanych z gospodarką;
2. występowanie do przedstawicieli organów władzy publicznej i władz sądowych, w sprawach związanych z interesami pracodawców;
3. opiniowanie założeń i projektów ustaw oraz aktów wykonawczych do tych ustaw w zakresie objętym niniejszym statutem;
4. udział w negocjacjach, w szczególności w celu rozwiązywania sporów zbiorowych, oraz w celu zawierania układów pracy i innych porozumień;
5. delegowanie swoich przedstawicieli do organów doradczych władzy publicznej i władz sądowych, a także innych podmiotów w których, na podstawie odrębnych przepisów, mają prawo posiadać swoją reprezentację przedstawiciele organizacji pracodawców;
6. inspirowanie inicjatyw gospodarczych i prowadzenie doradztwa organizacyjnego, prawnego, ekonomicznego i technicznego;
7. prowadzenie badań, popularyzację wiedzy ekonomicznej, prawniczej i organizacyjnej;
8. organizowanie seminariów, konferencji i innych form wymiany poglądów i doświadczeń;
9. organizowanie zespołów doradczych oraz zatrudnianie pracowników i ekspertów do wykonywania zadań statutowych.

Członkowie Forum:

Steico S.A. Czarnków, Gminna Spółdzielnia SCH, Metrolog Spółka z o.o., Northstar Poland sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Bimex, Antbud, Plastmet sp.jawna, Jadłodajnia Osiedlowa, Drukarnia Interak sp. zo.o., Przedsiębiorstwo Produkcji Prefabrykatów Tombet, Sapa Aluminium sp. z o.o., Zakład Mechaniki Pojazdowej Transport, PH VERNON, Przedsiębiorstwo Robót Drogowych i

Mostowych S.A., Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe, Przedsiębiorstwo Transportowo-Handlowe, Piekarnia Bochenek, Przedsiębiorstwo Robót Instalacyjno-Inżynierskich Instalbud Jan i Małgorzata Modławscy, Jarosław Pałasz Firma PAEL Projekt, Janina Kłos Biuro Usług Rachunkowych OPTIMUM, Andrzej Cija i Jan Pawłety Zakład Obsługi Inwestycji INBUD s.c. Trzcianka, Marek Gacek Wiesława Stachowicz Elmar sp. z o.o. Lubasz, VOX INDUSTRIE SA Zakład Produkcyjny, Odlewnia Żeliwa Drawski SA, Zakład Ogólnobudowlany Rafał Antkowiak, Zbigniew Jahns Działalność handlowa i usługowa, Copal sp. z o.o. Trzcianka, Krzysztof Pisarek, Dariusz Janeczko, Lidia Polakowska Hotel Lidia, Maria i Jacek Jechalik Handel i Mała Gastronomia, Krzysztof Pisarek Kosztorysy i Projekty, Trzcianeckie Towarzystwo Użytkowników Kablowej Sieci Telewizyjnej, SEAKING POLAND LTD Sp. z o.o., K. Krychowiak, K. Belowski UNITRANS s.c.

POMOC SPOŁECZNA

Celem pomocy społecznej jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania własne gminy oraz zadania zlecone gminie.

Do zadań własnych należą:

- prowadzenie domów pomocy społecznej, ośrodków wsparcia o zasięgu lokalnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych celowych,
- przyznawanie pomocy rzeczowej,
- przyznawanie pomocy w naturze na ekonomiczne usamodzielnienie,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków i pożyczek na ekonomiczne usamodzielnienie,
- inne zadania z zakresu pomocy społecznej wynikające z rozeznania potrzeb gminy.

Zadania własne o charakterze obowiązkowym:

- udzielanie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym, w tym osobom bezdomnym,
- organizowanie i prowadzenie gminnych ognisk wychowawczych, świetlic i klubów środowiskowych dla dzieci, a także organizowanie mieszkań chronionych,
- świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania,
- udzielanie zasiłku celowego na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osób bezdomnych i innych osób nie mających dochodu i możliwości ubezpieczenia się na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym,
- udzielanie zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- praca socjalna,
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- zapewnienie środków na wynagrodzenia dla pracowników i warunków realizacji zadań wymienionych powyżej.

Zadania zlecone gminie

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych, gwarantowanych okresowych, specjalnych okresowych, macierzyńskich okresowych i jednorazowych,
- opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne za osoby otrzymujące niektóre świadczenia takie jak zasiłek stały, zasiłek okresowy gwarantowany,
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej,
- przyznawanie zasiłku celowego w formie biletu kredytowanego,
- świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych, przysługujących na podstawie przepisów o ochronie zdrowia psychicznego,

- organizowanie i prowadzenie środowiskowych domów samopomocy,
- zadania wynikające z rządowych programów pomocy społecznej bądź innych ustaw mających na celu ochronę poziomu życia osób i rodzin po zapewnieniu odpowiednich środków,
- utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej.

Do Ośrodka Pomocy Społecznej mogą zgłaszać się osoby znajdujące się w trudnej sytuacji.

Pomoc przysługuje:

- wszystkim osobom posiadającym obywatelstwo polskie zamieszkującym i przebywającym na terytorium Polski,
- cudzoziemcom zamieszkującym i przebywającym na terytorium Polski, posiadającym zezwolenie na pobyt stały lub status uchodźcy.

Pomocy społecznej udziela się w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży po opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo –wychowawcze,
- trudności w integracji cudzoziemców , którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W CZARNKOWIE

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnkowie jest jednostką organizacyjną Urzędu Gminy Czarnków powołaną do realizacji zadań polityki społecznej na szczeblu samorządowym mającej na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

GOPS zatrudnia 11 osób, w tym 6 pracowników socjalnych. 3 pracowników posiada wykształcenie wyższe, 3 pracowników posiada specjalizację z organizacji pomocy społecznej, 2 pracowników socjalnych posiada specjalizację I stopnia w zawodzie. Pracę GOPS w 2012r. wspierało 5 wolontariuszy.

Wskaźnik dostępności kadry pracowników socjalnych, przy wymogu zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2000 mieszkańców, wynosi 1,04. Natomiast przy wymogu zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących, wskaźnik dostępności wynosi 0,83.

W Ośrodku nie funkcjonuje zespół pracy socjalnej i integracji społecznej.

Istotną rolę odgrywa praca socjalna ze wsparciem finansowym lub rzeczowym. Pracownicy socjalni są pierwszymi osobami, które mają bezpośredni kontakt z rodziną w środowisku jej zamieszkania. Przeprowadzając wywiady środowiskowe, dokonują diagnozy problemów i określają indywidualne plany pomocy. Na przestrzeni roku 2012 pomocą społeczną objęto łącznie 354 rodziny, liczących 1 212 osób. W 2012r. przyjęto .... wniosków o pomoc, przeprowadzono wywiady środowiskowe z 674 rodzinami. Zawarto 13 kontraktów socjalnych. Udzielono pomocy wyłącznie w formie pracy socjalnej 10 rodzinom liczącym 28 osób. Opłacono pobyt 18 osób w Domach Pomocy Społecznej. Wydano 18 decyzji odmowy pomocy i wsparcia. We wszystkich przypadkach przyczyną było niespełnienie kryterium dochodowego.

POWODY UDZIELENIA POMOCY I WSPARCIA

W Gminie Czarnków, jak wynika ze sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, w ostatnich trzech latach dominują problemy związane z: bezrobociem, ubóstwem, niepełnosprawnością oraz potrzebą ochrony macierzyństwa.

Na pierwsze miejsce wśród problemów społecznych wysuwają się ubóstwo i bezrobocie, które w ostatnich trzech latach są dominującymi powodami przyznawania rodzinom pomocy.

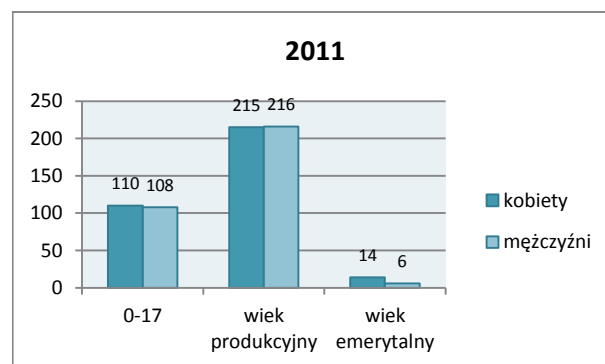
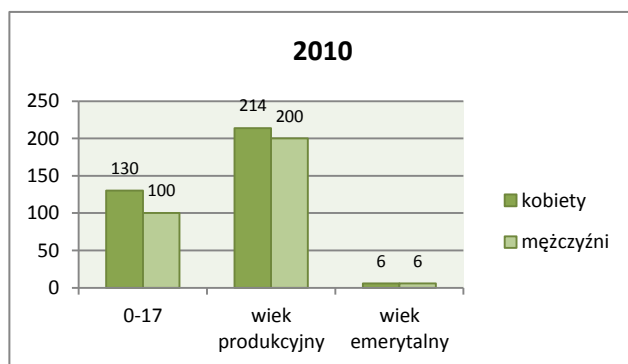
Poważnym powodem przyznawania pomocy rodzinom jest długotrwała lub ciężka choroba, a także przemoc w rodzinie. W przypadku tego ostatniego problemu widoczny jest gwałtowny wzrost liczby rodzin, które z tego tytułu zostały objęte pomocą: 2010r.- 1, 2011r.- 2, 2012r. – 18. Mamy tu do czynienia nie tyle z przyrostem samego problemu, co raczej z jego ujawnieniem dzięki pracy Zespołu Interdyscyplinarnego.

Powód trudnej sytuacji życiowej	2010		2011		2012	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	265	944	272	936	265	949
Bezrobocie	179	638	175	576	179	628
Niepełnosprawność	70	197	81	230	77	191
Potrzeba ochrony macierzyństwa	65	360	74	411	76	405
w tym: wielodzietność	51	307	57	345	53	313
Bezdomność	6	6	5	5	2	2
Długotrwała lub ciężka choroba	23	85	27	72	32	88
Bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	3	11	5	15	16	77
w tym:	1	3	2	2	0	0

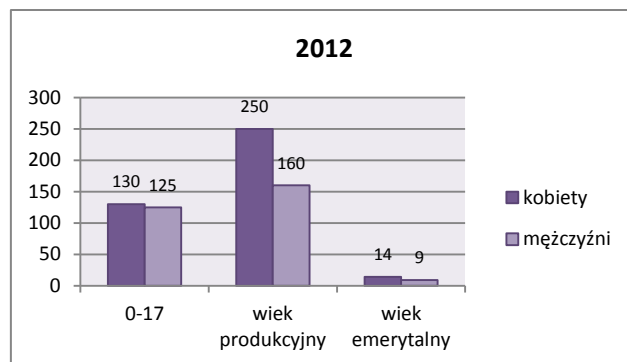
rodziny niepełne						
rodziny wielodzietne	0	0	0	0	0	0
Przemoc w rodzinie – ofiary przemocy	1	1	2	3	18	68
Przemoc w rodzinie – sprawcy przemocy	0	-	1	-	12	-
Alkoholizm	0	0	2	8	3	9
Zdarzenie losowe	0	0	0	0	1	1
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0
Narkomania	0	0	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0	0	0	0	0
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0	0	0	0
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	0	0
Kłęsa żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0

Wybrane kategorie osób, którym udzielono pomocy i wsparcia

Kategoria osób	2010		2011		2012	
	K	M	K	M	K	M
Wiek 0-17	130	100	110	108	130	125
<i>w tym: osoby długotrwale korzystające</i>	17	21	16	16	28	23
Wiek produkcyjny	214	200	215	216	250	160
<i>w tym: osoby długotrwale korzystające</i>	18	22	43	24	44	27
Wiek emerytalny	18	10	14	6	14	9
<i>w tym: osoby długotrwale korzystające</i>	6	1	2	1	2	3

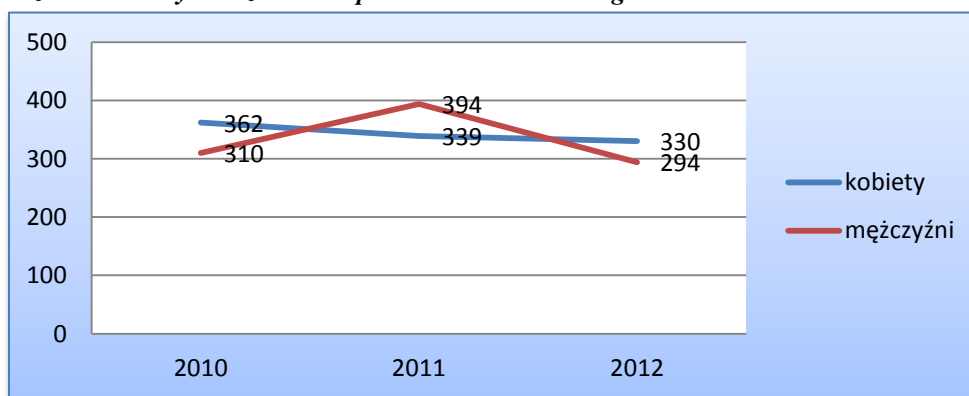

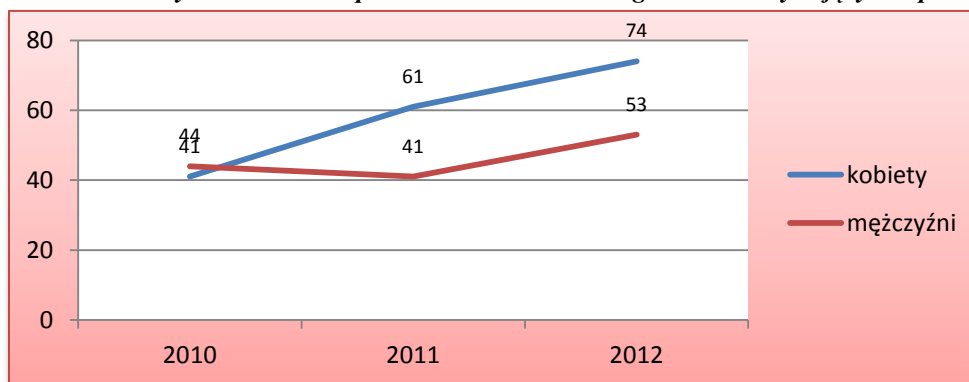

W latach 2010-2012 liczba osób którym udzielono pomocy utrzymuje się na podobnym poziomie. Największą grupą są osoby w wieku produkcyjnym. W 2012r. nastąpił zauważalny spadek liczby mężczyzn w wieku produkcyjnym korzystających z pomocy. Prawdopodobną przyczyną jest tu kierowanie większej liczby osób do Centrum Integracji Społecznej prowadzonego przez Fundację Gębiczyn.

Liczba osób którym udzielono wsparcia w okresie 3 lat ogółem

Liczba osób którym udzielono wsparcia w okresie 3 lat długotrwale korzystających z pomocy

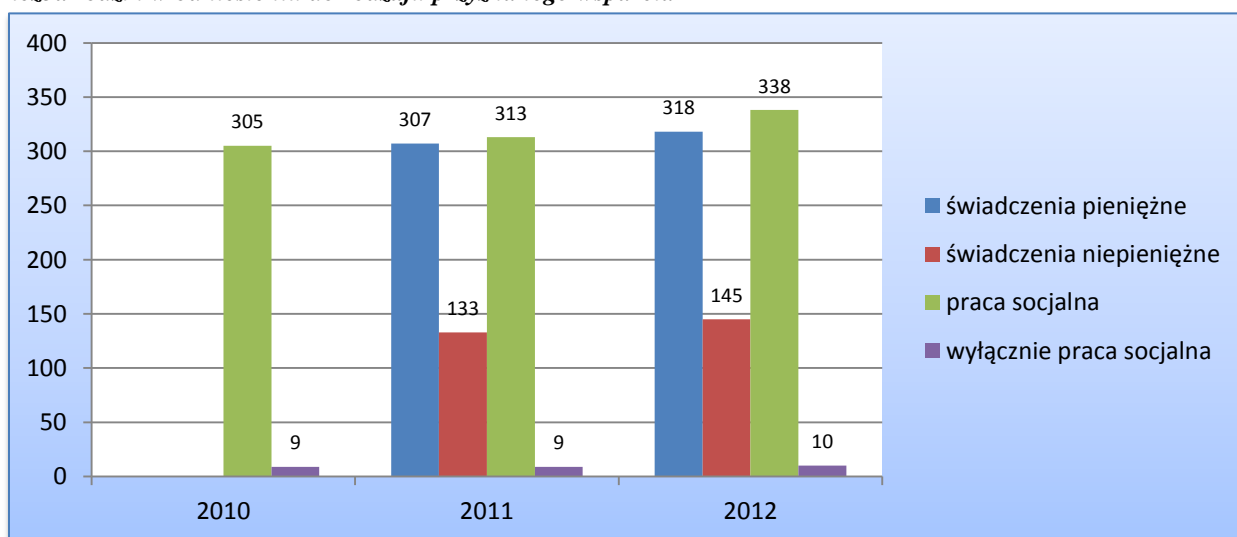
Widoczny jest natomiast wzrost liczby osób, zarówno kobiet jak i mężczyzn, długotrwale korzystających z pomocy: kobiety – o 30, mężczyźni – o 12 w przeciągu dwóch lat. Jest to grupa osób, która powinna podlegać szczególnym działaniom aktywizującym.

RODZAJ PRYZNANEGO ŚWIADCZENIA

Od 2010r. daje się zauważyć systematyczny wzrost liczby osób i rodzin, którym przyznano świadczenia. Dominują świadczenia pieniężne – liczba rodzin, którym je przyznano ponad dwukrotnie przekracza liczbę rodzin, którym przyznano świadczenia niepieniężne.

Wyszczególnienie	2010			2011			2012		
	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych	661	328	1 137	666	342	1 159	674	354	1 212
w tym: świadczenia pieniężne	X	X	X	426	307	1 007	412	318	1 063
świadczenie niepieniężne	X	X	X	243	133	611	266	145	665
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych	661	328	1 137	666	342	1 159	674	354	1 212
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej - ogółem	X	305	1 087	X	313	1 088	X	338	1 179
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	X	9	22	X	9	21	X	10	28

Liczba rodzin w odniesieniu do rodzaju przyznanego wsparcia

Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej

Rodzaj świadczenia	2010			2011			2012		
	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w złotych	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
ZASIŁEK STAŁY	40	391	113 770	44	444	146 627	43	410	147 445
W TYM: Zasiłek stały dla osób samotnie gospodarujących	20	211	86 494	28	284	117 048	28	291	122 326
Zasiłek stały dla osoby w rodzinie	20	180	27 276	16	160	29 579	15	119	25 119
ZASIŁEK OKRESOWY	115	493	174 097	100	427	132 070	78	336	123 248
W TYM: Zasiłek okresowy z tytułu bezrobocia	107	474	167 590	91	399	125 410	67	297	109 425
Zasiłek okresowy z tytułu długotrwałej choroby	1	3	1 050	1	2	260	3	7	2 490
Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności	7	14	4 980	8	26	6 400	8	32	11 333
ZASIŁEK CELOWY OGÓLEM	402	X	150 457	359	X	165 863	360	X	180 358

Świadczenie niepieniężne z pomocy społecznej

Rodzaj świadczenia	2010			2011			2012		
	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w złotych	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Posiłek	203	21 234	52 032	236	23 459	69 348	253	27 845	82 603
w tym: dla dzieci	203	21 234	52 032	236	23 459	69 348	253	27 845	82 603
Schronienie	5	26	13 943	5	219	5 648	1	61	1 366

Ubranie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sprawienie pogrzebu	0	0	0	0	0	0	2	2	6 025
Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	12	128	266 088	17	154	342 775	18	198	453 328
Usługi opiekuńcze	0	0	0	4	414	5 382	9	1 836	25 704

	2010		2011		2012	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Wywiad środowiskowy	661	1 137	666	1 159	674	1 212
Poradnictwo specjalistyczne	0	0	0	0	9	39
Praca socjalna	305	1 087	113	1 088	338	1 179

	2010	2011	2012
Liczba osób, z którymi podpisano KONTRAKT SOCJALNY	19	14	15
Liczba osób, z którymi podpisano IPZS ⁴	27	17	29

Podsumowanie:

INNE DZIAŁANIA

⁴ IPZS – Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego (Centrum Integracji Społecznej)

GOPS podejmuje dodatkowe działania w celu podnoszenia jakości i poszerzenia usług świadczonych dla najuboższych i najbardziej potrzebujących mieszkańców Gminy Czarnków. Należy podkreślić, że Ośrodek Pomocy jest jednym z najbardziej aktywnych członków Partnerstwa Lokalnego w Gminie Czarnków, jest jego „siłą napędową” i inicjatorem wielu działań wykraczających poza formalnie pojęte zadania tego typu instytucji. Wspiera rozwój przedsiębiorczości społecznej, a także działalność funkcjonującego w gminie Centrum Integracji Społecznej.

W ramach projektu systemowego „Wykorzystaj Szansę” od 2010r. realizowany był Program Aktywności Lokalnej:

1. Rok 2011 – Sołectwo Sarbia – Sarbka – udział osób w Programie (po podpisanej umowie w ramach PAL) – 12, poza tym cała wioska uczestniczyła w organizacji, przygotowaniu i przeprowadzeniu inicjatyw:
  - Przygotowanie infrastruktury sprzyjającej integracji mieszkańców - budowa ławek i boiska do piłki plażowej
  - Festyn Rodzinny
  - Jednodniowa wycieczka do Kołobrzegu dla dzieci
  - Kurs kulinarny dla mieszkańców – kuchnia włoska
  - Mikołajkowy Turniej Sportowy.
2. Rok 2012 – Kuźnica Czarnkowska oraz Śmieszkowo:
  - a) Kuźnica Czarnkowska – działania skierowane do dzieci i młodzieży z wioski. We Współpracy z parafią pw. św. Franciszka Ksawerego oraz Zespołem Szkół w Kuźnicy Czarnkowskiej zapoczątkowana została świetlica dla dzieci i młodzieży, w ramach której:
    - Odnowiono stół do bilarda i zakupiono gry planszowe
    - Zorganizowano warsztat kosmetyczny dla gimnazjalistek prowadzony przez kosmetyczkę dla 20 dziewczynek.
    - Zorganizowano turniej bilardowy – uczestniczyło ok. 10 chłopców.
    - Przeprowadzono cykl spotkań z psychologiem dla młodzieży – uczestniczyło ok. 15 osób.
    - Ponadto w tygodniu pod okiem pedagoga (na podstawie porozumienia o wykonywaniu świadczeń wolontaryjnych) dzieci i młodzież mogły spotykać się na świetlicy i spędzać czas wolny.

W Kuźnicy Czarnkowskiej udział osób w Programie (po podpisanej umowie w ramach PAL) – 12, poza nimi czynny udział mieli także inne osoby z miejscowości.

- b) Śmieszkowo - udział osób w Programie (po podpisanej umowie w ramach PAL) – 2, poza tym we wszystkich działaniach czynnie brali udział inni mieszkańcy. Przeprowadzone inicjatywy:
  - Wakacyjna świetlica – zajęcia raz w tygodniu z innej tematyki (Decoupage dla dzieci, wyplatanie z papierowej wikliny, ozdabianie toreb ekologicznych, farbowanie koszulek, pieczenie i dekorowanie ciastek, szycie maskotek ze skarpetek, zajęcia taneczne, sałatki i kolorowe kanapki, piknik, biżuteria i breloczki, wykonywanie dekoracji, przyjęcie na zakończenie) – w ramach prowadzonych działań podpisano 3 porozumienia o wykonywaniu świadczeń wolontaryjnych. W zajęciach uczestniczyło blisko 60 dzieci.
  - Przygotowanie infrastruktury sprzyjającej integracji mieszkańców – budowa boiska do piłki plażowej – głównie przez młodzież, zakończone uroczystym otwarciem (poczęstunek, ognisko, mecz)

- Zorganizowano warsztat florystyczny pn. „Pamiętajmy o tych co odeszli” dla wszystkich mieszkańców wsi prowadzony pod okiem florystki. W warsztacie uczestniczyło blisko 60 osób.
  - Mikołajkowy Turniej sportowy – przygotowano konkursy i zabawy dla dzieci, poczęstunek i wizytę Mikołaja z podarkami. W turnieju uczestniczyło ok. 90 dzieci.
3. Rok 2013 - Program Aktywności Lokalnej w czterech sołectwach – analogicznie do wcześniejszych lat całe społeczności włączały się w przygotowywanie, organizowanie i przeprowadzenie inicjatyw.
- a) Sołectwo Gajewo – Bukowiec – 6 osób po podpisaniu umowy w ramach PAL. Działania podejmowane we współpracy ze Stowarzyszeniem Gajewo- Bukowiec „Wspólna Sprawa” :
- Spotkanie integracyjne, mające charakter informacyjny i promocyjny – grill – z udziałem osób, które niegdyś tworzyły chór „Gajewianki” – podczas spotkania rozpoczęła się jego reaktywacja.
  - Festyn Rodzinny z okazji 250 – lecia wsi
  - Jasełka przygotowane przez przedszkolaki (z późniejszą wizytą Mikołaja)
  - Reaktywacja chóru „Gajewianki”, który występował także w roku 2013 w różnych miejscowościach.
- b) Zofiowo – 3 osoby po podpisaniu umowy w ramach PAL. Działania obejmowały:
- Przygotowanie infrastruktury sprzyjającej integracji mieszkańców – budowa ławek, stolików i boiska do piłki plażowej
  - Wycieczka dzieci do Gębiczyna – Fundacji „Gębiczyn” na zajęcia edukacyjno – kulturalno – rozrywkowe dla 25 dzieci.
  - Festyn Rodzinny pn. „Przyszła Jesień” – poczęstunek, występy artystyczne dzieci i młodzieży, mecz w piłkę siatkową.
- c) Góra n/Notecią – 2 osoby po podpisaniu umowy w ramach PAL. Działania obejmowały:
- Festyn Rodzinny z okazji dnia dziecka – konkurencje sportowe, poczęstunek, pokaz radiowozu policyjnego, dmuchany zamek.
  - Spotkanie integrujące przy ognisku
  - Otwarcie świetlicy dla dzieci i młodzieży – zajęcia wrześnieowe dla młodych ludzi - Decoupage dla dzieci, szycie maskotek ze skarpetek, przyjęcie. Zakup stołu do tenisa stołowego i gier planszowych. Zaproszenie osoby zajmującej się zaawansowaną grą w scrabble. Na świetlicy dzieci i młodzież przebywają pod okiem wolontariuszy - 6 porozumień o wykonywaniu świadczeń wolontaryjnych.
- d) Radolinek – 4 osoby po podpisaniu umowy w ramach PAL. Działania obejmowały:
- Festyn Rodzinny z okazji dnia dziecka – poczęstunek, konkurencje sportowe dla dzieci i młodzieży, pokaz wozu straży pożarnej i policji, możliwość przejażdżki konno.
  - Ognisko integracyjne dla mieszkańców wsi
  - Festyn Rodzinny – pożegnanie lata – konkurencje sportowe, gry i zabawy dla wszystkich obecnych, poczęstunek, skecze przygotowane przez młodzież.
  - Spotkanie integracyjne - Andrzejki – poczęstunek przygotowany przez panie, gry i zabawy andrzejkowe dla dzieci, tańce.

- Spotkanie integracyjne – Mikołajki – poczęstunek przygotowany przez panie, zabawy mikołajkowe dla dzieci, wizyta św. Mikołaja z upominkami.
- Działania zainicjowane w Radolinku przez GOPS wyłoniły z pośród mieszkańców aktywne, głównie kobiety, które zamierzają oficjalnie założyć Stowarzyszenie, dziś działają nieoficjalnie pn. „Margaretki”.

We wszystkich Sołectwach działania podejmowane w ramach Programu Aktywności Lokalnej podejmowane były we współpracy z Sołtysami i radami Sołeckimi.

Poza projektami:

1. 2011r – integracyjne spotkanie wigilijne w Gajewie – Wigilia z nadzieją na jutro – przy współpracy z: Stowarzyszenie Gajewo – Bukowiec „Wspólna sprawa”, Fundacją „Gębiczyn” – Centrum Integracji Społecznej, TV Antserwis. W spotkaniu uczestniczyło 200 osób. - <http://www.gebiczyn.org/node/81>
2. 2012r. – integracyjne spotkanie wigilijne – wigilia z przesłaniem na jutro – Sołectwo Sarbia – Sarbka. Spotkanie odbyło się z inicjatywy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnkowie oraz Fundacji "Gębiczyn" w partnerstwie z Nadleśnictwem Sarbia, Forum Gospodarczym Powiatu Czarnkowsko - Trzcianeckiego oraz Sołectwem Sarbia - Sarbka. W spotkaniu uczestniczyło ponad 300 osób - <http://www.gopsczarnkow.home.pl/index.php?year=2012&month=12>
3. 2012 – Podziel się wigilią - koncert charytatywny Czarnkowskiej Domeny Kobiet oraz Uniwersytetu Trzeciego Wieku, pod patronatem posłanki Marii Janyska. <http://www.gopsczarnkow.home.pl/index.php?year=2012&month=12>
4. 2013r. – spotkanie wigilijne – integracja przy wigilijnym stole w Jędrzejewie – przy współpracy między Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Poznaniu, a Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Czarnkowie, Czarnkowsko - Trzcianecką Lokalną Grupą Działania i Fundacją „Gębiczyn”. Uczestniczyło w spotkaniu ok. 300 osób. – był to 3 dzień Regionalnych Targów Przedsiębiorczości Społecznej w subregionie pilskim <http://www.gopsczarnkow.home.pl/index.php?year=2013&month=12>
5. Koncert Katy Carr – 20.10.2012r. zorganizowany w Nadleśnictwie Sarbia - <http://www.czarnkowgmina.pl/spi/wydarzenia/koncert-katy-carr-w-siedzibie-nadlesnictwa-sarbia.html>
6. Styczeń 2012 – koncert „Serce za serce” – zorganizowany w Miejskim Centrum Kultury dedykowanego wszystkim, którzy pomogli Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Czarnkowie w latach 2011-2012 budować więzi między ludźmi i przeciwdziałać izolacji wybranych grup społecznych, a w ślad za tym zbudować silne partnerstwa w działaniach na przyszłość.
<http://www.czarnkowgmina.pl/spi/wydarzenia/serce-za-serce-koncert-z-dedykacja.html>

PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ

Zgodnie z Ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy.

W Gminie Czarnków co roku uchwalany jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a co cztery lata Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii. Programy określają kierunki polityki Gminy i są zgodne z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2011-2015 oraz Narodowym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015.

Nietrzeźwość w miejscach publicznych

W 2011r. zatrzymano łącznie 41 osób nietrzeźwych w celu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych. W 2012r. było to 38 osób. Nie było wśród nich osób nieletnich.

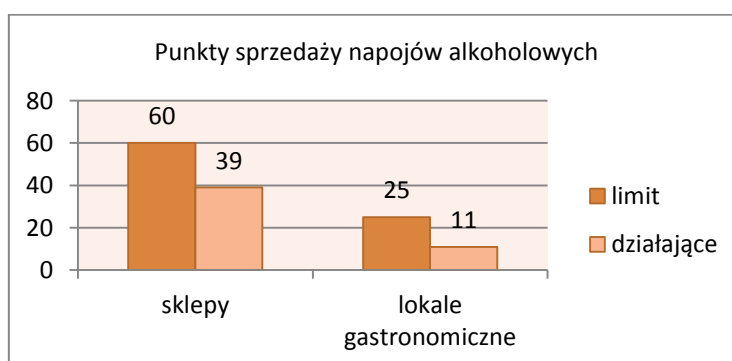
Rynek napojów alkoholowych w Gminie Czarnków

Rada Gminy określiła limit sprzedaży napojów alkoholowych na 85 punktów (stan na 31.12.2012r.), w tym:

- 60 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy);
- 25 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne).

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie na dzień 31.12.2012r. wynosiła 50, w tym:

- 39 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy), co stanowi 42% ustalonego limitu;
- 11 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne) (o 1 więcej w stosunku do 2011r.), co stanowi 28% ustalonego limitu.

W 2012r. wydano 21 jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym 16 przedsiębiorcom i 5 Jednostkom Ochotniczej Straży Pożarnej.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Za koordynację Programu odpowiedzialny jest Pełnomocnik Wójta ds. rozwiązywania problemów alkoholowych. Za realizację Programu odpowiedzialny jest Urząd Gminy Czarnków przy współudziale Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w ramach której wyodrębniono:

- Zespół do spraw kontroli placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, składający się z dwóch członków Komisji;
- Zespół ds. przeprowadzania rozmów z osobami uzależnionymi od alkoholu, w skład którego wchodzi psycholog i przedstawiciel Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej;
- Zespół ds. realizacji programów profilaktycznych w placówkach oświatowych, składający się z maksymalnie trzech członków Komisji.

Zadania określone w Programie realizowane są przez GKPRPA, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Komendę Powiatową Policji w Czarnkowie, Prokuraturę Rejonową w Trzciance, Sąd Rejonowy w Trzciance, Dyrektorów Szkół Podstawowych i Gimnazjów.

Realizacja Programu w 2011 r. i w 2012r.

Działania realizowane przez GKPRPA:

Działania GKPRPA	2011	2012
Liczba osób, z którymi przeprowadzono rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu	38	6
Liczba osób, wobec których GKPRPA podjęła czynności w celu poddania leczeniu w placówce leczenia uzależnień	7	8
Liczba powiadomień o sytuacji dziecka skierowanych przez GKPRPA do sądu rodzinnego	1	0
Liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeprowadzonych przez GKPRPA	0	49

Członkowie Komisji w 2011r. wzięli udział w szkoleniach dotyczących uzależnień i przemocy w rodzinie.

W 2012r. zorganizowane zostało szkolenia dla właścicieli punktów oraz sprzedawców napojów alkoholowych, w którym wzięło udział 13 osób.

Punkt Konsultacyjno-Informacyjny

Na terenie Gminy działa Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin. W Punkcie zatrudniony jest jeden psycholog.

Oferta Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego jest interdyscyplinarna, a jego zadaniem jest zdiagnozowanie problemów całej rodziny i zaplanowanie pomocy dla wszystkich jej członków. Punkt kieruje swoje działania zarówno do osób pijących szkodliwie, uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem jak i członków ich rodzin, ofiar i sprawców przemocy.

Zakres oferty Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego:

1. Rozpoznanie problemu zgłaszanego przez klienta
2. Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia od alkoholu, kierowanie do specjalistycznego leczenia

3. Motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale niezależnych od zmiany szkodliwego wzoru picia
4. Prowadzenie konsultacji w zakresie wsparcia i pomocy dzieciom z rodzin z problemami alkoholowymi
5. Rozpoznawanie zjawiska przemocy, udzielanie konsultacji dla ofiar przemocy
6. Gromadzenie i przekazywanie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc specjalistycznej pomocy
7. Grupy wsparcia dla ofiar przemocy domowej.

Punkt Konsultacyjno-Informacyjny		2011		2012	
Kwota wydatkowana na funkcjonowanie Punktu		23 720 zł		23 030 zł	
Średni czas dostępności Punktu w tygodniu w godzinach		21 godzin		11,5 godziny	
Liczba osób, którym udzielono porad	Osobom z problemem alkoholowym	240 osób	520 porad	240 osób	360 porad
	Dorosłym członkom rodziny osób z pr. alkoholowym	20 osób	180 porad	15 osób	52 porady
	Ofiarom przemocy w rodzinie	15 osób	48 porad	85 osób	150 porad
	Sprawcom przemocy w rodzinie	0	0	5 osób	12 porad

Na terenie Gminy w 2011r. działały dwie grupy AA i jedna grupa AL.-ANON, w 2012r. jedna grupa AA.

Pomoc dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym

Zadanie jest realizowane przez Świetlice Środowiskowe w Brzeźnie, Walkowicach i Zofiowie, w których prowadzone są między innymi zajęcia promujące zdrowy styl życia i aktywny sposób spędzania czasu wolnego. Ponadto realizowane są zajęcia plastyczno-techniczne, taneczne, kulinarne, sportowe, zabawy rozwijające pamięć i koordynację, wycieczki piesze, rowerowe, wyjazdy do kina, na basen, wycieczki integracyjne (np. w 2011r. do Wągrowca). Przygotowywane są imprezy okolicznościowe, m.in. Dzień Babci i Dziadka, Obrzędy i Zwyczaje Wielkanocne, Dzień Matki, Dzień Dziecka.

GKPRPA dofinansowała w 2011r. kolonie letnie w Mrzężynie dla 10 dzieci. Wydatkowano na ten cel 8000 zł. W 2012r. zorganizowana została wycieczka dla 35 dzieci – rejs statkiem po rzece Noteć i wyjazd do Ośrodka Turystyki i Rekreacji Jeździeckiej w Kosinie k. Drezdenka.

Inne działania

GKPRPA realizuje również działania profilaktyczne. W 2012r. włączyła się w organizację konkursu plastycznego dotyczącego problematyki bezpieczeństwa pt. „Ferie Bajeczne, Bo Bezpieczne”. W konkursie uczestniczyli uczniowie Szkół Podstawowych w Sarbi, w Hucie i w Śmieszku oraz grupa przedszkolaków z Publicznego Przedszkola w Romanowie Dolnym. Uczniowie Szkoły Podstawowej w Kuźnicy Czarnkowskiej uczestniczyli w spektaklu profilaktycznym „Przygody Misia”.

Gmina Czarnków współpracuje z Gminą Piła, udzielając pomocy finansowej Ośrodkowi Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile z przeznaczeniem na podejmowanie czynności wobec osób nietrzeźwych z terenu Gminy Czarnków. W 2011r. wydatkowano na ten cel 6 290 zł, a w 2012 r. – 5 040 zł.

W 2011r. przekazano Centrum Integracji Społecznej w Gębiczynie 10 000 zł w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na zajęcia reintegracji społecznej i zawodowej, w których wzięło udział 21 osób.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2014r.

W Programie na 2014r. określono następujące cele:

1. Cele nadrzędne:
  - Ograniczenie zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży,
  - Zmniejszenie rozmiarów istniejących problemów alkoholowych wśród osób dorosłych,
  - Zmniejszenie liczby zachowań agresywnych i przemocy w rodzinie o podłożu alkoholowym.
2. Cele szczegółowe:
  - Opóźnienie wielu inicjacji przez dzieci i młodzież,
  - Zmniejszenie liczby indywidualnych zagrożeń wynikających z picia alkoholu,
  - Zmniejszenie liczby nietrzeźwych kierowców,
  - Zwiększenie liczby osób leczonych w placówkach leczenia odwykowego,
  - Zwiększenie liczby sprzedawców kontrolujących wiek osób kupujących alkohol,

Określono następujące zadania do realizacji:

8. Prowadzenie lokalnych kampanii informacyjnych związanych z profilaktyką problemów alkoholowych, organizowanie festynów, obchodów lokalnych dni, np. trzeźwości.

Świetlice środowiskowe – kontynuacja pracy Świetlic Środowiskowych w Brzeźnie, Walkowicach i Zofiowie.

Zakres finansowania obejmuje:

- Wynagrodzenie opiekunek świetlic,
  - Zakup materiałów i przyborów do prowadzenia zajęć z dziećmi w świetlicach,
  - Zakup biletów do kina, teatru, na basen itp.
  - Finansowanie szkoleń i kursów w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemami alkoholowymi.
9. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych
    - a. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi
    - b. Współpraca z Ośrodkiem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile, poprzez wsparcie finansowe realizacji dodatkowych programów skierowanych do osób zatrzymanych w izbie, które wykraczają poza statutowe zadania izby
  10. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
    - a. Podejmowanie interwencji w przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym, sprzedaży pod zastaw i na kredyt oraz złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych.

Inne zadania GKPRPA wynikające z ustawy:

- Inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkotykowych i przemocy w rodzinie;
- Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego;
- Opiniowanie wniosków o przyznanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w kwestii zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy (limit i lokalizacja),
- Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii

Program obejmuje okres 2011-2014. Za jego realizację odpowiedzialny jest Urząd Gminy, a partnerami w realizacji są: GKPRPA, GOPS, organizacje pozarządowe i inne jednostki prowadzące działalność pożytku publicznego, Policja, szkoły.

Celem głównym Programu jest zapobieganie i ograniczenie używania narkotyków i innych środków psychotropowych przez mieszkańców Gminy Czarnków, a co za tym idzie spadek liczby młodych ludzi sięgających po narkotyki.

Cele szczegółowe:

- Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego przez młodzież i dorosłych;
- Wzmocnienie więzi rodzinnych;
- Wdrożenie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.

Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.
  - a. Upowszechnienie informacji o placówkach leczniczych i rehabilitacyjnych, prowadzących programy ograniczania szkód zdrowotnych,
  - b. Uświadamianie zagrożeń zdrowotnych i społecznych wynikających z zażywania środków psychotropowych;
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychologicznej i prawnej.
  - a. Wsparcie psychologiczne dla członków rodziny,
  - b. Konsultacje rodzinne (spotkania, poradnictwo),
  - c. Prowadzenie zajęć pozalekcyjnych;
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
  - a. Współfinansowanie realizowanych na terenie szkół programów służących do prowadzenia edukacji prozdrowotnej, promocji zdrowia i zdrowego stylu życia,

- rozpoznawania zjawisk używania środków odurzających i substancji psychotropowych,
- b. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez szkoły, a skierowanych do dzieci i młodzieży, rodziców, pedagogów i nauczycieli,
  - c. Zakup i rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych dotyczących narkomanii i jej skutków, a także dotyczących szkodliwości środków i innych substancji.
4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.
- a. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji programów profilaktyczno-edukacyjno-informatycznych dla dzieci i młodzieży i ich rodzin, programów dla osób uzależnionych i programów szkoleniowych,
  - b. Współorganizacja kampanii edukacyjnych obejmujących problematykę uzależnień.
  - c. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego - udzielanie pomocy zgodnie z ustawą o pomocy społecznej osobom uzależnionym i ich rodzinom.

Źródłem finansowania zadań obu Programów są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

	2011	2012
Wysokość środków z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	119 796, 57 zł	117 679,03 zł
Wysokość środków wykorzystanych na realizację GPPiRP alkoholowych	121 834,00 zł	106 237,68 zł
Wysokość środków wykorzystanych na realizację GPP narkomanii	199,20 zł	1 360, 59 zł

Zarówno w 2013r. jak i 2014r. oszacowano, że przychody z tego tytułu będą wynosiły 120 000 zł. Z tej kwoty 118 000 zł (w 2014r. 118 800 zł) przeznaczono na przeciwdziałanie alkoholizmowi, a kwotę 2000 zł na przeciwdziałanie narkomanii.

Zgodnie ze statystykami GOPS pomoc z tytułu uzależnienia od alkoholu w 2012r. przyznano pomoc jedynie 3 rodzinom (9 osób w rodzinach), nikt nie korzystał z pomocy z powodu uzależnienia od narkotyków. Można jednak założyć, że w znacznej mierze są to problemy ukryte, nie zdiagnozowane.

ROZWIĄZYWANIE PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE

Podsumowanie pracy Zespołu Interdyscyplinarnego w roku 2013.

- W roku 2013 ogólnie prowadzonych było łącznie 16 procedur Niebieskiej Karty.
- Na skutek zrealizowania Planów Działania i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu stosowania przemocy w rodzinie zamknięto 7 Kart
- W roku 2013 rozpoczęto spotkania w ramach Grup Roboczych – zbiorcze spotkania, na których omawiana jest bieżąca sytuacja rodzin, w których prowadzona jest procedura Niebieskiej Karty

przy udziale specjalistów pracujących na co dzień z rodzinami – do tej pory odbyło się 11 spotkań.

- W listopadzie i grudniu, dzięki uprzejmości p. Grażyny Dzikowskiej, odbyły się dwa warsztaty z zakresu przemocy.

WSPARCIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Warsztaty terapii zajęciowej

Na terenie Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego funkcjonują 3 warsztaty terapii zajęciowej: Warsztaty Terapii Zajęciowej "Caritas" w Trzciance i Warsztaty Terapii Zajęciowej "Caritas" w Wieleniu, oba prowadzone przez Stowarzyszenie Caritas przy parafii pw. Św. Jana Chrzciciela w Trzciance, a także Warsztaty Terapii Zajęciowej Stowarzyszenie na Rzecz Osób Psychiczenie Chorych i Niepełnosprawnych Intelktualnie w Gębicach prowadzone przez Stowarzyszenie na Rzecz Osób Psychiczenie Chorych i Niepełnosprawnych Intelktualnie EMPATIA.

Głównym zadaniem WTZ jest rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych, prowadzona przez instruktorów terapii zajęciowej. Zajęcia pozwalają zdobyć ich uczestnikom odpowiednie wiadomości i umiejętności, potrzebne do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie. Dają także szansę na wyjście z domowej i społecznej izolacji, zwiększenie samodzielności i zaradności, poznanie nowych ludzi i nawiązanie przyjaźni, a także przygotowanie się do pracy zarobkowej.

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Trzciance są osobnym i szczególnym rodzajem aktywności trzcianeckiej Caritas parafii pw. św. Jana Chrzciciela. Działalność rozpoczęły 1 czerwca 2001 r. W ramach Warsztatów, 20 niepełnosprawnych osób, codziennie od godz. 8.00 do 15.00, uczestniczy w zajęciach prowadzonych przez wychowawców – pedagogów w ramach programu rehabilitacji. W grudniu 2003 roku. została otwarta filia WTZ we Wieleniu, również dla 20 podopiecznych. Obie placówki finansuje Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i są na własnym rozrachunku.

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Gębicach powstały w 2000 roku. Inicjatorem, a zarazem założycielem był ówczesny dyrektor Domu Pomocy Społecznej w Gębicach Pan Jan Kostyk. Do roku 2007 WTZ-ty działały przy Domu Pomocy Społecznej w Gębicach. Od 2008 roku jednostką organizacyjną Warsztatów jest Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Psychiczenie Chorych i Niepełnosprawnych Intelktualnie "Empatia" w Trzciance. Głównym celem działalności placówki jest aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych, a także podnoszenie jakości życia tych osób. Budynek przystosowany jest do potrzeb osób o zróżnicowanym stopniu i rodzaju niepełnosprawności.

Uczestnikami Warsztatów jest 35 osób, w tym 5 osób z Gminy Czarnków, które biorą udział w zajęciach terapeutycznych w siedmiu pracowniach:

- rzemiosła,
- rękodzieła artystycznego,
- komputerowo-fotograficznej,
- gospodarstwa domowego,
- krawiecko-dziwiarskiej,
- terapii pedagogicznej,

- plastycznej

Uczestnicy ponadto są objęci pomocą psychologiczną oraz uczestniczą w zajęciach rehabilitacji ruchowej.

W poszczególnych pracowniach Warsztatu, przy stosowaniu różnych technik terapii zajęciowej doskonalili się umiejętności uczestników, rozwija ich psychofizyczne sprawności niezbędne w pracy oraz kształci podstawowe zdolności zawodowe, których znajomość może w przyszłości pomóc uczestnikowi w znalezieniu zatrudnienia. Głównym zadaniem Warsztatu jest rehabilitacja zawodowa i społeczna podopiecznych, pod fachowym okiem instruktorów, która umożliwi im zdobycie odpowiednich wiadomości i umiejętności potrzebnych do samodzielnego funkcjonowania w przyszłości w społeczeństwie.

Warsztaty Terapii Zajęciowej Stowarzyszenia Na Rzecz Osób Psychiczenie Chorych i Niepełnosprawnych Intelktualnie "Empatia" od 2011r. przystępują do otwartych konkursów ofert ogłaszanych przez Powiat Czarnkowsko - Trzcianecki oraz Samorząd Województwa Wielkopolskiego. Projekty realizowane są w obszarach działalności osób niepełnosprawnych.

- 1) Projekt „Aktywna integracja – wsparcie osób niepełnosprawnych z powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego- zorganizowanie I Pikniku integracyjno- sportowego dla osób niepełnosprawnych”, realizowany w 2011r:
  - projekt realizowany był ze środków Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego
  - data realizacji – 1.03.2011 – 30.06.2011
  - beneficjenci projektu (uczestnicy WTZ Gębice, uczestnicy WTZ Trzcianka, mieszkańcy DPS w Gębicach, uczniowie z Zespołu Szkół Specjalnych w Gębicach)

Celem projektu była aktywna integracja osób niepełnosprawnych z Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego, w tym :

- rozwinięcie zainteresowania sportem jako metodą spędzania czasu wolnego,
  - wzrost śmiałości, odwagi, wyzwań,
  - nabycie przez uczestników projektu kompetencji społecznych (nauka współdziałania, współzawodnictwa, współpracy, konkurencji fair play, poczucia odpowiedzialności, solidarności, uczciwości, silnej woli),
  - rozwinięcie wyobraźni i kreatywnego myślenia,
  - wzrost samodzielności w działaniu,
  - nabycie kompetencji interpersonalnych (odwaga, pewność siebie, otwartość, asertywność, podejmowanie działań),
  - wzrost samodzielności w działaniu.
  - miejsce realizacji – teren WTZ Gębice
- 2) Projekt „Z WTZ-ten NA TY! – promocja pozytywnych postaw wobec osób niepełnosprawnych”, realizowany w 2011r:
    - projekt realizowany ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu (oferta wspólna wraz z Wielkopolską Radą Koordynacyjną Związkiem Organizacji Pozarządowych z Poznania)
    - data realizacji – 1.07.2011 – 15.12.2011
    - celem projektu była promocja pozytywnych postaw wobec osób niepełnosprawnych

- beneficjenci projektu (WTZ Gębice, WTZ Trzcianka, WTZ Wiardunki, WTZ Wągrowiec, WTZ Złotów, WTZ Wapno, mieszkańcy DPS Gębice)
  - miejsce realizacji – WTZ Gębice, Sala wiejska w Gębicach, Targi Poznańskie, Gminny Ośrodek Kultury w Lubasz.
- 3) Projekt „PLENER MALARSKI - „Malowane sercem”, realizowany w 2011r:
- projekt realizowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
  - data realizacji – 24.08.2011
  - celem projektu było rozwinięcie zainteresowań osób niepełnosprawnych związanych ze sztuką, malarstwem, poczuciem piękna i estetyki, rozwój wyobraźni twórczej, wzrost śmiałości, odwagi wyzwań, kreatywnego myślenia, aktywne i umiejętne spędzanie czasu wolnego
  - beneficjenci projektu (uczestnicy WTZ Gębice, WTZ Krajenka, WTZ Wągrowiec, WTZ Wapno, WTZ Złotów, DPS Gębice)
  - miejsce realizacji – teren WTZ Gębice
- 4) Projekt „KAŻDY Z NAS JEST ŚW. MIKOŁAJEM – promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego”, realizowany w 2011r:
- projekt realizowany był ze środków PFRON-u będących w dyspozycji Samorządu Województwa Wielkopolskiego (oferta wspólna wraz ze Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Serce Dziecka” z Lubasza),
  - data realizacji – 1.12.2011 – 30.12.2011
  - celem projektu było promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego.
  - beneficjenci projektu (uczestnicy WTZ Gębice, podopieczni Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Serce Dziecka” z Lubasza, podopieczni Stowarzyszenia Rodziców Dzieci Niepełnosprawnych z Połajewa, uczniowie Zespołu Szkół Specjalnych w Gębicach) (łącznie ok. 60 osób).
  - miejsce realizacji- teren WTZ Gębice, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych „Edukacja Lubasz” w Lubasz.
- 5) Partner w projekcie Ministra Edukacji Narodowej - „OTWARTA SZKOŁA” :
- projekt realizowany był przez Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Józefa Nojego w Czarnkowie w partnerstwie ze Stowarzyszeniem „Empatia”. Beneficjentami projektu była młodzież a konkretnie wolontariusze działający przy Szkolnym Kole Caritasu i uczestnicy Warsztatów Terapii Zajęciowej w Gębicach pod kierunkiem pedagogów i opiekuna szkoły oraz terapeutów z Warsztatów Terapii Zajęciowej w Gębicach,
  - data realizacji listopad 2011 – styczeń 2012
  - promowanie pozytywnych postaw młodzieży wobec osób niepełnosprawnych.
  - beneficjenci projektu – uczestnicy WTZ Gębice, wolontariusze z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych działający przy Szkolnym Kole Caritas
  - miejsce realizacji – Teren WTZ Gębice, Centrum Edukacji Zawodowej w Czarnkowie, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Józefa Nojego w Czarnkowie.
- 6) Projekt "LEŚNA PRZYGODA". Promowanie postaw proekologicznych osób niepełnosprawnych z powiatu czarnkowsko - trzcianieckiego.

Projekt został współfinansowany ze środków powiatu czarnkowsko - trzcianieckiego. Działania projektowe miały na celu ukazanie i zainteresowanie koniecznością ochrony środowiska i wykorzystania materiałów wtórnych. Projekt podzielony był na dwa etapy. Pierwszy z nich to warsztaty ekologiczne, na których podopieczni warsztatu w Gębicach, uczniowie Szkoły Specjalnej w

Gębicach, a także członkowie Stowarzyszenia "Serce Dziecka" z Lubasza i Stowarzyszenia Rodzin Dzieci Niepełnosprawnych z Połajewa uczyli się podstawowych zasad ekologii. Mieli także okazję do stworzenia własnych prac z materiałów wtórnych. Odbyły się 4 rodzaje zajęć warsztatowych - warsztaty decupage, kulinarne, rękodzielnicze i krawieckie. Wykonane dzieła zostały na zakończenie przedstawione na wystawie prac.

Następnym etapem projektu "Leśna przygoda" były zajęcia z edukacji ekologiczno - leśnej. Miały one odbyć się w Nadleśnictwie Sarbia, dzięki uprzejmości nadleśniczego dr inż. Macieja Strawy. Niestety aura nie sprzyjała plenerowym zajęciom, dlatego też spotkanie edukacyjno - integracyjne odbyło się na Warsztatach Terapii Zajęciowej w Gębicach. Uczestnicy mieli okazję wziąć udział w różnych zabawach i zajęciach z ekologii ze specjalistą służby leśnej edukacji i leśniczym szkółkarzem Marią Spychałą oraz wysłuchać pogadanki o tematyce leśnej przeprowadzonej przez zastępcę nadleśniczego Damiana Szcześniaka. Odbyły się również konkursy ekologiczne, a chętni uczestnicy otrzymali nagrody z wspaniałe prace i występy karaoke.

- 7) Projekt "ONI chcą, ONI mogą, ONI potrafią" - promowanie pozytywnego wizerunku osób niepełnosprawnych intelektualnie współfinansowany ze środków Samorządu Województwa wielkopolskiego. Zajęcia skierowane do wolontariuszy i osób niepełnosprawnych.

Dom Pomocy Społecznej w Gębicach

Przeznaczony dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (mężczyźni) - 55 miejsc. Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w 2013 roku wynosi 3 500,00 zł

Działając na podstawie decyzji Wojewody Wielkopolskiego z dnia 24 listopada 2008 r., Powiat Czarnkowsko-Trzcianecki prowadzi DPS będący placówką całodobowej opieki dla 55 dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie osób.

Wszyscy mieszkańcy DPS mają zapewniony, w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia (NFZ), dostęp do usług lekarza podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) oraz dowóz na specjalistyczne badania i do lekarzy specjalistów.

Wszyscy mieszkańcy DPS uczestniczą w indywidualnej lub grupowej terapii psychologicznej, oraz są zaopatrzeni w niezbędne leki na potrzeby rehabilitacji.

Świadczenia terapeutyczne w formie fizykoterapii i ćwiczeń ruchowych, są zapewnione w formie spacerów, wykonywanych przez mieszkańców prac w ogrodzie lub na terenie DPS, gier, zabaw w sali zwanej kominkową a w okresach letnich, także na odkrytym basenie. Mieszkańcy mają też możliwość korzystania w ramach NFZ z zabiegów fizykoterapeutycznych w Ośrodku Pedagogiczno-Rehabilitacyjnym im. Błogosławionej Marii Angeli w Gębicach.

Nad wszystkimi mieszkańcami DPS sprawowana jest opieka pielęgniarska przez cztery zatrudnione na podstawie umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu, pielęgniarki.

Wszyscy pracownicy DPS sprawujący opiekę nad mieszkańcami zostali przeszkoleni w zakresie pierwszej pomocy przedmedycznej.

W celu określenia indywidualnych potrzeb mieszkańców, w okresie sześciu miesięcy od dnia przyjęcia mieszkańca sporządzane są indywidualne plany wsparcia mieszkańców, w oparciu o diagnozy potrzeb socjalnych, pielęgniarskich, oceny ogólnego stanu zdrowia, kondycji psychicznej i finansowej.

DPS zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy dwóch pracowników socjalnych oraz zapewnia kontakt z psychologiem. W DPS funkcjonuje zespół terapeutyczno-opiekuńczy.

ZDROWIE

Dane dotyczące stanu zdrowia odnoszą się do ogółu Polaków, gdyż brakuje takich w stosunku do mieszkańców Gminy Czarnków.

Poniżej przedstawiono wybrane dane z Raportu „Sytuacja zdrowotna ludności Polski i jej uwarunkowania” pod redakcją B. Wojtyniaka, P. Goryńskiego, B. Moskalewicz, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego -Państwowy Zakład Higieny, Warszawa 2012r.

Długość życia i umieralność ludności Polski

1. Analiza danych o długości życia i umieralności mieszkańców Polski pozwala na stwierdzenie, że stan zdrowia ludności w latach 2000. stopniowo poprawia się, ale poprawa ta była wolniejsza, szczególnie w przypadku mężczyzn, niż w latach 90. Na tle ogółu krajów Unii Europejskiej sytuację należy uznać za wciąż niezbyt niezadowolającą.
2. Przeciętna długość życia w Polsce wzrastała po 1991 r.; w latach 2002-2008 tempo tego wzrostu uległo spowolnieniu, ale w ostatnich latach obserwuje się jego wzrost. W 2011 r. długość życia mężczyzn wynosiła 72,4 lat a dla kobiet była o 8,5 lat dłuższa i wynosiła 80,9 lat. Według szacunków Eurostatu mężczyźni w Polsce przeżywają w zdrowiu (bez ograniczonej sprawności) 81% długości życia, a kobiety 77%. Osoby w wieku 65 lat mogą oczekiwać, że mniej niż połowę dalszego życia przeżyją w zdrowiu (mężczyźni 6,7 lat, tzn. 45%, kobiety 7,5 lat, tzn. 39%).
3. Długość życia mieszkańców Polski jest wyraźnie krótsza niż przeciętna w krajach Unii Europejskiej - mężczyzn o 4,8 lat a kobiet o 2,1 lat. O ile nie zostaną podjęte bardziej intensywne działania na rzecz poprawy zdrowia naszego społeczeństwa i tempo wzrostu długości trwania życia ludności Polski będzie nadal takie jak w ostatnich latach, to obecną średnią długość życia dla krajów UE osiągniemy w przypadku mężczyzn dopiero w latach 2031-2032 a w przypadku kobiet 15 lat wcześniej tzn. w latach 2021-2022.
4. Długość życia jest silnie różnicowana przez czynniki społeczne – w Polsce w 2010 r. osoby w wieku 30 lat o wykształceniu wyższym mogły oczekiwać, że będą żyły znacznie dłużej niż osoby o wykształceniu zasadniczym zawodowym lub niższym – mężczyźni o około 12 lat i kobiety o około 5 lat.
5. Najmniej korzystnym środowiskiem zamieszkania w Polsce są najmniejsze miasta, poniżej 5 tys. mieszkańców, których mieszkańcy żyją najkrócej; przeciętnie najdłużej żyją natomiast mieszkańcy największych miast, z wyjątkiem Łodzi.
6. Już od wielu lat najkrócej żyją w Polsce mieszkańcy województwa łódzkiego - w 2010 r. mężczyźni o 3,6 lat, a kobiety o 2,5 lat krócej niż osoby mieszkające w najlepszych pod względem długości życia województwach tzn. małopolskim i podkarpackim w przypadku mężczyzn oraz podlaskim w przypadku kobiet.
7. Umieralność niemowląt w Polsce jest nadal wyższa od przeciętnej w UE, na każde 10 000 urodzeń żywych w 2010 r. w Polsce zmarło 50 niemowląt a w UE 41 niemowląt. Ponieważ poziom umieralności obniża się w Polsce szybciej to jeżeli nie ulegnie on trwałemu spowolnieniu różnica ta może zaniknąć w ciągu najbliższych paru lat. Głównym problemem w Polsce jest umieralność wczesna niemowląt tzn. w pierwszym tygodniu życia, która w dużym stopniu zależy od opieki medycznej. Główne zagrożenie życia niemowląt związane jest z krótkim okresem trwania ciąży i niską urodzeniową masą ciała.
8. Od lat zdecydowanie największym zagrożeniem życia są choroby układu krążenia odpowiedzialne w 2010 r. za 46% ogółu zgonów Polaków. Zmniejsza się umieralność z powodu choroby niedokrwiennej serca, w tym zawału serca, oraz chorób naczyń mózgowych natomiast

trend wzrostowy ma w ostatnich latach umieralność z powodu innych chorób serca, w tym niewydolności serca. Choroby układu krążenia są znacznie częstszą przyczyną przedwczesnych zgonów mieszkańców Polski niż przeciętnie w UE.

9. Nowotwory złośliwe są drugą co do częstości przyczyną zgonów w Polsce (24,5% ogółu zgonów w 2010 r.) i ich udział w ogólnej liczbie zgonów jest w ostatnich latach dosyć ustabilizowany, natomiast natężenie umieralności z ich powodu powoli się zmniejsza. Nowotwory są najważniejszą przyczyną przedwczesnych zgonów kobiet, ale ogólnie bardziej zagrażają życiu mężczyzn. Zdecydowanie najbardziej zagrażającym życiu mieszkańców Polski nowotworem złośliwym jest rak tchawicy, oskrzela i płuca (bardziej niż przeciętnym mieszkańcom UE), a współczynniki umieralności kobiet z powodu tego nowotworu rosną. Zmniejsza się umieralność kobiet z powodu raka sutka (jest niższa od średniej dla UE) i z powodu raka szyjki macicy, która jednak wciąż jest na zawstydzająco wysokim poziomie na tle większości krajów Unii. Umieralność w Polsce z powodu nowotworów złośliwych jest w porównaniu z przeciętną sytuacją w krajach UE niekorzystna ale w mniejszym stopniu niż w przypadku chorób układu krążenia.
10. Natężenie zgonów z powodu ogółu przyczyn zewnętrznych, czwartej co do znaczenia grupy przyczyn zgonów w Polsce (6,5% zgonów w 2010 r.), ma długotrwały powolny trend spadkowy w przypadku kobiet, natomiast w przypadku mężczyzn dopiero w ostatnich latach wyraźnie się zmniejsza, ale jest znacznie wyższe od przeciętnego w UE. Przyczyny zewnętrzne zgonów są najbardziej odpowiedzialne za zgony ogółu osób w wieku 5-44 lata. Wśród zewnętrznych przyczyn zgonów dominujące znaczenie mają wypadki komunikacyjne, w wyniku których ginie jednak coraz mniej osób, a także samobójstwa, których częstość wyraźnie wzrosła w latach 2008 i 2009. Samobójstwa powodują większą utratę potencjalnych lat życia mężczyzn niż wypadki komunikacyjne, choroby dolnych dróg oddechowych a nawet zawał serca. Umieralność polskich mężczyzn ogółem oraz w wieku 25-64 lata z powodu wypadków komunikacyjnych i samobójstw jest o ponad dwie trzecie wyższa od przeciętnej dla krajów UE.
11. W 2010 r. w Polsce trzecią co do znaczenia grupą przyczyn zgonów stała się niestety grupa przyczyn niedokładnie określonych a więc takich gdzie przyczyna zgonu zawierała opis objawów, odwoływała się do nieprawidłowych wyników badań laboratoryjnych, była niedokładnie określona, lub wręcz nieznaną

Chorobowość hospitalizowana

12. W roku 2010 hospitalizowano w Polsce 3041 tys. mężczyzn (1721,6 na 10 tys.) i 37121 tys. kobiet (1760,8 na 10 tys.). Pacjenci szpitali byli leczeni najczęściej z powodu chorób układu krążenia (15% hospitalizowanych), urazów i zatruc (9,6% hospitalizowanych) nowotworów ogółem (9%), oraz chorób układu moczowo-płciowego i trawiennego po około 8%.
13. Jeśli uwzględnić porody, kobiety są hospitalizowane nieznacznie częściej niż mężczyźni, ale jak wynika z analizy większości przyczyn chorobowych mężczyźni przebywają (z wyłączeniem ciąży, porodu i położenia) w szpitalach częściej. Kobiety przeważają wśród hospitalizowanych tylko z czterech przyczyn: chorób układu moczowo-płciowego, nadciśnienia tętniczego i zaburzeń endokrynologicznych oraz chorób układu nerwowego.
14. **Mężczyźni i kobiety z miast korzystają z leczenia szpitalnego odpowiednio o 7 i 5% częściej niż mieszkańcy wsi. Różnica ta zmniejszyła się o ponad połowę w porównaniu z rokiem 2006. Są jednak przyczyny hospitalizacji: choroby dolnych dróg oddechowych, odmrożenia i oparzenia, choroby układu krążenia (a w tym choroby naczyń mózgowych i choroba nadciśnieniowa), z powodu których częściej hospitalizowani są mieszkańcy wsi. Kobiety ze wsi przebywają też w szpitalu częściej, niż mieszkanki miast w związku z porodem.**

15. Dynamika hospitalizacji w Polsce miała charakter podobny jak w innych krajach UE w latach osiemdziesiątych, lecz od roku 1999 nastąpił szybszy wzrost współczynnika hospitalizacji spowodowany zmianą systemu finansowania ochrony zdrowia. Polska pozostaje jednak w grupie krajów UE o niższej od średniej częstości hospitalizacji ogółem.
16. Hospitalizacja ludności w Polsce różni się od większości krajów UE dużą częstością leczenia najmłodszych roczników (poniżej 5 lat), przy znacznie rzadszej hospitalizacji osób najstarszych, powyżej 75 roku życia.
17. Polska różni się od innych analizowanych krajów Europy wyższymi współczynnikami hospitalizacji z powodu nadciśnienia tętniczego w prawie wszystkich grupach wieku, oraz z powodu zawału serca w młodszym i średnim wieku.
18. Czas pobytu w szpitalu dla wszystkich przyczyn ogółem w Polsce należy do najkrótszych w krajach UE, ale dla niektórych rozpoznań należy do najdłuższych, jak to jest w przypadku leczenia wyrostka robaczkowego czy zaćmy.
19. Stosunkowo niska obecnie na tle innych krajów śmiertelność szpitalna w Polsce z powodu zawału serca wskazuje na dobrą jakość leczenia szpitalnego. Śmiertelność ta zmniejszyła się trzykrotnie w latach 1980-2010 z 22% do 6,5%.
20. Niepokojąco wysoka jest w porównaniu z innymi krajami śmiertelność powodu udaru mózgu. Ta częstość nie ulegała poprawie w latach 2004-2010 zarówno z powodu zatoru mózgu 12,6% w 2010 jak i krwotoku mózgowego (31,4% w 2009). Notuje się nadal stale wysoki odsetek śmiertelności z powodu zatoru nieokreślonego (16,5%).

Obciążenie nowotworami złośliwymi w Polsce na tle krajów Unii Europejskiej

21. Polska jest w Europie krajem o niskiej zachorowalności i wysokiej umieralności na nowotwory złośliwe. Szacuje się, że w 2008 roku zachorowało 140,8 tys. osób (standaryzowany według populacji europejskiej współczynnik zachorowalności wynosił 318,9/100 tys.), zmarło zaś 92,6 tys. chorych (203,5/100 tys.).
22. Pospolite nowotwory stanowią około 50% zachorowań ogółem, w tym rak płuca prawie 20% (58,9/100 tys.). Kolejne to rak piersi (36,4/100 tys.), jelita grubego (36,3/100 tys.) oraz gruczołu krokowego (27,2/100 tys.). Rak płuca był także w Polsce najczęstszą przyczyną zgonu (50,9/100 tys.). Dalsze to rak jelita grubego (22,1/100 tys.), żołądka (12,1/100 tys.), piersi (11,9/100 tys.) i trzustki (9,9/100 tys.).
23. Zmiany umieralności w Polsce w latach 2000 – 2011 można określić jako korzystne, lecz zbyt wolne w stosunku do potrzeb kraju oraz możliwości, a także w porównaniu z krajami UE, gdzie planowa walka z rakiem przynosi istotne efekty zdrowotne. W okresie tym w Polsce zwiększyła się liczba zgonów z powodu nowotworów, lecz równocześnie istotnie obniżył się współczynnik umieralności wśród mężczyzn i w znacznie mniejszym stopniu kobiet. Korzystne zmiany u mężczyzn dotyczyły głównie nowotworów tytoniozależnych. Zbyt małe zmiany u kobiet wynikały z niskiej efektywności populacyjnych programów skryningowych. Znacznie szybsze tempo zmian w niektórych krajach Europy wpłynęło na pogłębienie dotychczasowych różnic umieralności pomiędzy Polską i średnią UE. Wśród mężczyzn zróżnicowanie to zwiększyło się o 3%, u kobiet zaś prawie o 7 %.
24. Wskaźniki względnych 5-letnich przeżyć w populacji zależą od struktury zachorowań oraz standardu profilaktyki i leczenia. W Polsce wskaźnik wynosił 38,8% u mężczyzn i 48,3% u kobiet, co odpowiada około 11 tys. zgonów rocznie, których można byłoby uniknąć, gdyby wyleczalność nowotworów w Polsce była na średnim poziomie europejskim. Ocenia się, że chorobowość 5-letnia w Polsce wynosi ok. 323,6 tys. osób. Wśród nich najwięcej, (54%) jest osób, które chorowały na raka piersi, gruczołu krokowego, jelita grubego, oraz płuca. Są to osoby

wymagające obserwacji oraz różnych świadczeń medycznych i socjalnych z powodu następstw przebytej choroby.

25. Polskę, jako kraj znacząco obciążony chorobami nowotworowymi charakteryzuje średniowysoka zachorowalność i wysoka umieralność mężczyzn, oraz niska zachorowalność i wysoka umieralność kobiet, niskie wskaźniki 5-letnich przeżyć, niska chorobowość, utrzymujące się wysokie zagrożenie rakiem szyjki macicy.

Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania

26. Liczba pacjentów psychiatrycznej opieki ambulatoryjnej leczonych ogółem i po raz pierwszy niemalże podwoiła się w okresie 1997-2010 (wzrost o 88%). W 2010 roku opieką ambulatoryjną objętych było około 1396 tys. osób z zaburzeniami psychicznymi (nieco częściej kobiety – 3832/100 tys. ludności, niż mężczyźni – 3465/100 tys.), z czego 384 tys. to pacjenci pierwszorazowi.
27. Najczęstszym rozpoznaniem leczonym w psychiatrycznej opiece ambulatoryjnej, dominującym wśród kobiet, są zaburzenia nerwicowe – w 2010 r. 339 tys. leczonych ogółem (mężczyźni – 599/100 tys., kobiety – 1159/100 tys.), w tym 108 tys. po raz pierwszy. W wyniku zaburzeń spowodowanych używaniem alkoholu, które dominują wśród mężczyzn, leczono 184 tys. osób (mężczyźni 781/100 tys., kobiety 201/100 tys.), w tym 80 tys. po raz pierwszy.
28. W latach 1997-2009 liczba leczonych w oddziałach psychiatrycznej opieki całodobowej wzrosła o połowę. W 2009 r. z powodu zaburzeń psychicznych leczono 209 tys. osób (częściej dotyczyło to mężczyzn – 726/100 tys. niż kobiet – 382/100 tys.), w tym 86 tys. stanowiły osoby leczone po raz pierwszy.
29. Najczęstszym rozpoznaniem chorobowym osób leczonych w oddziałach całodobowych były zaburzenia psychiczne spowodowane używaniem alkoholu – w 2009 r. dotyczyło ono 77 tys. osób, (częściej mężczyzn – 358/100 tys., ponad sześciokrotnie rzadziej kobiet – 57/100 tys.), w tym 40 tys. leczonych po raz pierwszy. Kobiety są o ponad połowę częściej niż mężczyźni leczone w oddziałach całodobowych z powodu zaburzeń nastroju i zaburzeń nerwicowych (łącznie kobiety 104/100 tys., mężczyźni 69/100 tys.).
30. Badania stanu zdrowia (GUS 2009) wskazują, że rodzaj samopoczucia psychicznego dorosłego Polaka w badanym okresie (ostatnie 4 tygodnie przed badaniem) ma związek z jego stanem zdrowia, płcią, aktywnością zawodową oraz stylem życia. Problemy związane ze zdrowiem, kłopoty finansowe, wiek, poczucie wykluczenia społecznego, samotność są obserwowane istotnie częściej wśród osób o gorszej kondycji psychicznej, co manifestuje się znacząco wśród kobiet.

Wypadki jako zagrożenie zdrowia mieszkańców Polski

31. Umieralność z powodu wypadków w Polsce systematycznie spada. Dynamika spadku umieralności jest podobna do średniej UE co powoduje, że utrzymuje się również niekorzystna nadwyżka współczynnika umieralności z powodu wypadków na 100 000 ludności (32,9 w Polsce vs 22,6 w UE).
32. Polska jest zaliczana przez ekspertów do krajów UE cechujących się niskim bezpieczeństwem ruchu drogowego. Niepokojącymi zjawiskami są: jedna z najwyższych śmiertelności w UE z powodu wypadków drogowych oraz duży 39% odsetek wśród ofiar wypadków drogowych niechronionych uczestników ruchu (pieszych, rowerzystów oraz motocyklistów). Zwiększa się też niekorzystna nadwyżka umieralności z powodu wypadków drogowych w stosunku do średniej krajów UE (w latach 200-2010 dynamika spadku współczynnika ofiar śmiertelnych w Polsce wynosiła 29% vs 45% w UE).
33. Obserwowany od lat 90. trend spadkowy liczby osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy wyhamował, a od roku 2009 zanotowano niewielki wzrost liczby poszkodowanych (8,4

poszkodowanych na 1000 zatrudnionych). Notowany jest też systematyczny spadek liczby wypadków rolników indywidualnych zgłaszanych do KRUS. Niepokojąca jest natomiast duża wypadkowość rejestrowana na terenie szkół, utrzymująca się stale na podobnym poziomie (12,8 na 1000 uczęszczających uczniów w roku szkolnym 2010/2011).

Przyczyny chorobowe niezdolności do pracy w 2009 roku w badaniach zakładu ubezpieczeń społecznych

34. Najczęstszymi przyczynami czasowej niezdolności do pracy osób ubezpieczonych w ZUS w 2009 r. były: ciąża, poród i połóg (17,8% ogółu liczby dni absencji), choroby układu oddechowego (15,9%), urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (14,7%).
35. Podstawowymi chorobami powodującymi niezdolność do pracy u osób badanych po raz pierwszy dla celów rentowych były w 2009 r. choroby układu krążenia (23,4% ogółu orzeczeń), nowotwory (22,0%), choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego (12,2%).

Wybrane czynniki ryzyka zdrowotnego związane ze stylem życia

36. Spożycie alkoholu w Polsce w ciągu roku wynosi 10,1 litra/osobę powyżej 15 roku życia i jest nieco niższe od średniej europejskiej (10,7 litra /osobę). Struktura spożycia różni się od przeciętnej europejskiej – Polacy piją więcej alkoholi mocnych i piwa, natomiast znacznie mniej wina.
37. W Polsce (wg danych z 2009 roku) papierosy pali codziennie 33,5% mężczyzn (19 miejsce wśród 27 krajów Unii Europejskiej) oraz 21,0% kobiet (20 miejsce). W stosunku do 1996 roku nastąpił spadek odsetka palących wśród mężczyzn, natomiast wśród kobiet rozpowszechnienie palenia nie zmieniło się w stopniu znaczącym.
38. Najwyższym odsetkiem palących, zarówno wśród mężczyzn, jak i wśród kobiet charakteryzuje się grupa osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym.
39. Zwiększa się liczba Polaków z nadwagą lub otyłością - 61,4% wających zbyt dużo mężczyzn w 2009 roku to jeden z wyższych odsetków w krajach UE, narasta również rozpowszechnienie tego problemu wśród młodzieży szkolnej.
40. Spożycie (dostępność) owoców w Polsce jest jednym z najniższych w krajach UE. Szczególnie niekorzystna jest sytuacja wśród dzieci i młodzieży - zwłaszcza najstarszej. Odsetek uczniów codziennie jedzących owoce w ostatnich latach szybko się zmniejsza we wszystkich kategoriach wieku (w 2010 roku wśród uczniów 17-o i 18-letnich wynosił zaledwie 15% dla chłopców i 20% dla dziewcząt).
41. Dostępność warzyw w Polsce jest zbliżona do średniej UE, jednak ich spożycie wśród młodzieży systematycznie spada.
42. Polska należy do krajów o niskim odsetku osób systematycznie ćwiczących (6%), natomiast pod względem innych form aktywności fizycznej sytuacja jest korzystniejsza i zbliżona do średniej UE (regularnie podejmuje je 26% dorosłych). Również ogół młodzieży nie wypełnia przewidzianych dla wieku norm aktywności, choć wśród chłopców i najmłodszych dziewcząt sytuacja w ostatnich latach się poprawia.

Wydatki na ochronę zdrowia oraz infrastruktura systemu ochrony zdrowia w Polsce

43. W Polsce, podobnie jak w innych krajach, wydatki na zdrowie w przeliczeniu na jednego mieszkańca stale rosną ale różnica bezwzględna pomiędzy średnim poziomem wydatków dla ogółu krajów UE i w Polsce systematycznie się powiększa. Obecnie wydatki w Polsce w przeliczeniu na jednego mieszkańca są niższe prawie o 60% niż średnia UE.

44. Polska należy do grupy krajów Unii Europejskiej, w której wydatki na zdrowie wyrażone jako procent PKB jak również liczone per capita należą do jednych z najniższych. Na zdrowie przeznaczają się tylko 7% PKB, podczas gdy średnia dla krajów UE wynosi 9,8%. Różnica w wydatkach na zdrowie pomiędzy Polską a Holandią i Francją, które wydają najwięcej, wynosi odpowiednio aż 5 oraz 4,7 punktów procentowych.
45. Tylko niewiele ponad 71% całkowitych wydatków na zdrowie pokrywana jest w Polsce ze środków publicznych, co plasuje Polskę na jednym z najniższych miejsc w Europie. Największy udział wydatków publicznych obserwuje się w Holandii i Danii (85%) oraz w Luksemburgu i Czechach (84%).
46. Na leczenie realizowane w polskich szpitalach (leczenie szpitalne) przeznaczanych jest 43% publicznych wydatków na ochronę zdrowia. Jest to najwięcej spośród analizowanych krajów UE należących do OECD. Jednakże w przeliczeniu tych wydatków na jednego mieszkańca Polska (400\$) jest na jednej z niższych pozycji.
47. Publiczne wydatki na leczenie realizowane w trybie ambulatoryjnym charakteryzują się znacznym zróżnicowaniem. Szwecja i Finlandia przeznaczają na ten cel około jedną trzecią publicznych środków na ochronę zdrowia, podczas gdy Polska plasuje się na jednej z niższych pozycji wydając na ten cel 17% środków.
48. W Polsce prawie jedna czwarta (23%) wszystkich wydatków związanych z ochroną zdrowia jest pokrywana z prywatnych środków gospodarstw domowych. Plasuje nas to na jednej z najwyższych pozycji w Unii Europejskiej. Najwięcej wydatków prywatnych przeznaczamy jest na leki i środki nietrwałego użytku – ponad 60%, z tego dwie trzecie na leki bez recepty.
49. W Polsce tylko 1,5% bieżących wydatków przeznaczana jest na ośrodki zajmujące się opieką długoterminową i jedynie Portugalia wydaje na ten cel mniej – 1,4%. Najwięcej na ten cel przekazują takie kraje jak: Holandia i Dania, odpowiednio 23,4% oraz 13,4%.
50. Tylko niewielka część wydatków na świadczenia stomatologiczne, tj. 16%, jest pokrywana w Polsce ze środków publicznych (z NFZ), co umieszcza Polskę na drugim od końca miejscu w UE.
51. Całkowite wydatki na leczenie i rehabilitację w warunkach szpitalnych w Polsce wynoszą 35% bieżących wydatków na zdrowie i należą do średnich w UE.
52. W naszym kraju środki finansowe przeznaczane na profilaktykę oraz zdrowie publiczne w przeliczeniu na jednego mieszkańca należą do jednych z najniższych. W Holandii, Francji i Niemczech na ten cel wydawanych jest odpowiednio ponad osiem, sześć i pięć razy więcej środków.
53. W bezpośrednich wydatkach gospodarstw domowych na zdrowie zdecydowanie przeważają wydatki na leki i artykuły medyczne. W 2010 r. stanowiły ponad 64% średnich miesięcznych wydatków na ochronę zdrowia na osobę. Drugą co do wielkości grupę wydatków stanowią koszty ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (28,1%). W tej grupie przeważają wydatki na leczenie stomatologiczne (51,3%) oraz specjalistyczną opiekę medyczną (29,1%).
54. W 2010 roku wskaźnik liczby lekarzy na 1 000 wynosił 2,1 co sytuuje Polskę na jednym z ostatnich miejsc wśród krajów UE. Wskaźnik liczby pielęgniarek na 1 000 osób w roku 2010 wynosił 4,87 i był blisko o 1/3 niższy niż średnia dla wszystkich państw Unii Europejskiej.
55. Polska w porównaniu ze średnią Unii Europejskiej, charakteryzuje się wyższą liczbą łóżek ogólnych przypadających na 100 tys. mieszkańców (438,5 vs. 308,2).
56. Polska znajduje się na etapie rozwijania kompleksowej opieki długoterminowej. Różnice w dostępie do placówek ZOP, ZOL i hospicjów na terenie kraju są znaczne. Najwięcej łóżek na 100 000 mieszkańców we wszystkich ww. jednostkach znajduje się w woj. dolnośląskim – 88,8 a czterokrotnie mniej w woj. wielkopolskim – 21,7.

Placówki podstawowej opieki medycznej i służby zdrowia w Gminie i Mieście Czarnków:

1. Szpital Powiatowy w Czarnkowie
2. Pogotowie Ratunkowe w Czarnkowie
3. Zespół Opieki Zdrowotnej w Czarnkowie
4. Cztery przychodnie lekarskie w Czarnkowie
5. Przychodnia Lekarska w Hucie
6. Przychodnia Lekarska w Romanowie Górnym
7. Ośrodek Zdrowia w Jędrzejewie
8. Ośrodek Zdrowia w Kuźnicy Czarnkowskiej

W Czarnkowie działa kilka aptek.

Strategia Rozwoju Ochrony Zdrowia Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego

W 2012r. została przyjęta Strategia Rozwoju Ochrony Zdrowia Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego, która zawiera analizę demograficzną, epidemiologiczną, analizę jednostek służby zdrowia w kraju i powiecie, analizę kosztów, analizę finansową, założenia strategiczne, wnioski i konkluzje.

W Strategii podkreśla się, że wśród dotychczas realizowanych w powiecie programów zdrowotnych dominowały programy o charakterze informacyjno-edukacyjnym. Zasadnym wydaje się realizacja w powiecie programów zdrowotnych o charakterze profilaktycznym i wczesnej wykrywalności skierowanych do celowo dobranych grup społecznych. Koszty takich programów są wyższe niż programów o charakterze edukacyjno-informacyjnym, jednakże należałoby poczynić starania w celu pozyskania zewnętrznych środków pomocowych do ich realizacji np. z funduszy UE, funduszy celowych, Ministerstwa Zdrowia.

W zakresie dostępności mieszkańców powiatu do świadczeń medycznych zasadniczo występują dwa problemy:

1. brak świadczeń w zakresie opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień,
2. brak świadczeń opieki długoterminowej

Cel główny określony w Strategii: „Poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszanie nierówności w zdrowiu” osiągnąć przez:

- kształtowanie prozdrowotnego stylu życia społeczeństwa,
- tworzenie środowiska życia, pracy i nauki sprzyjającego zdrowiu,
- aktywizowanie jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych do działań na rzecz zdrowia.

I. Strategiczne cele zdrowotne

1. Zmniejszenie zachorowalności i przedwczesnej umieralności z powodu chorób naczyniowosercowych, w tym udarów mózgu;
2. Zmniejszenie zachorowalności i przedwczesnej umieralności z powodu nowotworów złośliwych;
3. Zmniejszenie częstości urazów powstałych w wyniku wypadków i ograniczenie ich skutków;
4. Zapobieganie zaburzeniom psychicznym przez działania prewencyjno-promocyjne;

5. Zmniejszenie przedwczesnej zachorowalności i ograniczenie negatywnych skutków przewlekłych schorzeń układu kostno-stawowego;
6. Zmniejszenie zachorowalności i przedwczesnej umieralności z powodu przewlekłych chorób układu oddechowego;
7. Zwiększenie skuteczności zapobiegania chorobom zakaźnym i zakażeniom;
8. Zmniejszenie różnic społecznych i terytorialnych w stanie zdrowia populacji.

II. Cele operacyjne dotyczące czynników ryzyka i działań w zakresie promocji zdrowia

1. Zmniejszenie rozpowszechnienia palenia tytoniu;
2. Zmniejszenie i zmiana struktury spożycia alkoholu oraz zmniejszenie szkód zdrowotnych spowodowanych alkoholem;
3. Poprawa sposobu żywienia ludności i jakości zdrowotnej żywności oraz zmniejszenie występowania otyłości;
4. Zwiększenie aktywności fizycznej ludności;
5. Ograniczenie używania substancji psychoaktywnych i związanych z tym szkód zdrowotnych;
6. Zmniejszenie narażenia na czynniki szkodliwe w środowisku życia i pracy oraz ich skutków zdrowotnych i poprawa stanu sanitarnego kraju.

III. Cele operacyjne dotyczące wybranych populacji

1. Poprawa opieki zdrowotnej nad matką, noworodkiem i małym dzieckiem;
2. Wspieranie rozwoju i zdrowia fizycznego, psychospołecznego oraz zapobieganie najczęstszym problemom zdrowotnym i społecznym dzieci i młodzieży;
3. Tworzenie warunków do zdrowego i aktywnego życia osób starszych;
4. Tworzenie warunków dla aktywnego życia osób niepełnosprawnych;
5. Intensyfikacja zapobiegania próchnicy zębów u dzieci i młodzieży.

Realizacja większości z tych celów wymaga współpracy samorządu powiatowego i gminnego, podmiotów wykonujących działalność leczniczą, organizacji obywatelskich, klubów sportowych oraz szkół.

SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE I AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

1. Partnerstwo lokalne

Powstanie i rozwój

W drugiej połowie 2008 r. Fundacja Pomocy Wzajemnej „Barka” zaprosiła przedstawicieli społeczności ziemi czarnkowskiej do udziału w projekcie pt. „Partnerstwo drogą rozwoju ekonomii społecznej na poziomie lokalnym” nakierowanym na pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz budowanie partnerstw lokalnych.

Początkowo w szkoleniach uczestniczyli pracownicy urzędów Miasta i Gminy Czarnków, przedstawiciele miejskiego i gminnego ośrodka pomocy społecznej, założyciele Fundacji „Gębiczyn”, kierownictwo Powiatowego Urzędu Pracy. W kolejnym etapie działań projektowych do uczestnictwa w spotkaniach szkoleniowych zostali zaproszeni: Starostwo Powiatu, Czarnkowska Spółdzielnia Mieszkaniowa, trzy stowarzyszenia obywatelskie, reprezentujące

środowiska wiejskie, oraz grupa osób bezrobotnych, stanowiąca załączek grup inicjatywnych spółdzielni socjalnych.

W efekcie intensywnych i twórczych działań „Barki” w dniu 9 czerwca 2009 r. w Czarnkowie doszło do powołania „Partnerstwa Ekonomii Społecznej Ziemi Czarnkowskiej”, w skład którego weszli:

- Gmina Czarnków
- Miasto Czarnków
- Powiat Czarnkowsko-Trzcianecki
- Czarnkowska Spółdzielnia Mieszkaniowa
- Fundacja „Gębiczyn”
- Stowarzyszenie „Nasze Jędrzejewo”
- Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Gębiczyna „Nasza Leśna Wieś”
- Stowarzyszenie Gajewo – Bukowiec „Wspólna Sprawa”.

Po dwuletnim funkcjonowaniu liderzy Partnerstwa doszli do wniosku, że jego skład jest niepełny – nie obejmuje ważnego ogniwa działań przedsiębiorczych, czyli biznesu. W efekcie konstruktywnych konsultacji w dniu 27 czerwca 2011 r. grono Partnerów zostało powiększone o przedstawicieli lokalnych zakładów pracy i firm finansowych:

- Drukarnia INTERAK;
- Firma METROLOG;
- Firma STEICO S.A.

- Forum Gospodarcze Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego – Związek Pracodawców Prywatnych ;
- Firma KOMAT;
- Bank BGŻ- Oddział w Czarnkowie;
- Bank Spółdzielczy w Czarnkowie;
- Spółdzielnia Socjalna „SŁONECZKO”.

Został podpisany stosowny dokument o współpracy w ramach Partnerstwa a współpraca zaczyna przynosić owoce.

Rozwój i inicjatywy

SPÓŁDZIELNIE SOCJALNE

Równoległe z działaniami szkoleniowymi Partnerstwa podjęte zostały próby utworzenia dwóch spółdzielni socjalnych spośród osób długotrwale bezrobotnych z terenu miasta i gminy Czarnków.

Jedna z nich (męska: PIRAMIDA) miała być spółdzielnią remontowo-budowlaną, druga – (kobieca: OPIEKUNKA) – miała zajmować się opieką nad ludźmi starszymi, niesamodzielnymi oraz szeroko pojętymi usługami sprzątającymi. Mimo zawodowego przygotowania tych osób w ramach szkoleń na kursach systemowych w ośrodkach pomocy społecznej, intensywnego wsparcia doradczego , udzielanego przez specjalistów z „Barki” i wolontariuszy z Partnerstwa, nie znalazły one w sobie wystarczającej motywacji i woli , by podjąć ryzyko i wysiłek zespołowej pracy na własny rachunek.

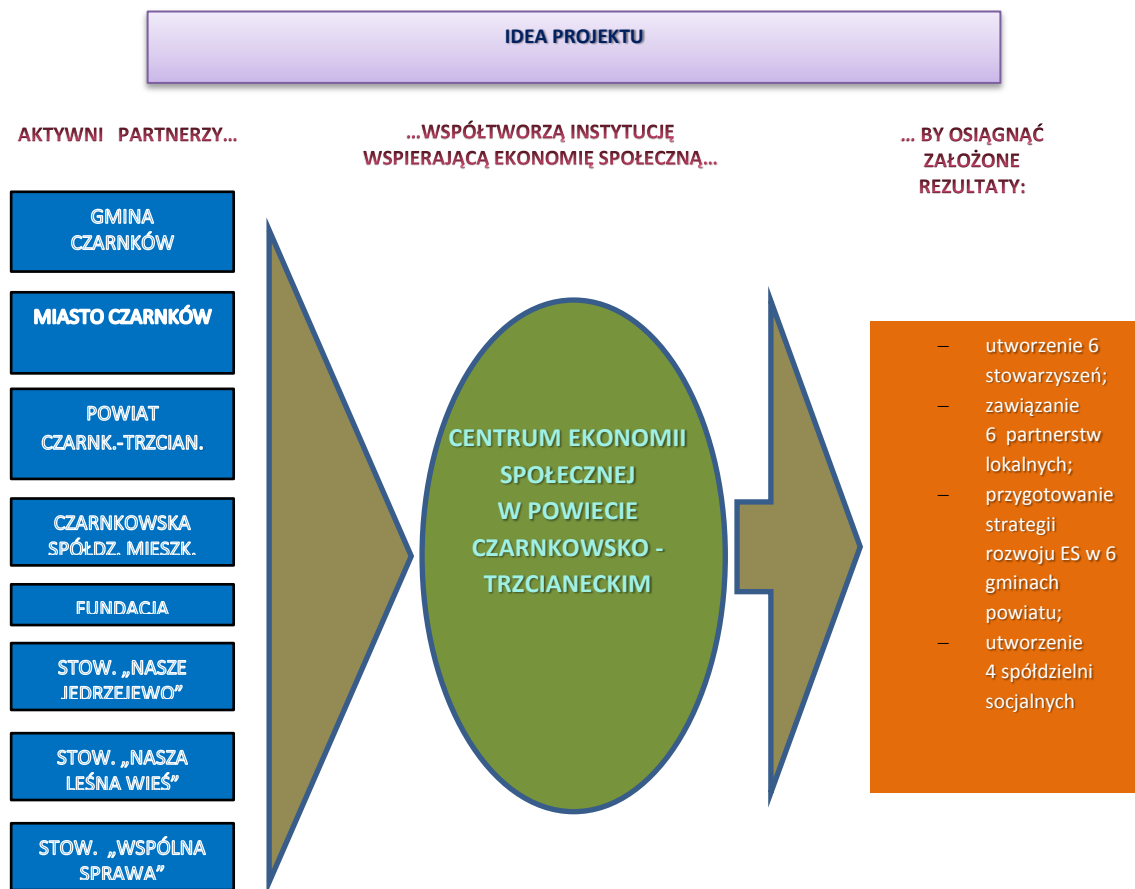
Ostatnia, trzecia z kolei, próba utworzenia spółdzielni socjalnej zakończyła się powodzeniem: w sierpniu 2010 r. sześć bezrobotnych kobiet (kilka najbardziej wytrwałych i zdesperowanych z grupy inicjatywnej OPIEKUNKA) założyło Spółdzielnię Socjalną „SŁONECZKO” i od września 2010 r. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie opieki nad osobami starszymi i niesamodzielnymi oraz sprzątania pomieszczeń i pielęgnacji terenów zielonych.

Aktualnie spółdzielnia zatrudnia 9 osób i realizuje swoje usługi na terenie miasta i gminy Czarnków, a nawet pojedyncze zlecenia w Poznaniu. Przy wsparciu Partnerów w zakresie poszukiwania potencjalnych zleceniodawców, członkinie spółdzielni wypracowały sobie uznanie na lokalnym rynku pracy, że zaczyna brakować mocy przerobowych do wykonania wszystkich zleceń.

UTWORZENIE CENTRUM EKONOMII SPOŁECZNEJ W POWIECIE CZARNKOWSKO – TRZCIANECKIM

W październiku 2009 r. Partnerstwo podjęło wysiłek opracowania wniosku projektowego w ramach POKL na utworzenie CES-u w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim. Fundusze przyznane na realizację tego projektu pozwoliły podjąć działania na szeroką skalę we wszystkich gminach powiatu i z udziałem wszystkich Partnerów.

Liderem projektu zostało Stowarzyszenie „Nasze Jędrzejewo”, ale w realizacji wszystkich zadań projektowych solidarnie współuczestniczyli pozostali Partnerzy.

Powołanie CIS

Decyzja o podjęciu próby utworzenia CIS-u została podjęta w 2009 r. ale dopiero w I półroczu 2010 r. zamiar ten zaczął się materializować.

Zadanie powołania CIS-u przypadło Fundacji „Gębiczyn”. Od października 2010 r. CIS rozpoczął działalność organizacyjno-szkoleniową, umożliwiając uczestnictwo w jego podwojach 28 beneficjentom – do niedawna podopiecznym Miejskiego i Gminnego Ośrodków Pomocy Społecznej w Czarnkowie.

Utworzone zostały cztery warsztaty specjalistyczne. Od listopada 2011r. z procesu reintegracji społecznej i zawodowej korzysta 18 osób mieszkańców gminy Czarnków. W okresie reintegracji i po zakończeniu pierwszego cyklu, 6 osób znalazło zatrudnienie w przedsiębiorstwach lokalnych, osoby te zostały zmotywowane w procesie szkolenia i rekomendowane przez kadrę CIS.

2. Organizacje obywatelskie

Stowarzyszenia których członkiem jest Gmina Czarnków

- 1) Lokalna Grupa Rybacka Warta-Noteć
- 2) Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Nadnoteckich
- 3) Czarnkowsko Trzcianecka Lokalna Grupa Działania
- 4) Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski
- 5) Zarząd Gmin Wiejskich RP

Organizacje obywatelskie i podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego na terenie Gminy Czarnków

- 1) Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Brzeźno ul. Krótka 1 Brzeźno 64-700 Czarnków
- 2) Stowarzyszenie „Nasze Jędrzejewo” 64-713 Jędrzejewo 25
- 3) Stowarzyszenie „Dla Dobra Wspólnego” Jędrzejewo 16 64-700 Czarnków
- 4) 4. Stowarzyszenie Gajewo, Bukowiec „Wspólna Sprawa” Gajewo 35 64-700 Czarnków
- 5) Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Kuźnica Czarnkowska, Radosiew i Radolinek, Radolinek 28 64-700 Czarnków
- 6) 64-700 Czarnków
- 7) Stowarzyszenie „Przyszłość dla Śmieszkowa” Śmieszkowo ul. Pogodna 16 64-700 Czarnków
- 8) Stowarzyszenie „Nasza Leśna Wieś” Gębiczyn 22 64-700 Czarnków
- 9) Stowarzyszenie „Przyjazna Wieś” w Gębicach ul. Lipowa 4 64-700 Czarnków
- 10) Stowarzyszenie „Wspólna Droga” Romanowo Dolne 124 64-700 Czarnków
- 11) Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych w Hucie, Huta ul. Leśna 12 64-700 Czarnków
- 12) Stowarzyszenie Inicjatywa Gorajska Goraj-Zamek Goraj Zamek 5 64-700 Czarnków
- 13) Stowarzyszenie „Nadnotecka Wspólnota” w Górze Góra 2 64-700 Czarnków
- 14) [Uczniowski Klub Sportowy VENUS Jędrzejewo Jędrzejewo 25 64-713 Jędrzejewo](#)
- 15) [14. Fundacja „Gębiczyn” 24 64-700 Czarnków](#)
- 16) Polski Związek Wędkarski-Koło PZW „Brzeźno” Plac Wolności 14/4 Czarnków
- 17) Kurkowe Bractwo Strzeleckie w Czarnkowie Sarbka 46 64-700 Czarnków
- 18) Ochotnicza Straż Pożarna Ciszkowo ul. Lipowa 7
- 19) Ochotnicza Straż Pożarna Gajewo 22
- 20) Ochotnicza Straż Pożarna Gębice ul. Lipowa 4
- 21) Ochotnicza Straż Pożarna Huta ul. Leśna 12
- 22) Ochotnicza Straż Pożarna Jędrzejewo Piaski 3
- 23) Ochotnicza Straż Pożarna Marunowo 13
- 24) Ochotnicza Straż Pożarna Sarbka-Sarbia 21B
- 25) Ochotnicza Straż Pożarna Śmieszkowo ul. Szkolna 11
- 26) Ochotnicza Straż Pożarna Romanowo Dolne 88
- 27) Ochotnicza Straż Pożarna Walkowice 72
- 28) Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich w Bukowcu-Tamara Dąbrowska Bukowiec 23 64-700 Czarnków.

Programy współpracy

Gmina Czarnków co roku uchwała program współpracy z organizacjami obywatelskimi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Roczne programy regulują współpracę oraz wykonywanie zadań ustawowo powierzonych gminie, określając zakres oraz zasady tej współpracy. Organizacje są uważane w Gminie Czarnków za kompetentnego i odpowiedzialnego partnera samorządu w realizacji jego zadań. Współpraca z organizacjami opiera się na zasadach: partnerstwa, suwerenności stron, pomocniczości, efektywności, uczciwości, konkurencji i jawności.

Program na 2012r. i 2013r. zakładał następujące formy współpracy:

- a) zlecenie realizacji zadań publicznych na zasadach określonych ustawą,
- b) umów o wykonanie inicjatywy lokalnej na zasadach określonych w ustawie,
- c) umów partnerstwa określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 z późn.zm.),

- d) udostępnianie nieruchomości lub ich części na warunkach preferencyjnych niezbędnych do prowadzenia organizacjom pożytku publicznego działalności związanej z realizacją zadań gminy,
- e) udzielanie pomocy w pozyskiwaniu przez organizacje pożytku publicznego środków finansowych z innych źródeł niż budżet gminy,
- f) udzielanie w miarę możliwości pomocy w nawiązywaniu kontaktów z organizacjami społecznymi i instytucjami samorządowymi innych państw,
- g) udzielanie pomocy w realizowaniu umów przez organizacje pożytku publicznego,
- h) organizowanie spotkań dotyczących ogólnych zasad współpracy i konkretnych zagadnień związanych z działalnością statutową,
- i) utrzymanie bieżących kontaktów.

Program obejmuje zadania publiczne w zakresie:

- 1) działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
  - a. wspieranie podmiotów podejmujących działania na rzecz integracji społecznej,
  - b. wspieranie podmiotów zatrudniających osoby bezrobotne i młodociane w celu przygotowania zawodowego, o których mowa w przepisach promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz w przepisach o zatrudnieniu socjalnym,
- 2) działalności charytatywnej
- 3) podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej;
  - a. organizowanie uroczystości kulturalnych i patriotycznych,
  - b. organizowanie konkursów mających na celu podtrzymywanie i pielęgnowanie tradycji,
  - c. promocja Ziemi Czarnkowskie,
- 4) ochrona i promocja zdrowia
  - a. upowszechnianie promocji zdrowia,
  - b. badania profilaktyczne dla grup podwyższonego ryzyka,
  - c. wspieranie działań w zakresie opieki nad chorymi,
- 5) działalności na rzecz osób niepełnosprawnych
  - a. organizacja imprez integracyjnych,
- 6) nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania
  - a. działania promujące dzieci i młodzież wybitnie uzdolnioną,
  - b. działania zapewniające zagospodarowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży,
  - c. organizacja konkursów językowych,
  - d. organizacja konkursów tematycznych,
- 7) wypoczynku dzieci i młodzieży
  - a. organizacja rajdów i, obozów,
  - b. organizacja wypoczynku letniego i zimowego,
- 8) wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej
  - a. organizacja przygotowań i uczestnictwo w gminnych, regionalnych, ogólnopolskich i międzynarodowych imprezach sportowych,
  - b. szkolenie dzieci i młodzieży w poszczególnych dyscyplinach sportowych,
  - c. promocja sportu dzieci i młodzieży,
  - d. organizacja masowych imprez sportowo-rekreacyjnych,
  - e. współorganizowanie amatorskich rozgrywek w poszczególnych dyscyplinach sportowych,
- 9) promocji i organizacji wolontariatu
  - a. wspieranie organizacji zajmujących się pośrednictwem pracy dla wolontariuszy oraz ich szkoleniem,
  - b. wyróżnianie najlepszych działaczy organizacji pozarządowych działających w dziedzinie wolontariatu,

- 10) ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego;
- a. prowadzenie działalności edukacyjnej, informacyjnej i promocyjnej w dziedzinie ochrony przyrody i ochrony zwierząt,
  - b. wspieranie wszelkich działań na rzecz ochrony przyrody.

W roku 2012 Wójt Gminy Czarnków ogłosił 2 otwarte konkursy ofert. W konkursie określone zostały rodzaje zleczanych zadań publicznych oraz planowana wysokość środków przeznaczonych na ich realizację:

- 1) z zakresu upowszechniania kultury fizycznej 11.000,00 zł.
- 2) z zakresu nauki, edukacji, oświaty i wychowania dzieci i młodzieży 9.000,00 zł.

Na ogłoszony konkurs wpłynęła 1 oferta w zakresie nauki, edukacji, oświaty i wychowania dzieci i młodzieży złożona przez Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych w Hucie.

Komisja Konkursowa powołana Zarządzeniem Nr 94/III/12 Wójta Gminy Czarnków z dnia 20 lutego 2012 r. dokonała oceny złożonej oferty pod względem formalnym oraz merytorycznym.

Postępowanie konkursowe zakończono podpisaniem umowy na realizację zadania ze wsparciem finansowym na kwotę 2.030,00 zł.

Drugi otwarty konkurs ofert na wsparcie realizacji zadania publicznego ogłoszony został na podstawie Zarządzenia Nr 95/III/12 Wójta Gminy Czarnków z dnia 2 marca 2012 r. na zadania:

1. z zakresu upowszechniania kultury fizycznej-planowana kwota 11.000,00 zł.
2. nauki, edukacji, oświaty i wychowania dzieci i młodzieży- planowana kwota 6.900,00 zł.

Na zadanie nr 1 wpłynęły 2 oferty złożone przez:

-Uczniowski Klub Sportowy „VENUS” w Jędrzejewie z którym po przeprowadzonym postępowaniu konkursowym zawarta została umowa na realizację zadania ze wsparciem finansowym w kwocie 10.000,00 zł.,

-Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych w Hucie z którym zawarta została umowa na realizację zadania ze wsparciem finansowym w kwocie 1.000,00 zł.

Natomiast na zadanie nr 2 wpłynęła 1 oferta złożona przez Fundację „Gębiczyn” w Gębiczynie z którą zawarta została umowa na realizację zadania ze wsparciem finansowym w kwocie 6.900,00 zł.

Współpraca pozafinansowa polegała na:

- wzajemnym informowaniu się o planowanych kierunkach działalności;
- konsultowaniu programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art.3 ust.3

Informacje o ogłaszanych konkursach, rozstrzygnięciach, konsultacjach społecznych zamieszczane są w Biuletynie Informacji Publicznej, stronie internetowej gminy i tablicy informacyjnej Urzędu.

Konsultacje z organizacjami

10 listopada 2010r. Rada Gminy Czarnków przyjęła uchwałę w sprawie szczegółowego konsultowania z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art.3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie aktów prawa miejscowego.

Przedmiot konsultacji obejmuje:

- projekty aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji pozarządowych i podmiotów wymienionych w art.3 ust. 3 ustawy;
- projekty rocznych lub wieloletnich programów współpracy Gminy Czarnków z organizacjami pozarządowymi.

Celem konsultacji jest poznanie opinii organizacji o poddanym konsultacji akcie, przed wniesieniem projektu pod obrady Rady Gminy. Konsultacje przeprowadza się w formie ankiety lub w formie otwartych spotkań. Mają one charakter opiniodawczy, a ich wyniki nie są wiążące dla organów Gminy Czarnków.

Inicjatywy lokalne

Zgodnie z uchwałą Rady Gminy z dnia 29 listopada 2012r. **w sprawie określenia trybu i szczegółowych kryteriów oceny wniosków o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej**, wnioski w ramach inicjatywy lokalnej mogą składać mieszkańcy Gminy Czarnków bezpośrednio, bądź za pośrednictwem organizacji pozarządowych lub podmiotów wymienionych w art.3 ust.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W ramach inicjatywy lokalnej mogą być realizowane zadania publiczne wymienione w art. 19b ust.1 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

Wójt Gminy Czarnków dokonując oceny wniosku na realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej bierze pod uwagę:

- 1) celowość realizacji wnioskowanego zadania z punktu widzenia potrzeb społeczności lokalnej,
- 2) gospodarność proponowanego sposobu wykonania zadania publicznego,
- 3) wkład proponowanej pracy społecznej w realizację inicjatywy lokalnej,
- 4) ocenia wielkość środków rzeczowych i kwalifikacje osób organizujących i realizujących zadanie,
- 5) uwzględnia planowany udział finansowych środków własnych wnioskodawcy oraz przeznaczone środki publiczne na ten cel,
- 6) ocenia proponowaną jakość wykonania zadania i przedstawioną kalkulację kosztów w odniesieniu do zakresu rzeczowego zadania.

1. Lokalna grupa działania

Gmina Czarnków jest członkiem Czarnkowsko-Trzcianeckiej Lokalnej Grupy Działania. Czarnkowsko - Trzcianecka Lokalna Grupa Działania (LGD) jest stowarzyszeniem wspierającym rozwój obszarów wiejskich. Stowarzyszenie powstało 24 marca 2006 roku, w efekcie porozumienia przedstawicieli sektora publicznego, społecznego oraz prywatnego. Proces tworzenia LGD został zainicjowany w momencie uruchomienia Pilotażowego Programu Leader+. Stowarzyszenie działa w oparciu o statut. Od 2009 roku LGD zajmuje się wdrażaniem Lokalnej Strategii Rozwoju, udzielając dotacji m.in. przedsiębiorcom, rolnikom, organizacjom pozarządowym, samorządom.

Gmina Czarnków i podmioty z jej terenu aktywnie pozyskują środki na realizację projektów, których celem jest rozwój poszczególnych miejscowości.

Projekty w Gminie Czarnków które otrzymały dofinansowanie w ramach konkursów LGD w latach 2010-2013

Miejscowość	Tytuł projektu	Projektodawca
Małe projekty 2010r.		
Huta	Kultura, tradycja i przyroda w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim	
Gębiczyn	W poszukiwaniu dobrych zasad – edukacyjno-kulturalny i wychowawczy program zajęć pozaszkolnych, realizowany w Gębiczyńskim Gnieździe w roku 2010.	Fundacja „Gębiczyn”
Romanowo Dolne	Budowa placu zabawa wraz z wyposażeniem w miejscowości Romanowo Dolne	
Goraj, Goraj-Zamek	Przedszkolaki przecierają leśne szlaki	
Brzeźno	Budowa placu rekreacyjno-sportowego wraz z wyposażeniem w miejscowości Brzeźno	
Gajewo	Budowa placu zabawa wraz z wyposażeniem w miejscowości Gajewo	
Małe projekty 2011r.		
Goraj Zamek	Tradycja gry na rogu myśliwskim w Goraju	Stowarzyszenie Inicjatywa Gorajska
Średnica	Budowa placu zabaw wraz z wyposażeniem w miejscowości Średnica”, Gmina	Gmina Czarnków
Romanowo Górne	Budowa placu zabaw wraz z wyposażeniem w miejscowości Romanowo Górne”	Stowarzyszenie Wspólna Droga
Radolinek	Budowa placu rekreacyjno - sportowego w centrum wsi Radolinek”	Gmina Czarnków
Goraj, Goraj Zamek	Na tropach przyrody - co kryje las”	Magdalena Szrama
9 miejscowości	Przedszkolaki przecierają leśne szlaki	Magdalena Szrama
Małe projekty 2012r.		
Goraj	RUSZAMY Z KOPYTA - program upowszechnienia umiejętności jazdy konnej	Magdalena Jeżewska
Gębice	Odbudowa placu zabaw w Gębicach	Stowarzyszenie „Przyjazna Wieś”
Gmina Czarnków	„Trójkolorowa rewolucja" odnowienie i modernizacja głównych znakowanych szlaków turystycznych Puszczy Noteckiej i Doliny Noteci oraz promocja turystyki aktywnej i walorów krajoznawczych	Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze - Oddział w Szamotułach
Śmieszkowo	Budowa placu zabaw wraz z wyposażeniem w miejscowości Śmieszkowo	Stowarzyszenie „Przyszłość dla Śmieszkowa”
Gębiczyn	Park Cztery Pory Roku	Fundacja Gębiczyn
Walkowice	Modernizacja Placu Zabaw wraz z wyposażeniem w miejscowości Walkowice	Stowarzyszenie Wspólna Droga
Kuźnica Czarnkowska	Budowa trybun sportowych przy boisku wiejskim w Kuźnicy Czarnkowskiej , Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Kuźnica Czarnkowska, Radosiew i Radolinek	
Małe projekty 2013r.		
Gębice	Budowa boiska do piłki plażowej	Stowarzyszenie „Przyjazna Wieś”
Odnowa i rozwój wsi 2011r.		
Jędrzejewo	Remont dachu na budynku sali wiejskiej w Jędrzejewie	Gmina Czarnków
Odnowa i rozwój wsi 2013r.		
Średnica	Rozbudowa świetlicy wiejskiej w Średnicy	Gmina Czarnków

2. Udział w wyborach

W ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat w wielu państwach na świecie obserwuje się spadek poziomu udziału uprawnionych obywateli w wyborach państwowych. Według danych *International Institute for Democracy and Electoral Assistance (International IDEA)*, podczas, gdy od zakończenia II wojny światowej do połowy lat siedemdziesiątych frekwencja w wyborach prezydenckich i parlamentarnych była na poziomie około 75%, to już w latach kolejnych poziom ten spadł poniżej 70%. Jeszcze bardziej widoczny jest spadek partycypacji w wyborach do Parlamentu Europejskiego – średnia frekwencja spadła w tym przypadku z poziomu około 65% w latach 1976–1990 do około 52% w kolejnym okresie.

Niski poziom uczestnictwa wyborczego jest uznawany za jeden z przejawów kryzysu demokracji. Zagroza komunikacji między obywatelami a władzą i kontrolowaniu tej ostatniej. Niska frekwencja wyborcza stwarza też problemy braku legitymizacji i nierównej reprezentacji.

Polska charakteryzuje się stosunkowo niską frekwencją wyborczą. Gdy spojrzymy na ostatnie odnotowane wybory parlamentarne (wg danych IDEA), w grupie 46 demokracji europejskich nasz kraj zajmuje 42 miejsce (patrz tabela 1).

Tabela 1. Frekwencja w ostatnich wyborach parlamentarnych w demokracjach europejskich. W nawiasie znajduje się data ostatnich wyborów.

kraj	frekwencja	kraj	frekwencja
Malta (2008)	93,3	Estonia (2011)	63,53
Luksemburg (2009)	90,93	Macedonia (2011)	63,48
Belgia (2010)	89,22	Mołdawia (2010)	63,37
Dania (2011)	87,74	Czechy (2010)	62,6
Islandia (2009)	85,12	Grecja (2012)	62,47
Szwecja (2010)	84,63	Ukraina (2007)	62,03
Liechtenstein (2009)	84,63	Bułgaria (2009)	60,64
Austria (2008)	81,71	Rosja (2011)	60,1
Włochy (2008)	80,54	Francja (2007)	59,98
Cypr (Północny) (2011)	78,7	Łotwa (2011)	59,49
Monako (2008)	76,85	Słowacja (2012)	59,11
Norwegia (2009)	76,37	Portugalia (2011)	58,03
Holandia (2010)	75,4	Serbia (2012)	57,77
Białoruś (2012)	74,2	Bośnia i Hercegowina (2010)	56,49
Andora (2011)	74,12	Chorwacja (2011)	54,17
Niemcy (2009)	70,78	Albania (2009)	50,77
Irlandia (2011)	70,05	Szwajcaria (2011)	49,1
Hiszpania (2011)	68,94	Polska (2011)	48,92
San Marino (2008)	68,48	Węgry (2010)	46,66
Finlandia (2011)	67,37	Kosowo (2010)	45,62
Czarnogóra (2009)	66,19	Rumunia (2008)	39,2
Wielka Brytania (2010)	65,77	Litwa (2008)	32,37
Słowenia (2011)	65,6		

Źródło: idea.int

Dane dotyczące frekwencji wyborczej w Polsce, pozwalają sformułować wniosek, że Polacy za najważniejsze z wyborów traktują wybory Prezydenckie. Zdecydowanie najmniejszym zainteresowaniem Polaków cieszą się organizowane do tej pory dwukrotnie wybory do Parlamentu Europejskiego. W nich frekwencja wyborcza osiągnęła poziom nieco ponad 20% w roku 2004 i nieco ponad 23% pięć lat później.

Udział Polaków w wyborach parlamentarnych pozostaje na stosunkowo niskim poziomie (średnio nie przekracza 48%).

Niski poziom frekwencji wyborczej w Polsce spowodowany jest wieloma czynnikami. Do najczęściej podawanych przyczyn – zgodnie z wynikami wielu badań opinii publicznej – należą: przypisywanie swojemu głosowi niewielkiego znaczenia, brak przekonania o sile sprawczej poszczególnych głosów, brak zainteresowania sferą polityki, protest przeciw rządowi oraz przeciw elitom politycznym, które utraciły w oczach społeczeństwa wiarygodność oraz przeciwko złej sytuacji w kraju. W każdym wyborach część wyborców nie bierze udziału w głosowaniu, mówiąc o swojej absencji jako utrwalonym zwyczaju. Poza wymienionymi wyżej powodami nieuczestniczenia, wielu *non-voters* wymienia względy obiektywne, uniemożliwiające lub ograniczające możliwość dotarcia do urn (zły stan zdrowia, podeszły wiek, nieobecność w miejscu zamieszkania) [Musiał-Karg, s. 10].

W Gminie Czarnków sytuacja niewiele odbiega od średniej krajowej.

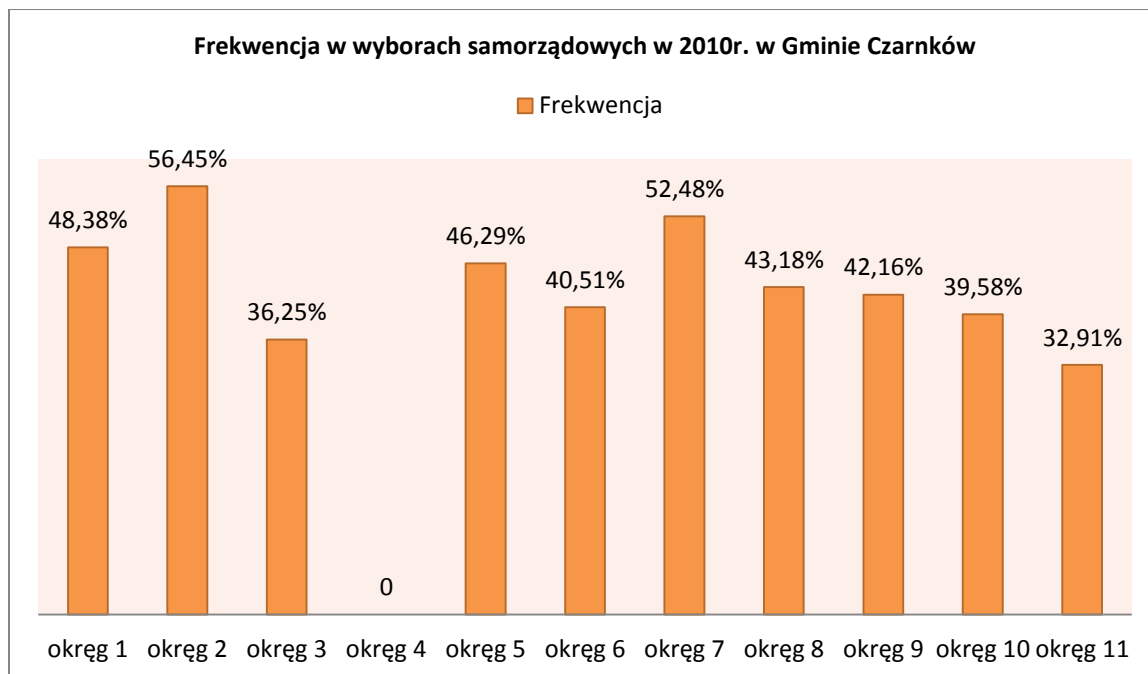
Frekwencja w wyborach samorządowych w 2010r. w Gminie Czarnków

Wyniki głosowania w okręgach						
Okręg	Numer okręgu	Liczba		Frekwencja	Liczba głosów ważnych	% głosów ważnych
		uprawnionych	głosów oddanych			
Romanowo Dolne, Osuch, Lipica	1	616	298	48.38%	287	96.31%
Sarbia, Sarbka, Marunowo	2	682	385	56.45%	383	99.48%
Gębice, Sobolewo, Paliszewo, Gębiczyn, Hutka	3	811	294	36.25%	285	96.94%
Huta, Komorzewo z osadą Ciężyń	4	-	Głosowania nie przeprowadzono			
Śmieszkowo, Białężyn, Grzępy	5	823	381	46.29%	376	98.69%
Mikołajewo, Ciszkowo, Góra nad Notecią, Pianówka, Goraj Zamek	6	864	350	40.51%	342	97.71%
Średnica, Jędrzejewo	7	888	466	52.48%	463	99.36%
Gajewo, Bukowiec, Zofiowo	8	836	361	43.18%	360	99.72%
Kuźnica Czarnkowska, Radolinek, Radosiew	9	1 046	441	42.16%	428	97.05%
Romanowo Górne,	10	614	243	39.58%	238	97.94%

Walkowice						
Brzeźno	11	623	205	32,91%	205	100,00%
Podsumowanie		7 803	3 424	43,88%	3 367	98,34%

Frekwencja w województwie wielkopolskim: 47,10%

Frekwencja w kraju: 47,32%

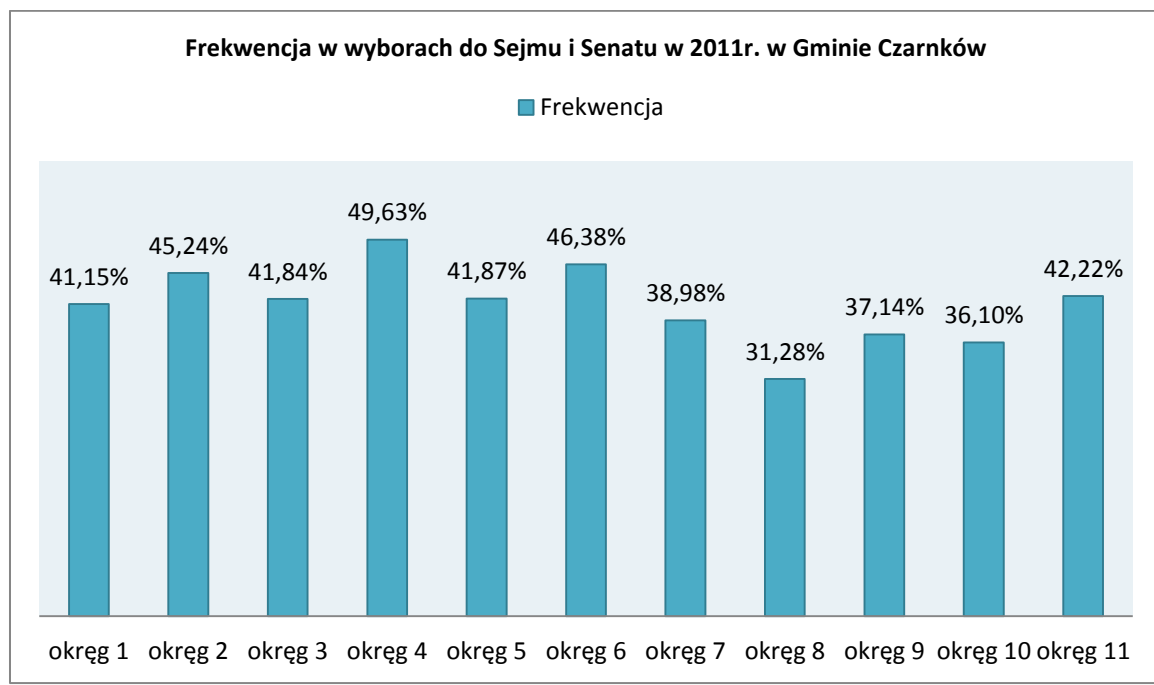
Frekwencja w wyborach do Sejmu i Senatu w 2011r. w Gminie Czarnków

Wyniki głosowania w okręgach						
Okręg	Numer okręgu	Liczba		Frekwencja	Liczba głosów ważnych	% głosów ważnych
		uprawnionych	kart ważnych			
Romanowo Dolne, Osuch, Lipica	1	616	282	45,41%	262	92,91%
Sarbia, Sarbka, Marunowo	2	682	309	45,24%	293	94,82%
Gębice, Sobolewo, Paliszewo, Gębiczyn, Hutka	3	811	354	41,84%	326	92,09%
Huta, Komorzewo z osadą Ciężyń	4	749	337	49,63%	323	95,85%
Śmieszkowo, Białężyn, Grzępy	5	823	345	41,87%	325	94,20%
Mikołajewo, Ciszkowo, Góra nad Notecią, Pianówka, Goraj Zamek	6	864	404	46,38%	369	91,34%
Średnica, Jędrzejewo	7	888	345	38,98%	320	92,75%
Gajewo, Bukowiec, Zofiowo	8	836	264	31,28%	235	89,02%
Kuźnica Czarnkowska, Radolinek, Radosiew	9	1 046	390	37,14%	365	93,59%

Romanowo Górne, Walkowice	10	614	226	36,10%	211	93,36%
Brzeźno	11	623	263	42,22%	250	95,06%
Podsumowanie		8 552	3 519	41,15%	3 279	93,18%

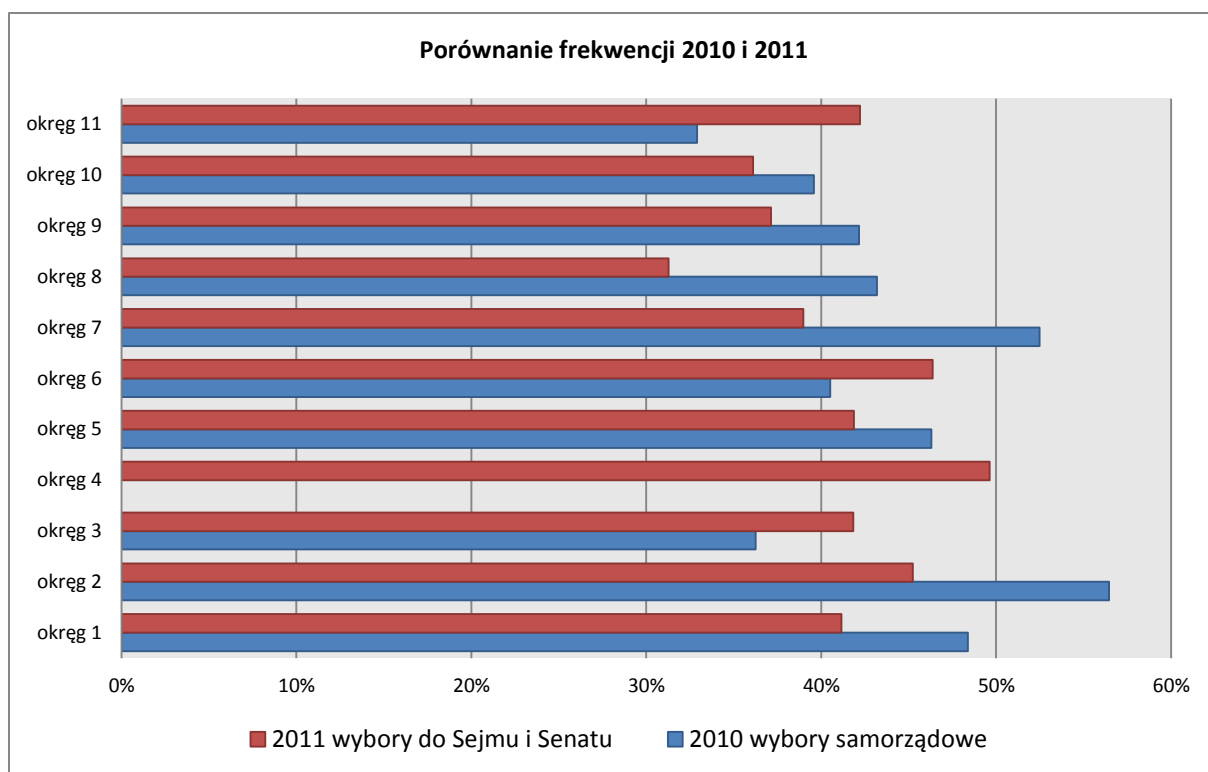
Średnia w województwie wielkopolskim: 49,16%

Średnia ogólnopolska: 48,92%

Porównanie frekwencji 2010 i 2011

Obwód	Wybory samorządowe 2010	Wybory do Sejmu i Senatu 2011
Romanowo Dolne, Osuch, Lipica	48.38%	45,41%
Sarbia, Sarbka, Marunowo	56.45%	45,24%
Gębice, Sobolewo, Paliszewo, Gębiczyn, Hutka	36.25%	41,84%
Huta, Komorzewo z osadą Ciężyń	Nie przeprowadzono	49,63%
Śmieszkowo, Białężyn, Grzępy	46.29%	41,87%
Mikołajewo, Ciszkowo, Góra nad Notecią, Pianówka, Goraj Zamek	40.51%	46,38%
Średnica, Jędrzejewo	52.48%	38,98%
Gajewo, Bukowiec, Zofiowo	43.18%	31,28%
Kuźnica Czarnkowska, Radolinek, Radosiew	42.16%	37,14%
Romanowo Górne, Walkowice	39.58%	36,10%
Brzeźno	32.91%	42,22%
Podsumowanie	43.88%	41,15%
Średnia ogólnopolska	47,32%	48,92%

Dane dotyczące frekwencji wyborczej w Gminie Czarnków wskazują, że jest ona niższa niż średnia w kraju i w województwie wielkopolskim. W wyborach samorządowych w 2010r. frekwencja w Gminie Czarnków była niższa od średniej w województwie wielkopolskim o 3,22%, natomiast od średniej w kraju o 3,44%.

W wyborach do Sejmu i Senatu w 2011r. frekwencja w Gminie Czarnków była niższa od średniej wojewódzkiej o 8,01%, a od średniej w kraju o 7,77%. Była również niższa o 1,27% od średniej dla terenów wiejskich.

Opis	Liczba obwodów ogółem	Liczba wyborców	Liczba kart ważnych	Liczba kart ważnych / Liczba wyborców
miasto	10 282	15 024 277	8 191 601	54.52 %
wieś	9 079	8 589 548	3 643 907	42.42 %
obszar miejsko-wiejski	6 361	7 009 571	3 094 727	44.15 %
statki	3	120	114	95.00 %
zagranica	268	139 415	119 678	85.84 %

W Polsce poziom frekwencji jest najwyższy wśród osób w średnim wieku, a najniższy wśród osób najmłodszych oraz w grupie obywateli najstarszych. Słabe zaangażowanie osób młodych może być spowodowane między innymi wyraźną homogenicznością władz samorządowych (mężczyźni w średnim wieku), co musi odbijać się negatywnie na ich reprezentatywności. Rzadko kiedy władzę wykonawczą pełnią ludzie młodzi. Podobnie rzecz się ma z radnymi. W ich przypadku dominują mężczyźni w wieku ok. 50 lat. W 2010 roku wybrano w Polsce do rad gmin tylko 5 radnych w wieku 18 lat. Niski udział młodych mieszkańców w radach gmin jest spowodowany swoistym zamknięciem się władzy samorządowej na ludzi młodych oraz dość słabą jakością świadomości obywatelskiej i

wiedzy w tym zakresie. Dość dodać w tym miejscu, że w Polsce działa tylko ok. 250 młodzieżowych rad gmin, które mogłyby być bardzo dobrym miejscem edukacji obywatelskiej młodych pokoleń. Należy tu zatem zwrócić uwagę na problem braku nowych kadr dla pełnienia funkcji władzy samorządowej, z jakim możemy mieć do czynienia w przyszłości, jeśli obecnie samorząd nie będzie otwarty na młodzież.

3. Fundusz sołecki

Ustawa o funduszu sołecim z dnia 20 lutego 2009 roku określa sposób prowadzenia gospodarki finansowej sołectw w ramach budżetu gminnego. Uchwalenie Ustawy miało na celu wzmocnienie sołectwa, będącego najmniejszą jednostką pomocniczą gminy. Potrzeby społeczności sołectw można efektywnie zaspakajać na poziomie niższym niż poziom gminy, właśnie na poziomie sołectwa. Ważne jest zapewnienie sołectwom instrumentów rozwoju. Jednym z takich instrumentów jest fundusz sołecki.

Fundusze sołeckie są jednym z najbardziej partycypacyjnych instrumentów formalnoprawnych partycypacji, jakie istnieją w Polsce, umożliwiają bowiem znacznie dalej idące zaangażowanie mieszkańców w procesy decyzyjne na poziomie lokalnym niż inne mechanizmy partycypacyjne. Za pośrednictwem funduszu mogą oni nie tylko opiniować decyzje czy przygotowywać je wspólnie z władzami gminnymi, ale także być ich najważniejszymi twórcami na każdym etapie procesu decyzyjnego, od inicjatywy konkretnego przedsięwzięcia począwszy. Wykorzystywaniu tego instrumentu partycypacji powinna sprzyjać bliskość przestrzenna i społeczna sołectwa, czyniąca je najbardziej naturalnym dla obywatela miejscem decydowania o lokalnym życiu publicznym.

Raport ISP wskazuje, że odsetek gmin, w których wyodrębniono fundusz sołecki od momentu wejścia w życie ustawy, utrzymuje się na tym samym poziomie, wynosząc 54% w 2009 roku, 52% w 2010 roku i ponownie 54% w 2011 roku. W tym samym czasie o 2 punkty procentowe (z 31% w 2009 roku do 33% w 2011 roku) wzrósł odsetek gmin, które nie wyodrębniają funduszu sołeckiego, i tylko o 2 punkty procentowe (z 15% w 2009 roku do 13% w 2011 roku) zmniejszył się odsetek gmin w Polsce, które mimo istniejących regulacji prawnych nie podjęły żadnych uchwał dotyczących wyodrębnienia w budżecie gminy środków stanowiących fundusz sołecki.

W Gminie Czarnków wyodrębnia się fundusz sołecki. W Urzędzie gminy jest stanowisko ds. funduszu sołeckiego.

Fundusz sołecki nie jest funduszem celowym w rozumieniu ustawy o finansach publicznych, w związku z czym przedsięwzięcia finansowane z tych środków ujęte są w budżecie Gminy i realizowane przez Wójta Gminy jak pozostałe zadania budżetu.

Środki funduszu przeznaczone mogą być na realizację przedsięwzięć, które są zadaniami Gminy, służą poprawie warunków życia mieszkańców sołectw, a jednocześnie zgodne są ze strategią rozwoju Gminy.

Na co można przeznaczyć środki funduszu sołeckiego?

Pieniądze z funduszu sołeckiego można przeznaczyć na realizację tych zadań Gminy, które będą służyły poprawie życia mieszkańców danego sołectwa, a także usuwania skutków klęsk żywiołowych.

Jeśli mieszkańcy danego sołectwa uznają, że warto np.:

- zbudować lub wyremontować plac zabaw dla dzieci,
- zbudować lub wyremontować miejsce spotkań mieszkańców,
- naprawiać chodniki,
- wyposażać świetlicę wiejską,
- zadbać o porządek (np. postawić dodatkowe kosze na śmieci),
- posadzić drzewa lub krzewy,
- wyremontować wiatę przystankową

to właśnie na ten cel mogą przeznaczyć te pieniądze.

Jeżeli mieszkańcy sołectwa zdecydują, to mogą wspomóc wykonanie konkretnych zadań - w tym poprzez własną pracę społeczną.

Warunkiem przyznania w danym roku środków z funduszu jest złożenie do wójta przez sołectwo wniosku. W tym celu należy zwołać zebranie wiejskie, na którym zostanie uchwalony wniosek o przyznanie środków z funduszu sołeckiego. Wniosek danego sołectwa uchwała zebranie wiejskie z inicjatywy sołtysa, rady sołeckiej lub, co najmniej 15 pełnoletnich mieszkańców sołectwa.

Rada Gminy uchwalając budżet odrzuca wnioski sołectw w przypadku, gdy zamierzone zadania nie są zadaniami własnymi Gminy, nie służą poprawie warunków życia mieszkańców i nie są zgodne ze strategią rozwoju Gminy.

Wysokość środków przeznaczonych na dane sołectwo zależy od liczby jego stałych mieszkańców oraz od wskaźnika dochodów bieżących Gminy na jednego mieszkańca w gminie.

Część wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego refunduje gminom w formie dotacji budżet państwa. Refundacja następuje w roku następnym po roku budżetowym.

W zależności od dochodów bieżących na jednego mieszkańca w gminie, zwrot poniesionych wydatków wynosić może 10%, 20% lub 30%.

Środkami funduszu sołeckiego dysponuje Wójt, jednak od aktywności mieszkańców, sołtysa i radnych, zależy, kiedy Urząd uruchomi pieniądze i zakupi towary i usługi ujęte w przyjętym wniosku.

Ustawa o funduszu sołeckim nie przewiduje żadnej możliwości zmiany przeznaczenia środków ujętych we wniosku, a zatem przedsięwzięcie ujęte we wniosku uchwalonym przez zebranie wiejskie i zatwierdzonym przez organy Gminy, nie może być zmienione w trakcie roku budżetowego.

Na stronie Gminy Czarnków brakuje informacji na temat wykorzystania funduszu sołeckiego w poszczególnych sołectwach.

4. Przyjazny urząd

W ramach realizacji projektu „Dobry i przyjazny Urząd” wdrożyła w Urzędzie Gminy Czarnków zadanie polegające na monitorowaniu poziomu satysfakcji klienta z jakości świadczonych usług publicznych. Od sierpnia 2011r. Gmina Czarnków jest partnerem w projekcie realizowanym przez Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Nadnoteckich „Dobry i przyjazny urząd”. Pozostali partnerzy to:

Miastem Czarnków, Gminą Lubasz, Gminą Wieleń, Powiatem Czarnkowsko-Trzcianeckim oraz Gmina Trzcianka.

CELE SZCZEGÓŁOWE PROJEKTU:

- 1) Wzrost zaufania społecznego wobec 6 JST poprzez podwyższenie poziomu postaw etycznych wśród Urze poprzez przyjęcie kodeksu etycznego przez 302 pracowników.
- 2) Zwiększenie sprawności obsługi ponad 48 tysięcy mieszkańców poprzez stworzenie BIURA OBSŁUGI KLIENTÓW w 4 JST tj. UM w Trzciance, UG w Czarnkowie, UM w Wieleniu oraz Starostwie Powiatowym w Czarnkowie.
- 3) Wzrost poziomu skuteczności poboru opłat i podatków lokalnych w przypadku UM Czarnków oraz UG Lubasz poprzez wdrożenie Systemu Poboru i Windykacji Podatków i Opłat Lokalnych w 2 JST.
- 4) Wzmocnienie zdolności realizacji funkcji kierowniczych poprzez udział 48 Urz, w tym 28 K, na stanowiskach kierowniczych z 6 JST.
- 5) Poprawa procesu zarządzania w 6 JST oraz jakości świadczonych usług, poprzez usprawnienie procesu wydawania aktów administracyjnych poprzez przeszkolenie 75 urzędników, w tym 56 kobiet, przygotowujących decyzje administracyjne.
- 6) Wzrost poziomu wiedzy i umiejętności 45 Urz, w tym 31 kobiet na stanowiskach urzędniczych zajmujących się: rachunkowością budżetową i polityki finansowej JST, promocji i rozwoju lokalnego, funduszy europejskich oraz polityki kadrowej kadr i płac.
- 7) Poprawa adekwatności kwalifikacji formalnych na zajmowanych stanowiskach pracy dzięki ukończeniu przez 25 urzędników studiów podyplomowych z JST.
- 8) Poprawa umiejętności posługiwania się językami obcymi wśród 17 pracowników z JST zajmujących się bezpośrednią obsługą interesantów oraz promocją i rozwojem gminy.
- 9) Podniesienie jakości usług publicznych świadczonych przez Urząd w wyniku wdrożenia systemu monitorowania poziomu satysfakcji klientów w 2 JST.

Na stronie internetowej Gminy Czarnków jest link do formularza umieszczonego na stronie Starostwa Powiatowego w Czarnkowie, za pomocą którego można ocenić pracę urzędu gminy.

Ankieta składała się z 4 pytań wprowadzających, jednego pytania macierzowego, w którym klient oceniał 15 aspektów, mających wpływ na jakość usługi oraz jednego pytania otwartego pozostawiającego możliwość dopowiedzenia kwestii nie uwzględnionych w ankiecie. Ankiety można było wypełniać elektronicznie oraz tradycyjnie (papierowo).

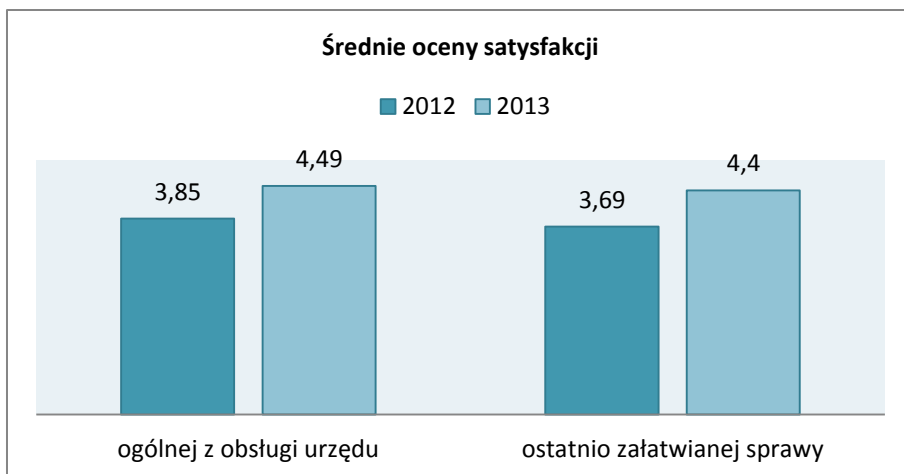
Sprawozdanie lipiec-grudzień 2012: 124 osób wypełniło ankietę, w tym 39 kobiet

Sprawozdanie styczeń-maj 2013: 101 osób wypełniło ankietę, w tym 50 kobiet

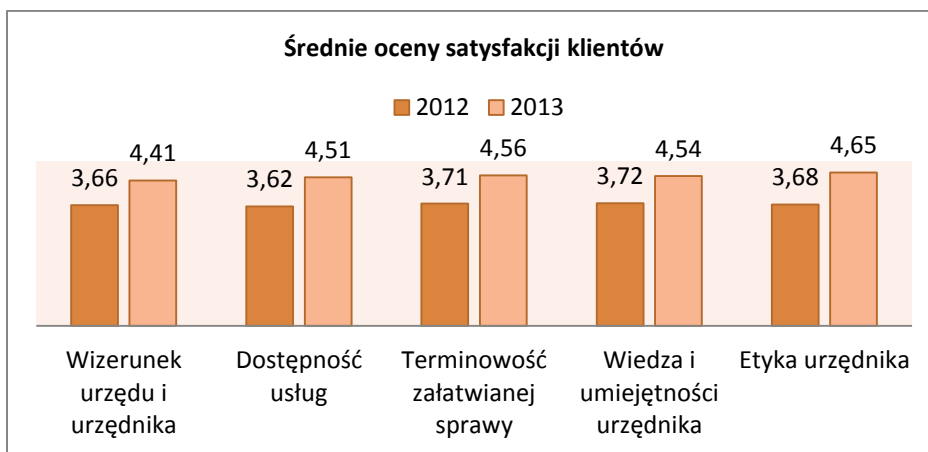
Kompleksowa ocena jakości świadczonych usług w urzędzie

Średnie oceny uzyskane w badaniu satysfakcji klientów

1. Średnie oceny satysfakcji ogólnej urzędu i oceny ostatnio załatwianej sprawy

2. Średnie oceny satysfakcji klientów według rodzajów załatwianych spraw

Rekomendacje z badania w 2013r:

1. Należy zadbać o poprawę jakości w obsłudze Klienta dla następujących rodzajów spraw:
  - Działalność gospodarcza
  - Obywatelskie
  - Gospodarki komunalnej
  - Gospodarki nieruchomości
2. Należy poprawić jakość następujących aspektów obsługi klienta:
  - Poczekalnia, toalety są czyste i zadbane
  - Druki, wnioski, formularze są zrozumiałe i dostępne
  - Urzędnicy poinformowali mnie o terminie załatwienia sprawy
  - Urzędnicy udzielali mi rzetelnych i jednoznacznych informacji
  - Obsługa urzędu i urzędników budziła moje zaufanie

PODSUMOWANIE W ZAKRESIE DWÓCH POMIARÓW:

W trakcie przeprowadzonych badań satysfakcji klienta, tj. pierwszy pomiar w okresie od 01.07.2012r do 15.12.2012r na próbie 124 klientów oraz drugi pomiar w okresie od 01.01.2013r do 31.05.2013r na próbie 101 klientów można zaobserwować ponad 20% wzrost satysfakcji klienta z jakości usług świadczonych przez Urząd Gminy w Czarnkowie, tj. znacznie wzrosła ocena satysfakcji z oceny ostatnio załatwianej sprawy – pierwszy pomiar: 3,69; drugi pomiar: 4,58. Wzrost o 24,12 %. Stwierdzić należy, że w wyniku wdrożenia systemu monitorowania poziomu satysfakcji klienta z

jakości usług publicznych w Urzędzie Gminy w Czarnkowie nastąpiła poprawa wskaźnika satysfakcji klienta z jakości usług publicznych w 2013r. w stosunku do 2012r. o co najmniej 20%!

Pomimo osiągnięcia znacznej poprawy wskaźnika na przełomie lat 2012/2013 – konieczne jest prowadzenie cyklicznych badań i pomiarów umożliwiających dalszy monitoring satysfakcji klienta co zapewni wysoki poziom świadczonych usług przez Urząd.

5. Informacja

Media lokalne pełnią kilka funkcji:

- Informacyjna - dostarczanie informacji lokalnych dotyczących danej społeczności;
- Opiniotwórcza - Kształtowanie opinii o wydarzeniach, zjawiskach, problemach;
- Kontrolna - w wąskim rozumieniu: monitorowanie władzy samorządowej, w szerokim: monitorowanie nieprawidłowości życia lokalnego – np. nieuczciwi przedsiębiorcy, organizacje społeczne;
- Socjalizacyjno-wychowawcza - Przekazywanie wartości, norm i wzorców obowiązujących w danej społeczności, warunkujących uczestnictwo w niej;
- Integracyjna - budowanie więzi sąsiedzkich, poczucia dumy z przynależności do wspólnoty – identyfikacja kulturowa;
- Promocyjna - Zachęta do aktywnego włączenia się w sprawy lokalne (problemy, przedsięwzięcia), inicjowanie aktywności
- Rozrywkowa - Rozrywka, czas wolny, hobby, konkursy dla odbiorców
- Reklamowo-ogłoszeniowa – Zamieszczanie reklam i ogłoszeń

W subregionie pilskim funkcjonują następujące media:

1. **Nadnoteckie Echa**, TYGODNIK POWIATOWY, Wydawca: Miejskie Centrum Kultury w Czarnkowie, dostępny na stronie: <http://www.mck.czarnkow.pl/index.php?strona=4>

15 stycznia 1991 roku ukazał się pierwszy numer "Nadnoteckich Ech". Czarnkowski dwutygodnik powstał na fali demokratycznych przemian. Ponad dwadzieścia roczników "Nadnoteckich Ech" to bogata kronika życia społeczno - kulturalnego Czarnkowa i powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego. To barwna dokumentacja wydarzeń i przemian, które dokonywały się na Ziemi Nadnoteckiej w ostatnim dwudziestoleciu.

Założycielami tego tytułu byli: Gertruda Halicka, Bożena Włoch, ks. Jan Chrzanowski, Przemysław Ożegowski, Paweł Jachimczyk, Barbara Gurynowicz, Halina Gurda, Stanisław Sitek, Stefania Neldner, Marian Zaganiaczyk, Marian Brzeźniak, Ryszard Milewski, Marian Wylegała, Marian Bakinowski, ks. Edmund Klemczak, Zofia Barnaś, Wiesław Stułka, Paweł Zych... Można by tak wymieniać jeszcze długo. To oni przez lata społecznie zbierali materiały, redagowali, składali i wydawali kolejne numery .

Przez 20 lat zmieniali się redaktorzy, zmieniała się szata graficzna i edytorska. Potrzeba szybkiej, bieżącej informacji spowodowała, że od 2001 roku "Nadnoteckie Echa" z dwutygodnika stały się tygodnikiem, wychodzącym w całym nowym powiecie czarnkowsko-trzcianeckim. Przez wszystkie lata tygodnik pisał o budzącej się na fali demokratycznych przemian samorządności lokalnej, piętnował patologie, promował sukcesy. "Echa" próbowały wychowywać na obywateli, przypominały o korzeniach, uczyły patriotyzmu, integrowały powiat.

Od początku siedzibą "Ech" jest Czarnkowski Dom Kultury. Tygodnik, zgodnie z prawem prasowym, sam się finansuje.

2. **Bezpłatny magazyn Na głos:** <http://www.naglos.com.pl/> dotyczy Pily, Trzcianki i Czarnkowa

„Redakcję magazynu NaGłos tworzą dziennikarze z wieloletnim doświadczeniem na rynku lokalnych mediów. Stawiamy na jakość. Interesują nas ludzie, fakty, opinie; ekskluzywne wywiady, komentarze. Szukamy też dobrej rozrywki i wartościowych poradników. Wiemy, że treści, które bezpłatnie docierają do Czytelników, muszą być ważne, ciekawe i dobrze napisane. Taki właśnie jest NaGłos”.

3. **Czarnków info – Internetowy Serwis Informacyjny**, m.in. forum mieszkańców „Forum dyskusyjne – gorące tematy”, dostęp do monitoringu miejskiego, ogłoszenia, informacje lokalne
4. **Telewizja tvasta.pl, z serwisem internetowym asta24.pl**

Jednym z punktów programu tvasty jest Kurier Czarnkowsko-Trzcianecki, opisujący lokalne wydarzenia gospodarcze, kulturalne i społeczne – „na premierowe emisje programu zapraszamy w piątki o godz. 18:30. W Kurierach przedstawiamy lokalne reportaże, w bardziej rozbudowanej formie niż w Informacjach. Prezentujemy wydarzenia, w których ludzie mogą zobaczyć samych siebie. Przede wszystkim dajemy głos ludziom a nie urzędnikom”.

Inne czasopisma ważne dla regionu to: Tygodnik Notecki, Tygodnik Nowy, Tygodnik Nadnotecki, Notecki Tygodnik Pilski.

Ważną rolę w udostępnianiu mieszkańcom Gminy informacji pełnią serwisy i strony internetowe.

Strony internetowe

Podmiot	Adres strony internetowej
Gmina Czarnków	www.czarnkowgmina.pl www.czarnkowgmina.pl/bip
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	www.gopsczarnkow.pl
Starostwo Powiatowe	www.czarnkowsko-trzcianecki.pl
Powiatowy Urząd Pracy	www.pupczarnkow.pl
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	www.pcpr.trzcianka.com.pl
Szpital Powiatowy w Czarnkowie	www.szpital.czarnkow.pl
Komenda Powiatowa Policji w Czarnkowie	www.czarnkow.policja.gov.pl
Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Czarnkowie	www.czarnkow.psp.wlkp.pl
Sołectwa	www.marunowo.pl/ www.sarbia.com/ www.walkowice.pl/soectwo-wsi-walkowice

Organizacje	Uczniowski Klub Sportowy VENUS Jędrzejewo: http://www.uksvenus.pl/ Fundacja Gębiczyn: www.gebiczyn.org
Szkoła Podstawowa w Sarbi	www.spsarbia.pl/
Szkoła Podstawowa w Śmieszku	www.szkołasmieszkowo.pl
Publiczne Gimnazjum im. 67 Pułku Piechoty w Romanowie Dolnym	www.pgrd.ugu.pl
Zespół Szkół w Gębicach	www.zsgebice.pl
Zespół Szkół w Jędrzejewie	www.zsjedrzejewo.superszkolna.pl
Zespół Szkół w Kuźnicy Czarnkowskiej	www.kuznicaszkoła.pl
Czarnkowsko-Trzcianecka Lokalna Grupa Działania	http://www.czarnkowsko-trzcianecka-lgd.pl

Własne strony internetowe posiadają:

- 3 sołectwa spośród 24,
- 9 szkół spośród 13,
- 2 organizacje obywatelskie spośród 28.

Stron internetowych nie posiadają przedszkola, biblioteki, 21 sołectw, 4 szkoły, 26 organizacji.

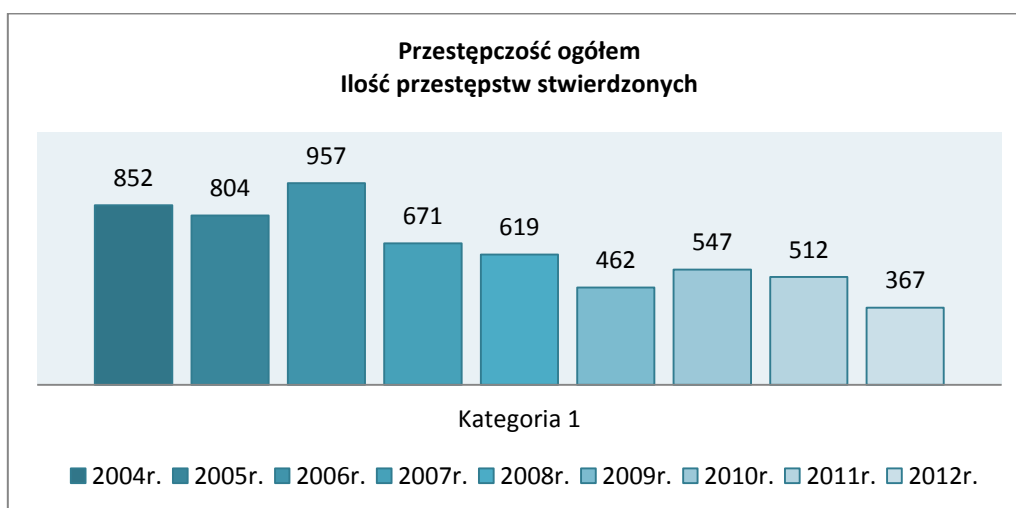
BEZPIECZEŃSTWO

SPRAWOZDANIA POLICJA

Przestępczość

Analizy zagrożenia przestępczością oraz stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego do 2012r. były prowadzone łącznie dla miasta i gminy Czarnków. W 2013r. został wprowadzony w Policji nowy system rejestracji statystycznej zdarzeń kryminalnych. Obecnie statystyka dotyczy spraw prowadzonych przez Wydział Kryminalny Komendy Powiatowej Policji w Czarnkowie i dotyczy zdarzeń zaistniałych na terenie Czarnkowa, gminy Czarnków, gminy Lubasz i gminy Połajewo. W związku z tym brak jest możliwości porównania danych statystycznych przestępczości na terenie miasta i gminy Czarnków w odniesieniu do lat ubiegłych. Poniżej znajdują się zatem dane do 2012r.

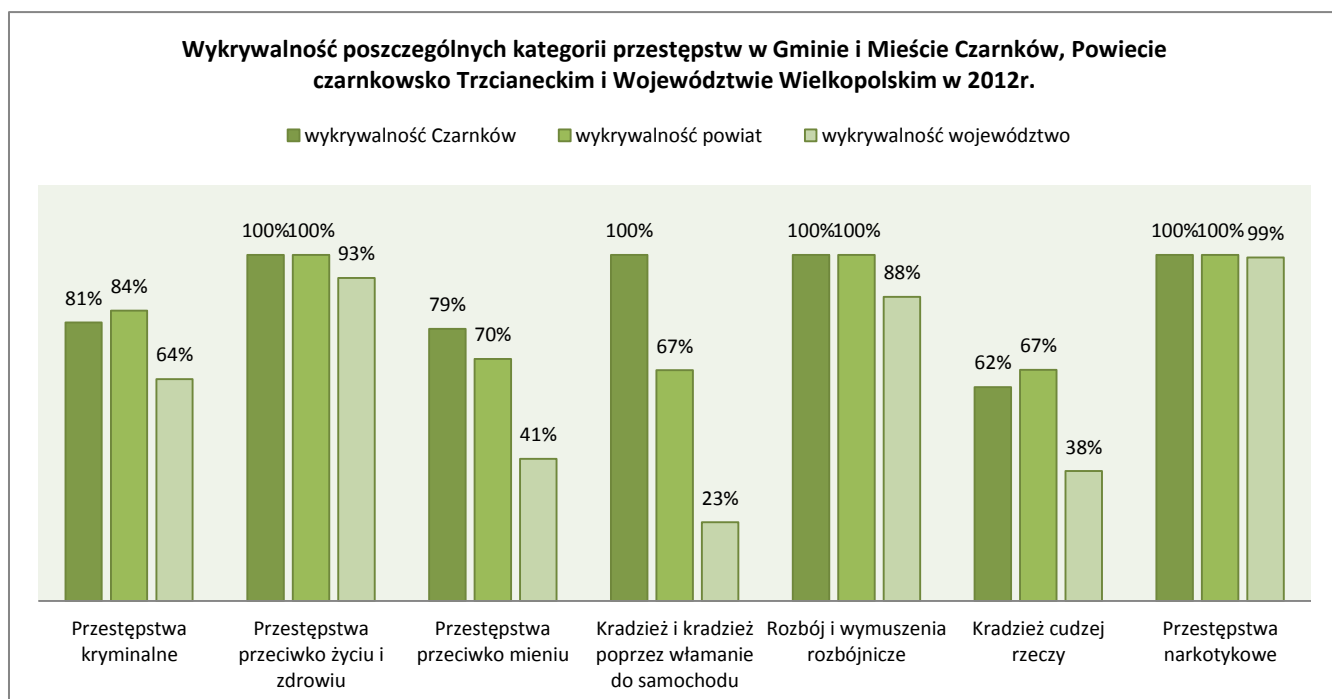
Analiza zagrożenia przestępczością ogólną na terenie miasta i gminy wskazuje na poprawę stanu bezpieczeństwa w tym zakresie. Od 2004r. odnotowano wyraźny spadek przestępstw stwierdzonych, z małymi wahnięciami w 2006r. i w 2010r. W 2012r. poprzez odpowiednią dyslokację i zadaniowanie służb radykalnie ograniczono dynamikę przestępstw osiągając wskaźnik 71,7%

Wskaźnik wykrywalności przestępstw systematycznie rósł od 82% w 2004r. do 93,2% w 2011r. W 2012r. spadł do 88,7%.

Rodzaj	2010		2011		2012	
	liczba	wykrywalność	liczba	wykrywalność	liczba	wykrywalność
Przestępstwa kryminalne	317	86,7%	286	89,7%	205	80,5%
Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu	13	100%	6	100%	9	100%
Przestępstwa przeciwko mieniu	200	56%	215	78,3%	112	78,6%
Kradzież i	7	53%	3	100%	2	100%

kradzież poprzez włamanie do samochodu						
Rozbój i wymuszenia rozbójnicze	3	80%	4	100%	2	100%
Kradzież cudzej rzeczy	71	72,7%	82	79,8%	54	61,8%
Przestępstwa narkotykowe	77	100%	62	100%	45	100%
Przestępstwa gospodarcze	83	98,8%	76	98%	34	96,8%

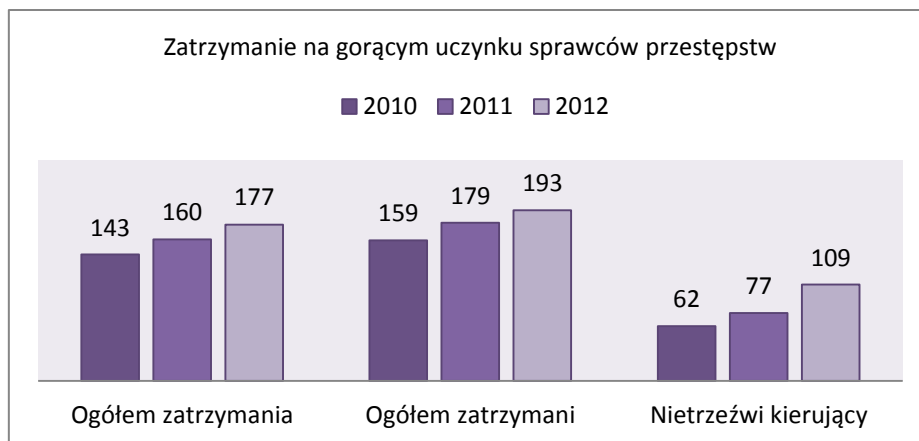

Przedstawione dane wskazują, że zagrożenie przestępczością na terenie miasta i gminy Czarnków systematycznie spada. Następuje poprawa stanu bezpieczeństwa, przy jednoczesnym wzroście wykrywalności praktycznie we wszystkich kategoriach przestępczości. Należy wnioskować, że w najbliższych latach największym problemem będą nadal przestępstwa przeciwko mieniu, a w szczególności kradzież mienia, kradzież z włamaniem do obiektów i kradzieże samochodów. Konieczne jest podjęcie działań mających na celu ograniczenie ilości tego rodzaju przestępstw oraz zintensyfikowanie działań wykrywczych głównie przy kradzieżach mienia. Można wysunąć wniosek, że w najbliższym czasie nie nastąpią istotne zmiany w sferze zagrożenia przestępczością.

Ocena stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego

W 2012r. policjanci patrolowo-interwencyjni i dzielnicowi na terenie miasta i gminy Czarnków wykonali łącznie 25700 godzin służby, z czego aż 7818 w patrolu pieszym, 5081 w patrolu z wykorzystaniem środka transportu i 5885 w obchodzie.

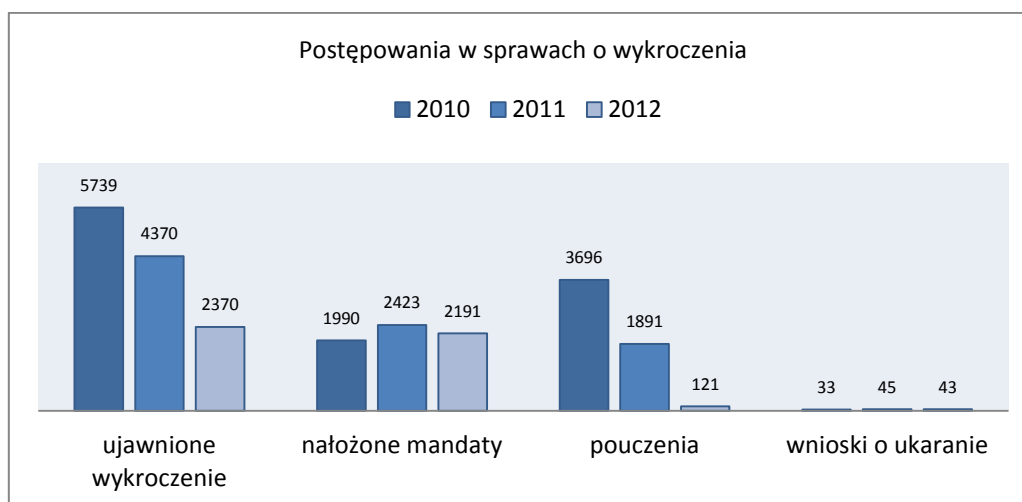
Systematycznie rośnie liczba sprawców przestępstw zatrzymanych na gorącym uczynku.

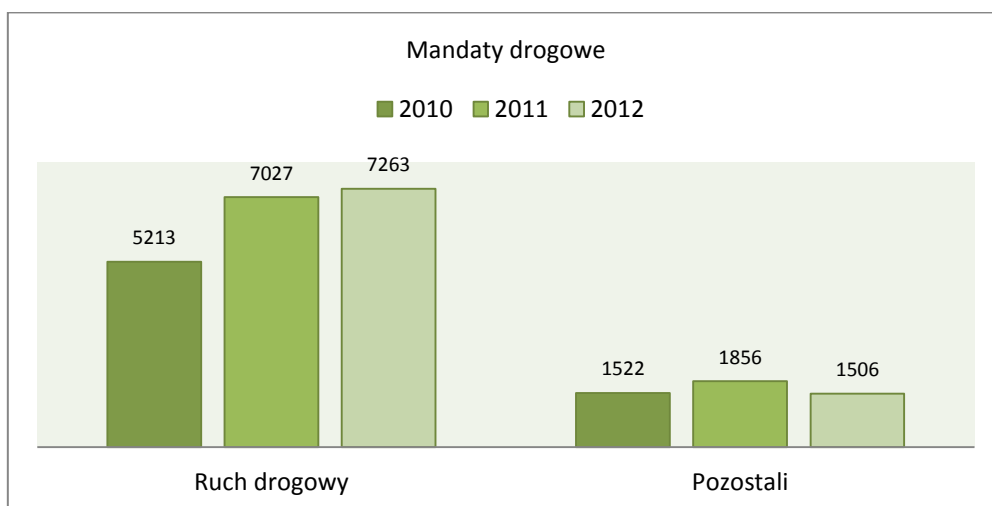
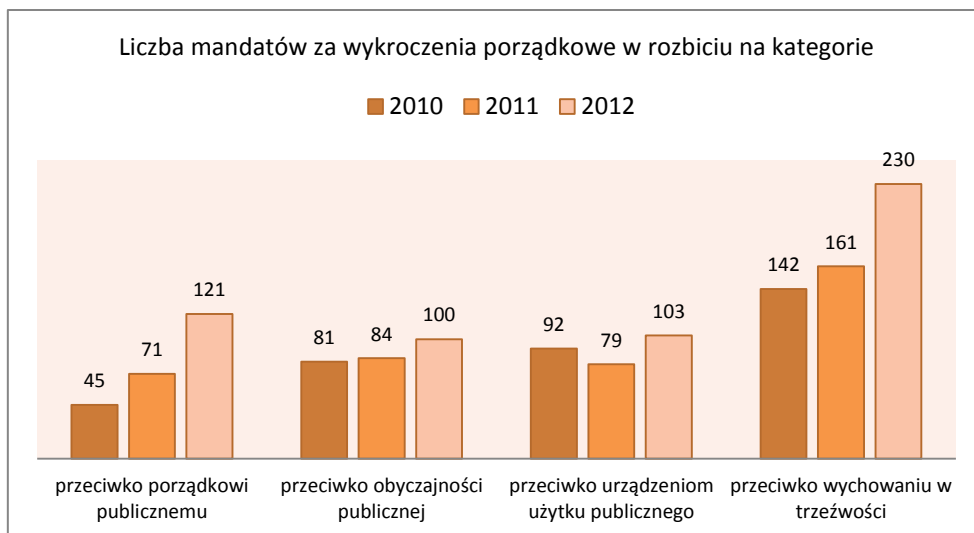
Zadaniem priorytetowym pionu prewencji jest zapobieganie popełnianiu przestępstw i w związku z tym w przypadku zaistnienia zdarzenia patrol prewencji musi podejmować natychmiastowe, z góry określone działania zmierzające do zatrzymania sprawcy.

Wykroczenia

W 2012r. nastąpił radykalny dalszy spadek ilości pouczeń. Wynika to z faktu kontynuowania wprowadzonej w drugim półroczu 2011r. zasady „zero Tolerancji” dla sprawców wykroczeń drogowych i sprawców wykroczeń porządkowych szczególnie uciążliwych dla społeczeństwa. Na tak pozytywny efekt ma wpływ zaangażowanie policjantów w realizację powierzonych im zadań.

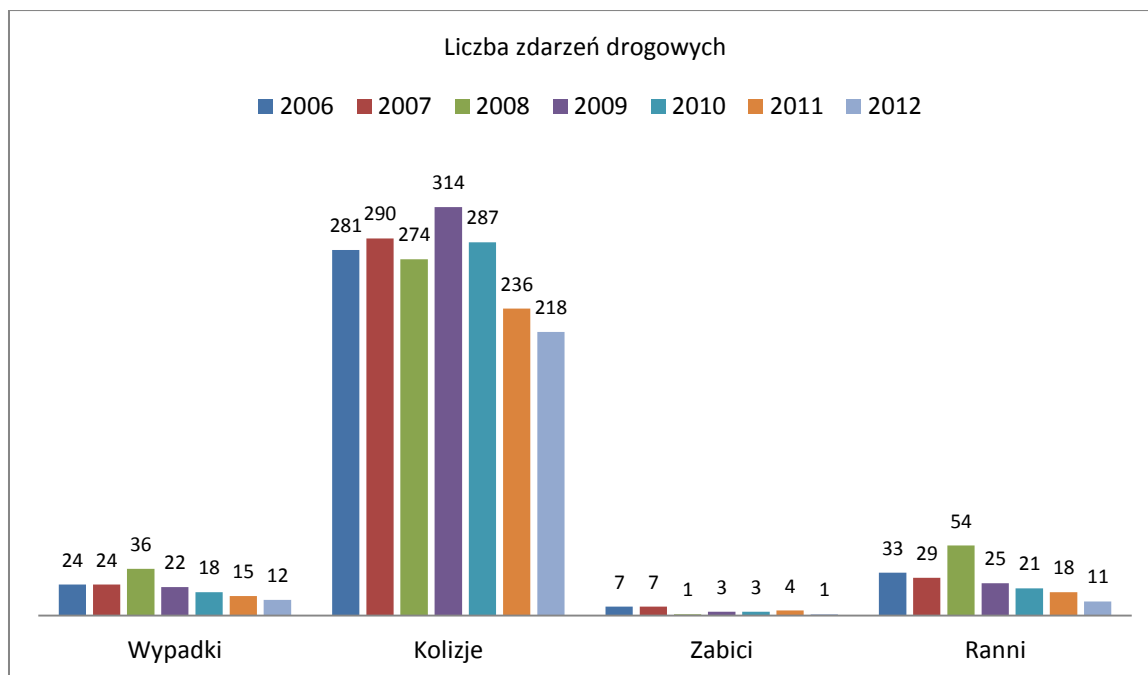

Nastąpił wyraźny wzrost mandatów za wykroczenia stosowanych wobec pieszych, ponieważ statystyki wykazały, że znaczna ilość wypadków drogowych ze skutkiem śmiertelnym była spowodowana niewłaściwym zachowaniem pieszych na drodze.

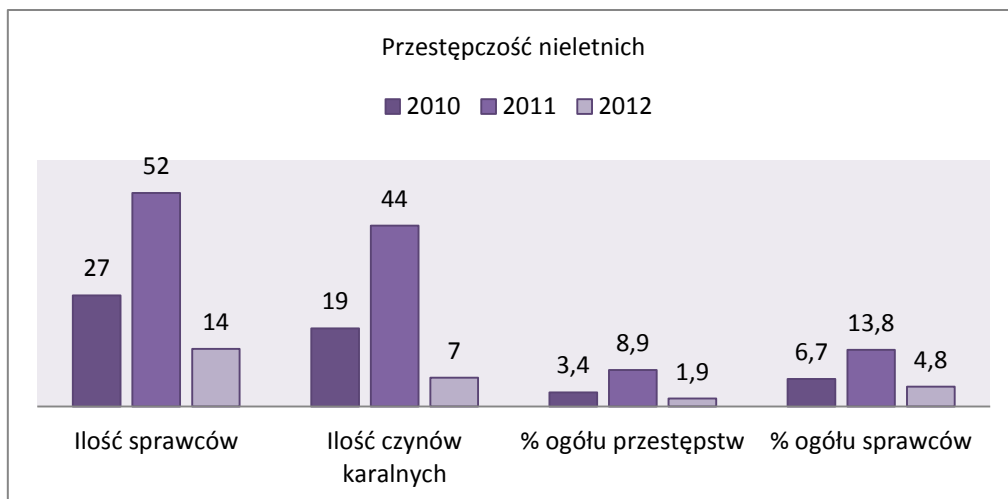
Bezpieczeństwo w ruchu drogowym

Do 2008r. następował gwałtowny wzrost ilości zdarzeń drogowych, co spowodowane było zmianą statystycznego kwalifikowania zdarzeń drogowych. Obecnie za wypadek drogowy w rozumieniu statystyki uważa się każde zdarzenie, w którym uczestnik doznał obrażeń ciała. Wcześniej wypadkiem było zdarzenie, w którym uczestnik doznał obrażeń naruszających prawidłowe funkcjonowanie narządu ciała na czas powyżej 7 dni. To samo dotyczy pozycji „ranni”.

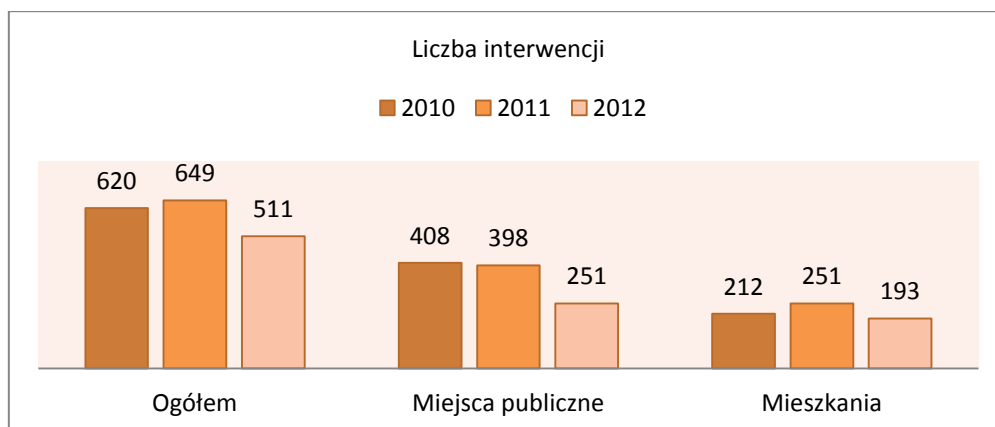
W przypadku kolizji drogowych do 2008r. następował systematyczny wzrost ilości w stosunku do każdego roku poprzedniego. Kolejne lata przyniosły spadek. Wprowadzenie w 2011r. zasady „Zero Tolerancji” ograniczyło zarówno ilość wypadków i kolizji drogowych oraz liczbę rannych.

Przestępczość nieletnich

W 2012r. spadła ilość czynów zabronionych dokonywanych przez nieletnich. Nastąpił również spadek nieletnich wchodzących w konflikt z prawem.

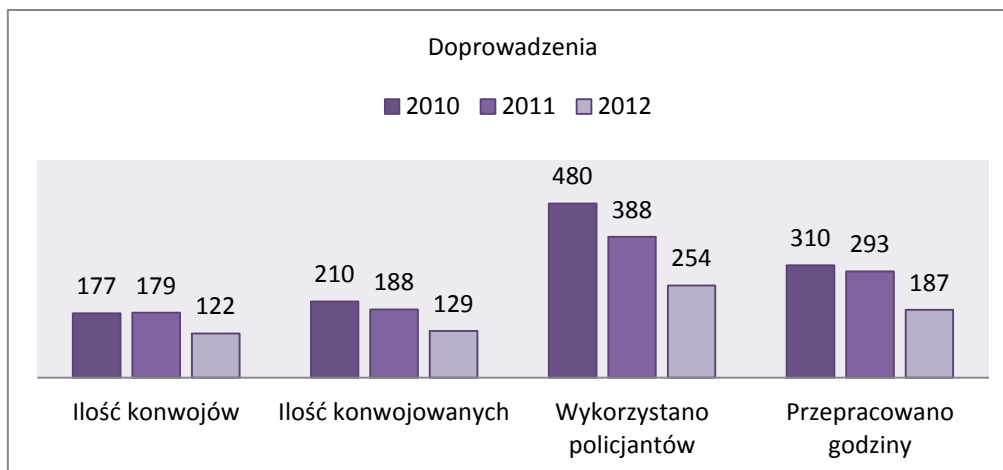
Interwencje

Zdecydowana większość interwencji w miejscach publicznych i mieszkaniach przeprowadzanych przez policjantów ma związek z nadużywaniem alkoholu. Alkohol jest głównym powodem wyładowania agresji w formie nieefektywnej, krzywdzącej przede wszystkim osoby najbliższe agresorowi. Taki stan rzeczy nakłada na Policję i podmioty pozapolicyjne, których statut określa niesienie pomocy osobom jej potrzebującym, konieczność aktywniejszej współpracy i podejmowania przedsięwzięć zmierzających do ograniczenia skali zjawiska. Powyższy problem dotyczy rodzin objętych procedurą „Niebieskiej karty” i rodzin, których członkowie z różnych przyczyn ukrywają swoje problemy przed innymi.

W przypadku interwencji w miejscach publicznych sytuacja przeciwdziałania zjawiskom kryminogennym zależy przede wszystkim od aktywności w tych miejscach służb prewencji.

Doprowadzenia

W pionie prewencji nie ma wyodrębnionej komórki realizującej zadania z zakresu doprowadzeń. Służbę tę wykonują wszyscy policjanci pionu prewencji w zależności od potrzeb.

Wnioski do stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego

Podstawowym elementem wpływającym na bezpieczeństwo na terenie miasta i gminy Czarnków są działania prewencyjne, a przede wszystkim ilość policjantów kierowanych do pracy bezpośrednio w terenie. W związku z powyższym priorytetowym przedsięwzięciem jest dążenie do osiągnięcia wysokich wskaźników wykorzystania policjantów poszczególnych komórek pionu prewencji w służbie właśnie w terenie.

Znaczącym czynnikiem jest również stosowanie odpowiedniej taktyki pełnienia służby i realizacji zadań przez policjantów. Elementy te muszą być określone przez bezpośrednich przełożonych na odprawach służbowych i podczas szkoleń doskonalących nie tylko wiedzę i umiejętności zawodowe ale również profesjonalną obsługę petentów.

W działaniach na rzecz poprawy bezpieczeństwa należy szeroko wykorzystywać możliwości współpracy z innymi podmiotami, których program statutowy obejmuje tego rodzaju zadania.

Badania prowadzone wśród młodzieży na terenie szkół wykazały, że rośnie poziom spożycia alkoholu i zażywania narkotyków. Prowadzi to często do utraty samokontroli i, w konsekwencji, popełniania czynów zabronionych. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w nasilaniu się wykroczeń szczególnie uciążliwych społecznie. Przeciwdziałanie tym niekorzystnym zjawiskom wymaga ścisłej współpracy Policji z samorządem gminnym i wspólnego wdrażania programów profilaktycznych. Niezbędny jest tu również udział prasy lokalnej ukierunkowanej na propagowanie działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa, w tym zwalczania patologii i zjawisk kryminogennych.

Ważnym elementem ogólnego stanu bezpieczeństwa jest bezpieczeństwo na drogach. Wiąże się to z koniecznością nasilenia działań mających na celu ujawnianie nietrzeźwych użytkowników dróg, wykroczeń popełnianych przez niechronionych uczestników ruchu drogowego oraz w zakresie nadmiernej prędkości i nieprzestrzegania obowiązku stosowania pasów bezpieczeństwa. Tutaj również nieodzowne jest podjęcie współpracy z mediami, które mogą informować społeczeństwo o zagrożeniach i już zaistniałych zdarzeniach.

Programy realizowane przez Komendę Powiatową Policji w Czarnkowie

Dzielnicowi w trakcie służby obchodowej przeprowadzali spotkania z właścicielami i pracownikami sklepów pod kątem poprawy zabezpieczenia tych obiektów poprzez zainstalowanie dodatkowych sposobów zabezpieczenia, np. kraty, sygnalizacja alarmowa itp.

W ramach realizacji programu „**Uwaga Zagrożenie**” policjanci dokonywali kontroli miejsc zagrożonych, gdzie grupują się nieletni mogący zażywać środki psychotropowe. W szczególności kontrolowane były rejony szkół pod kątem ujawnienia osób handlujących takimi środkami. Kontrolowane były również sklepy pod kątem przestrzegania przepisów Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Przeprowadzane były rozmowy z ich właścicielami oraz pracownikami, podczas których byli informowani i konsekwencjach prawnych sprzedaży alkoholu wbrew przepisom ustawy. Policjanci przeprowadzali działania prewencyjne w szkołach z uczniami, pedagogami szkolnymi oraz rodzicami w zakresie przeciwdziałania narkomanii i zapobiegania alkoholizmowi.

W ramach realizacji rządowego programu ograniczenia przestępczości i aspołecznych zachowań „**Razem Bezpieczniej**” Komenda Powiatowa Policji w Czarnkowie podejmowała współpracę z Urzędami Miast i Gmin z całego powiatu, jak również w bardzo szerokim zakresie ze Starostwem powiatowym w Czarnkowie. Owocem tej współpracy jest szereg imprez i akcji prewencyjnych.

Debaty

Rządowy program „Razem bezpieczniej” wskazuje na konieczność stworzenia platformy współpracy pomiędzy Policją, obywatelami oraz organizacjami społecznymi. Jedną z form działań, mających na celu zaangażowanie do współpracy innych instytucji, a przede wszystkim obywateli jest organizacja debat społecznych.

28 listopada 2013r. w Czarnkowie - z inicjatywy Wielkopolskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji w Poznaniu, odbyła się debata społeczna. Celem spotkania była wymiana informacji pomiędzy przedstawicielami Policji, a mieszkańcami powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego w zakresie problematyki bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Najczęściej poruszane tematy dotyczyły bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania oraz w miejscach publicznych. Poruszono również kwestie związane ze zwiększeniem ilości patroli pieszych oraz w porze nocnej, jak również większej dyspozycyjności dzielnicowych. Przedmiotem dyskusji była także edukacja antynarkotykowa.

Dzięki takim spotkaniom ze społeczeństwem można dokładnie zdiagnozować realne oczekiwania w zakresie bezpieczeństwa wobec instytucji oraz wspólnie rozwiązywać uciążliwe dla wszystkich problemy.

Realizacja wniosków z debaty

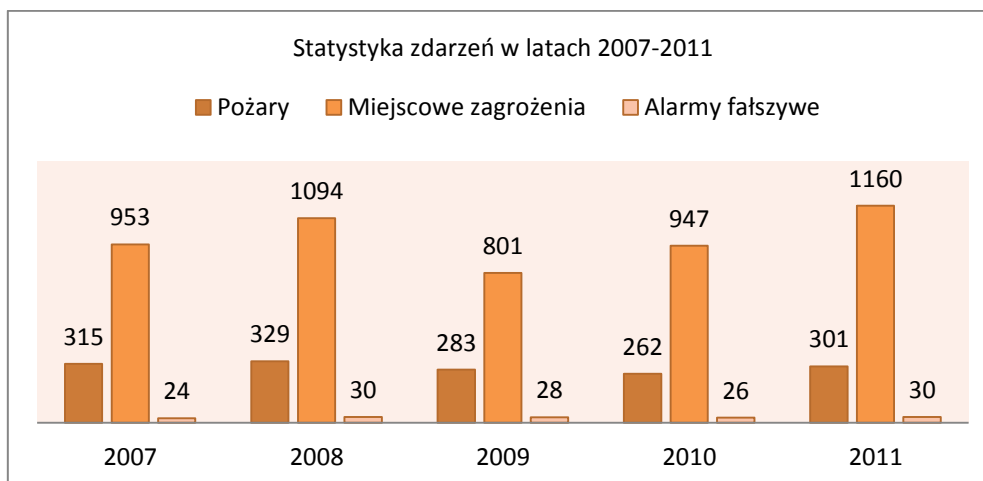
- **Zgodnie z postulatami, które zgłoszone zostały podczas debaty społecznej**, od początku grudnia 2013r. do służby kierowanych jest więcej patroli pieszych. Na ulicach Czarnkowa można zobaczyć policjantów patrolujących parkingi samochodowe, osiedla mieszkaniowe czy okolice lokali gastronomicznych nie tylko z radiowozów.
- **Zwiększyła się dostępność dzielnicowych – od stycznia 2014r. można skontaktować się ze swoim dzielnicowym w czasie pełnienia przez niego służby za pośrednictwem telefonu komórkowego.**

STRAŻ POŻARNA

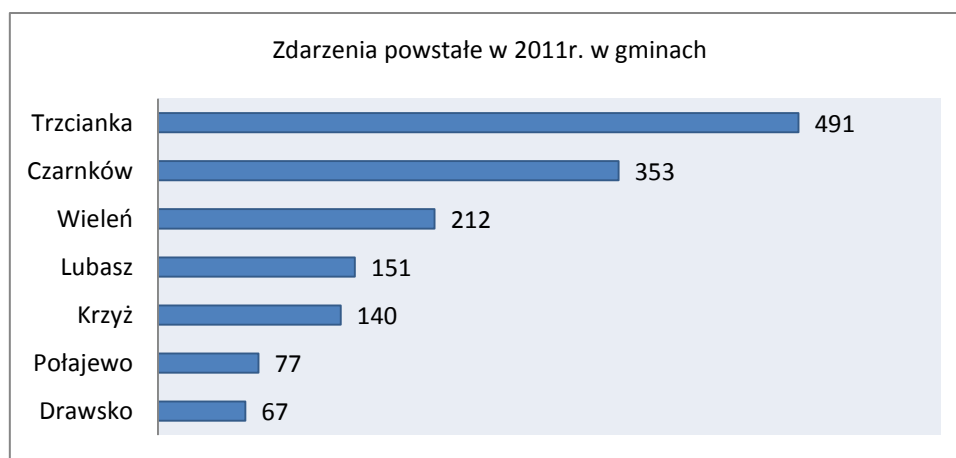
DZIAŁALNOŚĆ RATOWNICZO - GAŚNICZA I SZKOLENIOWA

Statystyka zdarzeń

W 2011 roku jednostki ochrony przeciwpożarowej interweniowały podczas zdarzeń 1491 razy, co w porównaniu z rokiem 2010 (1235 zdarzenia) stanowi wzrost o 256 sztuk.

Najwięcej zdarzeń miało miejsce w M i G Trzcianka 491 (533-2010 r.), następnie w M i G Czarnków 353 (280-2010 r.), w M i G Wieleń 212 (160-2010 r.) , Gminie Lubasz 151 (83), M i G Krzyżu Wlkp. 140 (86) .

Sytuacja pożarowa

W ogólnej liczbie 1491 zdarzeń pożary stanowiły 20,0 % interwencji, 78 % to miejscowe zagrożenia około 2 % to fałszywe alarmy. Ilość pożarów wzrosła w stosunku do roku 2010 o 39 sztuk. W ogólnej liczbie 301 pożarów najczęściej było pożarów małych (290) oraz średnich (11), nie wystąpiły pożary duże i bardzo duże.

Pożary występowały najczęściej w mieście i gminie Trzcianka 88 (90-2010 r.), mieście i gminie Wieleń 58 razy (38-2010 r.) oraz mieście i gmina Czarnków 54 razy (75-2010 r.), najmniejsza ilość pożarów miała miejsce w gminach Lubasz 12 (19) i Połajewo 13 (8).

Rozpatrując występowanie pożarów w poszczególnych miesiącach należy stwierdzić, że największą ilość zanotowano w miesiącu maj - 71 oraz w kwietniu - 50. Natomiast w roku 2010 najczęściej pożarów było w miesiącach lipiec 46 i kwietniu 41.

Rozpatrując występowanie pożarów wg obiektów to najczęściej występowały:

- w obiektach mieszkalnych 55 (76 - 2010 r.) ,
- uprawy , rolnictwo 54 (63 - 2010 r.),
- lasach 46 (21 - 2010 r.)

Analizując przyczyny powstawania pożarów należy stwierdzić, że największą grupę stanowi nieostrożność osób dorosłych przy posługiwaniu się ogniem otwartym, w tym papierosy i zapalki – 38,9 % (151) ogółu pożarów, następnie wady urządzeń i instalacji elektrycznej – 11,5 % (24).

Miejscowe zagrożenia

W 2011 roku miało miejsce 1160 miejscowych zagrożeń co stanowiło 78 % ogólnej liczby zdarzeń, w porównaniu do analogicznego okresu 2010 r. (947) stanowi to wzrost o 213 zdarzeń. Największą grupę miejscowych zagrożeń stanowią zdarzenia zakwalifikowane jako lokalne (1114) – 96 %.

Rozpatrując występowanie miejscowych zagrożeń należy stwierdzić, że większość odnotowano na terenie miasta i gminy Trzcianka - 388 (423 -2010 r.) oraz miasta i gminy Czarnków -296 (204 -2010 r.), najmniej w gminie Drawsko -30 . Miejscowe zagrożenia występowały najczęściej w miesiącu lipcu i sierpniu. Miejscowe zagrożenia występowały najczęściej w obiektach mieszkalnych – 457 (309-2010 r.) oraz środkach transportu – 203 (246 -2010 r.).

Natomiast grupę inne obiekty – 288, stanowią m.in. śmietniki, garaże samochodowe, wewnątrz budynków,1 poza budynkami, obiekty przyrody naturalnej, pobocza dróg, szlaki kolejowe i manewrowe, drogi i ulice, trawy, trawniki, inne nietypowe obiekty.

Głównymi przyczynami powstania miejscowych zagrożeń były:

- Nietypowe zachowanie się zwierząt, owadów – 391 (245-2010 r.) ,
- Gwałtowne opady atmosferyczne – 214 (143-2010 r.),
- Niezachowanie zasad bezpieczeństwa w ruchu środków transportu – 166 (195-2009 r.),
- Inne przyczyny – 144.

W 2011r. podczas zdarzeń rannych zostało 215 osób (155-2010), w tym 3 ratowników z OSP, natomiast w wyniku zdarzeń (tylko M.Z.) poniosło śmierć 12 osób (16-2010 r.). W Gminie Czarnków: ranne zostały 42 osoby, a 3 osoby poniosły śmierć.

W wyniku zdarzeń straty majątkowe w Gminie Czarnków wyniosły 695 600 zł, a wartość uratowanego mienia wyniosła 1 160 000 zł.

KRAJOWY SYSTEM RATOWNICZO-GAŚNICZY (KSRG), pozostałe jednostki OSP

Na terenie powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego działają następujące jednostki ochrony przeciwpożarowej:

1. Komenda Powiatowa PSP z JRG Czarnków i JRG Trzcianka,
2. OSP⁵ włączone do KSRG - 11
3. OSP typu „S” spoza KSRG - 20
4. Pozostałe OSP - 15

Udział JRG⁶ PSP w zdarzeniach w latach 2009- 2010

Nazwa jednostki		Rodzaj zdarzenia			Razem
		Pożar	Miejscowe zdarzenie	Alarm fałszywy	
JRG Czarnków	2010r.	84	228	3	315
	2011r.	64	277	3	344
JRG Trzcianka	2010r.	88	317	18	423
	2011r.	83	294	13	390

⁵ OSP – Ochotnicza Straż Pożarna

⁶ JRG – Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza

Na terenie powiatu działają 31 jednostki OSP typu „S”, z czego 11 w Krajowym Systemie Ratowniczo – Gaśniczym. Do KSRG w Gminie Czarnków należą jednostki: OSP Sarbka, OSP Gajewo. Jednostki te wyposażone są w podstawowy sprzęt gaśniczy oraz dodatkowo w zestawy medyczne R-1.

Udział OSP z KSRG w zdarzeniach w latach 2009- 2010

Nazwa jednostki		Rodzaj zdarzenia			Razem
		Pożar	Miejscowe zdarzenie	Alarm fałszywy	
OSP Sarbka	2010r.	5	10	0	15
	2011r.	4	37	1	42
OSP Gajewo	2010r.	9	19	0	28
	2011r.	7	12	0	19

Pozostałe OSP w Gminie Czarnków:

1. Ochotnicza Straż Pożarna Ciszkowo ul. Lipowa 7
2. Ochotnicza Straż Pożarna Gębice ul. Lipowa 4
3. Ochotnicza Straż Pożarna Huta ul. Leśna 12
4. Ochotnicza Straż Pożarna Jędrzejewo Piaski 3
5. Ochotnicza Straż Pożarna Marunowo 13
6. Ochotnicza Straż Pożarna Śmieszkowo ul. Szkolna 11
7. Ochotnicza Straż Pożarna Romanowo Dolne 88
8. Ochotnicza Straż Pożarna Walkowice 72

Działalność Zintegrowanego Stanowiska Dyspozytorskiego.

W Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Czarnkowie od 2008 r. funkcjonuje Zintegrowane Stanowisko Dyspozytorskie, w którym oprócz dyspozytora PSP dyżur pełni dyspozytor Państwowego Ratownictwa Medycznego. Działanie zintegrowanego stanowiska spowodowało szybszy obieg informacji oraz skróciło czasy dojazdu służb ratowniczych do potrzebujących pomocy. Obecnie prowadzone są dalsze rozmowy w zakresie polepszenia łączności w powiecie. Istotnym elementem funkcjonowania Powiatowego Stanowiska Kierowania w 2011 roku była obsługa europejskiego numeru alarmowego 112.

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Czarnkowie realizuje Strategię Rozwoju Ratownictwa i Ochrony Przeciwpożarowej dla Powiatu Czarnkowsko – Trzcianieckiego na lata 2011-2020.

ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE

Zarządzanie kryzysowe to działalność organów administracji publicznej będąca elementem kierowania bezpieczeństwem narodowym, która polega na zapobieganiu sytuacjom kryzysowym, przygotowaniu do przejmowania nad nimi kontroli w drodze zaplanowanych działań, reagowaniu w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych, usuwaniu ich skutków oraz odtwarzaniu zasobów i infrastruktury krytycznej.

W Powiecie Czarnkowsko-Trzcianieckim funkcjonuje Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego z siedzibą w Czarnkowie. Centrum zamieszcza na swojej stronie internetowej następujące komunikaty:

- Informacje dla ludności,
- Komunikaty ostrzegawcze,
- Stany wody na rzekach,

- Zjawiska burzowe,
- Komunikaty dotyczące monitoringu środowiska, w tym suszy,
- Ostrzeżenia meteorologiczne i hydrologiczne.

KULTURA

Działalność społeczno-kulturalna stanowi ważny element rozwoju życia kulturalnego w środowiskach lokalnych, sprzyja bowiem integracji i powoduje, że środowiska te są mniej podatne na różnego rodzaju patologie.

Działalność kulturalno-oświatowa w Gminie Czarnków prowadzona jest przez wszystkie placówki biblioteczne oraz szkoły w różnych formach pracy z dziećmi i młodzieżą. W działalność o charakterze kulturalno-oświatowo-rekreacyjnym zaangażowane są także samorzządy wiejskie, stowarzyszenia obywatelskie, Ochotnicza Straż Pożarna oraz „Fundacja Gębiczyn”.

Biblioteka Publiczna Gminy Czarnków ma swoją siedzibę w Hucie, działają także 4 filie zlokalizowane w Gębicach, Romanowie Dolnym, Jędrzejewie i Kuźnicy Czarnkowskiej. Każdego roku przeprowadzane są różnego rodzaju formy pracy z dziećmi, w tym między innymi:

- wieczory baśni
- konkursy czytelnicze
- zajęcia plastyczne
- zajęcia z czytelnikiem dziecięcym
- turnieje wiedzy
- festiwale piosenki
- spotkania autorskie
- zgaduj zgadule
- wieczory baśni i poezji

Ponadto biblioteka organizuje corocznie konkurs recytatorski dla uczniów klas I - VI, oraz przygotowuje dzieci i bierze udział w konkursach na szczeblu powiatu i województwa.

Zbiory biblioteczne – liczba woluminów	36.460
Czytelnicy	1338
Wypożyczenia	41.311

Fundacja „Gębiczyn”

Fundacja „Gębiczyn” realizuje działania edukacyjno-kulturalne adresowane w szczególności do dzieci i młodzieży, ale także osób dorosłych, głównie ze środowisk wiejskich.

W 2011r. były to następujące działania:

- 1) „Z dzieckiem w świat wartości” - projekt edukacyjno-kulturalny, skierowany do dzieci. W 26 ponad 3-godzinnych zajęciach dopołudniowych, które odbywały się w Domu – Gnieździe, a od października także w „Parku – Cztery pory roku”, z samej tylko gminy Czarnków udział wzięło 530 dzieci oraz 57 nauczycieli. Zajęcia realizowane były w podziale na grupy zadaniowe. W związku z zauważalną zmianą w zachowaniach dzieci i pogłębiającym się u nich brakiem umiejętności skupiania się, organizatorzy zadbali o tempo i atrakcyjność zajęć. Zadaniom plastycznym, gotowaniu, inscenizowaniu oraz ćwiczeniom pamięci i uwagi towarzyszyło nieustanne zwracanie uwagi na podstawowe wartości niezbędne przy wykonywaniu poszczególnych działań. Hasła i nazwy wartości, dzieci poznawały w czasie zabaw edukacyjnych na świeżym powietrzu, oglądając ekspozycje rzeźb związanych z porami roku, szukając ukrytych w nich zagadek, a także zwiedzając ścieżki edukacyjne.
- 2) Pozaszkolne zajęcia popołudniowe prowadzone były dla 20 uczestników stałych z Huty, Komorzewa, Gębic, Sobolewa, Paliszewa i Sarbi. Dzieci pod kierunkiem lektora Beaty Wasiołek realizowały wybrane scenki z „Kubusia Puchatka” w dwóch wersjach językowych: angielskiej i

niemieckiej. Prezentacja odbyła się w obecności rodziców, w czerwcu, w trakcie zajęć kończących rok szkolny. Zajęcia połączone były z poczęstunkiem. Dzieci korzystały również z dostępnych w siedzibie komputerów, a także wykonywały prace plastyczne z gliny.

- 3) Organizacja i przeprowadzenie 2. Międzynarodowego Festiwalu Filmów Młodego Widza „Wędrujące Ale Kino”, a także jego uroczystej gali w MCK w Czarnkowie. Festiwal jest podrózną wersją MFFMW „Ale Kino”, odbywającego się od 40 lat w Poznaniu. Skierowany jest do dzieci i młodzieży mieszkających we wsiach i małych miasteczkach, nie mających na co dzień dostępu do udziału w wielkich imprezach i pokazywanych tam filmach. Uroczysta gala odbyła się 21 września w Sali widowiskowej MCK w Czarnkowie z udziałem dzieci i młodzieży oraz zaproszonych gości, dyrektora Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu, głównego organizatora, a także przedstawicieli władz samorządowych powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego, gm. Czarnków oraz miast Czarnkowa i Trzcianki. O bardzo dobrej ocenie, jaką uzyskał organizowany w Gminie Czarnków festiwal, zdecydowała przede wszystkim wysoka frekwencja. Filmy produkcji polskiej, australijskiej, kenijsko-niemieckiej, amerykańskiej, indonezyjskiej, holenderskiej, rosyjskiej, hinduskiej i francusko-włoskiej w wersjach aktorskich i animowanych obejrzało 1391 młodych widzów – w tym 641 z gminy Czarnków.
- 4) Plener rzeźbiarski „Tańcząc z rzeźbami”. Plener rzeźbiarski odbył się z udziałem 10 uczestników z Liceum Plastycznego im. A. Kenara w Zakopanem pod kierownictw. art. rzeźb. Andrzeja Mrowcy. Po raz pierwszy plener odbył się z udziałem uczestników Centrum Integracji Społecznej, którzy pomogli w obróbce drewna, wykonywali elementy mobilnych rzeźb. W efekcie pleneru powstało 10 rzeźb naturalnej wielkości swobodnie nawiązujących do czterech pór roku. Elementy mobilne pozwoliły na poruszanie się rzeźb, co wpłynęło na ich atrakcyjność i zwiększyło zainteresowanie dzieci i osób dorosłych uczestniczących w działaniach edukacyjno-kulturalnych.
- 5) Uroczyste zakończenie projektu „Z dzieckiem w świat wartości”, połączone z otwarciem Parku Cztery Pory Roku, w tym Placu zabaw „Tańcząc z Rzeźbami” z udziałem dzieci, przedstawicieli samorządów Powiatu Czarnkowsko - Trzcianeckiego, Gminy i Miasta Czarnków oraz uczestników CIS-u. Początkowo planowane na przełom października i listopada. Ze względu jednak na wrześniową wizytę przedstawicieli Urzędu Marszałkowskiego z wicemarszałkiem Tomaszem Bugajskim, uroczyste otwarcie „Parku – Cztery pory roku” odbyło się wcześniej, 30 września.

Przedstawione powyżej działania pozwoliły osiągnąć znaczące rezultaty. Poprzez warsztaty edukacyjno-kulturalne w samej tylko gminie Czarnków zaktywizowano około 990 dzieci i młodzieży oraz blisko 160 osób dorosłych (nauczycieli i rodziców), a także ponad 200 osób zwiedzających stałe ekspozycje rzeźb w siedzibie Fundacji oraz Parku – Cztery Pory Roku. Poważnie też wzbogaciła się baza szkoleniowa. Powstało bowiem 10 nowoczesnych w formie rzeźb, nawiązujących wymową do czterech pór roku, stanowiących pomoc naukową w części humanistyczno-ekologicznej podejmowanych przez organizatorów zadań. Dalej, na płytach CD 7 przygotowano bogatą dokumentację fotograficzną zrealizowanego projektu. Nadto, wszystkie grupy uczestniczące w zajęciach otrzymały nieodpłatnie płytki CD lub DVD z dokumentacją fotograficzną tych zajęć.

Dodatkowo w czasie trwania projektu powstał Park Cztery Pory Roku, przestrzeń do działań edukacyjno-kulturalnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych, wraz z drewnianym „tipi” umożliwiającym prowadzenie zajęć w plenerze przy gorszych warunkach pogodowych, częściowo zawieszoną nad łąką ścieżką edukacyjną „Co pełza i hasa po łąkach i lasach” zawierającą ilustrację 34 zwierząt żyjących w okolicy oraz ekspozycją poplenerową rzeźb i korespondujących z nią elementów drewnianych przeznaczonych do ćwiczeń fizycznych dla dzieci.

Warto także wspomnieć o występujących jeszcze innych rezultatach miękkich, niemierzalnych, takich jak:

- poszerzenie słownictwa i kreowanie wyobraźni dzieci, poprzez zetknięcie z działami sztuki rzeźbiarskiej, nowoczesnymi i trudniejszymi w odbiorze od tych znanych,
- polepszenie i usprawnienie współpracy ze szkołami i placówkami w związku z konsekwentną realizacją imprez o charakterze cyklicznym (Ale Kino, plenery) oraz organizacjami obywatelskimi (w tym czarnkowską inicjatywą kobiecą „DOMENA.PL”)

- stworzenie płaszczyzny spotkań z przedstawicielami samorządów, organizacji pozarządowych i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym (8 wizyt studyjnych na terenie siedziby Fundacji i w Centrum Integracji Społecznej),
- inicjatywa i rozpoczęcie budowy oraz działań Centrum Praktyk Kulturalnych i Integracji Społecznej, czyli połączenie idei integracji i ekonomii społecznej,
- wprowadzenie dzieci, młodzieży, uczestników CIS, a także grup międzynarodowych, w tym młodzież i seniorów Litwy, Niemiec, Holandii, Wielkiej Brytanii i Szwecji w działania edukacyjno-kulturalne i ekologiczne poprzez czynny udział w przeprowadzonych warsztatach,
- kształtowanie postaw prospołecznych poprzez dyskretne informowanie dzieci i młodzieży o wadze problematyki dotyczącej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym walki z uzależnieniami.
- popularyzacja działań gminy Czarnków na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w prasie, radiu i telewizji.

We wszystkich zajęciach i imprezach zorganizowanych w roku 2011 udział wzięło 2912 uczestników, w tym z gminy Czarnków 1187.

W roku 2012 Fundacja zrealizowała następujące działania:

- 1) Zajęcia stałe: konsultacje, pomoc w nauce
- 2) Pozaszkolne zajęcia dopołudniowe dla grup i klas szkolnych pod hasłem „Z piaskownicy w wielki świat”
- 3) Warsztaty plastyczne „Wyraź siebie”
- 4) Warsztaty teatralne Happening „Przyleciały motyle na chwilę”
- 5) Imprezy/warsztaty/targi:
  - a. Międzynarodowy Festiwal Młodego Widza „Wędrujące ALE KINO!”, w tym warsztaty animacji filmowej
  - b. Warsztaty „Dobre praktyki w działaniach socjalnych”
  - c. Pikniki integracyjno-edukacyjne, spotkania, imprezy
  - d. Współorganizacja Wigilii „Z przesłaniem na jutro”
- 6) Przyjmowanie wizyt studyjnych z kraju i zagranicy
- 7) IX Plener rzeźbiarski „Drugie życie drewna, gliny i żelaza”- uczniowie Liceum Plastycznego im. A. Kenara w Zakopanem

Łącznie w działaniach w 2012r. udział wzięło:
 dzieci i młodzież – 1362 w tym z Gminy Czarnków 623
 osoby dorosłe – 986 w tym z gminy Czarnków 190
 instruktorzy – od 1 do 6 w każdym zajęciach

Miejskie Centrum Kultury w Czarnkowie

Oferta kulturalna:

1. Godzina z gitarą – warsztaty muzyczne
2. „Mały florysta” (grupy 5-8 lat, 9-14 lat)
3. Grupa ekologiczno-zielarska
4. „Bajkownica” – spotkania z książką dla dzieci
5. Klub Dojrzałych Twórców
6. Zespół Pa-marsze „Magdalenki”
7. Amatorski Ruch Artystyczny ARA
8. Rytmika zajęcia dla dzieci od 4 do 6 lat
9. Studio piosenki
10. Chór Męski "Harmonia"
11. "Bibliomoliki" - zajęcia dla dzieci
12. Akademia Sprawnych Rąk - zajęcia dla dzieci
13. Warsztaty plastyczne SP kl. I-III

14. Orkiestra dęta
15. Dyskusyjny Klub Filmowy
16. Dyskusyjny klub książki
17. Warsztaty plastyczne SP kl. IV-VI, gimnazjum
18. Grupa taneczna "Tip - Top" - 6-8 lat
19. Klub Odłotowych Czytelników - podwieczorki z książką
20. Grupa taneczna "Hokus Pokus" - 9-12 lat
21. Chór Męski "Harmonia"
22. Warsztaty wokalne - interpretacja piosenki
23. Grupa teatralna "Tu"
24. Rowerowa Sekcja Turystyczna

Ponadto Centrum realizuje cykliczne imprezy, takie jak: Dzień Spieczonego bliźniaka, Dni Czarnkowa, Grzybobranie Liryczne.

Muzeum Ziemi Czarnkowskiej

Na sali wystawy stałej można zobaczyć historię Czarnkowa w zupełnie nowej odsłonie. Sala podzielona została na trzy grupy tematyczne. Pierwsza z nich to ekspozycja archeologiczna z obiektami wydobytymi z wcześniejszych badań wykopaliskowych, na której można zobaczyć m.in. gliniane grzechotki, igły kościane czy topory z brązu. Kolejną grupę stanowią eksponaty związane z dziejami Czarnkowa od XVI w. do lat '30 ubiegłego stulecia. Trzecią grupą tematyczną, jak dotąd jeszcze nie pokazywaną w naszym muzeum, jest religia. Czarnków do 1939 r. był miastem wielowyznaniowym. Na wystawie można zobaczyć obiekty sakralne trzech grup wyznaniowych: katolicyzmu, judaizmu i ewangelicyzmu. Całość wystawy zamykają przepiękne fotografie z lat '20 i '30 XX w.

Kino Światowid

W 2013r. po trzech latach przerwy wznowiło swoją działalność w Czarnkowie Kino Światowid. W tym czasie budynek kina przeszedł gruntowną modernizację. Obecnie jest wyposażone w nowoczesną aparaturę estradową (nagłośnienie, oświetlenie) oraz projektor cyfrowy najnowszej generacji, także z technologią 3D.

SPORT

Aktywność fizyczna, zdrowie oraz jakość życia są ze sobą ściśle powiązane. Ludzkie ciało zostało skonstruowane do ruchu, stąd wymaga regularnej aktywności fizycznej do optymalnego funkcjonowania i unikania chorób. Udowodniono, że siedzący tryb życia stanowi czynnik ryzyka dla rozwoju wielu chronicznych schorzeń, w tym chorób sercowo-naczyniowych, stanowiących główną przyczynę zgonów w świecie zachodnim. Ponadto prowadzenie aktywnego życia przynosi wiele innych korzyści społecznych i psychologicznych, a między aktywnością fizyczną i średnią długością życia zachodzi bezpośrednia relacja wskazująca, że populacje aktywne fizycznie zazwyczaj żyją dłużej niż populacje nieaktywne. Ludzie prowadzący siedzący tryb życia po intensyfikacji aktywności fizycznej zgłaszają lepsze samopoczucie zarówno z punktu widzenia fizycznego, jaki i psychicznego, oraz cieszą się lepszą jakością życia.

W wyniku regularnej aktywności fizycznej ludzkie ciało przechodzi morfologiczne i funkcjonalne zmiany, które mogą zapobiegać lub opóźniać występowanie pewnych schorzeń oraz poprawiać zdolność do podejmowania wysiłku fizycznego. Obecnie istnieje wystarczająca ilość dowodów wskazujących, że osoby, które prowadzą fizycznie aktywny tryb życia, mogą osiągnąć szereg korzyści zdrowotnych, zdrowotnych, obejmujących:

- Ograniczone ryzyko schorzeń sercowo-naczyniowych
- Powstrzymanie i/lub opóźnienie rozwoju nadciśnienia tętniczego oraz lepszą kontrolę ciśnienia tętniczego u osób, które cierpią na wysokie ciśnienie krwi
- Dobre funkcje sercowo-płucne
- Zachowanie funkcji metabolicznych oraz niższy wskaźnik występowania cukrzycy typu 2
- Zwiększone zużycie tkanki tłuszczowej, pomagające w kontroli wagi ciała i zmniejszające ryzyko otyłości
- Mniejsze ryzyko wystąpienia pewnych typów raka, np. raka piersi, prostaty i okrężnicy
- Lepszą mineralizację kości w młodym wieku, przyczyniającą się do zapobiegania osteoporozie oraz złamaniom w starszym wieku
- Lepsze funkcje trawienne i regulację rytmu jelitowego
- Zachowanie i poprawę siły i wytrzymałości mięśni skutkującą lepszymi możliwościami funkcjonalnymi do wykonywania codziennych czynności
- Zachowanie funkcji motorycznych, w tym siły i koordynacji ruchowej
- Zachowanie funkcje poznawczych oraz zmniejszone ryzyko depresji i demencji
- Niższe poziomy stresu oraz związaną z tym lepszą jakość snu
- Lepszy obraz własnej osoby oraz poczucie własnej wartości, a także większy entuzjazm i optymizm
- Obniżony poziom nieobecności (urlopy zdrowotne) w pracy
- U osób w podeszłym wieku, mniejsze ryzyko upadków oraz powstrzymanie lub opóźnienie chronicznych schorzeń związanych z procesem starzenia.

Dzieci i młodzież podejmują wiele różnych form aktywności fizycznej, np. poprzez uczestnictwo w zabawach lub uprawianie dyscyplin sportowych. Jednakże ich codzienne nawyki uległy zmianie wskutek pojawienia się nowych modeli spędzania wolnego czasu (telewizja, internet, gry komputerowe), a zmiana ta zbiegła się z wzrastającą liczbą przypadków nadwagi i otyłości wśród dzieci. W rezultacie powstała obawa, czy w ostatnich latach aktywność fizyczna wśród dzieci i młodzieży nie została wyparta przez bardziej statyczne czynności.

Wraz z wiekiem możliwości podejmowania aktywności fizycznej są coraz mniejsze, a ostatnie zmiany trybu życia tylko nasilają to zjawisko. Z powodu wielkich wynalazków ostatnich lat nastąpiło znaczące ograniczenie ilości wysiłku fizycznego koniecznego do wypełnienia domowych obowiązków, do przemieszczania się z miejsca na miejsce (samochody, autobusy), a nawet do podjęcia działalności rekreacyjnej (w tym do dotarcia do osób organizujących aktywność fizyczną). Według dostępnych danych od 40 do 60% populacji UE prowadzi siedzący tryb życia.

Istnieją dowody na to, że każdy, kto zwiększa poziom własnej aktywności fizycznej, nawet po długich okresach bezczynności, może osiągnąć korzyści zdrowotne bez względu na wiek. Nigdy nie jest za późno, aby zacząć.

W odniesieniu do zdrowych osób dorosłych w wieku między 18 a 65 rokiem życia celem zalecanym przez WHO jest osiągnięcie praktykowania umiarkowanej aktywności fizycznej przez przynajmniej 30 minut 5 dni w tygodniu lub bardzo intensywnej aktywności fizycznej przez przynajmniej 20 minut 3 dni w tygodniu. Niezbędna dawka aktywności fizycznej może być kumulowana w przynajmniej 10 minutowych rundach oraz może składać się z połączenia okresów umiarkowanych i intensywnych. Zaleca się także uwzględnienie 2 lub 3 razy w tygodniu ćwiczeń zwiększających siłę mięśni i wytrzymałość.

W odniesieniu do osób powyżej 65 roku życia osiągnięte powinny być w zasadzie te same cele, które wyznaczono młodszym i zdrowym osobom dorosłym. Ponadto ogromne znaczenie dla tej grupy ma trening siłowy oraz ćwiczenia poprawiające koordynację ruchową, które pomagają zapobiegać upadkom.

Młodzież w wieku szkolnym powinna wykazywać codzienną aktywność fizyczną na umiarkowanym do intensywnego poziomie przez 60 minut lub dłużej, w formach odpowiednich dostosowanych do wieku, przyjemnych oraz obejmujących zróżnicowane ćwiczenia. Pełna dawka ćwiczeń może być kumulowana w przynajmniej 10 minutowych rundach. Szczególny nacisk powinien być położony na rozwój zdolności motorycznych osób młodych. Należy stosować określone rodzaje aktywności odpowiadające potrzebom grupy wiekowej: aerobik, ćwiczenia siłowe i koordynacyjne, gibkość, rozwój ruchowy.

Uczestnictwo Polaków w sporcie 2012

Uczestnictwo w zajęciach sportowo-rekreacyjnych

W okresie od 1.10.2011 r. do 30.09.2012 r. w zajęciach sportowych lub rekreacyjnych uczestniczyło 45,9% Polaków (48,8% mężczyzn i 43,3% kobiet). Ponad jedna piąta badanych (20,3%) ćwiczyła regularnie, a ponad jedna czwarta (25,6%) sporadycznie. Mężczyźni częściej niż kobiety deklarowali zarówno regularny (odpowiednio 21,8% i 18,9%), jak i sporadyczny (odpowiednio 27,1% i 24,4%) charakter podejmowanych zajęć (wykres 12).

Najbardziej aktywne były dzieci w wieku 10–14 lat (77,8% uczestniczących) i 5–9 lat (69,4%) oraz młodzież w wieku 15–19 lat (68,2%). W kolejnych grupach odsetek uczestniczących w zajęciach sportowo-rekreacyjnych malał wraz z wiekiem. Wśród 20–29-latków wynosił on 57,3%, a wśród osób powyżej 60. roku życia – już tylko 24,6%. Analogiczną tendencję zauważyć można w gronie osób ćwiczących regularnie. Nieco odmiennie przedstawia się rozkład ćwiczących sporadycznie spośród ogółu badanych, gdzie najwyższe odsetki dotyczą osób mających 20–29 lat (34,8%) i 30–39 lat (31,9%).

Wśród osób deklarujących uczestnictwo w zajęciach sportowo-rekreacyjnych, aktywność osób młodych (przed ukończeniem 20 roku życia) ma częściej charakter regularny. Ta tendencja odwraca się dla kategorii osób starszych, które ćwiczą raczej sporadycznie. Zmiana trendu, oraz rosnący odsetek ćwiczących regularnie wśród osób mających 60 lat lub więcej wskazuje, że zależność ta może mieć związek z cyklem kariery zawodowej.

Prawie połowa mieszkańców polskich miast uczestniczy w zajęciach sportowo-rekreacyjnych. Aktywność najczęściej podejmują osoby mieszkające w dużych miastach – o liczbie 500 tys. i powyżej (52,3%) oraz o liczbie 200-499 tys. (51,5%). W mniejszych miastach odsetek ten kształtuje się na poziomie od 49,2% do 47,0%, a wśród mieszkańców wsi jest jeszcze niższy i wynosi 40,5%. Odsetek osób deklarujących uczestnictwo w zajęciach sportowo-rekreacyjnych w miastach jest wyższy niż na wsi (odpowiednio 22,7% regularnie i 26,6% sporadycznie w miastach oraz 16,4% regularnie i 24,1% sporadycznie na wsi).

Aktywny sposób spędzania czasu wolnego to domena respondentów z najwyższych grup dochodowych. Regularnie sport i rekreację uprawia 19,4% Polaków o dochodzie 1200,1–1700,0 zł na osobę oraz 25,9% o dochodzie powyżej 1700,0 zł, a sporadycznie – odpowiednio 26,7% i 28,1% najzamożniejszych badanych.

Najpopularniejszymi zajęciami sportowo-rekreacyjnymi wśród ćwiczących Polaków były jazda na rowerze i pływanie. Aktywność w pierwszej z form zadeklarowało 66% ćwiczących osób (w tym 64,8% mężczyzn i 67,2% kobiet), drugą wybrało 39,9% (w tym 42,1% mężczyzn i 37,8% kobiet). Mężczyźni często wybierali również grę w piłkę nożną (36,7%), siatkową (14,3%) i koszykową (10,3%) oraz wędkarstwo (13,3%). Kobiety decydowały się na udział w zajęciach aerobiku, fitnessu, jogi i gimnastyki (19,5%), tańca (16,5%), uprawiały jogging bądź *nordic walking* (15,8%) oraz grały w piłkę siatkową (13,3%).

Analiza najczęściej podejmowanych form sportowo-rekreacyjnych w zależności od cech takich jak wiek, wykształcenie, stan cywilny, poziom zamożności czy miejsce zamieszkania pokazuje, że wśród ćwiczących we wszystkich grupach dominuje jazda na rowerze, a w znaczącej większości przypadków drugim pod względem popularności sportem jest pływanie

Badanie zależności dochodu członków gospodarstwa domowego i deklarowanych umiejętności ruchowych nie wykazało istotnych różnic wśród respondentów potrafiących jeździć na rowerze i grać w sporty zespołowe. Wyniki badania deklarowanych umiejętności są zróżnicowane w sportach, w których potrzebne są nakłady finansowe na sprzęt lub udział w zajęciach. W przypadku pływania, tenisa ziemnego, badmintona i squasha, jazdy na nartach i snowboardzie, czy też aerobiku, fitnessu, jogi i gimnastyki widoczna jest taka zależność, że im wyższy był dochód przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego, tym wyższy odsetek osób deklarujących umiejętności w tych formach.

Mieszkańcy miast częściej od mieszkańców wsi deklarowali umiejętność pływania (o 13,1 p.proc.), gry w kręgle (11,2 p.proc.) i tenisa ziemnego, badmintona lub squasha (10,1 p.proc.).

Mieszkańcy wsi nieznacznie liczniej deklarowali umiejętności jazdy na rowerze (2,9 p.proc.), gry w piłkę nożną (2,2 p.proc.) i wędkowania (1 p.proc.).

Podsumowanie

Prawie połowa Polaków (45,9%) podejmowała zajęcia sportowo-rekreacyjne. Wyniki pokazują, że w stosunku do roku 2008 w odsetek osób aktywnych wzrósł o 8,4 p.proc. Największy skok odnotowano wśród osób najmłodszych, tzn. wśród 5-9-latków. Tam odsetek podejmujących zajęcia sportowo-rekreacyjne (69,4% w 2012 r.) zwiększył się o 15,3 p.proc. (54,1 w 2008 r.). We wszystkich grupach wiekowych odnotowano zwiększenie uczestnictwa w zajęciach sportoworekreacyjnych między 2008 a 2012 r. co świadczy o wzroście aktywności sportowej w coraz młodszych rocznikach Polaków.

Osoby z wykształceniem gimnazjalnym oraz wysoko wykształceni mogą stanowić wzór pod względem poziomu uczestnictwa. Zajęcia sportowe lub rekreacyjne podejmowało bowiem odpowiednio 68,9% i 60,9% z nich. W stosunku do poprzedniej edycji badań odsetek aktywnych z wykształceniem gimnazjalnym wzrósł prawie o 7 p.proc., a wśród osób z wyższym wykształceniem – o ponad 8 p.proc.

Regularnie – czyli co najmniej jeden raz w tygodniu – ćwiczył co piąty Polak (20,3%). Najwyższy odsetek ćwiczących był wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym (35,7%) oraz w grupie osób z najwyższej grupy dochodowej (25,9%).

Podobnie jak w roku 2008 do najpopularniejszych rodzajów zajęć sportowych lub sportoworekreacyjnych wśród ćwiczących Polaków w 2012 r. należały jazda na rowerze (66,0% – 2012 r.; 54,8% – 2008 r.) i pływanie (39,9% – 2012 r.; 37,2% – 2008 r.). Przekłada się to również na stosunkowo wysokie odsetki Polaków deklarujących umiejętności ruchowe zarówno w jeździe na rowerze (89,4% – 2012 r.; 89,3% – 2008 r.), jak i w pływaniu (54,9% – 2012 r.; 51,4% – 2008 r.).

Dość często ćwiczący wybierali zajęcia ogólnorozwojowe, poprawiające kondycję fizyczną (11,6%). Ćwiczący mężczyźni najczęściej uprawiali gry zespołowe: piłkę nożną (36,7% – 2012 r.; 42,0% – 2008 r.), siatkową (odpowiednio 14,3% i 15,0%) i koszykową (odpowiednio 10,3% i 10,9%) oraz wędkarstwo (odpowiednio 13,3% i 8,2%). Ćwiczące kobiety natomiast uczestniczyły w zajęciach aerobiku, fitnessu, jogi, gimnastyki (19,5%¹⁶), tańczyły (16,5% i 9,9% w 2008 r.), uprawiały jogging i *nordic walking* (odpowiednio 15,8% i 35,3%¹⁷) oraz piłkę siatkową (odpowiednio 13,3% i 14,0%).

Najwyższa Izba Kontroli oceniła negatywnie kształcenie uczniów w skontrolowanych szkołach w zakresie wychowania fizycznego i zapewnianie warunków do uprawiania sportu szkolnego oraz kształcenie studentów w skontrolowanych szkołach wyższych na kierunku wychowanie fizyczne. Ocena negatywna wynika z zakresu i rosnącej skali stwierdzonych nieprawidłowości.

Stwierdzone w skontrolowanych szkołach nieprawidłowości w kształceniu uczniów polegały w szczególności na:

- 1) niedostosowaniu, w ponad połowie szkół, programów nauczania wychowania fizycznego do posiadanej przez szkoły infrastruktury sportowej oraz do możliwości zdrowotnych i zainteresowań uczniów. Nauczyciele w tych szkołach nie rozpoznawali możliwości ruchowych uczniów i nie sformułowali wymagań programowych;
- 2) niewdrożeniu w co piątą szkołę podstawową i gimnazjum od roku szkolnego 2009/2010, nowej podstawy programowej wychowania fizycznego; niepodejmowaniu, w trzech czwartych szkół, działań zapobiegających spadkowej tendencji aktywnego uczestnictwa uczniów w zajęciach wychowania fizycznego; Jedna trzecia ankietowanych przez NIK uczniów skontrolowanych szkół oświadczyła, że zajęcia wychowania fizycznego nie są dla nich interesujące, a udział w nich nie pomaga w osiągnięciu większej sprawności fizycznej.
- 4) niezapewnieniu, w trzech czwartych szkół, bezpiecznych warunków odbywania zajęć wychowania fizycznego. Ponad połowa ankietowanych uczniów uznała, że niezbędne jest lepsze wyposażenie szkół w sprzęt i urządzenia sportowe;
- 5) nieprzeprowadzeniu, w dwóch trzecich szkół, sprawdzania postępów osiągnięć uczniów z wychowania fizycznego,
- 6) nieorganizowaniu, w jednej trzeciej szkół, zawodów sportowych takich jak mistrzostwa szkoły lub spartakiady szkolne. Ponadto w 7% szkół nie zorganizowano żadnych zawodów sportowych,
- 7) nieprzeprowadzeniu w ponad połowie szkół zajęć z gimnastyki korekcyjnej dla uczniów z wykrytymi wadami postawy; nieprzestrzeganiu, w ponad połowie szkół, zasad rekrutacji do klas sportowych oraz zasad ich funkcjonowania;
- 9) niezapewnieniu nauczycielom wychowania fizycznego, w ponad trzech czwartych szkół, odpowiedniego warunków do doskonalenia zawodowego oraz nieskutecznym nadzorem pedagogicznym sprawowanym przez dyrektorów w tych szkołach.

W Gminie Czarnków organizatorem zajęć sportowych jest Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe. Prowadzi ono działalność z zakresu sportu, rekreacji, organizowania zawodów, imprez sportowo-rekreacyjnych na szczeblu gminy oraz udział w imprezach powiatowych, wojewódzkich i krajowych.

Do najważniejszych dyscyplin sportowych w Ludowych Zespołach Sportowych Gminy zalicza się:

- współzawodnictwo sportowo turystyczne gmin powiatu o Puchar Starosty Czarnkowsko Trzcianeckiego,
- warcaby 100 polowe
- biegi przełajowe,
- piłkę nożną,
- gra karciana KOP Baśka,
- tenis stołowy.

Rada Gminna Ludowe Zespoły Sportowe ożywia działalność sportowo-rekreacyjną wśród mieszkańców wsi poprzez organizowanie różnego rodzaju imprez o charakterze powiatowym i lokalnym, w tym:

- spartakiadę zimową i letnią

- rozgrywki w warcaby 100 polowe
- biegi przełajowe
- rozgrywki piłki nożnej szkół podstawowych i oldbojów
- turnieje tenisa stołowego.
- turniej gry karcianej.

Gmina wspomaga zawodników i członków LZS biorących udział w zawodach krajowych i międzynarodowych.

Drużyna warcabowa z Sarbi gra w I lidze warcabowej a zawodnicy tej drużyny biorą udział w Mistrzostwach Europy i Mistrzostwach Świata.

Gmina dysponuje następującą bazą sportową:

- płyty piłkarskie 12
- urządzenia lekkoatletyczne
- bieżnie 3
- skocznie 5
- boiska do gier małych
- piłka ręczna 2
- koszykówka 3
- piłka siatkowa 5
- mini piłka nożna 4
- korty tenisowe 1
- sale gimnastyczne 2
- salki gimnastyczne 2
- strzelnice sportowe 1
- boisko ORLIK 1

Działania LSZ są ściśle skoordynowane z upowszechnianiem kultury fizycznej w szkołach. Wiele imprez sportowych organizowanych przez szkoły odbywa się przy pomocy RG LZS. Niektóre z nich mają charakter ligi międzyszkolnej oraz rozgrywki piłki nożnej o mistrzostwo klasy B i A juniorów i seniorów.

Zarejestrowane Koła LZS wchodzące w skład RG LZS Czarnków i główne kierunki działania:

1. LZS-Ciszkowo	różne dyscypliny
2. LZS-Gębice	piłka nożna
3. LZS-Góra-Pianówka	różne dyscypliny
4. LZS-Jędrzejewo	różne dyscypliny
5. LZS-Kuźnica Czarnkowska	różne dyscypliny
6. LZS-Marunowo	różne dyscypliny
7. LZS-Romanowo D. i G.	różne dyscypliny
8. LZS-Sarbia-Sarbka	warcaby i szachy
9. LZS-Zofiowo	różne dyscypliny

Kalendarz imprez sportowo-rekreacyjnych Gminy Czarnków na rok 2013

Lp.	Nazwa imprezy	Miejsce	Organizator	Termin
1.	Gminny Turniej Tenisa Stołowego (dla wszystkich)	Hala Sportowa Kuźnica Czarnkowska	Rada Gminna LZS Czarnków	luty
2.	Gminny Halowy Turniej Piłki Nożnej Chłopców i Dziewcząt Szkół Podst.i Gimnazjalnych	Zespół Szkół Kuźnica Czarnkowska	UG Czarnków RG LZS Zespół Szkół Kuźnica Cz.	luty
3.	Gminny Turniej Tenisa Stołowego Szkół Podst.i Gimnazjalnych	Zespół Szkół Kuźnica Czarnkowska	UG Czarnków RG LZS Czarnków	luty
4.	Gminna Zimowa Spartakiada Mieszkańców Wsi	Sala wiejska Kuźnica Cz.	UG Czarnków RG LZS Czarnków	luty
5.	Mistrzostwa Gminy w Warcabach	Szkoła Podstawowa Sarbia	UG Czarnków RG LZS Czarnków	marzec kwiecień
6.	Turniej o Puchar Wójta Gminy Czarnków w grę karcianą „Kop-Baska”	-	UG Czarnków RG LZS Czarnków	marzec
7.	Gminne Biegi Przelajowe Szkół Podstawowych i Gimnazjalnych	-	UG Czarnków RG LZS Czarnków	kwiecień
8.	Gminny Turniej Piłki Nożnej Szkół Podstawowych „Piłkarska Kadra Czeka”	„Orlik” Czarnków	UG Czarnków RG LZS Czarnków	kwiecień maj
9.	Gminny Turniej Piłki Nożnej (seniorzy,oldboys)	boiska sportowe teren Gminy	UG Czarnków RG LZS Czarnków	czerwiec lipiec
10.	Festyny Sportowo-Rekreacyjne	boiska sportowe teren Gminy	UG Czarnków RG LZS Czarnków	czerwiec lipiec
11.	Rozgrywki Piłki Nożnej o Mistrzostwo kl. A i B	wg terminarza Okr. Zw. Piłki Nożnej	Miejscowe Koła LZS	wg termina- rza
12.	Dożynkowy Turniej Wsi	-	UG Czarnków Samorządy wsi	sierpień
13.	Współzawodnictwo Sportowo-Turystyczne Gmin Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego	Teren Powiatu Czarnkowsko- Trzcianeckiego	UG Czarnków RG LZS Czarnków	zgodnie z kalenda- rzem powia- towym

Bardzo prężnie działa Uczniowski Klub Sportowy Venus z Jędrzejewa. Sekcja koszykówki przy Zespole Szkół w Jędrzejewie powstała w 2002 r. Początkowo była to drużyna chłopców. W 2007 r. nauczyciele, rodzice i sympatycy Klubu postanowili utworzyć stowarzyszenie zrzeszające uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum, którego celem było propagowanie zdrowego trybu życia i sportowej rywalizacji jako alternatywnej formy spędzania wolnego czasu. Zebranie założycielskie odbyło się 19 czerwca 2007 r. Klub został wpisany do ewidencji klubów sportowych prowadzonych przez Starostwo Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego pod nr 34. Siedziba Klubu mieści się w budynku sali wiejskiej. Pierwszym Prezesem został Pan Sebastian Pisowodzki. Klub z założenia miał mieć dwie sekcje – piłki koszykowej dziewcząt i piłki nożnej chłopców. Z czasem została tylko jedna, a opiekę nad chłopcami przejął Klub Piłkarski Wenus Jędrzejewo. Oferuje różnorodne formy zajęć – treningi, obozy letnie i zimowe, wyjazdy na basen. Dziewczęta trenują w różnych grupach wiekowych

pod okiem wykwalifikowanej kadry trenerskiej. Korzystają ze sprzętu szkolnego i klubowego. Treningi odbywają się na sali wiejskiej, a w okresie wiosennym i jesiennym na boisku ze sztuczną nawierzchnią. Drużyna odnosi liczne sukcesy:

Rozgrywki SZS

- **SP**

I Miejsce w Powiecie czarnkowsko-trzcianeckim

I miejsce w Rejonie Pilskim

VII miejsce w Województwie Wielkopolskim

- **Gimnazjum**

I miejsce w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim

I miejsce w Rejonie Pilskim

VII miejsce w Finale Województwa Wielkopolskiego

- **Turnieje Międzynarodowe**

I miejsce w Międzynarodowym Weekendzie z Koszykówką w kategorii kadetka (Trzcianka 26 V 2013 r.)

II Miejsce w Międzynarodowym Turnieju w Preselanach w kategorii kadetka(14-16 VI 2013)

- **Turnieje wojewódzkie i ogólnopolskie**

IV miejsce w VII Wojewódzkim Turnieju o Puchar Starosty Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego (10.11.2012)

I miejsce w Turnieju o Puchar Stowarzyszenia Play Fair Play w Rogoźnie(01.12.2012)

I miejsce w Turnieju o Puchar Starosty Czarnkowsko – Trzcianeckiego (marzec 2013)

III miejsce w Wojewódzkim Turnieju Minikoszykówki w Lwówku (23.03.2013)

IX Edycja Turnieju Trójek Koszykarskich w Pile „Streetball Piła” o Puchar Prezydenta Miasta Piła (29.06.2013)

II miejsce w kategorii OPEN

2. Problemy i potrzeby społeczne według uczestników warsztatów partycypacyjnych

I. EDUKACJA – PROBLEMY I POTRZEBY

1. Zbyt liczne klasy
  2. Brak klasopracowni
  3. Brak boiska sportowego
  4. Brak orlika
  5. Brak różnych form zajęć pozaszkolnych, sportowych i miejsc do ich organizowania
  6. Brak dostępu do internetu i sprzętu komputerowego
  7. Brak motywacji uczniów do nauki i zaangażowania rodziców
  8. Dowozy szkolne uczniów
  9. Zbyt długi czas oczekiwania na lekcje i powrót do domu
  10. Słaba komunikacja autobusowa między miastem a wioskami w godzinach popołudniowych
  11. Za dużo zajęć lekcyjnych, brak czasu na odrabianie lekcji i na naukę
  12. Mało pomocy naukowych w szkole
-
1. Zwiększenie zaangażowania młodego pokolenia w życie danej miejscowości.
  2. Akceptacja inności: dysleksja, dysgrafia, niepełnosprawność intelektualna i ruchowa
  3. Wydłużenie czasu funkcjonowania świetlicy/biblioteki (zapewnienie opieki dzieciom, których rodzice dłużej pracują)
  4. Zagospodarowanie czasu wolnego młodzieży np. w soboty
  5. Zwiększenie wsparcia rodziców dzieci z różnymi dysfunkcjami
  6. Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej
  7. Stworzenie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (sala gimnastyczna, boiska sportowe, place zabaw, ścieżki rowerowe i inne)
  8. Zwiększenie zaangażowania rodziców w pracę na rzecz szkoły (opieka rodziców podczas oczekiwania dzieci na autobus szkolny)
  9. Zacieśnienie współpracy z domem rodzinnym
  10. Zwiększenie współdziałania wszystkich podmiotów funkcjonujących na terenie wsi / wspólne oddziaływanie wychowawcze
  11. Budowanie prawidłowych postaw obywatelskich
  12. Zwiększenie wykorzystania zasobów rodziców (wykształcenie, zawód) celem organizowania zajęć dodatkowych na terenie szkoły lub miejscowości
  13. Zwiększenie bezpieczeństwa na wsiach (przejściach dla pieszych, oświetlenie, chodniki, sygnalizacja świetlna): Brzeźno, Gębice, Huta, Marunowo, Sarbia-Sarbka, Śmieszkowo
  14. Opracowanie szczegółowego zakresu obowiązków dla opiekunów w autobusach szkolnych
  15. Zwiększenie działań pedagogicznych (mieszkańców, środowiska) – hapeningi, akcje profilaktyczne
  16. Zwiększenie „bycia” z drugim człowiekiem – pomoc osobom starszym

RYNEK PRACY

Problemy

Lp.	Problem społeczny	Przyczyny problemu społecznego
-----	-------------------	--------------------------------

1	Bezrobocie	<ul style="list-style-type: none"> – niedostosowanie kwalifikacji do potrzeb rynku lokalnego – brak miejsc pracy – brak zdolności i gotowości (elastyczności) do pracy, skłonności do migracji za pracą
2	Bezrobocie wśród młodych	<ul style="list-style-type: none"> – brak doświadczenia – brak systemu wprowadzania młodych na rynek pracy – wysokie oczekiwania młodych – kiepskie oferty pracy dla młodych
3	Bezrobocie wśród starszych	<ul style="list-style-type: none"> – brak umiejętności uczenia się, nabywania nowych kwalifikacji – osłabione możliwości adaptacyjne – są słabsi, chorują, są mniej wydajni
4	Śmieciowe umowy	<ul style="list-style-type: none"> – szukanie przez pracodawców oszczędności (wysokie podatki) – wygodna i bezpieczna forma dla pracodawców – nieuczciwe podejście pracowników (wykorzystywanie stałych umów do nadrobienia zaległości – operacje, ciężce)
5	Brak połączeń komunikacji lokalnej pomiędzy miejscem pracy a zamieszkania i brak pieniędzy na dojazd	–

Potrzeby

Lp.	Potrzeba społeczna	Co jest konieczne aby zaspokoić tę potrzebę? /wkład osobowy, rzeczowy, finansowy?/
1	Leczenie uzależnień (rozwiązanie problemu przymusowego leczenia)	Zmiana przepisów dotyczących możliwości stosowania przymusu w tym zakresie
2	Dostęp do kultury ważny dla mieszkańców wsi	Środki finansowe na działalność edukacyjno-kulturalną
3	Edukacja już na etapie przedszkola i szkoły podstawowej przygotowująca do wyzwań gospodarczych, kulturalnych i społecznych w przyszłości	Zmiana programów edukacyjnych od przedszkola poprzez edukację podstawową, średnią i wyższą
4	Możliwość korzystania z projektów na poziomie europejskim, ale ze swobodą w wyborze koncepcji działania zgodnie z potrzebami lokalnymi, a nie konieczność podporządkowania się ścisłym regulaminom donatorów	Zmiana w regulaminach konkursów – bardziej liberalna ocena wniosków pomocowych może być weryfikowana przez audyt zewnętrzny

POMOC SPOŁECZNA

Problemy

Lp.	Problem społeczny	Przyczyny problemu społecznego
1	Starość, samotność, ubóstwo, choroby, w tym psychiczne	Brak opieki ze strony najbliższych, brak oferty wsparcia, rozwoju, kultury
2	Bezradność opiekuńczo-wychowawcza	Alkoholizm, bezrobocie, ubóstwo, kryzys rodzinny, wczesne macierzyństwo, trudna sytuacja bytowa
3	Choroby i zaburzenia psychiczne	Genetyczne, środowiskowe, rodzinne, endogenne
4	Ubóstwo	Wielodzietność, brak zatrudnienia, uzależnienia

5	Niski poziom wykształcenia	Brak środków na dokończenie, niska motywacja, brak pozytywnych wzorców
6	Zagrożenie społecznym niedostosowaniem młodzieży	Dysfunkcyjne środowiska rodzinne
7	Bezrobocie mieszkańców	Brak miejsc pracy, „wyuczona bezradność” w poszukiwaniu zatrudnienia, niedostateczne kwalifikacje zawodowe, niska mobilność mieszkańców
8	Alkoholizm, inne uzależnienia	Bezrobocie, samotność, bezradność, nieumiejętność radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, negatywne wzorce środowiskowe, rodzinne

Potrzeby

1. Edukacja - integracja
2. Rozpowszechnienie informacji na temat bezpłatnych konsultacji psychologicznych i prawnych
3. Budownictwo socjalne
4. Zwiększenie finansowania pomocy osób starszych niepełnosprawnych samotnych
5. Żłobki
6. Kluby malucha
7. Świetlice
8. Kluby dla młodzieży
9. Aktywny wolontariat
10. Zwiększenie ilości połączeń komunikacji publicznej,
11. Ścieżki rowerowe
12. Zatrudnienie lekarzy specjalistów w ośrodkach zdrowia – NFZ

WSPÓLNOTY WIEJSKIE

Problemy:

1. Bezrobocie
2. Słabe więzi, relacje międzyludzkie we wspólnotach wiejskich

Potrzeby:

1. Bezpłatna pomoc prawna na rzecz mieszkańców
2. Tereny sportowo-rekreacyjne, ścieżki rowerowe
3. Reaktywacja kół zainteresowań, w tym Kół Gospodyń Wiejskich i kółek zainteresowań dla dzieci
4. Łatwiejszy dostęp do poradni specjalistycznych
5. Większa ilość zajęć pozalekcyjnych
6. Polepszenie transportu
7. Większa liczba miejsc integracji (świetlice, kawiarenki internetowe)

BEZPIECZEŃSTWO

Problemy

Lp.	Problem społeczny	Przyczyny problemu społecznego
1	Zagrożenie na drogach	<ul style="list-style-type: none"> – Zły stan dróg – Złe oznakowanie – Brak chodników, ścieżek rowerowych – Zieleń przy drogach – Drzewa przy drodze – Alkohol – Brawura na drodze – Brak luster na niebezpiecznych skrzyżowaniach – Brak odblasków i kamizelek odblaskowych
2	Bezpieczeństwo w miejscu zamieszkania	<ul style="list-style-type: none"> – Brak oświetlenia – Brak monitoringu – Zarządzanie zielenią – Brak więzi sąsiedzkiej – Psy chodzące bez opieki poza posesjami
3	Bezpieczeństwo w gospodarstwie rolnym	<ul style="list-style-type: none"> – Brak wiedzy w zakresie bhp – Deficyty finansowe
4	Demoralizujące zachowanie młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> – Brak form alternatywnego spędzania czasu wolnego – Brak zainteresowania rodziców dziećmi
5	Przemoc w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> – Alkohol – Różnica poglądów – Niski poziom wykształcenia – Bezrobocie – Brak świadomości problemu – Problemy ekonomiczne
6	Alkoholizm i narkomania	<ul style="list-style-type: none"> – Brak pracy – Brak aspiracji życiowych – Niski poziom wykształcenia – Brak alternatywnych form spędzania czasu wolnego – Brak zainteresowania ze strony rodziców, opiekunów

7	Przestępczość nieletnich	<ul style="list-style-type: none"> – Brak zainteresowania ze strony rodziców, opiekunów – Bezrobocie rodziców – Niski statut ekonomiczny rodziny – Zdemoralizowana grupa rówieśnicza
8	Bezpieczeństwo przeciwpożarowe	<ul style="list-style-type: none"> – Brak szkoleń – Niska świadomość – Lekceważenie wymogów – Brak sygnalizatorów CO₂
9	Brak umiejętności udzielania I pomocy w nagłych wypadkach	<ul style="list-style-type: none"> – Brak wiedzy na temat udzielania I pomocy przedmedycznej

Potrzeby

Zwiększenie bezpieczeństwa na wsiach (przejeźdźniach dla pieszych, oświetlenie, chodniki, sygnalizacja świetlna): Brzeźno, Gębice, Huta, Marunowo, Sarbia-Sarbka, Śmieszkowo.

CZĘŚĆ II

ZAŁOŻENIA STRATEGICZNE

1. Wizja

W roku 2020 mieszkańcy Gminy Czarnków tworzą zintegrowaną społeczność lokalną, która posiada zdolność i system rozwiązań w zakresie zapobiegania i rozwiązywania problemów społecznych. Sytuacja Gminy Czarnków to rzeczywistość, w której:

- problemy społeczne rozpoznawane są w profesjonalny i systematyczny sposób;
- istnieje kompleksowy system przeciwdziałania problemom społecznym oraz wspierania osób znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych w procesie usamodzielniania się, cechujący się skutecznością pomocy i różnorodnością jej form;
- funkcjonuje stabilna sieć współpracujących ze sobą instytucji, organizacji i grup lokalnych na rzecz zapobiegania i rozwiązywania pojawiających się problemów;
- społeczność lokalna jest wewnętrznie spójna, a wszyscy mieszkańcy, także osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, mają warunki wszechstronnego rozwoju osobistego i społecznego.

2. Misja

W Gminie Czarnków funkcjonuje partnerstwo lokalne będące platformą współpracy lokalnych podmiotów reprezentujących różne sfery życia społeczno-gospodarczego, które współdziałając i wykorzystując potencjał społeczny oraz istniejące i możliwe do uzyskania zasoby organizacyjne, materialne i finansowe dąży do zbudowania kompleksowego systemu zapobiegania i rozwiązywania problemów społecznych, w oparciu o zasady poszanowania godności ludzkiej, subsydiarności i partycypacji.

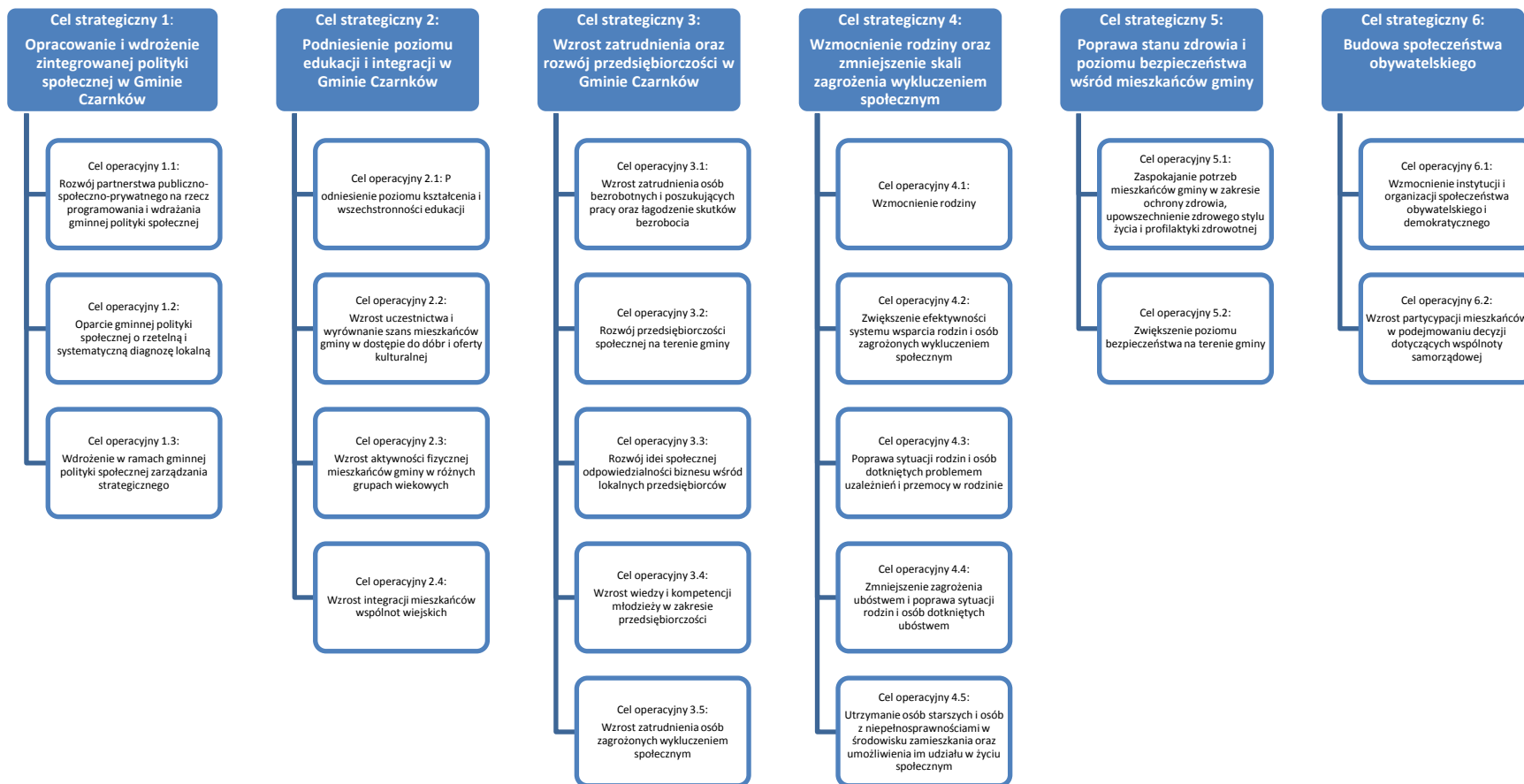
3. Obszary priorytetowe, cele strategiczne i cele operacyjne

Cele Strategii mają charakter długookresowy, a programowane działania charakter długofalowy. Odpowiedzialne podejście powinno opierać się na systematycznym diagnozowaniu sytuacji społecznej w gminie, wdrożeniu kompleksowego systemu zapobiegania i rozwiązywania problemów społecznych opartym o trwałe partnerstwo instytucji, przedsiębiorstw i poorganizowanych mieszkańców, obejmującym swym oddziaływaniem wszystkie obszary życia społeczno-gospodarczego.

Cele Strategii zostały przypisane do 6 obszarów priorytetowych, które uznano za najważniejsze w realizacji wizji rozwoju gminy. Są to:

- 1) Zintegrowana polityka społeczna
- 2) Edukacja, kultura, sport i wspólnoty wiejskie
- 3) Rynek pracy i przedsiębiorczość
- 4) Pomoc społeczna i rodzina
- 5) Ochrona zdrowia i bezpieczeństwo
- 6) Społeczeństwo obywatelskie

STRUKTURA CELÓW STRATEGII

Cel strategiczny 1: Opracowanie i wdrożenie zintegrowanej polityki społecznej w Gminie Czarnków	Cel strategiczny 2: Podniesienie poziomu edukacji i integracji w Gminie Czarnków	Cel strategiczny 3: Wzrost zatrudnienia oraz rozwój przedsiębiorczości w Gminie Czarnków	Cel strategiczny 4: Wzmocnienie rodziny oraz zmniejszenie skali zagrożenia wykluczeniem społecznym	Cel strategiczny 5: Poprawa stanu zdrowia i poziomu bezpieczeństwa wśród mieszkańców gminy	Cel strategiczny 6: Budowa społeczeństwa obywatelskiego
Cel operacyjny 1.1: Rozwój partnerstwa publiczno-społeczno- prywatnego na rzecz programowania i wdrażania gminnej polityki społecznej	Cel operacyjny 2.1: Podniesienie poziomu kształcenia i wszechstronności edukacji	Cel operacyjny 3.1: Wzrost zatrudnienia osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz łagodzenie skutków bezrobocia	Cel operacyjny 4.1: Wzmocnienie rodziny	Cel operacyjny 5.1: Zaspokajanie potrzeb mieszkańców gminy w zakresie ochrony zdrowia, upowszechnienie zdrowego stylu życia i profilaktyki zdrowotnej	Cel operacyjny 6.1: Wzmocnienie instytucji i organizacji społeczeństwa obywatelskiego i demokratycznego
Cel operacyjny 1.2: Oparcie gminnej polityki społecznej o rzetelną i systematyczną diagnozę lokalną	Cel operacyjny 2.2: Wzrost uczestnictwa i wyrównanie szans mieszkańców gminy w dostępności do dóbr i oferty kulturalnej	Cel operacyjny 3.2: Rozwój przedsiębiorczości społecznej na terenie gminy	Cel operacyjny 4.2: Zwiększenie efektywności systemu wsparcia rodzin i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Cel operacyjny 5.2: Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa na terenie gminy	Cel operacyjny 6.2: Wzrost partycypacji mieszkańców w podejmowaniu decyzji dotyczących wspólnoty samorządowej
Cel operacyjny 1.3: Wdrożenie w ramach gminnej polityki społecznej zarządzania strategicznego	Cel operacyjny 2.3: Wzrost aktywności fizycznej mieszkańców gminy w różnych grupach wiekowych	Cel operacyjny 3.3: Rozwój idei społecznej odpowiedzialności biznesu wśród lokalnych przedsiębiorców	Cel operacyjny 4.3: Poprawa sytuacji rodzin i osób dotkniętych problemem uzależnień i przemocy w rodzinie		

	Cel operacyjny 2.4: Wzrost integracji mieszkańców wspólnot wiejskich	Cel operacyjny 3.4: Wzrost wiedzy i kompetencji młodzieży w zakresie przedsiębiorczości	Cel operacyjny 4.4: Zmniejszenie zagrożenia ubóstwem i poprawa sytuacji rodzin i osób dotkniętych ubóstwem		
		Cel operacyjny 3.5: Wzrost zatrudnienia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Cel operacyjny 4.5: Utrzymanie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami w środowisku zamieszkania oraz umożliwienia im udziału w życiu społecznym		

Obszar priorytetowy 1. Zintegrowana polityka społeczna

Cel strategiczny 1: Opracowanie i wdrożenie zintegrowanej polityki społecznej w Gminie Czarnków

Cel operacyjny 1.1: Rozwój partnerstwa publiczno-społeczno-prywatnego na rzecz programowania i wdrażania gminnej polityki społecznej

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.1:

- 1) Poszerzanie partnerstwa o nowe podmioty funkcjonujące na terenie gminy
- 2) Zwiększenie udziału lokalnych przedsiębiorców w pracach partnerstwa
- 3) Opracowanie i wdrożenie zasad organizacyjnych partnerstwa
- 4) Organizowanie regularnych spotkań partnerstwa
- 5) Poszukiwanie zewnętrznego finansowania na realizację partnerskich projektów

Cel operacyjny 1.2: Oparcie gminnej polityki społecznej o rzetelną i systematyczną diagnozę lokalną

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.2:

- 1) Opracowanie metodologii diagnozy społecznej w gminie
- 2) Powołanie i przeszkolenie zespołu do systematycznej realizacji diagnozy społecznej w gminie
- 3) Przeprowadzanie co dwa lata diagnozy społecznej w gminie
- 4) Włączanie mieszkańców w proces diagnozowania sytuacji społecznej w gminie:
  - a. Organizowanie warsztatów
  - b. Przeprowadzanie ankiet i realizacja wywiadów
  - c. Konsultowanie raportu z diagnozy społecznej

Cel operacyjny 1.3: Wdrożenie w ramach gminnej polityki społecznej zarządzania strategicznego

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.3:

- 1) Powołanie Gminnej Rady Polityki Społecznej
- 2) Opracowanie procedur i harmonogramu cyklu programowania polityki społecznej
- 3) Opracowanie i aktualizacja gminnych programów polityki społecznej w dziedzinach m.in. edukacji, kultury, rynku pracy, przedsiębiorczości, przyciągania inwestycji, aktywności obywatelskiej, zdrowia i bezpieczeństwa
- 4) Aktualizacja co 2 lata Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych z zastosowaniem metodologii partycypacyjnej

Obszar priorytetowy 2. Edukacja, kultura, sport i wspólnoty wiejskie

Cel strategiczny 2: Podniesienie poziomu edukacji i integracji w Gminie Czarnków

Szkoły gminne będą kształcić i wychować wszechstronnie rozwiniętego człowieka, myślącego i wrażliwego, otwartego i kreatywnego, ale również zdrowego i sprawnego. Człowieka doskonalącego swoją osobowość pod względem intelektualnym i motorycznym, umiającego samodzielnie uczyć się, angażować w rozwiązywanie problemów i działania na rzecz wspólnoty lokalnej, umiającego współpracować w grupie, aktywnego obywatela, który potrafi również dbać o zdrowie i potencjał fizyczny.

System edukacji w Gminie Czarnków będzie:

- przygotowywał do aktywnego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu społecznym, kulturalnym i gospodarczym,
- ułatwiał każdemu realizację aspiracji oraz rozwój własny i wykorzystanie możliwości,
- przeciwdziałal wykluczeniu oraz marginalizacji osób i grup społecznych,
- reagował na zmiany związane z rozwojem nauki oraz nowoczesnych technologii.

Cel operacyjny 2.1: Podniesienie poziomu kształcenia i wszechstronności edukacji

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.1:

- 1) Podniesienie jakości zajęć szkolnych
  - Doskonalenie kadr nauczycielskich i pedagogów szkolnych
  - Wyposażenie klasopracowni w nowe pomoce naukowe poprzez udział w projektach edukacyjnych
  - Monitoring poziomu zajęć szkolnych
- 2) Zwiększenie motywacji uczniów do nauki: podniesienie atrakcyjności zajęć lekcyjnych (autorskie programy nauczania), docenianie osiągnięć uczniów, zmniejszenie obciążenia uczniów w czasie wolnym od lekcji
- 3) Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez zwiększenie dostępności zajęć wyrównawczych, udzielanie pomocy w nauce (np. przez wolontariuszy)
- 4) Rozbudowa oferty zajęć pozalekcyjnych
- 5) Edukacja i wychowanie obywatelskie, nawiązanie współpracy z Centrum Edukacji Obywatelskiej
- 6) Udział przedstawicieli rady gminy, sołectw, władz samorządowych, organizacji obywatelskich w zajęciach szkolnych
- 7) Wzmocnienie pozycji samorządów uczniowskich w szkole i zwiększenie ich aktywności
- 8) Włączenie rodziców w życie szkoły, zacieśnienie współpracy z domem rodzinnym, m.in. powołanie rad szkolnych
- 9) Wspieranie rodziców dzieci dotkniętych różnymi dysfunkcjami
- 10) Zapewnienie dostępu do kształcenia integracyjnego w gminie
- 11) Wychowywanie do tolerancji i otwartości na inność, w tym zajęcia integracyjne we współpracy z Ośrodkiem „Nasz Dom” w Gębicach
- 12) Poprawa transportu uczniów do i ze szkoły; opracowanie szczegółowego zakresu obowiązków opiekunów w autobusach szkolnych
- 13) Rozwój współpracy pomiędzy szkołami gminnymi, m.in. gminne międzyszkolne warsztaty wymiany doświadczeń dla nauczycieli, warsztaty dla samorządów uczniowskich i rad szkolnych
- 14) Rozwój współpracy szkół z organizacjami społecznymi i przedsiębiorcami
- 15) Rozwój wolontariatu wśród młodzieży
- 16) Rozwój harcerstwa w gminnych szkołach
- 17) Rozwój różnorodnych form kształcenia przez całe życie, m.in. uruchomienie Uniwersytetu Obywatelskiego

Cel operacyjny 2.2: Wzrost uczestnictwa i wyrównanie szans mieszkańców gminy w dostępie do dóbr i oferty kulturalnej

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.2:

- 1) Rozwój urozmaiconej oferty kulturalnej uaktywniającej mieszkańców gminy i rozwijającej ich zainteresowania i aspiracje, kreowanie wydarzeń i aktywności kulturalnych

- 2) Rozwijanie nowych aktywności kulturalnych w nawiązaniu do kulturalnych, historycznych i gospodarczych tradycji regionu
- 3) Uruchomienie przez Fundację „Gębiczyn” Centrum Praktyk Kulturalnych i Integracji w Gębiczynie
- 4) Długofalowe kształtowanie zainteresowań kulturalnych dzieci i młodzieży oraz ich umiejętności korzystania z dostępnej oferty kulturalnej
- 5) Wspieranie programów edukacji kulturalnej skierowanej do mieszkańców gminy w różnych grupach wiekowych, opartej na założeniu dialogu międzypokoleniowego i międzykulturowego
- 6) Promocja oferty kulturalnej wśród mieszkańców gminy
- 7) Zachowanie dziedzictwa kulturowego
- 8) Tworzenie warunków dla rozwoju twórczości amatorskiej i podejmowania działalności kulturalnych w obrębie wsi, w tym udostępnianie infrastruktury (świetlice, wiejskie, szkoły, biblioteki)
- 9) Integrowanie społeczności lokalnych dzięki rozwojowi oferty kulturalnej dedykowanej mieszkańcom poszczególnych wsi lub grupom społecznym
- 10) Wspieranie działań organizacji obywatelskich zmierzających do pozyskania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych, z przeznaczeniem na działalność i infrastrukturę kulturalną

Cel operacyjny 2.3: Wzrost aktywności fizycznej mieszkańców gminy w różnych grupach wiekowych

Konieczne jest zwiększenie działań promujących aktywność fizyczną społeczności lokalnej, upowszechnienie atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego poprzez aktywizację mieszkańców gminy oraz wzmocnienie roli organizacji obywatelskich oferujących programy sportu dla wszystkich. Istotnym dla rozwoju sportu dzieci i młodzieży, a następnie osób dorosłych, jest odpowiednie zachęcanie do uczestnictwa w różnych formach aktywności.

Jednym z najważniejszych aspektów wdrażania do aktywności fizycznej jest coraz wyraźniejsza potrzeba wykorzystania specyficznych walorów sportu dla kształtowania postaw obywatelskich i przeciwdziałania patologiom społecznym, w szczególności chuligaństwu, narkomanii i alkoholizmowi. Aktywne uczestnictwo i zaangażowanie młodego pokolenia w rywalizację sportową jest skutecznym środkiem budowania prawidłowych więzi i zachowań społecznych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.3:

- 1) Zwiększenie atrakcyjności i różnorodności zajęć wychowania fizycznego w szkołach
- 2) Promocja autorskich programów wychowania fizycznego (konkurs gminny)
- 3) Organizowanie w szkołach Tygodnia sprawności fizycznej
- 4) Rozwój uczniowskich klubów sportowych
- 5) Wspieranie programów sportowo-rekreacyjnych zajęć pozalekcyjnych
- 6) Uaktywnienie Ludowych Zespołów Sportowych działających na terenie gminy
- 7) Inicjowanie i wspieranie realizacji programów upowszechniania aktywności fizycznej w środowiskach lokalnych
- 8) Promocja aktywnej turystyki
- 9) Promocja sportu i aktywności fizycznej osób z niepełnosprawnościami
- 10) Rozwój infrastruktury sportowej na terenie gminy: budowa orlika, boisk sportowych i sal gimnastycznych w miejscowościach, w których ich brakuje
- 11) Budowa ścieżek rowerowych – Pętla lubasko-czarnkowska

Cel operacyjny 2.4: Wzrost integracji mieszkańców wspólnot wiejskich

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.4:

- 1) Opracowanie planów rozwoju poszczególnych miejscowości
- 2) Współpraca sołtysów i rad sołeckich z organizacjami i podmiotami funkcjonującymi w danej miejscowości: planowanie wspólnych działań oraz koordynacja dostępu do infrastruktury społecznej na terenie wsi
- 3) Zwiększenie frekwencji mieszkańców na zebraniach wiejskich, m.in. poprzez uatrakcyjnienie programów zebrań (np. zapraszanie ciekawych osób)
- 4) Regularne dyżury sołtysów (raz w miesiącu) we wszystkich miejscowościach
- 5) Podniesienie wiedzy i kompetencji sołtysów oraz członków rad sołeckich
- 6) Rozwój form samopomocy wśród mieszkańców wsi
- 7) Rozwój wiejskich stowarzyszeń i grup lokalnych, w tym Kół Gospodyń Wiejskich i Ochotniczych Straży Pożarnych
- 8) Rozwój miejsc spotkań dla mieszkańców wsi
- 9) Organizacja wydarzeń integracyjnych dla mieszkańców wsi
- 10) Organizacja zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży w godzinach popołudniowych i w soboty
- 11) Zwiększenie zaangażowania dzieci i młodzieży w życie swojej wsi
- 12) Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w działania na rzecz swojej wsi, m.in. w przygotowanie i przebieg imprez oraz wydarzeń organizowanych na jej terenie
- 13) Organizacja spotkań informacyjnych i edukacyjnych na terenie wsi
- 14) Organizacja raz na kwartał spotkań społeczników z różnych wsi – dyskusja o problemach i sposobach ich rozwiązywania, wymiana doświadczeń
- 15) Zwiększenie liczby połączeń komunikacyjnych pomiędzy poszczególnymi miejscowościami w godzinach popołudniowych
- 16) Uruchomienie strony internetowej dla każdego sołectwa

Obszar priorytetowy 3. Rynek pracy i przedsiębiorczość

Cel strategiczny 3: Wzrost zatrudnienia oraz rozwój przedsiębiorczości w Gminie Czarnków

Cel operacyjny 3.1: Wzrost zatrudnienia osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz łagodzenie skutków bezrobocia

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.1:

- 1) Podejmowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach oraz organizacji robót publicznych, prac społecznie użytecznych, interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego, dostosowywania kursów zawodowych do profilu zapotrzebowania przedsiębiorców
- 2) Prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi, w tym w oparciu o kontrakt socjalny
- 3) Zmniejszanie skutków bezrobocia poprzez pomoc finansową udzielaną przez GOPS
- 4) Opracowywanie i realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych
- 5) Podejmowanie współpracy z organizacjami obywatelskimi udzielającymi wsparcia osobom bezrobotnym

- 6) Wspieranie rozwoju samozatrudnienia przez osoby bezrobotne
- 7) Promowanie gminy w celu pozyskania inwestorów mogących utworzyć nowe miejsca pracy; przygotowywanie terenów pod działalność gospodarczą (budowa strefy przemysłowej o powierzchni 100 ha w pobliżu obwodnicy Czarnkowa), oferowanie ulg podatkowych dla inwestorów.

Cel operacyjny 3.2: Rozwój przedsiębiorczości społecznej na terenie gminy

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.2:

- 1) Poszerzanie rynku zleceń dla przedsiębiorstw społecznych w ramach partnerstwa lokalnego
- 2) Wzrost kwalifikacji pracowników przedsiębiorstw społecznych
- 3) Pomoc przedsiębiorstwom społecznym w rozwiązywaniu problemów
- 4) Pomoc grupom inicjatywnym w pozyskiwaniu dotacji na rozpoczęcie działalności w formie przedsiębiorstwa społecznego
- 5) Organizowanie Targów Przedsiębiorczości Społecznej
- 6) Wspieranie realizacji projektów finansowanych ze środków zewnętrznych na rzecz rozwoju przedsiębiorczości społecznej

Cel operacyjny 3.3: Rozwój idei społecznej odpowiedzialności biznesu wśród lokalnych przedsiębiorców

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.3:

- 1) Organizacja wydarzeń edukacyjnych i informacyjnych na temat społecznej odpowiedzialności biznesu
- 2) Promocja idei społecznej odpowiedzialności biznesu wśród lokalnych przedsiębiorców
- 3) Zmniejszenie stopnia korzystania przez przedsiębiorstwa funkcjonujące na terenie gminy z usług agencji zatrudnienia

Cel operacyjny 3.4: Wzrost wiedzy i kompetencji młodzieży w zakresie przedsiębiorczości

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.4:

- 1) Powołanie w gimnazjach szkolnych klubów przedsiębiorczości lub organizowanie zajęć pozalekcyjnych z przedsiębiorczości
- 2) Realizacja projektów dotyczących przedsiębiorczości w gimnazjalnych klasach drugich
- 3) Wprowadzenie elementów przedsiębiorczości do programów lekcji wychowawczych i wiedzy o społeczeństwie w gimnazjach
- 4) Nawiązanie współpracy pomiędzy gimnazjami i lokalnymi przedsiębiorcami (w tym przedsiębiorcami społecznymi) w zakresie prowadzenia zajęć z przedsiębiorczości i wizyt gimnazjalistów w lokalnych firmach
- 5) Powołanie w gimnazjach spółdzielni uczniowskich
- 6) Realizacja pilotażowego projektu „Na własne konto” w gimnazjum w Gębicach
- 7) Objęcie uczniów gimnazjum doradztwem zawodowym

Cel operacyjny 3.5: Wzrost zatrudnienia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.4:

- 1) Funkcjonowanie Centrum Integracji Społecznej w Gębiczynie w powiązaniu z autorskim projektem Centrum Praktyk Kulturalnych i Integracji
- 2) Realizacja projektów systemowych GOPS
- 3) Rozwój spółdzielni socjalnych

Obszar priorytetowy 4. Pomoc społeczna i rodzina

Cel strategiczny 4: Wzmocnienie rodziny oraz zmniejszenie skali zagrożenia wykluczeniem społecznym

Cel operacyjny 4.1: Wzmocnienie rodziny

Kierunki działań do celu operacyjnego 4.1:

- 1) Opracowanie i wdrożenie programu „Karta rodziny dużej”
- 2) Zapewnienie kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej
- 3) Zwiększenie dostępności placówek przedszkolnych w gminie oraz uelastycznienie czasu ich pracy
- 4) Promowanie wśród pracodawców elastycznych form zatrudnienia, ułatwiających godzenie pracy z wychowaniem dzieci
- 5) Organizacja wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci
- 6) Promowanie w gminie prawidłowego modelu rodziny oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, m.in. przez pracowników GOPS-u i placówek oświatowych.

Cel operacyjny 4.2: Zwiększenie efektywności systemu wsparcia rodzin i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

Kierunki działań do celu operacyjnego 4.2:

- 1) Systematyczne podnoszenie wiedzy i kompetencji kadr pomocy społecznej
- 2) Wdrożenie standardów pracy socjalnej ze szczególnym uwzględnieniem standardów etycznych
- 3) Realizacja projektów finansowanych ze środków zewnętrznych obejmujących asystenturę rodziny, superwizję pracowników socjalnych oraz prowadzenie Klubu Integracji Społecznej
- 4) Objęcie pracą socjalną jak największej liczby rodzin i osób korzystających ze wsparcia GOPS
- 5) Większe wykorzystanie kontraktu socjalnego jako narzędzia w pracy z osobami korzystającymi ze wsparcia GOPS
- 6) Objęcie wszystkich miejscowości w gminie pracą metodą Organizacji Środowiska Lokalnego (OSL)
- 7) Poszerzanie współpracy GOPS z lokalnymi organizacjami, szkołami i instytucjami w zakresie profilaktyki problemów społecznych i ich rozwiązywania
- 8) Kontrola i ewaluacja pracy GOPS według kryterium efektu dla rodziny i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- 9) Poszerzenie zakresu sprawozdawczości GOPS o diagnozę sytuacji rodzin i osób korzystających ze wsparcia Ośrodka i efektywności udzielonej pomocy
- 10) Dokonanie przeglądu procedur biurowatycznych, szczególnie dotyczących przyznawania świadczeń pieniężnych i maksymalne ich uproszczenie

Cel operacyjny 4.3: Poprawa sytuacji rodzin i osób dotkniętych problemem uzależnień i przemocy w rodzinie

Kierunki działań do celu operacyjnego 4.3:

- 1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków
- 2) Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie szerszego dostępu do wsparcia psychologicznego, prawnego i społecznego
- 3) Rozwój grup anonimowych alkoholików (AA) i dorosłych dzieci alkoholików (DDA) na terenie gminy
- 4) Zintensyfikowanie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży
- 5) Rozwój oferty funkcjonujących w gminie świetlic socjoterapeutycznych
- 6) Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- 7) Zintensyfikowanie działalności zespołu interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie
- 8) Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia
- 9) Kierowanie sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych
- 10) Podejmowanie współpracy z organizacjami obywatelskimi działającymi na rzecz dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie.

Szczegółowe działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie zawierają programy:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Cel operacyjny 4.4: Zmniejszenie zagrożenia ubóstwem i poprawa sytuacji rodzin i osób dotkniętych ubóstwem

Kierunki działań do celu operacyjnego 4.4:

- 1) Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami i osobami dotkniętymi ubóstwem
- 2) Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom i osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej
- 3) Motywowanie osób dotkniętych ubóstwem i ich środowiska do aktywności i samopomocy (np. pomoc sąsiedzka)
- 4) Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich, m.in. poprzez organizowanie dla nich dożywiania w szkołach, wypoczynku letniego i zimowego, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
- 5) Opracowanie i realizacja programów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem
- 6) Udzielanie pomocy osobom zadłużonym w rozkładaniu zadłużenia na raty
- 7) Edukacja ekonomiczna (m.in. na temat konsekwencji zaciągania kredytów i pożyczek, korzystania z usług parabanków), w tym trening ekonomiczny i racjonalizacja wydatków na prowadzenie gospodarstwa domowego

8) Warsztaty kulinarne

Cel operacyjny 4.5: Utrzymanie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami w środowisku zamieszkania oraz umożliwienia im udziału w życiu społecznym

Kierunki działań do celu operacyjnego 4.5:

- 1) Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi i osobami z niepełnosprawnościami
- 2) Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym i osobom z niepełnosprawnościami
- 3) Poprawa dostępności i jakości usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną oraz zaleconą przez lekarza pielęgnację
- 4) Poprawa dostępności specjalistycznych usług opiekuńczych poprzez zwiększenie liczby opiekunek
- 5) Zwiększenie dostępu osób starszych i osób z niepełnosprawnościami do informacji o możliwych formach wsparcia
- 6) Utworzenie Gminnej Rady Seniorów
- 7) Rozwijanie aktywnych i zdrowych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze – zaspokajanie ich potrzeb kulturalno-społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych, m.in. organizowanie spotkań integracyjnych, wycieczek oraz zajęć w ramach Klubu Seniora
- 8) Wspieranie działań ukierunkowanych na zwiększenie zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami, w szczególności na otwartym rynku pracy
- 9) Zmiana wizerunku osób z niepełnosprawnościami wśród pracodawców
- 10) Rozwój Spółdzielni socjalnej ..... dla osób niepełnosprawnych
- 11) Wyrównywanie szans w dostępie do edukacji osób z niepełnosprawnościami
- 12) Zawiązanie w gminie stowarzyszenia działającego na rzecz osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin
- 13) Wsparcie inicjatyw kulturalnych na rzecz osób z niepełnosprawnościami
- 14) Zwiększenie dostępności instytucji kultury dla osób z niepełnosprawnościami
- 15) Promowanie twórczości osób z niepełnosprawnościami, m.in. organizowanie cyklicznych imprez (np. obchody dnia inwalidy)
- 16) Zwiększenie dostępności instytucji sportowych, rekreacyjnych i turystycznych dla osób z niepełnosprawnościami
- 17) Promowanie sportu, turystyki i rekreacji wśród osób z niepełnosprawnościami
- 18) Inicjowanie współpracy pomiędzy samorządami w celu zwiększenia aktywności osób z niepełnosprawnościami w dziedzinie sportu, turystyki i rekreacji
- 19) Przeciwdziałanie izolacji osób z niepełnosprawnościami, m.in. poprzez podnoszenie świadomości społecznej na temat osób z niepełnosprawnościami oraz podejmowanie inicjatyw umożliwiających ich integrację z pełnosprawnymi mieszkańcami gminy

- 20) Podejmowanie współpracy z PCPR-em, PUP-em i PFRON-em w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami, m.in. przy: likwidacji barier, zapewnieniu dostępu do rehabilitacji i sprzętu rehabilitacyjnego, organizacji przedsięwzięć w zakresie sportu, kultury i turystyki
- 21) Wystąpienie z inicjatywą powołania Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób z Niepełnosprawnościami
- 22) Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne w codziennym życiu

Obszar priorytetowy 5. Ochrona zdrowia i bezpieczeństwo

Cel strategiczny 5: Poprawa stanu zdrowia i poziomu bezpieczeństwa wśród mieszkańców gminy

Cel operacyjny 5.1: Zaspokajanie potrzeb mieszkańców gminy w zakresie ochrony zdrowia, upowszechnienie zdrowego stylu życia i profilaktyki zdrowotnej

Kierunki działań do celu operacyjnego 5.1:

- 1) Zapewnienie dostępu mieszkańców do usług z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej
- 2) Promowanie zdrowia i zachowań prozdrowotnych
- 3) Promowanie zdrowego stylu życia
- 4) Promowanie badań profilaktycznych
- 5) Edukacja w zakresie czynników szkodliwych dla zdrowia i ich skutków
- 6) Uzyskanie przez gminne szkoły certyfikatu Szkoła Promująca Zdrowie
- 7) Sfinansowanie przez gminę w ramach otwartego konkursu następujących badań profilaktycznych:
  - Profilaktyka wczesnego wykrywania raka piersi (mammografia, USG)
  - Profilaktyka wczesnego wykrywania raka szyjki macicy
  - Profilaktyka chorób tarczycy
  - Profilaktyka wczesnego wykrywania jaskry
  - Profilaktyka wczesnego wykrywania chorób naczyniowych OUN (bad. UDP tętnic zewnątrzczaszkowych).
  - Profilaktyka wczesnego wykrywania raka jelita grubego
  - Profilaktyka chorób naczyniowych u osób po 35 roku życia (badanie gospodarki lipidowej)
  - Profilaktyka wczesnego wykrywania raka prostaty
  - Profilaktyka gruźlicy i chorób płuc
  - Profilaktyka wczesnego wykrywania cukrzycy
  - Profilaktyka zaburzeń odżywiania u dzieci uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów

Zob. <http://www.kedzierzynkozle.pl/portal/index.php?t=200&id=43261>

Cel operacyjny 5.2: Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa na terenie gminy

Kierunki działań do celu operacyjnego 5.2:

- 1) Zintensyfikowanie i skoordynowanie podejmowanych do tej pory działań przez instytucje państwowe, samorządowe i społeczne działające na rzecz poprawy bezpieczeństwa w gminie w ramach stałej partnerskiej współpracy
- 2) Funkcjonowanie Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego
- 3) Prowadzenie strony internetowej poświęconej bezpieczeństwu w Gminie Czarnków (<http://www.bezpieczenstwo.brzeznica.pl/news.php>)
- 4) Utrzymanie jednostek OSP w celu zapewnienia ich gotowości bojowej, zakupy sprzętu przeciwpożarowego i przeciwpowodziowego, wyszkolenie i prowadzenie remontów baz lokalowych
- 5) Patrolowanie miejsc publicznych w gminie przez policję
- 6) Działalność prewencyjna w trakcie dużych imprez plenerowych
- 7) Działania profilaktyczno-edukacyjne wśród dzieci i młodzieży szkolnej mające na celu uświadomienie istniejących zagrożeń i promowanie bezpiecznego stylu życia
- 8) Zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego
- 9) Akcje informacyjne na temat bezpieczeństwa skierowane do mieszkańców gminy
- 10) Kursy pierwszej pomocy dla dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców gminy
- 11) Kształtowanie bezpiecznych przestrzeni publicznych
- 12) Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drogach, m.in. remonty dróg, systematyczna wycinka drzew przy drogach wojewódzkich, rozbudowa sygnalizacji świetlnej oraz oznakowanie najbardziej niebezpiecznych miejsc, akcje w szkołach – rozdawanie elementów odbłaskowych
- 13) Modernizacja oświetlenia miejsc publicznych
- 14) Budowa ścieżek pieszo-rowerowych z poszczególnych miejscowości gminnych do Czarnkowa
- 15) Wyposażenie Policji w większą ilość sprzętu alcoquant

Obszar priorytetowy 6. Społeczeństwo obywatelskie

Cel strategiczny 6: Budowa społeczeństwa obywatelskiego

Cel operacyjny 6.1: Wzmocnienie instytucji i organizacji społeczeństwa obywatelskiego i demokratycznego

Kierunki działań do celu operacyjnego 6.1:

- 1) Tworzenie warunków do rozwoju i działalności organizacji obywatelskich, m.in. utworzenie punktu konsultacyjno-doradczego oraz webinarium (pod warunkiem pozyskania środków ze źródeł zewnętrznych) i poszerzenie bazy lokalowej
- 2) Wspieranie tworzenia nowych organizacji obywatelskich
- 3) Realizacja partnerskich projektów na rzecz rozwoju gminy
- 4) Zlecenie organizacjom zadań publicznych
- 5) Udział przedstawicieli podmiotów gminnych w pracach Powiatowej Rady Działalności Pożytku Publicznego
- 6) Powołanie Młodzieżowej Rady Gminy

- 7) Podnoszenie kompetencji członków Rady Gminy
- 8) Zwiększenie przejrzystości instytucji publicznych – wprowadzenie badania z wykorzystaniem indeksu przejrzystości BIP
- 9) Zwiększenie dostępu mieszkańców do informacji o usługach, problemach i rozwiązaniach – nowy projekt strony internetowej Gminy
- 10) Podnoszenie świadomości społecznej – akcje i kampanie informacyjne
- 11) Bezpłatne poradnictwo prawne dla mieszkańców gminy

Cel operacyjny 6.2: Wzrost partycypacji mieszkańców w podejmowaniu decyzji dotyczących wspólnoty samorządowej

Kierunki działań do celu operacyjnego 6.2:

- 1) Prowadzenie konsultacji społecznych w sprawach o istotnym znaczeniu dla wspólnoty lokalnej
- 2) Oparcie procesu opracowania wszystkich dokumentów strategicznych i programowych w gminie o metodę partycypacyjną
- 3) Promocja budżetu sołectkiego
- 4) Promocja udziału w wyborach
- 5) Włączanie mieszkańców w proces podejmowania decyzji istotnych dla rozwoju gminy – powierzenie mieszkańcom samodzielnego przygotowania rozwiązań, które potem znajdują się w uchwałach i zostaną przyjęte do realizacji
- 6) Zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw na rzecz rozwoju poszczególnych wsi – wspieranie inicjatyw lokalnych
- 7) Rozwój wolontariatu na rzecz rozwoju wsi i gminy

WDRAŻANIE, MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

Wdrażanie

Pełne wdrożenie zapisów Strategii wymaga wprowadzenia w Gminie nowych rozwiązań instytucjonalnych. Ważne jest tutaj przede wszystkim zaangażowanie jak największej liczby mieszkańców, przedstawicieli instytucji i organizacji funkcjonujących w Gminie w proces diagnozowania, programowania i realizacji zaplanowanych działań. Dlatego zostanie powołana Gminna Rada Polityki Społecznej, która będzie czuwać nad całością procesu oraz zespoły robocze zajmujące się poszczególnymi obszarami tematycznymi.

Gminna Rada Polityki Społecznej zostanie powołana Zarządzeniem Wójta. W jej skład wejdą przedstawiciele reprezentujący poszczególne obszary priorytetowe: edukacja, zatrudnienie i przedsiębiorczość, pomoc społeczna, społeczeństwo obywatelskie, zdrowie i bezpieczeństwem, kultura i sport. Osoby te będą również pełniły funkcję koordynatorów zespołów roboczych.

Zespoły będą odpowiedzialne za prowadzenie systematycznej diagnozy w swoich obszarach i opracowanie programów wdrożeniowych. Programy będą uszczegółowieniem i rozwinięciem zapisów Strategii. Strategia obejmuje lata 2014-2020, natomiast programy wdrożeniowe będą opracowywane na okres 2 lat. Powinno ich powstać zatem po 3 dla każdego obszaru.

Członkami zespołów będą przedstawiciele podmiotów z terenu Gminy i Powiatu, których działalność odpowiada danemu obszarowi tematycznemu oraz aktywni obywatele. Członkowie zespołów zostaną powołani przez Gminną Radę Polityki Społecznej na podstawie zgłoszeń i rekomendacji z instytucji i organizacji.

Spotkania Rady i zespołów będą miały charakter otwarty, umożliwiając uczestnictwo wszystkich zainteresowanych osób.

Gminna Rada Polityki Społecznej będzie relacjonowała swoje prace Radzie Gminy i Wójtowi, a programy opracowane przez poszczególne zespoły będą poddawane społecznym konsultacjom. Programy muszą zostać przyjęte przez Radę Gminy w drodze uchwały.

Monitoring i ewaluacja

Monitoringiem i ewaluacją objęte będą postępy w realizacji Strategii na dwóch poziomach: poszczególnych zadań i projektów oraz celów operacyjnych i strategicznych.

Monitoring prowadzony będzie jako:

- monitoring wskaźnikowy – w oparciu o oczekiwane wskaźniki osiągnięć,
- monitoring społeczny – na podstawie wyników badania opinii, w szczególności poprzez konsultacje społeczne.

Poziom osiągnięcia każdego celu operacyjnego będzie mierzony raz na dwa lata poczynając od 2015 roku, a poszczególnych zadań i projektów realizacyjnych na koniec każdego roku kalendarzowego.

Istotny element systemu monitorowania stanowić będzie sporządzanie sprawozdania z rocznego planu realizacyjnego wraz ze wskazaniem zadań zrealizowanych, zrealizowanych częściowo i nie rozpoczętych oraz identyfikacją przyczyn problemów i prezentacją propozycji ich przezwyciężenia.

Wskaźniki ewaluacyjne

Jednym z podstawowych instrumentów umożliwiających przeprowadzenie monitoringu i ewaluacji i uzyskanie wiarygodnych wyników będą wskaźniki pomiaru osiągnięć celów wytyczonych przez Strategię w załączniku nr 1.

Ewaluacja Strategii będzie to systematyczna i obiektywna jej ocena – jej zaplanowania, wdrożenia i rezultatów. Celem ewaluacji GSRPS jest określenie adekwatności i stopnia osiągnięcia celów, efektywności, skuteczności, wpływu i trwałości.

Ewaluacja stanowić będzie ocenę przedsięwzięć w kontekście ich wyniku, wpływu, oraz potrzeb, które miały zaspokajać. W tym ujęciu celem ewaluacji będzie weryfikacja osiągnięć danego przedsięwzięcia w realizacji do zaplanowanych oczekiwań oraz wykorzystanie uzyskanych w ten sposób informacji i doświadczeń przy projektowaniu i planowaniu podobnych działań w przyszłości. Rekomendacje i wnioski formułowane będą w oparciu o określone standardy i kryteria.

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1 Wskaźniki celów Strategii